IAN RANKIN

DÜĞÜMLER ve HAÇLAR

POLİSİYE

VK
VATAN Kitap

IAN RANKIN

DÜĞÜMLER ve HAÇLAR

Müfettiş Rebus Romanları

"Rankin, İngiltere'nin en iyi polisiye yazarları P. D. James ve Michael Dibdin'le aynı düzeyde yer alıyor."
Scotland on Sunday

"Kimse 20. yüzyılın sonunda İskoçya denen o tuhaflığı Rankin kadar iyi anlatamaz. Her zaman enfes polisiye romanları yazmıştır... ama aynı zamanda dönemin kısa tarihini de anlatır."
Literary Review

"Rankin özlü, incelikli ve temposu iyi ayarlanmış polisiyeler yazıyor."
The Scotsman

"Çağdaş İngiliz hafiyeleri arasında en hızlı yükselenlerden biri de Ian Rankin'in, televizyon dizisi olmak için neredeyse yalvaran müfettişi John Rebus. Etkili karakter tahlilleri ve güçlü bir mekân duygusu Rankin'in romanlarında ağırlık kazanıyor. Gözardı edilmemesi gereken bir yetenek.
Time Out

"Rankin, Edinburgh'un kibarlık maskesini kemiklerine kadar kazıyıp foyasını meydana çıkarıyor."
The Times

"Polis örgütünün iç politikası ve yüksek makamlardaki yozlaşma, insanın kanını donduran bir gerçekçilikle yansıtılmış. Bu roman, yanında bir uyarı belgesiyle satılmalı."
Daily Telegraph

"Acımasız, ama iyi yazılmış bir dizi... Rankin geleneksel polisiye roman formunun sınırlarını zorlayıp aşıyor."
New York Times

POLİSİYE

VK
VATAN Kitap

VATAN KİTAP
Copyright © 1987 Ian Rankin
Bütün hakları saklıdır.
Copyright©2006 Türkiye Yayın Hakları,
Kemer Yayıncılık Pazarlama San. Tic. A.Ş.
Akcalı Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla alınmıştır.

Knots&Crosses

ISBN 9944-5786-0-6

Kapak Tasarım: Erkal Yavi
Art Diröktör: Şeyda Ermiş
Baskı ve Cilt: Özkaracan Matbaacılık
Basıldığı Yer ve Tarih: İstanbul-2006

POLİSİYE

IAN RANKIN
DÜĞÜMLER ve HAÇLAR

Çeviren:
ESİN EKŞİNAT

VK
VATAN Kitap

"Ian Rankin, beklenen taze kanla sahneye çıkıyor. Morse ve Wexford ayağını denk alsa iyi olur!"
Daily Telegraph

"Holmes'dan başlayıp Morse'a kadar uzanan gelenekte, kişiliğe dayalı klasik bir dedektif öyküsü."
Birminham Post

"Katı gerçekçilikle işlenmiş birinci sınıf bir polisiye roman."
Sunday Telegraph

"Ian Rankin'in kahramanı Müfettiş John Rebus, polisiye edebiyatın en gerçekçi yaratılarından biri... katmanlar halinde ördüğü öyküsünü çarpıcı bir zirveye taşıyor. Olağanüstü bir roman..."
Sunday Telegraph

Miranda'ya:
O olmasa, hiçbir şey bitirmeye değmez.

GİRİŞ

1. KISIM

Kız bir kez bağırdı. Yalnızca bir kez.

Ama bu bile büyük bir hataydı. Her şey neredeyse daha başlamadan sona erebilirdi. Meraklı komşular durumu araştırmaları için polise haber verebilirdi. Hayır, böyle olmayacaktı. Bir dahaki sefere ağız tıkacını biraz daha sıkı bağlamalıydı, böylesi daha güvenli olacaktı.

Sonra, çekmeceye gidip bir ip yumağı aldı. Genellikle kızların kullandığı sivri tırnak makaslarından birini kullanarak yaklaşık on beş santimlik bir parça kesti, ardından yumakla makası çekmeceye geri koydu. Dışarıdan bir otomobilin sesini duyunca pencereye koştu, o sırada yerdeki kitap yığınını devirdi. Arabayı göremeyince kendi kendine gülümsedi. İpe bir düğüm attı. Özel değil, sıradan bir düğümdü bu. Büfenin üzerinde bir zarf hazır duruyordu.

2. KISIM

Nisan'ın yirmi sekiziydi. John Rebus beş yıl önce bugün ölen babasının mezarına doğru yürürken, yılın bu döneminde her zaman ıslak olan çimlerden sular sıçrıyordu. Parlaklığını hâlâ koruyan mermerin üzerine anılarının renklerinde, sarı-kırmızı bir çelenk bıraktı. Bir an durakladı ve söyleyecek bir şeyler aradı, ama söyleyebileceği ya da düşüneceği hiçbir şey yoktu. Yeterince iyi bir babaydı, işte o kadar. Zaten yaşlı adam, oğlunun kelimeleri boşa harcamasını istemezdi. Bu yüzden, çevredeki duvarlara tünemiş kargaların gülüşmeleri arasında ellerini saygıyla arkasında kenetleyip öylece durdu, ta ki ayakkabılarına sızan su ona, mezarlığın kapısında kendisini bekleyen sıcak arabasını hatırlatana kadar.

Eski günlerin asla "ne güzel günlerdi" diye anılmadığı, terk edilmiş evlerin iskeletlerinde hayaletlerin çürüdüğü ve akşam olduğunda düzensiz bir avuç dükkânın serseriler imzalarını bıraksın diye metal kepenklerini indirdiği Fife'a dönmüş olmaktan tiksinerek sessizce ilerledi. Rebus hepsinden, bu yersizlikten nasıl da nefret ediyordu. Her zamanki kötü kokuyu duyuyordu; hor kullanmanın, kullanmamanın, boşa harcanmış bir yaşamın kokusu.

Kardeşi Michael'ın yaşadığı yere doğru, deniz yönünde on iki kilometre kadar gitti. Külrengi kıyıya yaklaştıkça yağmur hafifledi. Araba, yoldaki binlerce çukura sular sıçratarak girip çıkıyordu. Neden böyle, diye merak etti. Neden Edinburg'da yollar neredeyse fazla onarılmaktan daha kötü hale gelirken, burada yolları asla yenilemiyorlardı! Ve her şey bir yana, neden delice bir karar verip, sırf ihtiyarın ölüm yıldönümü diye bunca yol tepip Fife'a gelmişti? Başka bir

şeyler düşünmeye çalıştı, bu kez de kendini, içeceği bir sonraki sigaranın hayalini kurarken buldu.

Rebus, artık çiselemeye başlayan yağmurun altında, çimenli patikada yürüyen, kendi kızı yaşlarında bir kız gördü. Arabayı yavaşlattı, geçerken aynadan kızı inceledi ve durdu. Kız endişeyle ona doğru bakıyordu.

"Nereye gidiyorsun tatlım."

"Kirkcaldy'ye."

"Seni bırakmamı ister misin?"

Kız başını iki yana sallarken dolaşmış saçlarından su damlaları savruldu.

"Annem yabancıların arabasına binmememi söyledi."

"Aslında annen haklı," dedi Rebus gülümseyerek. "Benim de senin yaşlarında bir kızım var. Ben de ona aynı şeyi söylüyorum. Ama şimdi yağmur yağıyor ve ben bir polisim. Yani bana güvenebilirsin. Önünde daha gidecek çok yolun olduğunu biliyorsun değil mi?"

Kız tenha yola göz gezdirdi, ardından yine başını iki yana salladı.

"Tamam," dedi Rebus. "Ama dikkatli ol. Annen çok haklı."

Pencereyi kapattı ve aynadan kendisini izleyen kıza bakarak yola devam etti. Akıllı bir çocuktu. Hâlâ sorumluluk sahibi ailelerin var olması memnuniyet vericiydi. Keşke eski eşi de onlardan biri olsaydı. Kızlarını yetiştirme tarzı tam bir yüz karasıydı. Michael da kızlarını fazla gevşek bırakıyordu. Ama kimi suçlayacaktı ki?

Rebus'un kardeşi saygın bir evde oturuyordu. İhtiyarı örnek alarak gösteri hipnozcusu olmuştu. Üstelik işinde her açıdan iyi görünüyordu. İhtiyarın işine hiçbir zaman ilgi ve merak göstermeyen Rebus, Michael'a da bunu nasıl yaptığını hiç sormamıştı. Michael'ın buna hâlâ şaşırdığını fark etmişti. Gösterilerinin gerçekliğine dair John'un dilerse peşine düşebileceği ipuçları ve hileler bırakmayı ihmal etmiyordu.

Ama John Rebus'un görevini sürdürdüğü on beş yıl boyunca peşine düşeceği çok fazla şey olmuştu zaten. On beş yılın sonunda ortada yalnızca bir miktar kendine acıma duygusu, parçalanmış bir evlilik ve arada asılı kalan masum bir kız çocuğu vardı. Durumu üzücü olmaktan çok tiksinti vericiydi. Bu arada Michael'ın mutlu evliliğinden olma iki çocuğu ve Rebus'un hayatta sahip olamayacağı kadar

büyük bir evi vardı. Newcastle ve Wick'e kadar birçok otelde, kulüpte, hatta tiyatroda gösteri yapmıştı. Bazen tek bir gösteriden altı yüz papel kazandığı bile oluyordu. Olacak iş değildi bu. Adam hem iyi giysiler giyip pahalı arabalar kullanıyordu, hem de asla nisan ayının en tatsız gününde, sağanak yağışın altında Fife'da bir mezarlıkta öylece dikilmezdi. Michael bunun için fazla akıllıydı. Ve fazla aptaldı.

"John! Tanrım, bir şey mi oldu? Yani, seni görmek ne güzel. Neden telefon edip beni önceden uyarmadın? İçeri gel."

Tam da John'un beklediği türden bir karşılamaydı bu: Yüz kızartıcı bir şaşkınlık. Sanki aileden birilerinin hâlâ yaşadığını hatırlamak utanç vericiydi. Kardeşinin "haberdar etmedin" yerine "uyarmadın" demesi de Rebus'un dikkatini çekmişti. O bir polisti. Bu tür şeyleri fark ederdi.

"İçeri gel John," diye seslendi kardeşi. "Bir şeyler içmek ister misin? Kahveye ne dersin? Yoksa daha sert bir şey mi olsun? Seni buraya hangi rüzgâr attı?"

Rebus, sanki bir yabancının evindeymiş gibi dimdik oturdu. Odanın daha önce görmediği lambrili duvarlarını ve yeğenlerinin çerçeveli fotoğraflarını inceledi.

"Yakınlardaydım," dedi.

İçki dolabından hazır bardaklarla gelen Michael birdenbire hatırladı, ya da hatırlamış gibi yaptı.

"Ah, unutmuşum. Neden bana söylemedin? Kahretsin, babamın ölümünü unutmaktan nefret ediyorum."

"Hafızan hipnozculuğun kadar iyi olmayabilir. Bana içkimi verecek misin, yoksa ikisini de kendine mi aldın?"

Michael affedilmenin rahatlığıyla gülümseyerek viskiyi uzattı.

"Dışarıdaki senin araban mı?" diye sordu Rebus bardağı alırken. "O büyük BMW'yi diyorum."

Michael gülümseyerek başını salladı.

"Tanrım," dedi Rebus. "Kendini iyi şımartıyorsun."

"Chrissie ve çocukları da öyle. Evin arka tarafına bir ilave yapıyoruz. Jakuzi ya da sauna koyabileceğimiz bir alan. Şimdi yeni moda buymuş. Chrissie öncülük yapmak istiyor."

Rebus viskiden bir yudum aldı. Malttı. Odadaki hiçbir şey ucuz

değildi, ama tam olarak arzulanır şeyler de değildi. Camdan süsler, gümüş bir tepsideki kristal şarap sürahisi, televizyon ve video, anlaşılmaz derecede küçük bir müzik seti, oniks lamba. Rebus lamba konusunda kendisini biraz suçlu hissetti. Rhona'yla birlikte lambayı Michael ve Chrissie'ye düğün hediyesi olarak vermişlerdi. Chrissie artık onunla konuşmuyordu. Onu kim suçlayabilirdi?

"Bu arada, Chrissie nerede?"

"Alışverişe çıktı. Artık kendi arabası var. Çocuklar hâlâ okuldalar. Chrissie dönüşte onları alacak. Yemeğe kalacak mısın?"

Rebus omuz silkti.

"Kalmanı isteriz," dedi Michael, aksini kastederek. "Polis dükkânı nasıl? İşler hâlâ karışık mı?"

"Birkaçını elimizden kaçırıyoruz, ama basına yansımıyor. Birkaçını yakalıyoruz ve haber oluyor. Yani, her zamanki gibi."

Rebus, odanın elma şekeri gibi, lunaparklar gibi koktuğunu fark ediyordu.

Michael devam ediyordu:

"Şu kızların kaçırılması ne korkunç."

Rebus başıyla onayladı.

"Evet," dedi. "Evet, öyle. Ama henüz kaçırılma olduğundan emin değiliz. Henüz fidye mektubu falan gelmedi. Olay dosdoğru cinsel saldırı gibi görünüyor."

Michael sandalyesinde sıçradı.

"Dosdoğru mu? Bunun neresi dosdoğru?"

"Bu yalnızca terminoloji Mickey. Hepsi bu." Rebus yeniden omuz silkti ve içkisini bitirdi.

"Tamam, John," dedi Michael oturarak. "Yani, ikimizin de kızı var. Ama bundan çok sıradan bir olaymış gibi söz ediyorsun. Bana düşüncesi bile korkutucu geliyor." Evrensel üzüntü ve olayın başkalarının başına gelmesinden duyulan rahatlama ifadesiyle yavaş yavaş başını salladı. "Korkutucu," diye tekrar etti. "Üstelik de Edinburg'da. Yani, bu tür şeylerin Edinburg'da yaşanabileceği kimin aklına gelir?"

"Edinburg'da kimsenin bilmediği neler oluyor."

"Evet," dedi Michael. "Geçen hafta oradaydım, bir otelde gösterim vardı."

"Bana söylemedin."

Omuz silkme sırası Michael'a gelmişti.

"İlgini çeker miydi ki?"

"Sanmam," dedi Rebus gülümseyerek. "Yine de gelirdim."

Michael güldü. Bir doğum günü gülüşüydü bu. Ya da kullanılmayan bir giysinin cebinde para bulma gülüşü.

"Bir viski daha ister misiniz efendim?"

"Hiç sormayacaksın sanmıştım."

Michael içki dolabına gidince Rebus odayı incelemeye devam etti.

"Gösteriler nasıl gidiyor?" diye sordu. "Ciddiyim. Şu an ilgimi çekiyor."

"İyi gidiyor," dedi Michael. "Hatta çok iyi gidiyor. Bir televizyon reklamından söz ediliyor, ama görmeden inanmam."

"Harika."

Rebus'un istekli ellerine bir içki daha ulaştı.

"Evet. Ayrıca yeni bir program üzerinde çalışıyorum. Ama biraz ürkütücü." Bardağı dudaklarına götürürken Michael'ın bileğinde birkaç santimlik bir altın parladı. Pahalı bir saatti; kadranında rakamlar yoktu. Rebus'a göre bir şey ne kadar pahalıysa, bir taraflarında o kadar eksik oluyordu: ufacık müzik setleri, rakamsız saatler, Michael'ın ayaklarındaki Dior marka bileğe kadar çoraplar.

"Anlatsana," dedi. Kardeşinin oltasını yutmuştu.

"Şöyle," dedi Michael oturarak. "İzleyicileri geçmiş hayatlarına götürüyorum."

"Geçmiş hayatlarına mı?"

Rebus açık ve koyu yeşil halının desenlerine hayran olmuş gibi gözlerini yere dikmişti.

"Evet," diye devam etti Michael, "Reenkarnasyon, yeniden doğuş, öyle şeyler. Aslında sana bundan söz etmemeliydim John. Ne de olsa sen Hıristiyansın."

"Hıristiyanlar önceki hayatlara değil, yalnızca gelecektekilere inanırlar, Mickey."

Michael sessizlik isteyerek Rebus'a gözlerini dikti.

"Affedersin," dedi Rebus.

"Dediğim gibi, bir süredir özel danışanlarım üzerinde çalışmış olsam da, gösteriyi topluluk önünde ilk kez geçen hafta gerçekleştirdim.

"Özel danışanların mı?"

"Evet. Özel hipnoterapi seansları için bana para veriyorlar. Sigarayı bırakmalarını, kendilerine daha çok güvenmelerini ya da geceleri altlarına yapmamalarını sağlıyorum. Bazıları geçmişte başka bir hayatları olduğuna inanıyordu ve bunu kanıtlamak için benden yardım istediler. Endişelenme. Mali açıdan her şey kanunlara uygun yürüyor. Maliye payına düşeni alıyor."

"Bunu kanıtlıyor musun bari? Gerçekten önceki hayatları var mı?"

Michael parmağını elindeki boş bardağın ağzında gzdirdi.

"İnanmayacaksın."

"Bir örnek ver."

Rebus halının üzerindeki çizgileri gözleriyle takip ediyordu. Geçmişteki hayatlar, diye düşündü kendi kendine. O başka bir şeydi. Kendi geçmişinde bolca hayat vardı.

"Peki," dedi Michael. "Geçen hafta sana Edinburg'daki gösteriden söz etmiştim ya." Sandalyesinde öne doğru uzandı. "İzleyiciler arasından bir kadını sahneye aldım. Minyon bir kadındı, orta yaşlıydı. İş arkadaşlarıyla birlikte gelmişti. Herhalde arkadaşları kadar çok içmediğinden, kolay hipnotize oldu. Ona geçmişine bir yolculuğa çıkacağımızı söyledim. Çok geçmişe, doğumundan öncesine. Sonra hatırladığı en eski anısını düşünmesini istedim ondan..."

Michael'ın sesi profesyonel ama yumuşak bir tona bürünmüştü. İzleyicilere konuşurmuş gibi ellerini iki yana açmıştı. Bardağından yudumlar alan Rebus, biraz rahatladığını hissetti. Çocukluğundan bir bölümü hatırladı; futbol oyununda bir kardeş diğeriyle mücadeleye girmişti. Temmuz yağmurunun ılık çamuru ve giysisinin kollarını yukarı sıyırmış annesini hatırladı. Kadın ikisini birden soymuş ve kıkırdayan kol ve bacak düğümlerini küvete sokmuştu.

"...neyse," diyordu Michael, "kadın kendisininkinden tamamen farklı bir ses tonuyla konuşmaya başladı. Çok tuhaftı, John. Keşke sen de orada olsaydın da görseydin. İzleyicilerden çıt çıkmıyordu, bense bir üşüyor, bir terliyor, sonra yine üşüyordum, otelin havalandırma sistemiyle ilgisi yoktu elbette. Başarmıştım, anlıyor musun? O kadını geçmiş hayatına geri döndürmüştüm. Kadın bir rahibeymiş. Buna inanabiliyor musun? Bir rahibe. Hücresinde yalnız olduğunu söyledi. Manastırı falan, her şeyi tarif etti, ardından Latince bir şeyler söylemeye başlayınca izleyicilerden bazıları istavroz çıkardı. Resmen taş ke-

oldim. Saçlarım diken diken olmuştu herhalde. Elimden geldiğince yavaş bir şekilde kadını hipnozdan çıkarmaya çalıştım, ama alkışlardan önce uzun bir duraklama oldu. Sonra herhalde rahatladıkları için arkadaşları tezahürat yapmaya ve gülmeye başladılar da, buzlar eridi. Gösterinin sonunda kadının sıkı bir Protestan olduğunu ortaya çıktı. Üstelik bir de Rangers taraftarıydı ve Latince bilmediğine yemin ediyordu. Ama içinde birileri biliyordu. Bunu söyleyebilirim."

Rebus gülümsüyordu.

"Güzel bir hikâyeydi, Mickey", dedi.

"Gerçek bu," dedi Michael kollarını yalvarırcasına açarak. "Bana inanmıyor musun?"

"Olabilir."

Michael başını salladı.

"Sen kötü bir polis olmalısın, John. Yüz elli şahidim vardı. Kesin hüküm."

Rebus dikkatini halının desenlerinden alamıyordu.

"Geçmiş hayatlara inanan çok insan var, John."

Geçmiş hayatlar... Evet, bazı inançları vardı... Tanrıya kesinlikle inanıyordu... Ama önceki hayatlar... Aniden, hücresinde tıkılı kalmış bir yüz, halıdan ona haykırdı.

Bardağını düşürdü.

"John? Bir şey mi oldu? Tanrım, şey görmüş gibi oldun..."

"Hayır, hayır. Önemli bir şey değil." Rebus bardağı yerden alıp ayağa kalktı. "Ben... İyiyim aslında. Sadece..." Kadranında rakamları olan saatine baktı. "Gitsem iyi olur. Bu gece nöbetim var."

Michael kardeşi yemeğe kalmayacağı için memnun, ama rahatladığı için de biraz utanmış halde hafifçe gülümsüyordu.

"Yakında görüşeceğiz," dedi. "Tarafsız bir bölgede."

"Evet," dedi Rebus yeniden elma şekerlerinin keskin kokusunu alarak. Biraz solgun ve sarsaktı, sanki kendi bölgesinden fazla uzaklaşmıştı. "Öyle yapalım."

Yılda birkaç kez düğünler ya da cenazelerde veya telefonda bir araya gelme sözü verirlerdi. Artık sözün kendisi bir ritüel haline gelmişti. Bu sözü tutmamaktan rahatsızlık duymadıkları kadar, verirken de rahatsız olmuyorlardı.

"Öyle yapalım."

Rebus kapıda Michael'la tokalaştı. BMW'nin yanından geçerek kendi arabasına doğru kaçarken kardeşiyle birbirlerine ne kadar benzediklerini düşündü. Ölüm soğukluğundaki odalarında amcaları ve teyzeleri "Ah, ikiniz de hık demiş annenizin burnundan düşmüşsünüz," derlerdi. Benzerlikleri bundan ibaretti. John Rebus saçlarının Michael'ınkinden bir ton daha açık bir kahverengi olduğunu biliyordu, gözleriyse bir ton koyu bir yeşildi. Ayrıca aralarındaki farkların, benzerliklerin, söz etmeye değmeyecek kadar önemsiz kaldığını da biliyordu. Onlar, kardeş olduklarını hissetmeyen kardeşlerdi. Kardeşlik geçmişte kalmıştı.

Arabadan bir kez el sallayıp gözden kayboldu. Bir saat içinde Edinburg'da olacaktı, ondan yarım saat sonra da nöbete başlayacaktı. Michael'ın evinde kendisini asla rahat hissetmemesinin nedeninin Chrissie'nin nefreti ve evliliğinin parçalanmasının tek sorumlusunun o olduğuna dair sarsılmaz inancıydı. Bu konuda haklı olabilirdi. Önündeki yedi ya da sekiz saat içinde uğraşacağı angarya işleri düşünmeye çalıştı. Bir hırsızlık dosyasını ve ciddi bir saldırıyı toparlamalıydı. Kirli bir işti. Kriminal Soruşturma Dairesi zaten yetersiz personelle çalışıyordu, bu kaçırma olayları onları iyice zorlayacaktı. O iki kız, kendi kızıyla aynı yaştaydı. En iyisi bunu düşünmemekti. Herhalde şimdiye kadar ya ölmüşlerdi ya da ölmüş olmayı diliyorlardı. Tanrı korusun. Hem de Edinburg'da, kendi sevgili şehrinde.

Bir manyak ortada dolaşıyordu.

İnsanlar evlerinde oturuyordu.

Ve hatıralarından gelen bir haykırış.

Rebus omuzlarından birinde hafif bir kireçlenme hissederek silkindi. Ne de olsa kendi işi değildi. Şimdilik.

Oturma odasına geri dönen Michael Rebus, kendisine bir viski daha koydu. Müzik setine doğru ilerleyip sesini sonuna kadar açtı, sonra sandalyesinin altına uzandı ve biraz yokladıktan sonra, gizlenmiş sigara tablasını çıkardı.

"HER YERDE İPUÇLARI VAR"

1. KISIM

John Rebus, Edinburg'daki Great London Road polis merkezinin görkemli kapısını açıp içeri girmeden önce merdivenlerde günün son meşru sigarasını yaktı.

Merkez eski, yerleri koyu renk mermerliydi. Çoktan ölüp gitmiş bir aristokrasinin gittikçe solan görkemini taşıyordu. Karakterliydi.

Rebus ilan panosundaki eski fotoğrafları çıkarıp yerlerine yenilerini asan nöbetçi çavuşa el salladı. Odasına çıkan büyük döner merdiveni tırmandı. Campbell çıkmak üzereydi.

"Selam, John."

Rebus gibi polis dedektifi olan McGregor Campbell paltosunu ve şapkasını giyiyordu.

"Durumlar nasıl, Mac? Zorlu bir gece mi olacak?" Rebus masasındaki mektupları kontrol etmeye başladı.

"Onu bilmem John, ama bugün burada tam bir curcuna vardı. Orada sana adamından bir mektup var."

"Öyle mi?" Rebus az önce açtığı bir mektuba dalmıştı.

"Evet John. Hazırlıklı ol. Galiba kaçırılma davasına transfer edileceksin. Sana iyi şanslar. Neyse, ben pub'a gidiyorum. BBC'deki boks maçını yakalamak istiyorum. Geç kalmayayım." Campbell saatini kontrol etti. "Evet, daha zaman var. Bir sorun mu var, John?"

Rebus boş kalan zarfı ona doğru salladı.

"Bunu kim getirdi, Mac? Ne bu?"

"O tuhaf mektuplardan biri daha."

"Öyle mi?" Campbell omzunun üzerinden Rebus'a doğru sokuldu. Daktilo edilmiş notu inceledi. "Galiba aynı adam, değil mi?"

"Bunu fark etmen iyi oldu Mac. Baksana, mesaj aynı."

"Peki ya ip?"

"İşte, o da burada," dedi Rebus, masasından aldığı kısa ip parçasını göstererek. Ortasında basit bir düğüm vardı.

"Çok acayip bir iş." Campbell kapıya doğru ilerledi. "Yarın görüşürüz, John."

"Evet, evet görüşürüz Mac." Rebus arkadaşı çıkana kadar durdu. "Bu arada, Mac..." Campbell kapıya geri döndü.

"Efendim?"

"Maçı Maxwell aldı," dedi Rebus gülerek.

"Çok adisin Rebus." Campbell dişlerini sıkarak merkezden çıktı.

"Hem de eski nesil bir adiyim," dedi Rebus kendi kendine. "Şimdi, olası düşmanlarımı düşünelim."

Mektubu yeniden inceledi, sonra zarfı kontrol etti. Düzensiz daktilo edilmiş kendi ismi dışında üzerinde hiçbir şey yazmıyordu. Diğeri gibi bu mektup da elden getirilmişti. Kesinlikle çok acayip bir işti bu.

Aşağıya inip danışmaya doğru ilerledi.

"Jimmy?"

"Efendim, John?"

"Bunu gördün mü?" Zarfı nöbetçi polise gösterdi.

"Onu mu?" Polis yalnızca kaşlarını değil, bütün yüzünü çatmıştı sanki. Rebus'a öyle geldi. Yalnızca kırk yıl görevde kalmak bir adama bunu yaptırabilirdi. Kırk yıllık sorular, bilmeceler ve düğümler... "Kapının altından atılmış olmalı, John. Zarfı kendim tam şurada, yerde buldum." Merkezin giriş yapısını işaret etti. "Bir şey mi oldu?"

"Hayır, önemli bir şey değil. Teşekkürler Jimmy."

Rebus ilkinden yalnızca birkaç gün sonra gelen bu mektubun onu gece boyunca düşündüreceğini biliyordu. Masasındaki iki mektubu inceledi. Eski ve büyük ihtimalle taşınabilir bir daktilodan çıkmaydılar. S harfi diğerlerinden bir milimetre kadar yukarıdaydı. Kâğıt ucuz ve filigransızdı. Ortasına düğüm atılmış ip parçası keskin bir bıçak veya makasla kesilmişti. Mesaj, aynı daktilo edilmiş mesajdı:

Tamam, belki de öyleydi. Bu tam bir kaçığın işiydi, bir tür şakaydı herhalde. Ama neden onu seçmişti? Hiçbir şey anlamıyordu. Sonra telefon çaldı.

"Polis Dedektifi Rebus'la mı görüşüyorum?"

"Benim."

"Rebus, ben Baş Dedektif Anderson. Notumu aldın mı?"

Anderson. Kahrolası Anderson. Tam da sırasıydı sanki. Bir manyak yetmemişti.

"Evet efendim," dedi Rebus, ahizeyi çenesinin altına sıkıştırıp masasındaki mektubu yırtarak açarken.

"Güzel. Yirmi dakika içinde burada olabilir misin? Bilgilendirme Waverley Road soruşturma odasında yapılacak."

"Orada olacağım, efendim."

Rebus mektubu okurken telefon yüzüne kapandı. Demek ki doğruydu, mektup resmiydi. Kaçırılma davasına transfer oluyordu. Hayata bak. Sinirli bakışlarla etrafa göz gezdirerek mektupları, zarfları ve ipi ceketinin cebine tıkıştırdı. Kim kimi kandırıyordu? Waverley Road'a yarım saat içinde gidebilmek için Tanrı'nın mucizesine ihtiyacı vardı. Üstelik ne zaman geri dönüp de buradaki işlerini bitirecekti? Mahkemeye gitmek üzere üç davası vardı, bir düzine iş de hafızasında kaybolmadan kâğıda geçirilmeyi bekliyordu. Aslında çoğunu silip atmak ne hoş olurdu. Yok etmek. Gözlerini kapadı. Yeniden açtı. Dosyalar hâlâ masada dağ gibi duruyordu. İşe yaramaz. Hep yarım işler. Bir dosyayı kapatır kapatmaz yerine iki üç tane birden geliyordu. O canavarın adı neydi? Hydra mıydı? İşte onunla savaşıyordu. Bir kafasını kestikçe yerine yenileri çıkıyordu. Tatilden dönmek kâbus gibiydi.

Şimdi önüne tepeye çıkarması gereken kayalar da koymuşlardı.

Tavana baktı.

"Tanrı yardımcım olsun," diye fısıldadı. Sonra arabasına doğru gitti.

2. KISIM

Sutherland Bar popüler bir uğrak yeriydi. Orada ne müzik makinesi, ne oyun makineleri ne de haydutlar vardı. Dekorasyon basitti, televizyonsa genelde karlıydı ve görüntü atlardı. 1960'lı yıllara kadar kadınlar istenmiyordu. Görünüşe göre saklayacak bir şeyleri vardı: Edinburg'un en iyi fıçı birası. McGregor Campbell, gözleri barın üzerindeki televizyonda, ağır bardağından yudumlar alıyordu.

"Kim önde?" dedi arkasından bir ses.

"Bilmiyorum," dedi ses doğru dönerek. "Ah, merhaba Jim."

Yanında tıknaz yapılı bir adam oturuyordu. Elinde parası, içki almayı bekliyordu.

"Çekişmeli gidiyor galiba," dedi. "Ben Mailer'ın kazanmasını istiyorum."

Mac Campbell'ın aklında bir şimşek çaktı.

"Ben Maxwell'in açık farkla kazanacağını tahmin ediyorum. İddiasına var mısın?"

Tıknaz adam polise gözlerini dikerek ceplerinde sigara arandı.

"Nesine?"

"Beşlik olur mu?" dedi Campbell.

"Anlaştık. Tom, oradan bana bir bira versene. Sen de ister misin Mac?"

"Aynısından, sağol."

Bira içip maçı izleyerek bir süre sessizce oturdular. Atak ya da eskiv yapıldıkça arka taraflardan boğuk gürültüler geliyordu.

"Böyle devam ederse senin adamın şansı var," dedi Campbell yeniden içki söylerken.

"Evet. Ama bekleyip görelim. İşler nasıl gidiyor bu arada?"

"İyi. Seninki?"

"Şu sıralar tam bir eziyet açıkçası." Konuşurken kravatına kül düştü; zaman zaman tehlikeli şekilde titrese de, sigarası ağzından hiç düşmezdi. "Safi eziyet."

"Hâlâ o uyuşturucu konusu üzerinde mi çalışıyorsun?"

"Sayılmaz. Kaçırılma konusuyla ilgileniyorum."

"Öyle mi? Rebus da öyle. Ona bulaşmasan iyi olur."

"Gazeteciler herkese bulaşır, Mac. İşimiz bu."

Mac Campbell, Jim Stevens'a tedbirli yaklaşırdı, yine de kariyerine yarayan bilgiler edinmesini sağladığından, zaman zaman zayıflamasına ve sahteleşmesine rağmen bu arkadaşlığa minnettardı. Stevens elbette en ilginç ayrıntıları kendisine saklardı. Özel haberler böyle yapılıyordu. Yine de her zaman bilgi değiş tokuşuna hazırdı, üstelik en zararsız dedikodu ve bilgiler bile Stevens'ın ihtiyaçlarını karşılamaya yetiyordu. Stevens, saksağanlar gibi düşünmeden her şeyi toplar, asla kullanmayacağı bilgileri biriktirirdi. Gazetecilerin sağı solu hiç belli olmuyordu elbette. Campbell, Stevens'ın düşmanı olmaktansa dostu olmayı tercih ediyordu.

"Uyuşturucu dosyasına ne oldu?"

Jim Stevens buruşuk omuzlarını silkti.

"Şimdilik sizin işinize yarayacak bir şey çıkmadı. Ama dosyanın kapanmasına izin verecek değilim. Hayır, orası her isteyenin girip çıkamayacağı kadar büyük bir yılan yatağı. Gözümü açık tutuyorum."

Son raunt için zil çaldı. İki terli ve yorgun vücut birbirlerine dolaşıp bir düğüm oldular.

"Mailer hâlâ iyi gidiyor," dedi Campbell, tedirgin olmaya başlamıştı. Bu doğru olamazdı. Rebus ona bunu yapmazdı. Aniden boksçuların daha ağırı ve yavaşı olan Maxwell, yüzüne bir darbe alıp sendeledi. Kanı ve zaferi hisseden bar bir anda ayaklandı. Campbell gözlerini bardağına dikti. Maxwell için sayılıyordu. Maç bitmişti. Yorumcuya göre bu maçın son saniyelerinde yaşanan bir heyecan fırtınasıydı.

Jim Stevens elini uzattı.

Rebus'u geberteceğim, diye düşündü Campbell. Tanrı yardımcım olsun, onu geberteceğim.

Daha sonra, Campbell'ın parasıyla alınmış içkiler içilirken Jim Stevens Rebus'u sordu.

"Demek sonunda onunla tanışacağım."

"Belki evet, belki hayır. Anderson'la arası pek iyi değildir, değneğin boklu ucunu tutup bütün gün masa başında oturmak zorunda kalabilir. Zaten Rebus'un kimseyle arası iyi değildir."

"Öyle mi?"

"Bence çok kötü birisi sayılmaz, ama sevmesi kolay biri de değildir." Campbell arkadaşının sorgulayıcı bakışlarından kaçarak muhabirin kravatını inceledi. En son dökülen küller, önceki lekelerin üzerinde bir tabaka oluşturmuştu. Yumurtaydı herhalde, belki de yağ veya alkol. En pasaklı muhabirler her zaman en açıkgözleri olurdu. Stevens'da on yıl boyunca yerel bir gazetede çalışmanın sonucunda olabildiğince açıkgözdü. Edinburg'da yaşamayı sevdiği için Londra'dan gelen teklifleri geri çevirdiği söyleniyordu. İşinin sevdiği tarafı da şehrin karanlık derinliklerinin, suçların, yozlaşmanın, çetelerin ve uyuşturucuların kapısını açma şansı sağlamasıydı. Campbell'ın Stevens'ın üzerine dedektif tanımıyordu, üst rütbeli polislerin onu sevmemesinin ve hiç güvenmemesinin nedeni de buydu sanırım. Bu işini iyi yaptığını kanıtlamaya yeterdi. Campbell biranın Stevens'ın bardağından sıçrayıp pantolonuna damlayışını izledi.

Stevens ağzını sildi ve "Şu Rebus," dedi, "bir hipnozcunun kardeşi, değil mi?"

"Öyle olmalı. Kendisine hiç sormadım, ama o isimde fazla insan yoktur herhalde."

"Ben de öyle düşündüm." Sanki çok kendi kendine önemli bir şeyi kanıtlamış gibi başını salladı.

"Ne olmuş yani?"

"Yok bir şey. Öylesine sordum. Pek sevilen bir adam olmadığını söyledin, değil mi?"

"Tam olarak öyle demedim. Aslında onun için üzülüyorum. Adamcağızın önünde çok iş var. İmzasız mektuplar bile almaya başladı."

"İmzasız mektuplar mı?" Stevens yeni bir sigara yakarken durnan bir an için etrafını sardı. İki adamın arasında ince ve mavi sis vardı.

"Sana bundan söz etmemeliydim. Kesinlikle gizli kalması gerekiyor."

Stevens başını salladı.

"Kesinlikle. Ama ilgimi çekti. Bu tür şeyler oluyor, öyle değil mi?"

"Pek sık değil. Ve Rebus'a gelenler kadar tuhaf olmuyorlar. Yani, öyle saldırgan falan değiller ama... Tuhaflar işte."

"Devam et. Nasıl tuhaflar?"

"Mektupların içinden düğümlenmiş bir ip çıkıyor. Bir de "her yerde ipuçları var" gibi bir mesaj yazıyor."

"Vay be. Hakikaten tuhafmış. Onlar tuhaf bir aile zaten. Birisi hipnozcu, diğeri imzasız mektuplar alıyor. Adam eskiden ordudaydı değil mi?"

"John mu? Evet. Nereden biliyorsun?"

"Ben her şeyi bilirim, Mac. İşim bu."

"Bu konuda hiç konuşmaması da bir başka tuhaflık."

Bu söz muhabirin yine ilgisini çekmişti. Ne zaman bir şey ilgisini çekse omuzları hafifçe titrerdi. Gözlerini televizyona dikti.

"Ordudan hiç söz etmiyor mu?"

"Tek bir kelime bile etmiyor. Birkaç kez sordum."

"Dediğim gibi Mac, bunlar tuhaf bir aile. İçsene, daha çok paranı yiyeceğiz."

"Şerefsiz herif."

"Doğma büyüme hem de," dedi muhabir. O akşam içinde daha yalnızca ikinci kez gülümsüyordu.

3. KISIM

Baylar ve elbette bayanlar, bu kadar çabuk bir araya geldiğiniz için teşekkür ederim. Soruşturma boyunca operasyon merkezi burası olacak. Şimdi, hepinizin bildiği gibi..."

Kapı aniden hızla açılınca Başkomiser Wallace donakaldı, tüm gözler içeri giren John Rebus'a çevrilmişti. Rebus mahcup bakışlarla etrafa göz gezdirdi, gülümseyerek şefinden umutlu ama işe yaramaz bir özür diledi ve kapıya en yakın sandalyeye oturdu.

"Dediğim gibi," diye devam etti şef.

Rebus, alnını ovuşturarak odadaki memurları inceledi. İhtiyar oğlanın ne diyeceğini çok iyi biliyordu ve şu anda son ihtiyacı olan şey eski moda bir moral konuşmasıydı. Oda tıklım tıklım doluydu. Çoğu sanki uzun zamandır bu olay üzerinde çalışıyormuşçasına yorgun görünüyordu. Daha canlı ve ilgili yüzler çoğunlukla şehrin dışındaki merkezlerden getirilen genç memurlara aitti. İki ya da üçünün sanki derse girmiş gibi defterleri ve kalemleri hazırdı. Grubun ön tarafında bacak bacak üstüne atmış iki kadın, şimdi kara tahtanın önünde kötü bir okul piyesindeki Shakespeare kahramanı gibi uçuşa geçmiş olan Wallace'ı dikkatle izliyorlardı.

"Yani, iki ölü var. Evet, ne yazık ki ölüler." Odada beklentili bir ürperme oldu. "On bir yaşındaki Sandra Adams'ın cesedi bu akşam saat altıda Haymarket istasyonunun yanındaki çöplükte bulundu; Mary Andrews'un cesediyse altı elli sularında Oxgans bölgesindeki bir arsada. Şu an iki bölgede de görevli polisler var, bu toplantının sonunda aranızdan bazıları da onlara katılacak."

Rebus her zamanki resmi olmayan hiyerarşinin burada da geçerli

olduğunu fark etti; dedektifler önlerde oturuyordu, çavuşlar ve diğerleriyse arkalardaydı. Bir cinayetin ortasında bile hiyerarşi gücünü yitirmiyordu. Britanya hastalığı işte. Kendisiyse en alt sıradaydı, çünkü geç gelmişti. Birilerinin aklındaki cetvelde kendisine yine eksi puan yazılmıştı.

Orduda olduğu dönemde hep en iyi adamlardan biri olmuştu. Paraşütçüydü. Özel Hava Birliği için eğitilmiş ve sınıfını birinci olarak bitirmişti. Başarılı bir özel görev birliğinde görev almıştı. Madalyası ve ödülleri vardı. Hayatının iyi bir dönemi olduğu kadar en kötü dönemiydi de. Gerginlik ve yoksunluk çekmiş, ikiyüzlülük ve acımasızlıkla yüz yüze gelmişti. Ayrıldığı zaman polis örgütü onu almak istememişti. İstediği işi ona vermeleri için ordunun polise baskı yaptığını şimdi şimdi anlıyordu. Buna içerleyen insanlar o zamandan beri sürekli yoluna muz kabukları atıyor, ayağını kaydırmaya çalışıyorlardı. Ama tuzakları atlatıp işini yaptığından, onu istemeye istemeye ödüllendirmek zorunda kalmışlardı. Ama küçük bir terfi yüzünden ettiği birkaç yersiz laf her zaman aleyhine kullanılacaktı. Ardından bir gece hücrelerde azgın bir herifi kelepçelemişti. Tanrı affetsin, birkaç dakikalığına aklını kaybetmişti. Bu yüzden yine başına bela açılmıştı. Ah, dünya iyi bir yer değildi işte, hiç iyi değildi. Eski Ahitte geçen diyarlardaydı sanki, vahşet ve işkence dolu diyarlarda.

"Elbette otopsiden sonra yarın elinize üzerinde çalışabileceğiniz daha çok bilgi geçecek. Ama şimdilik bu kadarının yeterli olduğunu düşünüyorum. Sizi görev dağıtımını yapacak olan başdedektife bırakıyorum."

Rebus köşede oturan Jack Morton'un başının düştüğünü ve bir şey yapılmazsa yakında horlamaya başlayacağını fark etti. Gülümsedi, ama gülümsemesi uzun sürmedi, Anderson'un ön taraftan gelen sesiyle toparlandı. Rebus'un tam da ihtiyacı olan şeydi bu. Yersiz sözlerinin merkezindeki Anderson. Kaderin bu cilvesi karşısında bir an altüst oldu. Anderson görevlendirilmişti. Görev dağıtımını Anderson yapacaktı. Rebus kendi kendine dua etmeyi bırakması gerektiğini hatırlattı. Dua etmeyi bırakırsa, belki Tanrı durumu anlar ve çoktan terk ettiği bu gezegendeki az sayıda inançlı kullarından birine adilik yapmaktan vazgeçerdi.

"Evleri Gemmil ve Hartley dolaşacak."

Neyse, Tanıya şükür bu işten yırtmıştı. Evleri dolaşmaktan kötü tek bir iş vardı...

"Dedektif Morton ve Rebus MO* dosyalarının ilk kontrolünü yapacaklar."

...o da buydu.

Teşekkürler Tanrım, sağol. Zaten ben de bütün akşamımı doğu İskoçya'daki bütün sapıkların ve tecavüzcülerin dosyalarını okuyarak geçirmek istiyordum. Benden tiksiniyor olmalısın. Beni Eyüp Peygamber mi sandın acaba?

Ama dünya dışı bir ses falan gelmedi, yalnızca parmakları nöbet listesinin sayfalarını yavaşça çeviren Anderson'un ıslak ve dolgun dudaklarından çıkan şeytani ve alaycı sesi duyuluyordu; karısının kendisini aldattığı bilinen ve oğlu gezgin bir şair olan Anderson... Rebus bu sopa gibi ince, ukala adama bildiği tüm bedduaları etti, ardından Jack Morton'un bacağını tekmeledi ve adamın burnundan horultular çıkartarak uyanmasını sağladı.

O gecelerden biriydi.

* MO (Modus Operandi): Lt. Yol, yöntem, özgün suç metodu. Modus Operandi dosyaları, özgün bir yöntemle işlenen suçların detayları ile açıklandığı polis dosyalarıdır- Ç.N.

4. KISIM

O gecelerden biri daha," dedi Jack Morton. Kısa ve filtreli sigarasını bir gösterişle içine çekti, gürültüyle öksürdü, cebinden mendilini çıkardı ve içine ağzından bir şey çıkardı. Mendilin içindekileri inceledi. "İşte, hayati önem taşıyan bir delil," dedi. Yine de endişelenmişe benziyordu.

Rebus gülümsedi. "Sigarayı bırakma zamanın geldi, Jack."

İskoçya'daki bilinen seks suçlularına dair yaklaşık yüz elli dosyanın yığılı durduğu bir masanın başında birlikte oturmuşlardı. Cinayet soruşturması yüzünden fazla mesai yapmaktan şüphesiz memnun olan genç ve zarif sekreter odaya yeni dosyalar getirmeye devam ediyordu. Kadın her içeri girdiğinde Rebus öfkelenmiş gibi yaparak onu korkutmaya çalışıyordu, ama artık bir dahaki sefere öfkesi gerçek olacaktı.

"Hayır, John. Hep bu filtreli sigaralar yüzünden. Bunları kaldıramıyorum, doktorun canı cehenneme."

Morton böyle diyerek sigarayı dudaklarından aldı, filtresini kopardı ve gülünç derecede kısa kalan sigarayı ince ve kansız dudaklarına geri yerleştirdi.

"Böylesi daha iyi. Bari sigaraya benzedi."

Rebus iki şeyi inanılmaz buluyordu. Birincisi Jack Morton'la birbirlerine karşı duydukları sevgiydi. Diğeriyse Morton'un sigaraya o kadar asılıp, sonunda ağzından azıcık bir duman çıkartmasıydı. O kadar duman nereye gidiyordu? Bunu anlamıyordu.

"Bakıyorum bu gece sigara içmiyorsun, John."

"Günde on sigaranın üzerine çıkmıyorum, Jack."

Morton başını salladı.

"Günde on, yirmi, otuz... Bana inan John, sonuçta hiçbir şey fark etmiyor. Yani ya bırakırsın, ya da sigara içersin. Bırakamıyorsan, istediğin kadar sigara içsen de olur. Bu kanıtlanmış bir şey. Bir dergide okudum."

"Evet, senin okuduğun dergileri hepimiz biliyoruz, Jack."

Morton kıkırdadı, sonra yine korkunç bir öksürüğe tutuldu ve mendilini arandı.

"Ne bela bir iş," dedi Rebus, ilk dosyayı alırken.

İki adam yirmi dakika boyunca sessizce oturup, tecavüzcülerin, teşhircilerin, oğlancıların, sübyancıların ve pezenvenklerin fantezileriyle gerçekleri taradılar. Robus ağzının çamurla dolduğunu hissediyordu. Orada tekrar tekrar kendini; günlük bilincinin ardında pusuya yatmış gerçek benliğini gördü. Robert Louis Stevenson'un Edinburg doğumlu Mr. Hyde'ıydı. Ereksiyonundan utansa da, Jack Morton'un da aynı durumda olduğundan emindi. Tiksinti, nefret ve hayranlıkla birlikte bu da geliyordu.

Etraflarındaki polis merkezi gece hareketliydi. Onlara bu iş için verilen ve düşünceleriyle kimseyi kirletmesinler diye herkesten ayrı tutuldukları odanın açık duran kapısının önünden gömlekli adamlar kararlı adımlarla geçip duruyordu. Rebus bir an durup, Great London Road'daki odasında da buradaki gibi modern bir masaya (sallanmayan ve çekmeceleri kolay açılan), dosya dolaplarına (aynen) ve kapının dışındaki içecek makinesine gereksinim duyduğunu düşündü. Hatta kendi ofisindeki kenarları tehlike yaratacak kadar kalkmış, ciğer kırmızısı muşamba kaplama yerine burada halı bile vardı. Burası sapıkların ve katillerin peşine düşmek için hoş bir yerdi.

"Tam olarak ne arıyoruz, Jack?"

Morton burnundan bir hırıltı çıkardı, ince, kahverengi bir dosyayı masaya fırlattı, Rebus'a döndü, omuzlarını silkti ve bir sigara yaktı.

"Çöp," dedi yeni bir dosyaya başlarken. Rebus bunun sorduğu sorunun yanıtı olup olmadığını bilemiyordu.

"Dedektif Rebus?"

Kapıda, yeni tıraş olmuş, boynu sivilceli genç bir memur duruyordu.

"Evet."

"Komiserden mesaj var, efendim."

Rebus'a mavi bir kâğıt parçası uzattı.

"İyi haber mi?" diye sordu Morton.

"Çok iyi bir haber Jack. Harika bir haber. Patronumuz bize şu dostluk mesajını yollamış: 'dosyalarda bir ipucu bulabildiniz mi?' Bu kadar."

"Yanıt verecek misiniz, efendim?" diye sordu genç memur.

Rebus notu buruşturup yeni alüminyum çöp kutusuna fırlattı.

"Biz vereceğiz," dedi, "ama senin iletmek isteyeceğinden şüpheliyim."

Jack Morton kravatındaki külü silkeleyerek güldü.

O gecelerden biriydi. Uzun bir aradan sonra evine yürüyen Jim Stevens dört saat önce Mac Campbell'la yaptığı konuşmadan ilginç bir şeyler çıkaramamıştı. Mac'e Edinburg'un gelişen uyuşturucu faaliyetlerinin peşini bırakmayacağını söylemişti ve bunda ciddiydi. Konu kişisel bir takıntıya dönüşmüştü ve patronu onu cinayet dosyasına kaydırmasına rağmen kendine ait boş zamanlarda, baskı makinelerinin çalıştığı gece karanlıklarında, şehir merkezinden iyice uzaklaşıp, adi batakhanelerde geçirdiği saatlerde eski dosyasını kovalamaya devam edecekti. Çünkü büyük balığa çok yaklaştığını biliyordu, ama henüz kanun güçlerini yanına alacak kadar yakın değildi. Süvarilerini çağırmadan önce haberin kusursuz olmasını istiyordu.

Tehlikelerin de farkındaydı. Üzerinde yürüdüğü toprak her an ayaklarının altından kayıp onu karanlık ve sessiz bir sabah Leith rıhtımına sürükleyebilir, kendini Perth'in dışındaki otoyolda elleri ve ağzı bağlı halde bir hendekte bulabilirdi. Bunu umursamıyordu. Aklından geçip giden bir düşünceydi sadece; yorgunluktan ya da duygularını yeni Edinburg'un pırıltılı diskoteklerinden ya da güzel odalarından çok, biçimsiz konutlarında gelişen zevksiz ve gösterişsiz uyuşturucu dünyasından uzaklaştırmak ihtiyacından kaynaklanıyordu.

İşin arkasındaki asıl adamların fazla sessiz, ketum ve her şeyin fazla uzağında olmasından hoşlanmıyordu, hiç hoşlanmıyordu. Suçluların işin içinde olmasından, o hayatı ve tarzı sürdürmelerinden hoşlanırdı. 50'lerin ve 60'ların Glasgow'lu gangsterlerini severdi; onlar Gorbals'da yaşar, işlerini Gorbals'da görür, kara parayı komşularına dağıtır ve gerektiğinde aynı komşuları öldürürlerdi. Onlarınki aile kavga-

sı gibi bir şeydi. Şimdikiler öyle değillerdi, hiç öyle değillerdi. Bu farklı bir dünyaydı ve Stevens bu yüzden onlardan nefret ediyordu.

Campbell'la sohbeti yine de ilginçti, tabi farklı nedenlerle. Rebus karanlık bir karakterdi. Kardeşi de öyle. İkisi de işin içinde olabilirlerdi. Polis bu konuya bulaştıysa, işi çok daha zordu ama sonuç daha tatmin edici olacaktı.

Şimdi bir molaya ihtiyacı vardı, araştırmaya ara vermeliydi. Sonuç çok uzağında olmamalıydı. Kokuyu alıyordu.

5. KISIM

Bir buçukta mola verdiler. Binada bu uygunsuz saatte bile açık olan bir kantin vardı. Dışarıda günün önemsiz suçları işleniyordu, ama içerisi ılık ve rahattı, sıcak yemek ve uykusuz polisler için sınırsız kahve vardı.

"Tam bir curcuna," dedi Morton tabaktaki kahveyi fincana geri dökerek. "Anderson'ın ne yaptığı konusunda hiçbir fikri yok."

"Bir sigara versene. Benimki bitti." Rebus ceplerini inandırıcı biçimde yokladı.

"Tanrım, John," dedi Morton, ihtiyar bir adam gibi hırıltılı bir öksürükle sigarayı uzattı. "Sigarayı bıraktığın gün donumu değiştireceğim."

Jack Morton kendisini erken bir sona hızla ve acımasızca sürükleyen aşırılıklara rağmen, aslında yaşlı bir adam değildi. Otuz beş yaşındaydı, Rebus'tan altı yaş küçüktü. Onun da arkasında parçalanmış bir evlilik ve eski eşi yeni sevgilisiyle şüpheli ve uzun bir tatile çıktığı için büyükannelerinin yanında kalan dört çocuk vardı. Bir keresinde, acının tüm lanet hayatı esir aldığını söylemişti; kendi vicdanını rahatsız eden bir kızı olan Rebus'da ona katılmıştı.

Morton yirmi yıldır polislik yapıyordu ve Rebus'un aksine en alttan başlayıp, bugünkü rütbesine yalnızca çok çalışarak ulaşmıştı. Berwick yakınlarına balık avlamaya gittikleri bir tatil günü Rebus'a hayat hikâyesini anlatmıştı. Güzel bir gündü, ikisi de iyi avlar yakalamışlar ve günün sonunda dost olmuşlardı. Yine de Rebus, Morton'a kendi hayat hikâyesini anlatmaya tenezzül etmemişti. Jack Morton, onun kendi kendini inşa ettiği bir hücreye kapattığını düşünüyordu. Ordu-

da geçirdiği yıllar konusunda özellikle ağzı sıkıydı. Morton ordunun bazı insanlara bunu yaptığını bildiğinden, Rebus'un sessizliğine saygı duyuyordu. Belki de ortaya çıkmasını istemediği kirli çamaşırlar vardı. Bu yabancı olmadığı bir durumdu; en dikkate değer başarılarından bazıları için prosedürlerin dışına çıkmak zorunda kalmıştı.

Bugünlerde Morton gazete başlıklarıyla ve büyük başarılarla ilgilenmiyordu. İşine devam ediyor, maaşını alıyor, arada bir emeklilik maaşını ve balık avlayarak geçireceği yılları düşünüyor, bir de bol bol içerek karısını ve çocuklarını aklından uzak tutmaya çalışıyordu.

"Burası güzel bir kantinmiş," dedi Rebus, sigara içerken konuşacak konu arıyordu.

"Evet, öyle. Arada bir geliyorum. Bilgisayar odasında çalışan bir adamı tanıyorum. İnsanın elinin altında bir bilgisayarcı bulunması iyi oluyor, arada işe yarıyorlar. Bir arabayı, ismi ya da adresi göz açıp kapayana kadar bulabiliyorlar. Yalnızca bir içki parasına mal oluyor."

"Bizim işimizi de onlar halletsin o zaman."

"Onlara zaman ver, John. Yakında bütün dosyalar bilgisayara aktarılmış olacak. Bir süre sonra da bizim gibi katırlara ihtiyaçlarının olmadığını anlayacaklar. Yalnızca birkaç adam ve bilgisayar masası işi görecek."

"Bunu aklımda tutacağım," dedi Rebus.

"Buna gelişme denir John. Gelişme olmasaydı ne halde olurduk? Elimizde pipolarımız ve büyüteçlerimiz, tahminler yürütmek zorunda kalırdık."

"Bence haklısın Jack. Ama Şef'in ne dediğini unutma: "Bana bir düzine iyi adam gönderin, sonra da makinelerinizi üreticisine yollayın."

Rebus konuşurken etrafına bakınıyordu. Bilgilendirme odasındaki iki kadından birisinin bir masada tek başına oturduğunu gördü.

"Ayrıca, bizim gibi insanlara her zaman yer olacak Jack. Toplum biz olmadan yapamaz. Bilgisayarlar sezgisel tahminlerde bulunamazlar. Bu konuda onları yeneriz."

"Olabilir, bilmiyorum. Yine de, işimizin başına dönsek iyi olur."

Morton saatine baktı, fincanındaki kahveyi bitirdi ve sandalyesini geriye itti.

"Sen önden git Jack. Birazdan gelirim. Sezgisel bir tahmini kontrol edeceğim."

"Size katılmamda bir sakınca var mı?

Rebus elinde taze bir fincan kahveyle, başını gazetesine gömmüş kadın memurun karşısındaki sandalyeyi çekti. Ön sayfadaki gösterişli başlık dikkatini çekmişti. Birileri yerel basına biraz bilgi sızdırmıştı.

"Hayır, yok," dedi kadın, gazetesinden başını kaldırmadan.

Rebus kendi kendine gülümsedi ve oturdu. Tanecikli hazır kahvesini yudumlamaya başladı.

"Yoğun musunuz?" diye sordu.

"Evet. Sizin de öyle olmanız gerekiyor. Arkadaşınız birkaç dakika önce gitti."

Kadın akıllıydı, çok akıllıydı. Hatta çok çok akıllıydı. Rebus kendini biraz rahatsız hissetmeye başladı. Erkek düşmanlarından hoşlanmıyordu, bu kadından da öyle olduğuna dair sinyaller almıştı.

"Öyle oldu, değil mi? Ama o ceza oburu. Modus Operandi dosyaları üzerinde çalışıyoruz. Bu zevki geciktirmek için her şeyi yaparım."

Kadın potansiyel hakareti algılayıp en sonunda başını kaldırdı.

"Ben de buyum, öyle değil mi? Geciktirme taktiği."

Rebus gülümsedi ve omuz silkti.

"Başka ne olabilir ki?"

Şimdi gülme sırası kadına geçmişti. Gazeteyi kapatıp ikiye katladı ve önündeki formika masanın üzerine bıraktı. Başlığı işaret etti.

"Haberlere çıkmışız," dedi.

Rebus gazeteyi kendine doğru çevirdi.

EDİNBURG KAÇIRILMALARI CİNAYETE DÖNDÜ!

"Korkunç bir olay," dedi Rebus. "Korkunç. Gazeteler de işimizi hiç kolaylaştırmıyor."

"Evet, neyse ki otopsi sonuçları birkaç saat içinde gelecek. Üzerinde çalışacağımız bir şey çıkacak."

"Umarım. O dosyalardan kurtulayım da..."

"Ben o tür şeyleri okumanın erkek polisleri heyecanlandırdığını düşünürdüm."

Rebus ellerini iki yana açtı, galiba bu Michael'dan kaptığı bir hareketti.

"Bizi iyi tanıyorsun. Ne zamandır görevdesin?"

Rebus kadının otuz yaşında olduğunu tahmin ediyordu, iki yıl da yanılma payı vardı. Gür, kahverengi saçları ve kayak pisti gibi uzun bir burnu vardı. Parmağında yüzük yoktu, ama bugünlerde bu pek bir anlam ifade etmiyordu.

"Yeterince uzun süredir."

"Böyle söyleyeceğini biliyordum."

Hâlâ gülümsüyordu, demek ki erkek düşmanı değildi.

"Demek ki düşündüğümden daha akıllısın."

"İnanmazsın."

Oyunun hiçbir yere varmayacağını fark etti, sıkılmaya başlamıştı. Kupa finalinden çok, orta sahada geçen bir dostluk maçı gibiydi. Bariz şekilde saatine baktı.

"Gitme zamanı geldi," dedi.

Kadın gazetesini yeniden eline aldı.

"Bu hafta sonu boş musun?", dedi.

John Rebus sandalyesine geri oturdu.

6. KISIM

Merkezden saat dörtte çıktı. Kuşlar herkesi şafak vakti olduğuna inandırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı ama kimse kanmıyordu. Etraf hâlâ karanlıktı ve hava soğuktu.

Arabasını bırakıp eve kadar üç kilometrelik yolu yürümeye karar verdi. Buna ihtiyacı vardı, soğuğu, nemli havayı, sabah yağmuru ihtimalini hissetmesi gerekiyordu. Rahatlamaya, unutmaya çalışarak derin derin nefes aldı, ama o dosyaları aklından atamıyordu, hatırında kalan küçük gerçekler ve rakamlar, bir paragraftan uzun olmayan vahşet hikâyeleri yürüyüşüne de musallat olmuştu.

Sekiz aylık bir kız bebeğe ahlaksızca saldırmak... Bunu "heyecan için" yaptığını söyleyerek suçunu rahatça itiraf eden bebek bakıcısı...

Bir nineye iki torununun gözleri önünde tecavüz etmek ve gitmeden önce çocuklara şeker vermek... Elli yaşında bekâr bir adam tarafından önceden planlanan bir suç...

On iki yaşında bir kızın göğsüne sigarayla bir çetenin ismini yazmak ve kızı yanan bir kulübenin içinde ölüme terk etmek... Faili meçhul.

Sıradaki: iki kızı kaçırıp iğfal etmeden boğmak. Bu, Anderson'ın otuz dakika önce dediği gibi kendi başına bir sapkınlıktı ve tuhaf olsa da, Rebus adamın ne demek istediğini iyi anlamıştı. Bu durum, ölümleri daha da keyfi, daha anlamsız ve daha acı verici kılıyordu.

Neyse, en azından bir cinsel suçluyla uğraşmıyorlardı, yani doğrudan doğruya. Bunun işlerini daha zorlaştırdığını kabul etmek zorundaydı; çünkü şimdi karşılarında rasgele atışlar yapan ve hiç ipucu vermeyen, seri katil gibi bir şey vardı ve kurbanlarından çok, rekorlar ki-

tabını hedefliyordu. Şimdiki soru, adamın iki kişiyle yetinip yetinmeyeceğiydi. Hiç sanmıyordu.

Boğulmak. Korkutucu bir ölümdü. Boğuşursun, paniklersin, umutsuzca nefes almaya çalışırsın, katilin büyük ihtimalle arkanda durduğundan anlamadığın bir korkuyu yaşar, kimin yüzünden ya da neden olduğunu bilmeden ölürsün. Rebus Özel Hava Birliği'nde öldürme metotlarını öğrenmişti. Karşındaki adamın akıl sağlığına güvenerek, boğma halkasının boynunu sıkmasının nasıl bir his olduğunu biliyordu. Korkunç bir ölüm şekliydi.

Edinburg yüzlerce yıldır olduğu gibi yine uyuyordu. Eski kentin arnavutkaldırımlı dar sokaklarında ve apartmanlarının döner merdivenlerinde hayaletler geziniyordu. Ama bunlar aydınlanma dönemi hayaletleriydi, belagatli ve saygılıydılar. Ellerinde hazır bir ip parçasıyla karanlığın içinden insanın üstüne atlamıyorlardı. Rebus durup etrafına baktı. Ayrıca, artık sabah olmuştu ve Tanrı korkusu olan bütün ruhlar bu saatte yataklarında olurdu, tıpkı yakında kendisinin, etten ve kandan yapılma John Rebus'un çok yakında olacağı gibi.

Dairesinin yakınlarındaki bakkalın önünde süt ve sabah çörekleri kasayla duruyordu. Bakkalın sahibi Rebus'a arada bir küçük hırsızlıklarla karşılaştığını söylemişti, ama resmi bir şikâyette bulunmuyordu. Dükkân da sokak kadar ölüydü, ıssızlığı yalnızca arnavutkaldırımlarından geçen bir taksinin uzaklardan gelen sesi ve şafak korosunun ısrarı bozuyordu. Rebus etrafa bakındı, çoğunlukla perdeleri kapalı olan pencerelere göz gezdirdi. Sonra hızla altı tane çöreği ceplerine tıkıştırıp hızla yürümeye başladı. Biraz sonra duraksadı, dükkâna parmak uçlarında geri döndü. Suçlu suç mahalline, köpek kendi kusmuğuna geri dönmüştü.* Aslında Rebus köpeklerin bunu yaptığını hiç görmemişti, ama Aziz Petrus'un uzmanlığına güveniyordu.

Tekrar etrafa bakınarak kasadan bir şişe süt kaptı ve kendi kendine sessizce ıslık çalarak uzaklaştı.

Dünyada çalıntı çörek, tereyağı, reçel ve bir kupa sütlü kahveyle yapılan kahvaltı kadar lezzetli bir şey yoktu. Önemsiz bir günahtan daha zevklisi yoktu.

* Yazar burada İncil'de Aziz Petrus'un ikinci mektubunda geçen "Köpek kendi kusmuğuna döner" özdeyişine gönderme yapıyor. -Ç.N.

Apartman boşluğunu kokladı, baş belası erkek kedilerin kokusu hafifçe burnuna geldi. İki kat merdiveni nefesini tutarak ve cebindeki kapı anahtarını çöreklerin altından kurtarmaya çalışarak çıktı.

Dairesi rutubetliydi ve rutubet kokuyordu. Isıtma sistemini kontrol etti ve elbette pilot lambasının yine sönmüş olduğunu gördü. Küfrederek lambayı yeniden yaktı ve ısıtıcıyı sonuna kadar açarak oturma odasına geçti.

Kitaplıkta, rafta ve eskiden Rhona'nın biblolarının durduğu şömine rafında hâlâ boşluklar vardı. Ama bu boşluklar kendi hatırlarıyla dolmaya başlamıştı bile; faturalar, yanıtlanmamış mektuplar, ucuz bira kutularının açma halkaları, her zamanki gibi okunmamış kitaplar. Rebus okunmamış kitapları biriktiriyordu. Bir zamanlar satın aldığı kitapları gerçekten okurdu, ama son zamanlarda hiç vakti olmuyordu. Ayrıca artık daha ayrımcıydı; eskiden beğense de beğenmese de bir kitabı sonuna kadar okurdu. Artık beğenmediği kitapların en fazla on sayfasını okuyabiliyordu.

Bunlar oturma odasındaki kitaplardı. Okumaya niyetlendiği kitaplar genelde yatak odasında toplanıyor, bir doktorun bekleme odasındaki hastalar gibi yerde düzenli sıralar halinde duruyorlardı. Günün birinde işten izin alıp kuzeyde ya da Fife kıyısında küçük bir ev kiralayacak ve okunmayı ya da yeniden okunmayı bekleyen bütün kitapları, bir kapağı kaldırdığı anda onun olabilecek tüm bilgileri de yanında götürecekti. En sevdiği ve yılda en az bir kez başvurduğu kitapsa Suç ve Ceza'ydı. Keşke modern katiller daha sık vicdan gösterisi sergileseler, diye düşünürdü. Ama hayır, modern katiller suçlarını arkadaşlarına anlatarak övünüyorlardı, sonra mahallelerindeki pub'da bilardo oynuyorlar, hangi topun hangi deliğe gireceğini bilerek ıstakalarını kendilerinden emin şekilde tebeşirliyorlar...

Bu arada yakınlardaki bir polis arabasının içindekiler işlenen suçlara üzülüp, kurallara ve yönetmeliklere sövmek dışında hiçbir şey yapamıyorlardı. Suç her yerdeydi. Hayatın kanı, gücü ve hayalarıydı: dolandırmak, üstün gelmek, otoriteden kaçmak, öldürmek. Suç dünyasında yükseldikçe meşruluğa daha usta adımlarla dönüyordunuz ve yalnızca bir avuç avukat sisteminizi çözebiliyordu; onlara da her zaman para yedirebiliyordunuz zaten, o kadar kolay ulaşılabilirlerdi.

Dostoyevski tüm bunları çözmüştü, akıllı ihtiyar. Değneğin iki ucunun da yandığını görmüştü.

Ama zavallı ihtiyar Dostoyevski ölmüştü ve John Rebus gibi bu hafta sonu bir partiye davetli değildi. Davetleri genelde geri çevirirdi, aksi halde ayakkabılarının tozunu almak, bir gömlek ütülemek, en iyi takım elbisesini fırçalamak, banyo yapmak ve tıraş losyonu kullanmak zorunda kalırdı. Cana yakın davranması, içip keyiflenmesi, konuşmak istemediği ve bunun için para almadığı yabancılarla konuşması da gerekiyordu. Kısacası, normal bir insan hayvanı gibi davranmak zorunda kalmaktan hiç hoşlanmıyordu. Ama Waverley Road kantininde Cathy Jackson'ın davetini kabul etmişti. Elbette edecekti.

Bunu düşünerek ıslık çaldı, kahvaltı hazırlamak için mutfağa gitti, sonra tabağıyla birlikte yatak odasına döndü. Gece nöbetinden sonraki ritüeliydi bu. Soyundu, yatağa tırmandı, çörek tabağını göğsünün üzerinde dengeledi ve bir kitabı burnuna dayadı. Pek iyi bir kitap sayılmazdı. Adam kaçırmayla ilgiliydi. Rhona karyolayı almıştı, ama şilteyi ona bırakmıştı. Bu yüzden yerde duran kahve kupasına rahatça uzanabiliyor, kitabın birini alıp diğerini bırakabiliyordu.

Bir süre sonra ışık açık halde uykuya daldı, penceresinin önünden arabalar geçmeye başlamıştı.

Nasıl olduysa bu kez alarmı çalıştı ve mıknatısla çekilmiş gibi yataktan kalktı. Terden sırılsıklam olmuş ve yorganı üzerinden atmıştı. Boğulduğunu hissediyordu. Aniden, ısıtıcının hâlâ buharlı gemi gibi son güçte çalıştığını hatırladı. Termostatı kapatmaya giderken eğilip kapının önündeki mektupları aldı. İçlerinden biri pulsuz ve damgasızdı. Zarfın ön yüzünde yalnızca daktilo edilmiş ismi vardı. Rebus'un çörek ve tereyağı püresiyle dolu midesi bir anda altüst oldu. Zarfı yırtarak açtı ve içindeki kâğıdı çıkardı.

ZAMAN ARALARINI OKUYANLAR BULUR

Manyak herif artık evini de biliyordu. Düğümlü ipe bakmak için zarfı kontrol etti, ama bu kez haç şeklinde birbirine tutturulmuş iki kibrit çöpü buldu.

"ZAMAN ARALARINI OKUYANLAR BULUR"
7. KISIM

Organize kaos. Gazete ofisinin durumu bu iki kelimeyle özetlenebilirdi. Geniş çaplı bir organize kaos. Stevens aradığı iğneyi bulmak için tablasındaki bir deste kâğıdı altüst etti. Belki de başka bir yere koymuştu. Masasının geniş ve ağır çekmecelerinden birini açtı, sonra içindeki ıvır zıvırların dışarı kaçacağından korkarak hızla kapattı. Kendisini kontrol etti, derin bir nefes aldı ve tekrar denedi. Sanki ısırılmaktan korkarak çekmecedeki kâğıt yığınına elini daldırdı. Bir dosyadan sallanan kocaman bir kıskaç, gerçekten de elini ısırdı. Avucu sıyrılan Stevens çekmeceyi çarparak kapattı, ağzındaki sigarayı titreterek ofise, gazetecilik mesleğine ve kâğıtların varlığından sorumlu tuttuğu ağaçlara küfürler yağdırdı. Canı cehenneme. Oturdu ve dumandan yanmaya başlayan gözlerini sıkıca yumdu. Saat sabahın on biriydi ve ofis şimdiden mavi bir sisle kaplanmıştı, Brigadoon'daki bataklık sahnesinin setindeydi sanki. Daktilo edilmiş bir kâğıdı aldı, arkasını çevirdi ve ganyan bayiinden aşırdığı kurşun kalemle bir şeyler karalamaya başladı.

"X (Bay Büyük?) M Rebus'a dağıtıyor. Polis nerede araya giriyor? Yanıt-belki her yerde, belki hiçbir yerde."

Durdu, ağzındaki sigarayı yenisiyle değiştirdi ve eskisinin izmaritiyle yaktı.

"Şimdi-imzasız mektuplar. Tehdit mi? Şifre mi?"

Stevens, John Rebus'un kardeşinin İskoç uyuşturucu dünyasıyla bağlarından haberdar olmadığına ihtimal vermiyordu. Bu bağlantıyı biliyorsa, kendisinin de işin içinde olma ihtimali vardı; belki de ailesini korumak için soruşturmayı yanlış yönlendiriyordu. Patladığında

şahane bir haber olacaktı, ama bu noktadan sonra ip üzerinde yürüdüğünün farkındaydı. Kimse bir polisi mıhlaması için ona yardımcı olmazdı, neyin peşinde olduğunu birisi öğrendiği anda da başı büyük belaya girerdi. Yapması gereken iki şey vardı: hayat sigortasının poliçesini kontrol etmek ve bu konuyu kimseye anlatmamak.

"Jim!"

Editör, işkence odasına gelmesini işaret etti. Sandalyesinden sanki kendini organik bir şeylerden ayırırcasına kalktı, leylak rengi ve pembe çizgili kravatını düzeltti, ağzının payını almaya doğru ilerledi.

"Efendim, Tom?"

"Senin şu anda bir basın toplantısında olman gerekmiyor muydu?"

"Daha zaman var, Tom."

"Hangi fotoğrafçıyı alıyorsun?"

"Ne önemi var? Kendi otomatik makinemi alırım daha iyi. Bu oğlanlar işi bilmiyorlar, Tom. Andy Flemin'e ne dersin? Onu alamaz mıyım?"

"İmkânsız. Kraliyet gezisine gidiyor."

"Hangi kraliyet gezisine?"

Tom Jameson bir an sandalyesinden kalkacak gibi göründü, bu görülmemiş bir hareket olurdu. Ama yalnızca sırtını ve omuzlarını dikleştirdi ve "yıldız" muhabirini şüpheyle süzdü.

"Sen bir gazetecisin Jim, öyle değil mi? Yani emekli olup, hayattan elini ayağını çekmeye falan karar vermedin, değil mi? Ailende erken bunayan kimse var mıydı?"

"Dinle Tom, Kraliyet ailesi suç işlerse bunu ilk ben haber yaparım. Benim hayatıma başka şekilde giremezler. Kâbuslarım dışında."

Jameson bilerek kol saatine baktı.

"Tamam tamam. Ben gidiyorum."

Stevens topukları üzerinde hızla dönüp, patronunun hangi fotoğrafçıyı istediğine dair sorularını yanıtsız bırakarak ofisten çıktı.

Önemi yoktu. Daha fotojenik bir polisle buluşması gerekiyordu. Sonra, binadan çıkarken dosyada görevli irtibat subayının kim olduğunu hatırlayarak gülümsedi. Fikrini değiştirmişti.

" 'Her yerde ipuçları var, zaman aralarını okuyanlar bulur.' Bu anlamsız bir tekerleme gibi, değil mi John?"

Morton arabayı şehrin Haymarket bölgesine doğru sürüyordu. Yine sürekli yağmurlu ve rüzgârlı bir akşamdı; yağmur insanın iliğine işleyen türden, soğuk ve inceydi. Hava gün boyunca kapalıydı, öyle ki arabalar farlarını öğleden sonra yakmışlardı. Dışarıda çalışmak için harika bir gündü.

"Emin değilim, Jack. İki bölüm arasında bir mantık bağı var gibi görünüyor."

"Başka mesajlar da gönderse bari. Olay biraz daha aydınlanırdı."

"Olabilir. Aslında bu saçmalığa bir son vermesini tercih ederim. Bir manyağın, yaşadığın ve çalıştığın yeri bilmesi hiç de hoş değil."

"Telefon numaran rehberde kayıtlı mı?"

"Hayır, değil."

"Demek ki rehberden bulmuş olamaz. Öyleyse adam ev adresini nereden biliyor?"

"Adam da olabilir, kadın da," dedi Rebus, notları yeniden cebine tıkıştırırken. "Nereden bileyim?"

İki sigara yaktı ve birinin filtresini kopartarak Morton'a uzattı.

"Hah," dedi Morton ve minik sigarayı ağzının köşesine yerleştirdi. Yağmur dinmeye başlamıştı. "Glasgow'da sel," dedi, yanıt beklemiyordu.

İkisinin de uykusuzluktan gözleri kan çanağı olmuştu, ama dosya onları ele geçirmişti bir kere, soruşturmanın kasvetli kalbine doğru yol alıyorlardı. Çöplükte, kızın cesedinin bulunduğu noktanın yanına taşınabilir bir kulübe kurulmuştu. Evleri dolaşma operasyonu buradan yürütülüyordu. Ailelerle ve arkadaşlarla da görüşmek gerekiyordu. Rebus oldukça bunaltıcı bir gün geçireceklerini tahmin ediyordu.

"İki cinayet arasında bir bağlantı olduğunu kabul edersek, beni en çok endişelendiren nokta büyük ihtimalle iki kızı da tanımayan birinin peşinde olmamız. Bu, işleri iyice karıştırıyor."

Rebus başıyla onaylamıştı. Yine de iki kızın da katillerini tanıyor olması, ya da katilin yetkili birisi olması mümkündü. Aksi halde neredeyse on iki yaşında ve aklı çalışan kızların kaçırılmaya karşı koyması gerekirdi. Ama böyle bir şeye şahit olduklarını söyleyen kimse çıkmamıştı. Bu Rebus'a tuhaf geliyordu.

Daracık operasyon merkezine ulaştıklarında yağmur dinmişti. Açık hava operasyonlarından sorumlu dedektif onlara isim ve adres listesini vermek için oradaydı. Rebus merkezden, Anderson'dan ve

onun dosya sonuçlarına duyduğu açlıktan uzaklaştığı için sevinçliydi. Asıl iş buradaydı, bağlantılar buradan kurulacak, şüphelinin burada yaptığı en ufak bir hata dosyaya yön verecekti.

"Efendim, arkadaşımı ve beni bu iş için kimin önerdiğini öğrenmemde bir sakınca var mı?"

Dedektif bir süre gözlerini kırpıştırarak Rebus'u inceledi.

"Evet, var Rebus. Bu hiçbir şeyi değiştirmeyecek, değil mi? Bu davadaki tüm görevler, diğerleri kadar önem taşıyor. Bunu unutmayalım."

"Evet, efendim," dedi Rebus.

"Burada çalışmak ayakkabı kutusuna tıkılmak gibi olmalı, değil mi efendim?" diye sordu Morton daracık kulübeyi inceleyerek.

"Evet oğlum, öyle. Ama buradaki ayakkabı sizsiniz. Dolayısıyla işinize koyulun."

Rebus listesini cebine koyarken dedektifin iyi bir adam olduğunu düşündü, tam onun hoşlandığı türden sivri dilliydi.

"Endişelenmeyin, efendim," dedi bu sefer. "Bu iş fazla zamanımızı almayacak."

Dedektifin, sesindeki alaycılığı sezdiğini umuyordu.

"Son dönen top olsun," dedi Morton.

Demek ki işleri kurallara uygun yapacaklardı, ama görünüşe göre bu davada yeni kuralların koyulması gerekiyordu. Anderson onları aile, tanıdıklar ve sicilliler gibi olağan şüphelileri kontrol etmek için gönderiyordu. Elbette merkezde Pedofili Bilgi Merkezi gibi şüpheli gruplar araştırılıyordu. Rebus, Anderson'un gözden geçireceği bir sürü saçma telefon gelmesini umuyordu. Çünkü genelde öyle olurdu; bir anda suçu üstlenen telefonlar, kurbanlarla bağlantıya geçmeyi öneren medyumlar, elinize sahte deliller veren telefonlar yağardı. Bu insanların hepsi geçmişteki bir suçluluk duygusu ve şimdiki fantezileri tarafından yönetilirdi. Belki de herkes gibi.

Rebus ilk evin kapısını çalıp bekledi. Kapıyı yaşlı bir kadın açtı. Ayakları çıplaktı ve uçuruma benzeyen omuzlarında yüzde doksanı delik, yüzde onu yünden oluşan bir hırka asılıydı.

"Ne oluyor?"

"Polis, hanımefendi. Cinayetle ilgili olarak geldim."

"Ne? Neyse ne, istemem. Polisleri çağırmadan uzaklaş buradan."

"Cinayet diyorum," diye bağırdı Rebus. "Ben polisim. Size birkaç soru sormaya geldim."

"Ha?" Kapıdaki adama bakmak için biraz geri çekildi. Rebus kadının gözbebeklerinin donuk siyahında geçmişteki zekâsının soluk pırıltısını gördüğüne yemin edebilirdi.

"Ne cinayeti?"

O günlerden biriydi. Yetmiyormuş gibi bir de yağmur başlamıştı, yağmur damlaları iğne gibi yüzüne ve boynuna vuruyor, ayakkabılarının içine sızıyordu. Tıpkı ihtiyarın mezarına gittiği günkü gibi... Bir gün önce miydi o? Yirmi dört saat içinde neler olabiliyormuş; hem de hepsinin ucu ona dokunuyordu.

Saat yedi olduğunda Rebus listesindeki on dört kişinin altısıyla görüşmüştü. Operasyonun yürütüldüğü ayakkabı kutusuna ağrıyan ayaklarla, çayla dolu bir mideyle ve daha sert bir şeyler içme isteğiyle geri dönmüştü.

Jack Morton durmuş, çöplükte tuğlalar ve moloz yığınlarının saçılı durduğu dönümlerce uzanan çamurlu toprağa bakıyordu. Burası çocuklar için tam bir cennetti.

"Ölmek için ne berbat bir yer."

"Kız burada ölmemiş ki Jack. Otopsi raporu öyle demiyordu."

"Neyse, anla işte."

Evet, Rebus anlıyordu.

"Bu arada," dedi Morton. "Topsun."

"Buna içerim işte," dedi Rebus.

Edinburg'un turistlerin asla görmediği en salaş barlarında içtiler. Davayı akıllarından çıkarmaya çalıştılar, ama yapamadılar. Büyük cinayet soruşturmaları böyleydi işte, insanı fiziksel ve zihinsel olarak ele geçirirler, daha çok çalıştırırlar ve tüketirlerdi. Her cinayetin ardından bir adrenalin patlaması gelir ve onları geri dönülmez noktanın ötesine taşırdı.

"Eve gitsem iyi olur," dedi Rebus.

"Olmaz, bir tane daha iç."

Jack Morton bara doğru elindeki boş bardağı salladı.

Rebus'un aklı pusluydu, gizemli mektupların yazarını düşünüyordu. Rhona'dan şüphelenmişti, ama bunun onun tarzı olduğu söylenemezdi. Kızı Sammy'den şüphelenmişti, belki de babasının onu haya-

andan çıkarmasının geç kalmış intikamını almaya çalışıyordu. En büyük şüpheliler, en azından ilk aşamada, aile ve tanıdıklar olurdu. Ama başkası da olabilirdi, çalıştığı ve yaşadığı yeri bilen herhangi biri. İnsan gücü altındakilerden her zaman korkmalıydı.

Ama on bin dolarlık soru her zamanki gibi "neden?"di.

"İşte, iki bardak soğuk bira, müdüriyetin ikramı."

"Ben halkçılık diye buna derim."

"Ya da hancılık, ne dersin John?" Morton üst dudağındaki köpüğü silerek kendi esprisine güldü. Ama Rebus'un gülmediğini fark etti. "Ne düşünüyorsun?"

"Adam seri katil," dedi Rebus. "Öyle olmalı. Bu durum buysa, dostumuzun son işini henüz görmedik demektir."

Morton bardağını bıraktı, bir anda iştahı kaçmıştı.

"Kızlar farklı okullara gidiyorlardı," diye devam etti Rebus. "Şehrin farklı bölgelerinde yaşıyorlardı, farklı zevkleri, farklı arkadaşları vardı, dinleri farklıydı ve aynı katil tarafından herhangi bir cinsel suiistimale maruz kalmadan aynı şekilde öldürüldüler. Bir manyakla uğraşıyoruz. Adam her yerde olabilir."

Barda kavga çıktı, görünüşe göre nedeni kötü giden bir domino oyunuydu. Yere bir bardak düştü, ardından bardan uyarı geldi. Sonra herkes biraz sakinleşti. Adamlardan biri taraftarları tarafından dışarı çıkarıldı. Diğeri bara yaslanıp yanındaki bir kadına homurdanmaya devam etti.

Morton birasından bir yudum aldı.

"Neyse ki görevde değiliz," dedi. Sonra da, "Hint yemeği mi yesek?"

Morton tavuk vindalu'yu bitirip, çatalını tabağına geri fırlattı.

"Sağlık dairesindeki çocuklara bir çift lafım olacak," dedi, son lokmasını çiğnerken. "Ya o, ya da Ticaret Standartları. Her ne ise, bu şey tavuk değildi."

Haymarket İstasyonu'nun yakınlarında küçük bir Hint Lokantasındaydılar. Mor ışıklar, kırmızı kabartmalı duvar kâğıdı, sitar müziğiyle çalkalanıyordu.

Birasını bitiren Rebus, "İyi de, yemeği beğenmişe benziyordun," dedi.

"Evet, beğendim, ama tavuk değildi."

"Beğendiysen, şikâyet etmenin âlemi yok." Rebus sandalyesine yan oturmuş, bacaklarını dışarı doğru uzatmış, bir kolu sandalyenin arkalığında, günün bilmem kaçıncı sigarasını içiyordu.

Morton ortağına karşı kararsızca eğildi.

"Her zaman şikâyet etmenin âlemi vardır John, özellikle de hesaptan yırtmanı sağlayacaksa."

Rebus'a göz kırptı, geriye doğru yaslandı, geğirdi ve sigara almak için cebine uzandı.

"Çöp," dedi.

Rebus bugün kaç sigara içtiğini hesaplamaya çalıştı, ama beyni böyle bir şeye kalkışmayacağı konusunda kendisini uyardı.

"Katil dostumuzun şu an ne yaptığını merak ediyorum," dedi.

"Hint yemeği yiyor olabilir mi?", diye yanıtladı Millington. "John, sorun şu; adam tamamen normal bir tip olabilir, dışarıdan normal görünür; evli, çocuklu, çok çalışıp, şehir dışında yaşayan ortalama bir tip işte, ama aslında çatlağın tekidir, bu kadar basit."

"Adamımızın basit bir tarafı yok."

"Doğru."

"Ama haklı da olabilirsin. Bir tür Jekyll ve Hyde durumundan söz ediyorsun değil mi?"

"Tamı tamına evet." Morton zaten curry sosu ve biraya bulanmış masanın üzerine külünü silkti. Tabağına gözünü dikmişti, onca yemeğin nereye gittiğini merak ediyordu sanki. "Jekyll ve Hyde. Delilik budur işte. Sana bir şey diyeyim mi John, ben olsam bu tipleri milyonlarca yıl kapalı tutardım. Ayakkabı kutusu kadar bir hücrenin içinde milyonlarca yıl yalnız kalırlardı."

Rebus gözlerini kabartmalı duvar kâğıdına dikmişti. Kendi yalnız günlerini düşündü; Özel Hava Birliği'nin onu delirtmeye çalıştığı, aklını sonuna kadar sınadığı günleri; iç çekişler ve sessizlik, açlık ve pislik içinde geçen günleri. Hayır, o günleri bir daha yaşamak istemiyordu. Yine de, dayak yememişti, gerçek bir dayak yememişti yani. Başkaları onun kadar şanslı değildi.

Hücresine kısılmış, haykıran yüz...

Çıkarın beni Çıkarın beni

Çıkarın beni...

"John, iyi misin? Miden bulanıyorsa tuvalet mutfağın arka tarafında. Bak, geçerken bana bir iyilik yap da, o doğrayıp tencereye attıkları şeyin ne olduğunu anlamaya çalış..."

Rebus, sarhoşların aşırı dikkatli adımlarıyla hızla ilerledi, ama ken-

dini sarhoş hissetmiyordu, o kadar da sarhoş değildi. Curry ve dezenfektan kokularını aldı, kahretsin. Yüzünü yıkadı. Hayır, kusmayacaktı. Fazla içtiğinden değildi, aynı ürpertiyi, aynı anlık korkuyu Michael'ın evinde de hissetmişti. Neler oluyordu? Sanki içi betonlaşıyor, onu yavaşlatıyor ve yılların onu yakalamasına izin veriyordu. Bir süredir beklediği sinir krizini andırıyordu bu durum, ama sinir krizi değildi. Hiçbir şeydi. Geçmişti bile.

"Seni eve bırakayım mı John?"

"Hayır, teşekkür ederim. Yürüyeceğim. Biraz açılırım."

Lokantanın kapısında ayrıldılar. İş yerinden çıkmış bir grup, gevşetilmiş kravatları ve güçlü, mide bulandırıcı parfümleriyle Haymarket istasyonuna doğru gidiyordu. Haymarket, Edinburg'un merkezindeki büyük Waverly istasyonundan bir önceki duraktı. Rebus, doğum kontrol amacıyla ilişki sırasında penisin geri çekilmesine "Haymarket'ta inmek" dendiğini hatırladı. Kim demiş Edinburg'un insanları suratsız diye? Bir gülücük, bir şarkı ve bir boğulma. Rebus alnındaki teri sildi. Kendisini hâlâ güçsüz hissediyordu, bir sokak lambasına yaslandı. Bunun ne olduğunu belli belirsiz biliyordu aslında. Geçmişteki tüm benliğinin reddiydi, hayati organları sonradan nakledilmiş bir kalbi reddediyorlardı sanki. Eğitim döneminin dehşetini öyle derinlere itmişti ki, şimdi en ufak bir hatıra bile şiddetle savaşması gereken bir şeye dönüşmüştü. Üstelik dostluğu da aynı mahpusluk döneminde bulmuştu; kardeşliği, yoldaşlığı, adına ne derseniz işte. Kendisi hakkında insanoğlunun hayatta öğrenebileceğinden çok şey öğrenmişti. Çok şey öğrenmişti.

Hevesi kırılmamıştı. Eğitimi birinci olarak bitirmişti. Ardından da sinir krizi gelmişti.

Yeter. Yürümeye başladı ve ertesi günü düşünerek kendisini yatıştırmaya çalıştı. Tüm günü okuyarak, uyuyarak ve Cathy Jackson'un partisine hazırlanarak geçirecekti.

Daha da ertesi gün, pazar günü, kızıyla geçirdiği nadir günlerden biri olacaktı. Belki de imzasız mektupların ardında kim olduğunu bulacaktı.

8. KISIM

Kız, ağzında kuru, tuzlu bir tatla uyandı. Uykulu ve uyuşuktu, nerede olduğunu merak ediyordu. Adamın arabasında uykuya dalmıştı. Halbuki önceden uykusu yoktu, adam çikolatasından bir parça vermeden önce hiçbir şeyi yoktu. Şimdi uyanmıştı, ama evindeki yatak odasında değildi. Bu odanın duvarlarında dergilerden kesilmiş resimler vardı. Bazıları acımasız ifadeli askerlerin fotoğrafıydı, bazılarıysa kadınların ve kızların. Duvarda bir grup halinde asılı tabedilmiş fotoğraflara baktı. Aralarında kendi fotoğrafı da vardı, yatakta kollarını açmış uyuyordu. Nefes almaya çalışarak ağzını açtı.

Dışarıda, oturma odasında adam boğma halkasını hazırlarken kızın hareketlerini duydu.

O gece Rebus, kâbusumsu rüyalarından birini görmüştü. Uzun bir öpücük, hem rüyada hem de gerçekte boşalmasıyla son bulmuştu. Ardından hemen uyanmış ve temizlenmişti. Öpücüğün soluğunu hâlâ hissediyordu, aura gibi etrafına tutulu kalmıştı. Başını sallayarak soluğu üzerinden atmaya çalıştı. Bir kadına ihtiyacı vardı. Partinin yaklaştığını hatırlayınca biraz rahatladı. Ama dudakları kupkuruydu. Mutfağa girince bir şişe limonlu gazoz buldu. Gazı kaçmıştı, ama işe yaramıştı. Sonra hâlâ sarhoş olduğunu ve dikkatli olmazsa ertesi gün akşamdan kalma olacağını hatırladı. Üç bardak suyu zorla içti.

Isıtıcının hâlâ çalışıyor olmasına sevindi. Bu iyiye alametti. Yatağa geri girdiğinde dualarını etmeyi bile unutmadı. Üst kattaki Koca Adam şaşırmıştır herhalde. Belki de kayıt defterine şöyle bir not almıştır: Rebus bu gece beni hatırladı. Yarını güzel geçsin.

Âmin.

9. KISIM

Michael Rebus, BMW'sini en az hayatı kadar yürekten seviyordu, belki de daha fazla. Otoyolda hız yaparken solundaki arabalar ilerlemiyor gibi görünüyordu, işte o zaman otomobilinin tuhaf ve mutluluk verici bir şekilde hayatın kendisi olduğunu düşünüyordu. Otomobilinin burnunu ufuktaki parlaklığa doğru çeviriyor, gaza basıyor, kimseye ve hiçbir şeye taviz vermeden geleceğe doğru ilerliyordu.

Böyle her an hazır, otomatik, güçlü, hızlı ve lüks objeleri seviyordu. Parmaklarıyla direksiyonun deri kaplamasından ritim tutuyor, kasetçalarla oynuyor, başını yumuşak başlığa yaslıyordu. Sık sık içinden karısını ve çocuklarını evde bırakarak, arabasıyla baş başa yollara düşmek geliyordu. Uzaklardaki o noktaya doğru yola çıkmak, yemek yemek ve benzin almak dışında hiç durmadan ölene dek araba kullanmak istiyordu. Cennet bu olmalıydı. Bu cenneti asla hayata geçirmeye cüret edemeyeceğini bilmenin rahatlığıyla, ağız tadıyla hayal kuruyordu.

İlk kez bir otomobil aldığında gecenin bir yarısı uyanmış, hâlâ dışarıda durup durmadığını merak ederek perdeleri açıp pencereden bakmıştı. Şimdi de bazen sabah dörtte ya da beşte uyanıp arabasına atlıyor, onca mesafeyi bu kadar kısa zamanda gitmenin ve sabahın o saatinde sessiz yollarda tavşanlar ve kargalardan başka kimse olmamasının verdiği keyifle, elleri kornada, kuş sürülerini korkutup kaçırarak ilerliyordu. Otomobillere duyduğu aşkın o ilk heyecanını asla kaybetmemişti; bu aletler onun hayallerini azat ediyorlardı.

İnsanlar şimdi arabasına bakıyorlardı. Onu Kirkaldy'nin caddelerine park ediyor ve biraz uzağında durup, insanların kıskançlık dolu bakışlarını izliyordu. Ümitli ve cüretkâr genç erkekler, otomobilin ca-

mından içeri bakarak deri döşemeyi ve düğmeleri incelerlerdi. Sanki hayvanat bahçesine gelmişlerdi. Daha yaşlı olanlarsa, bazen yanlarındaki eşleriyle arabaya şöyle bir bakış atarlar, sonra da yere tükürürlerdi; çünkü o aletin hayatlarında istedikleri ama ulaşamadıkları her şeyi temsil ettiğini fark ederlerdi. Michael Rebus hayaline ulaşmıştı, şimdi de ona istediği zaman dokunabiliyordu.

Ama Edinburg'da arabanın dikkat çekmesi, nereye park edildiğine bağlıydı. Bir gün George Caddesi'nde tam arkasına bir Rolls-Royce'un park etmeye çalıştığını görmüştü. Hemen kontağı çalıştırmış, adamı dumana boğmuş ve yüzüne tükürmüş kadar olmuştu. Hemen ardından bir diskoteğin önüne park etmişti. Lokanta ya da diskoteğin önünde pahalı bir araba durduğunda, insanlar içindekini o mekânın sahibi sanıyorlardı. Bu düşünce çok hoşuna gidiyordu; böylece Rolls-Royce'u aklından çıkarmış, hayallerini yenilemişti.

Trafik ışıklarında durmak da zevkliydi, tabi zavallı bir motorcu, motosikletini kükreterek arkasında, daha da kötüsü yanında durmaya cüret etmediği sürece. Bu motosikletlerin bazıları çok hızlı kalkıyordu. Trafik ışıklarında başlayan yarışlarda acımasızca yenildiği çok olmuştu. O zamanları da hatırlamamaya çalıştı.

Bugün, kendisine söylenen yere, yani Carlton Hill'in tepesindeki park yerine park etti. Ön camından Fife'a kadar her yeri görüyordu, arkadaysa Princess Caddesi oyuncak gibi görünüyordu. Tepe tenhaydı, turist sezonu henüz gelmemişti, hava da soğuktu. Buranın geceleri sıcak olurdu; araba yarışları, gezintiye çıkmış oğlanlar ve kızlar, Queensferry plajındaki partiler... Edinburg'un eşcinsel topluluğu da meraklı ya da yalnızca yalnız olanlara katılır, hatta arada bir tepenin yamacındaki mezarlığa el ele giren çiftler göze çarpardı. Karanlık çöktüğünde Princess Caddesi'nin doğu ucu bir dağıtım ve paylaşım alanına dönüşürdü. Ama arabasını kimseyle paylaşmaya niyeti yoktu. Onun hayali fazla kırılgandı.

Uzaktan muhteşem görünen Firth of Forth Koyu'nun ötesindeki Fife'ı izliyordu ki, adamın arabasında yavaşladı ve yanında durdu. Michael yolcu koltuğuna geçerek camı indirdi, adam da öyle yaptı.

"Mal hazır mı?" dedi.

"Tabi ki hazır," dedi adam. Aynadan arkayı kontrol etti. Tam o sırada birtakım insanlar belirmişti. "İki dakika bekleyelim."

Boş boş manzaraya bakarak durdular.

"Fife'ta bir durum var mı?"

"Yok."

"Kardeşinin seni görmeye geldiğini söylüyorlar. Doğru mu?" adamın bakışları acımasızdı, zaten tüm varlığı acımasızdı. Altındaki otomobil tam bir külüstürdü. Michael'ın bir an güveni yerine geldi.

"Evet, ama önemli bir şey olmadı. Babamın ölüm yıldönümü için gelmiş. Hepsi o."

"Bir şey biliyor mu?"

"Olur mu öyle şey? Beni aptal mı sandın?"

Michael, adamın bir bakışıyla sus pus oldu. Bu adamın içinde neden böylesi bir korku doğurduğunu anlamıyordu. Bu buluşmalardan nefret ediyordu.

"Bir şey olursa," diyordu adam. "Herhangi bir şey olursa, seni sorumlu tutarım. Ciddiyim. O piçten uzak duracaksın."

"Benim suçum değildi ki. Bir anda kapıda belirdi. Bir telefon bile etmedi. Ne yapabilirdim?"

Elleri direksiyonu sımsıkı kavramış, öylece donup kalmıştı. Adam yeniden aynaya baktı.

"Kimse yok," dedi ve arkaya uzandı. Küçük bir paket, Michael'ın penceresinden içeri kaydı. Michael paketi kontrol etti, cebinden bir zarf çıkardı ve kontağa uzandı.

"Görüşürüz," dedi adam, zarfı açıyordu.

"Elbette," diye yanıt verdi Michael, içinden de ekledi, "ben de seninle görüşmeye bayılıyordum." Bu iş onun için fazla karışık hale gelmeye başlamıştı. Anlaşılan adamlar her hareketinden haberdardı. Ama korkusunun eninde sonunda uçup gideceğini, bu parti maldan da kurtulup iyi bir kârı cebine attığında yerini mutluluğa bırakacağını biliyordu. Oyuna devam etmesini sağlayan, tam da o korkunun mutluluğa dönüştüğü andı işte. Trafik ışıklarından sonra dünyanın en hızlı kalkış anı gibi bir şeydi.

Tepede inşasına başlanan ama hiçbir zaman tamamlanamayan Yunan tapınağı biçimindeki Viktoryen yapıdan olanları gözleyen Jim Stevens, Michael Rebus'un gittiğini gördü. Bu kadarını biliyordu zaten, Edinburg'daki bağlantıları sağlayan adamı daha çok merak ediyordu, onu bilmiyor ve bir türlü izleyemiyordu, daha önce adamın

izini iki kez kaybetmişti ve bunun tekrarlanacağından emindi. Bu esrarengiz adamın kim olduğunu kimse bilmiyordu, kimse bilmek de istemiyordu zaten. Belalı bir herife benziyordu. Birdenbire kendisini yaşlı ve beceriksiz hissetti, elinden arabanın plakasını not almaktan başka bir şey gelmiyordu. Belki McGregor Campbell'ın plakayı takip edebileceğini düşündü, ama Rebus'un bunu öğrenmesinden çekiniyordu. Kendisini ilk başlarda beklediğinden daha büyük bir düğümün ortasında bulmuştu ve köşeye sıkıştığını hissediyordu.

Ürperdi, ama kendisini böyle problemlerden daha çok hoşlandığına ikna etmeye çalıştı.

10. KISIM

"İçeri gelin, her kimseniz, içeri gelin."

Rebus'un paltosu, eldivenleri ve bir şişe şarabı hiç tanımadığı insanlar tarafından elinden alındı, sonra kendisini insanlara gülümsemenin kolay, ama biriyle tanışmanın neredeyse imkânsız olduğu kalabalık, duman altı ve gürültülü partilerden birinde buldu. Koridordan mutfağa, oradaki ara kapıdan da oturma odasına geçti.

Masa, sandalyeler ve kanepe duvar kenarına çekilmişti. Yerler kıvranan ve bağrışan çiftlerle doluydu, erkekler kravatsızdı ve gömlekler üstlerine yapışmıştı.

Görünüşe göre parti beklediğinden erken başlamıştı.

Etrafında ve altında birkaç tanıdık yüz gördü, odada ilerlerken iki dedektifin üstüne bastı. En uçta, üzeri içki şişeleri ve plastik bardaklarla dolu masanın, avantajlı ve çoğu yerden daha güvenli bir nokta olduğuna karar verdi.

Ama oraya ulaşmak başka bir sorundu, ordudaki hücum derslerini hatırladı.

"Selam!"

Cathy Jackson bez bebek taklidi yaparak bir an karşısına çıktı, sonra dans ediyor gibi yaptığı iri yarı, hatta fazlaca iri yarı adam tarafından sürüklenmeye devam etti.

Rebus, en azından bir "merhaba," diyebildi, yüzü gülümsemekten çok, ekşimiş gibiydi. İçki masasının göreceli güvenliğine sığınıp kendine bir viski aldı, hemen üzerine birayla cila çekti. Başlangıç olarak iyi bir seçimdi bu. Ardından (uğruna yıkandığı, kazındığı, onarıldığı, cilalandığı ve parlatıldığı) Cathy Jackson'ın dilini dans ettiği adamın

mağaramsı ağzına sokuşunu izledi. Rebus, kusmak istiyordu. Partneri daha gece başlamadan firar etmişti! Bu olay ona iyimser olmayı öğretecekti. Şimdi ne yapacaktı peki? İki seçeneği vardı; ya sessizce çekip gidecek, ya da şapkasından birkaç giriş cümlesi çıkarmaya çalışacaktı.

Polis olmadığı her halinden belli olan tıknaz yapılı bir adam mutfaktan çıkıp ağzında sigarası ve elinde birkaç boş bardakla içki masasına yaklaştı.

Şişeleri alt üst ederek "Allahın belaları," dedi, özellikle birisini hedef almamış, öylesine söyleniyordu. "Ortam biraz tatsız, değil mi?"

"Evet, biraz öyle."

Rebus kendi kendine, işte, yaptım, birisiyle konuştum, diye düşündü. Buzlar eridiğine göre, gece henüz iyi giderken eve dönebilirim.

Ama dönmedi. Adamın dansçıların arasında zikzaklar çizerek ustaca geri dönüşünü izledi; içki dolu bardaklar parmaklarının arasında minik kuşlar gibi güvende görünüyorlardı. Rebus etrafı gözlemeye devam ederken, görünmez müzik setinde yeni bir albüm çalmaya başlamıştı. Dansçılar savaş danslarına geri dönerlerken, en az Rebus kadar tedirgin olduğu her halinden belli olan bir kadın odaya girdi ve masaya doğru ilerlemeye başladı.

Kadın onunla aynı yaşlardaydı, yani kenarlardan hafifçe yıpranmaya başlamıştı. Üzerinde Rebus'un oldukça moda olduğunu sandığı bir elbise vardı (Modayla ilgili yorum yapacak en son kişi oydu herhalde; üzerindeki takım elbisesiyle cenazeden gelmiş gibiydi), saçlarıysa yeni, belki de bu akşam yapılmış gibi görünüyordu. Sekreter gözlüğü takıyordu, ama sekreter değildi. Rebus kadının kalabalığın arasından sıyrılıp ona doğru yürüyüşünden, bir bakışta bu kadarını anlamıştı.

Yeni hazırlanmış bir Bloody Mary'yi kadına uzattı.

"Bu sana uyar mı?" diye bağırdı. "Doğru mu tahmin ettim?"

Kadın içkiyi şükranla kafasına dikti, nefes almak için durduğunda Rebus bardağı yeniden doldurdu.

"Teşekkür ederim," dedi kadın. "Normalde içki içmem, ama bu kez iyi geldi."

Ne güzel, diye düşündü Rebus, gözlerinin içi gülüyordu ve Cathy Jackson (ve ahlak anlayışı) alkollü aklından uçup gitmişti. Üstelik bu

memeli üzerime kaldı, dedi içinden. Ah, ama şimdi bu düşünce ona yakışmamıştı, hem kadına da haksızlık ediyordu. İçinden çabucak bir pişmanlık duası etti.

"Dans etmek ister misin?" diye sordu kadına, günahlarını bağışlatmak için.

"Şaka yapıyorsun!"

"Hayır, yapmıyorum. Ne var bunda?"

Eser miktarda da olsa şovenist olan Rebus, buna inanamıyordu. Kadın bir dedektifti. Dahası, cinayet dosyasında basınla ilişkiler memuru olarak görev yapıyordu.

"Bir şey yok. Ben de o dosyada çalışıyorum da..."

"Zaten böyle giderse İskoçya'daki bütün polisler bu davada çalışıyor olacak. İnan bana."

"Nasıl yani?"

"Bir kaçırılma daha oldu. Kızın annesi bu akşam polise başvurmuş."

"Babayı yedik. Konuşmamın kusuruna bakma."

Dans etmiş, içmiş, ayrılmış ve tekrar bir araya gelmişlerdi. Bu akşam için eski dost gibi olmuşlardı. Dans pistinin gürültüsünden ve karmaşasından biraz uzakta, koridorda duruyorlardı. Evin tek tuvaletinin önündeki kuyruk, koridorun sonuna doğru iyice dağılmıştı.

Rebus, kendisini Gill Templer'ın gözlüklerinin ötesine, cam ve plastiğin arkasındaki zümrüt yeşili gözlere bakarken buldu. Onunki kadar güzel gözleri hiç görmediğini söylemek istedi, ama basmakalıp bulunmaktan çekiniyordu. Gill Templer portakal suyu içiyordu, ama Rebus birkaç viskiden sonra iyice gevşemişti, akşamdan özel bir beklentisi de yoktu.

"Merhaba Gill."

Rebus, daha önce içki masasının başında konuştuğu adamı tanıdı.

"Ne zamandır görüşemedik."

Adam Gill Templer'ı yanağından öpmeye çalıştı ama ıska geçip duvara kafa attı.

"İçkiyi fazla mı kaçırdın, Jim?" dedi Gill, sakince.

Adam omuz silkti. Rebus'a bakıyordu.

"Hepimizin bir derdi var, öyle değil mi?"

Bir el Rebus'a doğru uzandı.

"Jim Stevens," dedi adam.

"Gazeteci Jim Stevens mı?"

Rebus adamın ılık, nemli elini kabul etti.

"Bu polis dedektifi John Rebus," dedi Gill.

Rebus, Stevens'ın yüzünün birden kızardığını, gözbebeklerinin şaşkınlıkla büyüdüğünü fark etti. Ama adam hemen, ustalıkla toparlandı.

"Tanıştığıma memnun oldum," dedi. Sonra, başıyla kadını işaret ederek ekledi: "Gill'le geçmişimiz eskidir, değil mi Gill?" dedi.

"Düşündüğün kadar eski değil Jim."

Adam Rebus'a bakarak güldü.

"Çok utangaçtır," dedi. "Bir kızın daha öldürüldüğünü duydum."

"Jim'in her yerde kulağı vardır."

Stevens parmağını kan kırmızısı burnuna götürüp Rebus'a doğru sırıttı.

"Her yerde," dedi. "Her yere de girip çıkarım."

"Evet, bizim Jim'in arada boyundan büyük işlere kalkıştığı olur," dedi Gill, sesi jilet gibi keskindi ve gözleri bir anda camın ve plastiğin arkasına çekilmişti.

"Yarın bir basın toplantısı olacak mı Gill?" diye sordu Stevens, uzun zaman önce kaybettiği sigarası için ceplerine bakınarak.

"Evet."

Gazetecinin eli Rebus'un omzuna uzandı.

"Gill'le benim geçmişimiz eskidir."

Sonra, bir şey söyleme gereği duymadan el salladı, sigaralarını arayarak ve John Rebus'un yüzünü aklına kaydederek uzaklaştı.

Gill Templer, Stevens'in öpücüğünün konduğu duvara yaslanarak iç geçirdi.

"İskoçya'nın en iyi muhabirlerinden biridir," dedi öylesine.

"Ve senin işin onun gibi adamlarla uğraşmak mı?"

"O kadar kötü değildir."

Oturma odasında bir tartışma başlıyordu.

"Eee?" dedi Rebus gülerek. "Polisi mi çağıralım, yoksa seni bildiğim küçük bir lokantaya götürmemi mi tercih edersin?"

"Beni tavlamaya mı çalışıyorsun?"

"Olabilir. Sen karar ver. Dedektif değil misin?"

"Her neyse Dedektif Rebus. Şanslısın, açlıktan ölüyorum. Mantomu alayım."

Kendinden oldukça memnun olan Rebus, bir an kendi paltosunun da bir yerlerde atılı durduğunu hatırladı. Paltosunu, eldivenleriyle ve daha güzeli, açılmamış şarap şişesiyle birlikte yatak odalarından birinde buldu. Bunun, şaraba daha sonra ihtiyacı olacağının kutsal işareti olduğunu düşünerek şişeyi cebine attı.

Gill diğer yatak odasında, yatağın üzerindeki palto yığınını karıştırıyordu. Yatak örtüsünün altında bir toplantı vardı galiba, palto ve nevresim yığını dev bir amip gibi kıpırdanıyor, kıvranıyordu. Kıkırdayıp duran Gill, en sonunda paltosunu bulup koridorda hınzırca gülümseyen Rebus'a doğru geldi.

"Hoşça kal Cathy," diye bağırdı odaya doğru. "Parti için teşekkürler."

Yatak örtülerinin altından belki de itiraf anlamına gelen boğuk bir kahkaha geldi. Gözleri fal taşı gibi açılan Rebus, ahlaki değerlerinin bayat ekmek gibi dağıldığını hissetti.

Takside birbirlerinden biraz uzak oturdular.

"Demek bu Steve'le geçmişiniz eskiye dayanıyor."

"Jim öyle sanıyor." Şoförün arkasından ıslak ve kaygan yola bakıyordu. "Ama yanılıyor. Yalnızca bir kez çıktık, gerçekten bir kez, o kadar." Bir parmağını havaya kaldırmıştı. "Galiba bir cuma gecesiydi. Kesinlikle büyük bir hataydı."

Rebus yanıttan memnun kalmıştı. Açlığını yeniden hissetmeye başlanıştı.

Ama gidecekleri yere vardıklarında lokanta çoktan kapanmıştı. Rebus bile açtıramazdı. Takside kaldılar, Rebus şoföre evini tarif etti.

"Domuz pastırmalı sandviçte ustayımdır," dedi Rebus.

"Vah vah! Ben vejetaryenim. "

"Aman Allahım, hiç sebze yemiyor musun yani?"

"Neden siz etoburlar hep bizimle alay ediyorsunuz? Erkekler kadın hareketine de böyle yaklaşıyor. Neden böyle?" Sesine alaycı bir ton sızmıştı.

"Korkuyoruz da ondan," dedi Rebus, sarhoşluğu geçmişti.

Gill ona baktı, ama Rebus camının ardından şehrin tehlikelerle dolu Lothian Caddesi'nde bir aşağı bir yukarı gezinerek alkol, kadın ve mutluluk arayan gece sarhoşlarını izliyordu. Bazıları için bu sonu gelmez bir arayıştı, gece kulüplerine, publara ve hazır yemek satan yerlere girip çıkarak hayatın paketlenmiş kemiklerini kemiriyorlardı. Lothian Caddesi Edinburg'un çöp tenekesiydi. Aynı zamanda Sheraton Oteli'ne ve Usher Hall'a ev sahipliği yapıyordu. Rebus, Usher Hall'a bir kez gitmiş, Rhona ve diğer züppe ruhlarla birlikte oturup Mozart'ın Requiem'ini dinlemişti. Fast food restoranları arasına serpiştirilmiş kültür kırıntıları Edinburg'un tipik bir özelliğiydi. Ölüm ilahisinin yanında bir paket patates cipsi.

"Basınla İlişkiler Bölümü'nde işler nasıl gidiyor?"

Rebus'un aceleyle topladığı oturma odasında oturuyorlardı. Gururu ve zevk kaynağı Nakamichi kasetçalarında geç saatlere uygun caz kasetlerinden biri, Stan Getz ya da Coleman Hawkins dönüyordu.

Gill arada bir balık yediğini itiraf edince Rebus birer tane ton balıklı domatesli sandviç yapmıştı. Şarabı açmış, bir kap da taze çekilmiş kahve hazırlamıştı (bu zevki genellikle pazar kahvaltılarına saklardı). Şimdi, misafirinin karşısına oturmuş, onun yemek yiyişini izliyordu. Önce, bir an için Gill'in Rhona'dan sonra ilk kadın konuğu olduğunu düşündü, sonra diğer bir gecelik konuklarını hatırladı.

"Basınla İlişkiler'de işler iyi. Aslında önemsiz bir iş yaptığımızı düşünmüyorum. Bu zamanda ve çağda dairenin iyi bir amacı var."

"Ben sizi eleştirmiyorum zaten."

Gill, ne kadar ciddi olduğunu anlamaya çalışarak Rebus'a baktı.

"Tamam," diye devam etti. "Ama iş arkadaşlarının çoğu işimin tamamen zaman ve emek kaybı olduğuna inanıyorlar. İnan bana, bunun gibi bir davada basının bizim tarafımızda olması çok önemli. Biz de halka açıklanması gereken bilgileri, açıklanması gereken zamanda onlara sunuyoruz. Başımızı büyük dertten kurtarıyor."

"Bravo!"

"Ciddi olsana, sersem."

Rebus güldü.

"Hayatta ciddi olmadığım olmadı ki. Ben polisin polisi bir adamım."

Gill Templer yine ona baktı. Gerçekten de dedektif gözlerine sahipti; insanın vicdanına sızıp, suçluluk ve hilekârlığın kokusunu alıyor, gerilimi hissediyorlardı.

"Basınla İlişkiler memuru olarak, basınla ... çok yakın ilişkiler kurman bekleniyor, öyle değil mi?"

"Nereye varmaya çalıştığını biliyorum Dedektif Rebus ve senin üstün olarak senden susmanı istiyorum."

"Efendim!" Rebus selam verdi.

Mutfaktan bir kap daha kahveyle döndü.

"Ne korkunç bir partiydi, değil mi?" dedi Gill.

"Benim katıldığım en güzel partiydi," diye yanıtladı Rebus. "Ne de olsa, o partiye gitmesem, seninle hiç tanışamayacaktım."

Kadın bu kez ağzındaki ton balığı, domates ve ekmek püresini göstererek kahkaha attı.

"Sen çatlaksın," dedi. "Gerçekten."

Rebus gülerek kaşlarını kaldırdı. Teması kaybetmiş miydi? Hayır, etmemişti. Bu bir mucizeydi.

Sonra Gill'in lavaboya gitmesi gerekti. Rebus kaseti değiştirirken müzik zevkinin ne kadar kısıtlı olduğunu fark etmişti. Gill'in sürekli söz ettiği gruplardan bihaberdi.

"Koridorda, soldaki kapı."

Gill döndüğünde caz çalmaya devam ediyordu, müziğin sesi zaman zaman duyulmayacak kadar kısıktı ve Rebus sandalyesine geri dönmüştü.

"Banyonun karşısındaki oda kimin John?"

"Eskiden kızımın odasıydı, ama şimdi ıvır zıvırla dolu. Orayı hiç kullanmıyorum," dedi kahve koyarken.

"Eşinle ne zaman ayrıldınız?"

"Olması gerektiği kadar uzun zaman önce değil. Ciddiyim."

"Kızın kaç yaşında?" Şimdi ses tonu anaçtı, evcildi; o alaycı bekâr kadından ya da profesyonellikten eser kalmamıştı.

"Neredeyse on iki olacak," dedi Rebus. "On iki."

"Zor bir dönem."

"Hep zor zaten."

Şarap bitip, kahveden de geriye yarım fincan kalınca ikisinden biri yatmayı önerdi. Karşılıklı utangaç gülücüklerle, âdet olduğu gibi

birbirlerine hiçbir söz vermemeye söz verdiler ve bu ortak sözleşmeyi kelimelere gerek duymadan imzaladıktan sonra yatak odasına gittiler.

Her şey güzel başladı. İkisi de olgundu ve bu oyunu küçük beceriksizliklerin ve mazeretlerin etkisinde kalmayacak kadar çok oynamışlardı. Rebus onun çevikliğinden ve yaratıcılığından etkilenmişti; kendisinin de onu etkilediğini umuyordu. Gill, o mükemmel ve elde edilemez birleşme anının beklentisiyle sırtını yay gibi gerdi.

"John?", dedi bedenini onunkine yaslayarak.

"Ne oldu?"

"Bir şey yok. Arkamı döneceğim, tamam mı?"

John dizleri üzerinde doğruldu, Gill ona arkasını dönüp, dizlerini yataktan aşağı kaydırdı ve parmak uçlarıyla duvara tutunarak bekledi. Rebus bir an duraklayarak bakışlarını odaya, kitaplarına ve şiltenin kenarlarına vuran soluk mavi ışığa çevirdi.

"Ah, Japon şiltesi, ha?" demişti Gill, giysilerini hızla çıkarırken. Rebus sessizce gülümsemişti.

...

John dağılıyordu.

"Haydi John. Haydi."

Rebus ona doğru eğilip, başını sırtına yasladı. Hapsedildikten sonra Gordon Reeve'le kitaplardan konuşmuşlardı. Konuşma sonsuza dek sürmüştü sanki, kitapları ona aklından okumuştu. Oraya kapatılmışlardı ve işkence onlara bir kapı uzaklıktaydı. Ama dayanmışlardı. Eğitimin amaçlarından biriydi bu.

"John. Ah, John."

Gill doğruldu ve başını ona doğru çevirerek bir öpücük bekledi. Gill, Gordon Reeve, ikisi de ondan veremeyeceği bir şeyler bekliyorlardı. Eğitime, yıllar süren alıştırmalara, çalışmaya ve dayanıklılığa rağmen, istediklerini verememişti.

"John?"

Ama şimdi başka yerdeydi, eğitim kampına geri dönmüştü, Patron ona hızlanması için bağırırken çamura bata çıka güçlükle koşuyordu; hücresine geri dönmüştü, yerdeki pisliklerin arasında koşan hamamböceğini izliyordu; o helikoptere geri dönmüştü, başının üzerinde bir çanta, kulaklarında üzerine püsküren tuzlu deniz suyunun sesi...

"John?"

Gill, endişelenerek ona yüzünü döndü. Gözlerinden süzülmek üzere olan gözyaşlarını gördü. Başını ellerinin arasına aldı.

"John, hiç önemi yok. Gerçekten, önemli değil."

Ve biraz sonra: "Böylesi hoşuna gitmedi mi?"

Sonra birlikte uzandılar, Rebus kendisini suçlu hissediyor, aklını karıştıran olaylara ve sigarasının bitmiş olmasına lanet ediyordu; Gill'se uykulu ve hâlâ şefkatliydi, hayat hikâyesinden parçaları fısıldıyordu.

Rebus bir süre sonra suçluluk duymayı unuttu: ne de olsa suçluluk duymasını gerektiren bir şey olmamıştı. Yalnızca nikotin yoksunluğunu açıkça hissediyordu. Altı saat içinde Sammy'yi göreceğini hatırladı, kızının annesi onun, John Rebus'un son birkaç saattir ne yaptığını içgüdüsel olarak anlayacaktı. Kadın, cadı gibi, insanın ruhunu okuma yeteneğiyle lanetlenmişti, hatta arada bir geçirdiği ağlama krizlerini çok yakından görmüştü. Rebus, ayrılmalarında kısmen bunun da etkili olduğunu düşünüyordu.

"Saat kaç John?"

"Dört. Belki biraz geçiyordur."

Kolunu kadının bedeninin altından çekip, odadan çıkmak üzere kalktı.

"İçecek bir şey ister misin?" diye sordu.

"Sen ne içeceksin?"

"Kahve olabilir. Bu saatten sonra uyuduğuma değmeyecek, ama senin uykun varsa, bana aldırma."

"Hayır, ben de kahve içerim."

Rebus, onun sesinden, sözcükleri ağzında hırıltıyla gevelemesinden, daha mutfağa varmadan uyuyacağını anlamıştı.

"Tamam," dedi.

Kendine sade ve bol şekerli bir kahve yapıp, elinde fincanla sandalyesine yığıldı. Oturma odasındaki küçük gazlı şömineyi yakıp, kitaplarından birini okumaya başladı. O gün Sammy'yi görecekti, aklı önündeki başlangıcını hatırlamadığı entrika hikâyesinden uzaklaştı. Sammy on iki yaşına yaklaşıyordu. Yıllardır bir sürü tehlikeyi atlatmıştı, şimdi yakınında başka tehlikeler vardı. Tetikteki sapıklar, yaşlı

adamların arzulu bakışları ve yeniyetme tecavüzcülere, bir de kendi yaşındaki oğlanların yeni dürtüleri ve arkadaş bildiği çocukların aniden zorba avcılara dönüşmesi eklenecekti. Tüm bunlarla nasıl baş edecekti? İş annesine kalırsa, rakibine tutunup, iplerin altından kaçarak çok da güzel baş ederdi. Evet, babasının öğütleri ve koruması olmadan hayatta kalacaktı.

Çocuklar artık daha acımasızdı. Kendi gençliğini hatırladı. Mickey'nin abisiydi, kavgalarda ikisi yerine savaşır, eve döndüğünde babasının kardeşini şımartmasını izlerdi. Kendini kanepenin minderlerine iyice gömer, böylece bir gün ortadan kaybolmayı dilerdi. Belki o zaman hatalarını anlayacaklardı. Belki o zaman hatalarını anlayacaklardı...

Saat yedi buçukta iki ölçü seks, bir ölçü hayvan ini kokan misk kokulu odaya girip Gill'i öperek uyandırdı.

"Kalkma zamanı," dedi. "Kalk, sana banyoyu hazırlayayım."

Sıcak havluya sarılı bir bebek gibi güzel kokuyordu. Zayıf, solgun güneş ışığına uyanan vücudunun kıvrımlarını zevkle izledi. Güzel bir vücudu vardı. Hiç çatlağı yoktu. Bacaklarında hiçbir iz görünmüyordu. Karışmış saçlarıyla çok davetkâr görünüyordu.

"Sağol."

Bir sonraki basın bültenini hazırlamak için sabah ondan önce merkezde olmalıydı. Nefes almaya zamanı olmayacaktı. Dosya, kanser gibi büyümeye devam ediyordu. Rebus küveti doldururken etrafındaki kir tabakasından biraz irkildi. Bir temizlikçi kadın bulması gerekiyordu. Belki Gill'den yardım isteyebilirdi.

Bir yersiz düşünce daha, Tanrım, beni affet.

Bunun üzerine kilise meselesini hatırladı. Ne de olsa günlerden pazardı, haftalardır yeniden deneyeceğine, şehirde kendine yeni bir kilise bulup, devam edeceğine kendi kendine söz veriyordu.

Dini cemaatlerden nefret ediyordu. Pazar giysilerini giymiş İskoç Protestanların gülümsemelerinden ve tavırlarından; Tanrı'ya değil, komşularına yakınlaşmaya önem vermelerinden nefret ediyordu. Edinburg'da farklı mezheplerden yedi farklı kiliseyi denemiş, ama hiçbirini kendisine yakın bulmamıştı. Bir pazar günü evde oturup iki saat boyunca İncil okuyup, dualar etmişti, ama bu da işe yaramamıştı. Yakalanmıştı, inancının dışında kalmış bir inanandı. Kişisel inanç

Tanrı için yeterli olur muydu acaba? Yalnızca utanç ve günah işlediği zamanlar duyduğu ikiyüzlülük hissine bağlı olan kendi kişisel inancı; ancak teşhir ederek yatıştırabildiği suçluluk duygusu yetmeyebilirdi.

"Banyom hazır mı John?"

Gözlüğünü yatak odasında bırakmıştı. İçeri güvenli ve çıplak bir halde girip saçlarını karıştırdı. John Rebus ruhunun tehlikede olduğunu hissetti. Onu kalçalarından kavrarken, boşver, diye düşündü. Suçluluk duygusu bekleyebilirdi. Suçluluk duygusu her zaman bekleyebilirdi zaten.

Sonradan, Arşimet'in suyun taşması prensibinin deneysel bir kanıtı olan banyo yerini paspaslamak zorunda kalmıştı elbette. Banyo suyu süt ve bal gibiydi, Rebus neredeyse boğulacaktı.

Yine de, şimdi kendisini daha iyi hissediyordu.

"Tanrım, ben zavallı bir günahkârım," diye fısıldadı Gill giyinirken. Kadın ön kapıyı açarken sert ve resmi görünüyordu, sanki yirmi dakikalık resmi bir görüşme için eve gelmişti.

"Bir ara yeniden görüşebilir miyiz?" diye önerdi.

"Olabilir," dedi Gill, çantasının içine bakınıyordu. Rebus kadınların özellikle de filmlerde ve polisiye romanlarda bir erkekle yattıktan sonra neden bunu yaptıklarını hep merak ederdi. Birlikte oldukları adamın cüzdanlarını yürüteceğinden mi korkuyorlardı acaba?

"Ama dava böyle giderse zaman bulmak biraz zor olabilir," diye devam etti. "Şimdilik yalnızca bağlantıyı koparmamaya söz verelim, olur mu?"

"Tamam."

Gill'in, ses tonundaki umutsuzluğu, isteği reddedilmiş bir oğlan çocuğunun hayal kırıklığını anladığını umdu.

Son kez öpüştüler, ama dudakları bu kez nazikti, sonra Gill gitti. Ama geride kokusu kalmıştı ve Rebus önündeki güne hazırlanırken onu derin derin içine çekti. Sigara kokmayan bir gömlek ve pantolon buldu, çıplak ayakları ıslak, banyodaki aynanın karşısında kendisini memnuniyetle izleyip, bir şarkı mırıldanarak yavaş yavaş giyindi.

Bazen hayatta olmak güzeldi. Bazen.

11. KISIM

Jim Stevens ağzına üç aspirin daha atıp portakal suyunu içti. Bir Leith barında meyve suyu içerken görülmek tam bir kepazelikti, ama o yoğun köpüklü birayı düşünmek bile midesini bulandırıyordu. Partide çok fazla içmişti; fazla içmiş, fazla hızlı içmiş ve içkileri fazla karıştırmıştı.

Leith kendini geliştirmeye çalışıyordu. Bir yerlerde birisi buraya çeki düzen vermeye karar vermişti herhalde. Fransız tarzı kafeler, şarapevleri, stüdyo daireler, şarküteriler... Ama Leith hâlâ Leith'ti; hâlâ o eski liman kentiydi, Bordeaux şaraplarının galonlarla indiği ve sokaklarda at arabalarıyla satıldığı gürültülü ve hareketli geçmişinin yankısı sürüyordu. Burası her şeyini kaybetse bile, bir liman kentinin zihniyetini ve geleneksel meyhanelerini korurdu.

"Tanrım," diye kükredi arkasından bir ses. "Adam her şeyi duble içiyor, alkolsüz içecekleri bile!"

Kendisininkinin iki katı boyutunda, ağır bir yumruk Stevens'ın sırtına indi. Yağız vücut yanındaki tabureye kuruldu. Eli, olduğu yerde kaldı.

"Merhaba Pooden," dedi Stevens. Barın boğucu havasında terlemeye başlamıştı, kalbi de küt küt çarpıyordu. Akşamdan kalmalık belirtileriydi bunlar, gözeneklerinden çıkan alkolün kokusunu alabiliyordu.

"Ne içiyorsun sen öyle?" Barmen, bu adama hemen bir viski ver. Burada çocuk içecekleriyle harcanıyor."

Pooden kükreyerek elini gazetecinin sırtından, ağrısını geçirecek kadar çekti, sonra aynı yere bir şaplak atarak yine canını yaktı. Stevens içinin ürpererek isyan ettiğini hissetti.

Pooden, "Bugün senin için yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordu, şimdi sesi daha alçak çıkıyordu.

Koca Pooden vücudunda binlerce limanın yarasını ve sıyrığını taşıyan yirmi yıllık bir denizciydi. Stevens onun şu sıralarda nasıl para kazandığını bilmek istemiyordu. Lothian Caddesi'ndeki bazı publarda ve Leith civarındaki karanlık meyhanelerde fedailik yapıyordu, ama bu buzdağına benzeyen kazancının görünen kısmıydı. Pooden'ın parmakları öylesine pislikle kaplıydı ki, altındaki bereketli ve kirli topraklardan kara parayı tek başına, elleriyle kazımış olabilirdi.

"Pek bir şey yok Koca Adam. Yalnızca elimdekileri aklımda evirip çeviriyorum."

"Bana bir kahvaltı ısmarlar mısın? Şöyle, her şeyden çift porsiyon olsun."

Barmen, neredeyse eğilerek selam verdi ve siparişi vermeye gitti.

"Gördün mü?" dedi Pooden, "Her şeyi duble ısmarlayan bir sen değilsin, Jimmy."

Elini yine Stevens'ın sırtından kaldırmıştı. Şaplağın geri gelmesini bekleyerek sırıttı, ama Pooden'ın kolu bu kez yanındaki bara indi. Duyulur şekilde iç çekti.

"Dün gece zor geçmişe beniyor Jimmy."

"Keşke hatırlasaydım."

Akşamın geç saatlerinde bir yatak odasında sızmıştı. Sonra içeri bir çift girmiş, onu banyoya taşıyıp, küvetin içine bırakmışlardı. Orada iki, belki üç saat kadar uyumuştu. Boynunda, sırtında ve bacaklarında korkunç bir tutulmayla uyanmıştı. Biraz kahve içmişti ama yetmemişti, hiç yetmezdi zaten.

Sonra sabah soğuğunda yürümüş, bir gazetecide taksi şoförleriyle laflamış, Princes Caddesi'ndeki büyük otellerden birinin kapı görevlisinin kulübesinde oturup, şekerli çayını yudumlayarak, gözleri uykusuzluktan kızarmış gece bekçisiyle futbol muhabbeti yapmıştı. Ama sonunda buraya geleceğini biliyordu, çünkü bu sabah çalışmıyordu ve kendi tatlı bebeğine, yani uyuşturucu dosyasına zaman ayırması gerekiyordu.

"Bu aralar piyasa ne durumda Koca Adam?"

"Şimdi o, ne aradığına bağlı Jimmy. İşlere biraz fazla burnunu soktuğun söyleniyor. Güvenli uyuşturuculara takılsan iyi edersin. Büyük işlerden uzak dur."

"Bu bir uyarı mı, yoksa tehdit mi?" Stevens tehdit kaldıracak halde değildi, Pazar sabahı akşamdan kalma haldeyken böyle şeylerle hiç uğraşamayacaktı.

"Bu dostça bir uyarı, bir dostun uyarısı."

"Bu dost kim Koca Adam?"

"Ben, tabii ki; seni aptal. Her şeyden de şüphe etme. Dinle, etrafta biraz esrar var, o kadar. Artık kimse Leith'e mal getirmiyor. Fife yakasına ya da Dundee'ye götürüyorlar. Gümrük görevlilerinin olmadığı yerlere. Gerçekten."

"Biliyorum Koca Adam, biliyorum. Ama buralarda devam eden bir dağıtım var. Gözlerimle gördüm. Ne olduğunu bilmiyorum. Eroin miydi bilmem. Ama bir alışverişe şahit oldum. Hem de çok yakın bir zamanda."

"Ne kadar yakın zamanda?"

"Dün"

"Nerede?"

"Carlton Hill."

Koca Pooden başını salladı.

"O zaman onun benim bildiğim kimseyle ilgisi yoktur, Jimmy."

Stevens Koca Adam'ı çok iyi tanırdı. İyi bilgi verirdi, ama yalnızca Stevens'ın bir şeyi bilmesini isteyenlerin ona söylediklerini taşırdı. Dolayısıyla eroinciler, Koca Adam vasıtasıyla esrar dağıtımıyla ilgili bilgi sızdırırlardı. Stevens hikâyeyi yazarsa, esrar satıcıları yakalanabilirdi. Bu da eroincilere bölge ve talep kazandırırdı. Bu akıllıca bir numaraydı, ama yalnızca bir numaraydı. Büyük de bir iddiaydı. Ama Stevens da akıllı bir oyuncuydu. Asla büyük oyuncuları hedef alamayacağı biliniyordu, çünkü bu işadamlarına, bürokratlara, ünlü mülk sahiplerine, yani yeni kentin Mercedes sürücülerine bulaşması anlamına geliyordu.

Ve buna asla izin verilmezdi. Dolayısıyla onu ancak haber çıkmasına yetecek kırıntılarla besliyorlar, Edinburg'un ne korkunç bir yer haline geldiği konusunda gevezelik edip duruyorlardı. Bilgiler hep damlıyor, asla akmıyordu. Stevens her şeyi anlıyordu. Bu oyunu öyle uzun zamandır oynuyordu ki, bazen hangi tarafta olduğunu bilemiyordu. Zaten sonuç olarak, bunun pek bir önemi yoktu.

"Bu konuda bir şey bilmiyor musun?"

"Hiçbir şey bilmiyorum Jimmy. Ama araştırırım. Neler döndüğüne bir bakarım. Ama bak, Mackay galerisinin yanında yeni bir bar açıldı. Nereden söz ettiğimi anladın mı?"

Stevens, başıyla anladığını işaret etti.

"İşte oranın ön kısmı bar, ama arka tarafta bir genelev var. Orada öğleden sonraları çok afet bir barmaid iş görüyor. İlgilenirsen."

Stevens gülümsedi. Demek yeni birileri işe girmeye çalışıyorlardı ve Podeen'in işverenleri bundan hoşlanmamıştı. Dolayısıyla ona, Jim Stevens'a isterse yeni açılan yeri kapattırabileceği kadar bilgi sızdırılıyordu. Bundan kesinlikle iyi bir haber çıkardı, ama ancak bir günlüğüne yankı getirirdi.

Neden polise isimsiz şikâyette bulunmuyorlardı? İlk anda buna şaşırsa da, aslında nedeni biliyordu. Oyunu eski moda kurallara göre oynuyorlardı, yani düşmanı gammazlamak, ele vermek onların kitabında yazmıyordu. Kendisine de haberci çocuk rolü biçilmişti, ama gücünü sistemden alan bir haberci çocuktu o. Bu zayıf bir güçtü, ama doğru yoldan ayrılmadığı sürece sahip olamayacağı bir güçtü.

"Teşekkürler Koca Adam. Bunu aklıma yazdım."

Sonra Koca Adamın dev bir yığın kıvrık ve parlak domuz pastırması, iki yumuşak, neredeyse şeffaf yumurta, mantar, kızarmış ekmek ve fasulyeden oluşan kahvaltısı geldi. Stevens gözlerini bardan ayırmadı, cumartesi gecesinden hâlâ ıslak olan bira altlığı birdenbire dikkatini çekmişti.

"Bunu yemek için masama gidiyorum, olur mu Jimmy?"

Stevens şansın bu kadarına inanamıyordu.

"Olur Koca Adam, olur."

"Hoşça kal."

Artık yalnızdı, geriye yalnızca hayalet bir koku kalmıştı. Barmenin tam karşısında durduğunu fark etti. Yağdan parlayan eli ona doğru uzanmıştı.

"İki pound altmış peni," dedi.

Stevens göğüs geçirdi. Bunu deneyime verelim, diye düşündü parayı öderken, ya da akşamdan kalmalığa. Ama parti buna değmişti, sonunda John Rebus'la tanışmıştı. Üstelik Rebus'un Gill Templer'la arası iyiydi. İşler biraz daha karmaşık bir hal alıyordu. Ama daha ilginç de oluyordu. Rebus, fiziksel olarak kardeşine hiç benzemese de,

kesinlikle ilginç bir adamdı. Adam oldukça dürüst birisine benziyordu, ama bir polisin namussuz olduğu dışarıdan nasıl anlaşılabilirdi ki? Asıl çürük içlerindeydi. Demek ki Rebus, Gill Templer'la görüşüyordu. Birlikte geçirdikleri geceyi hatırlayınca ürperdi. Kesinlikle hayatının en alt noktasıydı.

Günün ikinci sigarasını yaktı. Kafası hâlâ sersem gibiydi, ama midesi biraz yatışmıştı. Hatta acıkıyor olabilirdi. Rebus çetin ceviz gibi görünüyordu, ama on yıl önce olsa işi daha zor olabilirdi. Şu an herhalde Gill Templer'la yataktaydı. Piç. Şanslı piç. Midesi küçük bir kıskançlık taklası attı. Sigara iyi gelmişti. Biraz canlılık ve güç katmıştı, ya da ona öyle geliyordu. Aynı zamanda kendisini mahvettiğini, ciğerlerini kara et parçalarına çevirdiğini de biliyordu. Canı cehenneme. Sigara içiyordu, çünkü sigara içmeden düşünemiyordu. Ve şimdi düşünüyordu.

"Bana bir duble versene."

Barmen geldi.

"Yine portakal suyu mu?"

Stevens adama şaşkınlıkla baktı.

"Deli misin?" dedi. "Viski. Grouse olsun, o şişedeki gerçekten Grouse'sa tabi ki."

"Biz burada öyle oyunlar oynamayız."

"Bunu duyduğuma sevindim."

Viskiyi içince kendini daha iyi hissetti. Sonra yine kötü hissetmeye başladı. Tuvalete gitti, ama koku daha da kötü geldi. Lavaboya tutunup birkaç sıvı kabarcığı çıkardı, gürültüyle öğürse de boşunaydı. İçkiyi bırakmalıydı. Sigarayı bırakmalıydı. Onu öldürüyorlardı, ama hayatta tutan tek şey de yine onlardı.

Terleyerek ve kendini olduğundan çok daha yaşlı hissederek Koca Podeen'in masasına doğru gitti.

"Kahvaltı çok lezzetliydi," dedi dev adam çocuk gibi parlayan gözleriyle.

Stevens yanına oturdu.

"İşin içindeki polislerle ilgili bir şey biliyor musun?"

12. KISIM

"Merhaba, baba."

On bir yaşındaydı ama görünüşü, konuşması ve gülüşü çok daha büyük görünüyordu. Yirmi birinden gün almış bir on birlik gibiydi. Rhona'yla birlikte yaşamak, kızına bunu yapmıştı işte. Gill'in gidişini hatırlayarak kızını yanağından öptü. Kızın etrafında bir parfüm kokusu, gözlerinde de hafif bir makyaj vardı.

Rhona'yı öldürebilirdi.

"Merhaba Sammy," dedi.

"Çok hızlı büyüdüğüm için annem bana Samantha denmesi gerektiğini söylüyor, ama sanırım sen bana Sammy demekte bir sakınca görmüyorsun."

"Tamam, annen her zaman haklıdır Samantha."

Uzaklaşan kansına bir bakış fırlattı, vücudu ancak çok dar bir korseyle elde edilebilecek bir şekle zorla sokulmuş, sıkıştırılmıştı. Arada bir yaptıkları telefon konuşmalarının düşündürdüğü kadar iyi giyinmediğini fark etmek onu rahatlatmıştı. Hiç ardına bakmadan arabasına bindi. Küçük ve pahalı bir modeldi, ama yan tarafında büyükçe bir kaza izi vardı. Rebus o ize dua etti.

Seviştiklerinde vücuduyla, sırtının ve bacaklarının yumuşaklığıyla (Rhona'nın deyimiyle yastıklarıyla) gurur duyduğunu hatırladı. Bugünse Rhona ona uzak bulutların ardından soğuk bakışlar atmış ve gözlerinde cinsel tatminin pırıltısını görmüştü. Sonra topukları üzerinde geri dönmüştü. Doğru tahmin etmişti, hâlâ kalbini okuyabiliyordu. Ah, ama bu kez ruhunu okuyamamıştı. O hayati organı tamamen atlamıştı.

"Ne yapmak istiyorsun bakalım?"

Edinburg'un turistik merkezinin bitişiğindeki Princes Caddesi Bahçeleri'nin girişinde duruyorlardı. Princess Caddesi'nde bir pazar günü kapalı dükkânların etrafında az kişi dolaşıyordu, geri kalanlarsa bahçelerdeki banklara oturmuş güvercinleri ve sincapları yemek kırıntılarıyla besliyor veya kalın pazar gazetelerini okuyorlardı. Üstlerinde yükselen kalenin bayrağı alışılmış rüzgârda hızla dalgalanıyordu. Scott Anıtı'nın gotik füzesi inananlara doğru yönü işaret ediyordu, ama ellerindeki pahalı Japon işi fotoğraf makineleriyle fotoğraf çeken turistlerin çok azı anıtın sembolik anlamlarıyla ilgileniyordu, onlar evlerine döndüklerinde arkadaşlarına gösterebilecekleri birkaç pozun peşindeydi, anıtın kendisi onları alakadar etmiyordu. Fotoğraf çekmekten aslında hiçbir şey göremeyen bu turistlerin aksine, etrafta dolaşan gençler hayatın tadını çıkarmakla öylesine meşgullerdi ki, sahte kopyalarını çıkarmakla uğraşmıyorlardı.

"Ne yapmak istiyorsun bakalım?"

Başkentinin turistik yüzü işte. Onlar bu merkezin dış yapraklarındaki toplu konutlarla hiç ilgilenmiyorlardı. Pislik içinde bir apartman dairesinde adam tutuklamak için Pilton'a, Niddrie'ye ya da Oxgangs'e gitmeyi göze almıyorlardı; Leith'in torbacıları ve eroinmanları, şehrin kalburüstü insanlarının büyük bir beceriyle yozlaşmaları, çalmayı ihtiyaç sandıkları şeyleri elde etmenin tek yolu olarak görecek kadar materyalizme batmış bir toplumdaki küçük hırsızlıklar onları etkilemiyordu. Ve herhalde Edinburg'un son medya yıldızından, polisin bir türlü yakalayamadığı çocuk katilinden; kanun güçlerine en ufak bir ipucu, delil veya ayağı kaymadığı sürece yakalanma şansı vermeden neşeli bir dansa sürükleyen katilden habersizlerdi (aslında haberdarlardı, ne de olsa buraya yerel gazeteleri okumaya ve televizyon izlemeye gelmişlerdi). Gill'e işi yüzünden acıyordu. Kendisine acıyordu. Bu şehre, dolandırıcılarına ve haydutlarına; fahişelerine ve kumarbazlarına, sürekli kazananlarına ve kaybedenlerine kadar acıyordu.

"Ne yapmak istiyorsun bakalım?"

Kızı omuz silkti.

"Bilmem. Yürüyebiliriz. Pizza yiyebiliriz. Sinemaya gidebiliriz."

Yürüdüler.

John Rebus, Rhona Phillips'le polis teşkilatına katıldıktan hemen sonra tanışmıştı. Polis olmadan hemen önce bir çöküntü yaşamış (Ordudan neden ayrıldın, John?) ve Fife kıyısında bir balıkçı köyünde sağlığına yeniden kavuşmuştu, ama o dönemde Fife'da bulunduğunu Michael'a hiç söylememişti.

Polisken kurslarda ve sınavlara hazırlanarak geçen izin dönemlerinden sonra, yıllardır aldığı ilk gerçek izinde Rebus o balıkçı köyüne geri dönmüş ve orada Rhona ile tanışmıştı. Rhona bir öğretmendi ve ardında acımasızca kısa ve mutsuz bir evlilik bırakmıştı bile. John Rebus'da kavgadan kaçmayacak bir erkeği, güçlü ve becerikli bir eşi, aynı zamanda şefkat gösterebileceği adamı bulmuştu, çünkü gücü içindeki kırılgan tarafı saklayamıyordu. Orduda geçirdiği yılları, özellikle de Özel Hizmetler dönemini hâlâ atlatamadığını fark etmişti. Bazı geceler ağlayarak uyanıyor, bazen de sevişirken sessizce ağlıyor, gözyaşlarıyla göğüslerini yavaşça ıslatıyordu. Bu konudan pek söz etmiyordu, Rhona da onu zorlamıyordu. Eğitim döneminde bir arkadaşını kaybettiğinin farkındaydı. Bu kadarını anlıyordu ve Rebus içindeki çocuğa da, anneye de hitap ediyordu. Mükemmel görünüyordu. Fazla, çok fazla mükemmeldi.

Mükemmel değildi. Asla evlenmemeliydi. Samantha doğana kadar Rhona Edinburg'da öğretmenlik yapıyordu ve yeterince mutlu bir evlilikleri vardı. Ama sonra, küçük kavgalar ve iktidar oyunları sertleşmiş, hiç bitmeyen bir kızgınlık ve şüphe dönemine dönüşmüştü. Rhona okuldaki erkek öğretmenlerden biriyle mi birlikteydi? John çalıştığını iddia ettiği sayısız çifte nöbet sırasında aslında başka bir kadınla mı görüşüyordu? Rhona ondan habersiz uyuşturucu mu kullanıyordu? John ondan habersiz rüşvet mi alıyordu? Aslında tüm bu soruların yanıtı hayırdı, zaten asıl tehlike bunlar değildi. Aslında daha büyük bir sorun ağlarını örüyordu, ama ikisi de bunun kaçınılmazlığını çok geç algılamıştı. İbret hikâyelerinde ya da pembe dizilerdeki gibi her seferinde birbirlerine sarılıp barışıyorlardı. Düşünmeleri gereken bir çocuk vardı, bu konuda anlaşıyorlardı.

Çocukları Samantha genç bir kadına dönüşmüştü. Bahçelerde ilerleyip kalenin etrafından dolaşarak Lothian Caddesi'ndeki ABC Sineması'na doğru yürürlerken Rebus, beğeni ve (yine) suçluluk dolu bakışlarını kızının üzerinde gezdirdiğini fark etti. Güzel değildi, çünkü

yalnızca kadınlar güzel olurdu, ama güzelliğe doğru kaçınılmaz bir güvenle ilerlemesi bile kendi başına nefes kesici ve korkutucuydu. Ne de olsa onun babasıydı. Bir şeyler hissetmesi gerekiyordu. Bu kaçınılmazdı.

"Sana annemin yeni erkek arkadaşını anlatmamı ister misin?"

"İstediğimi çok iyi biliyorsun."

Samantha kıkırdadı, demek ki içinde hâlâ küçük bir kız vardı, yine de bu kıkırdama bile şimdi farklı görünüyordu, daha kontrollüydü sanki, daha kadınsıydı.

"Sözde bir şair, ama daha kitabı falan basılmamış. Şiirleri de bir şeye benzemiyor, ama annem bunu ona söylemiyor. Annem adamın bir taraflarından güneş parladığını düşünüyor."

Tüm bu "yetişkin" konuşmalarının onu etkilemesi mi gerekiyordu? Herhalde.

"Kaç yaşında?" diye sordu Rebus, aniden ortaya çıkan kendini beğenmişliğinden ürkerek.

"Bilmiyorum. Yirmi olabilir."

Ürpermeyi bırakıp sendelemeye başladı. Yirmi. Rhona şimdi de sübyancılığa başlamıştı. Aman Tanrım. Tüm bunlar Sammy'yi nasıl etkileyecekti? Ya da sözde yetişkin Samantha'yı. Düşünmekten korkuyordu, ama psikanalizci değildi; o Rhona'nın alanıydı, yani eskiden.

"Gerçekten baba, korkunç bir şair. Benim okuldaki denemelerim bile onunkilerden daha iyi. Yazdan sonra büyük okula gideceğim. Annemin çalıştığı okula gitmek tuhaf olacak."

"Evet, öyle değil mi?" Rebus bir şeyden rahatsız olmuştu. Yirmi yaşında bir şair. "Oğlanın adı ne?" diye sordu.

"Andrew," dedi Samantha. "Andrew Anderson. Komik değil mi? Aslında iyi birisi, ama biraz tuhaf."

Rebus içinden küfretti. Anderson'un oğlu, korkunç Anderson'un gezgin bir şair olan oğlu, Rebus'un eski karısıyla birlikteydi. Ne ironi! Gülsün mü, ağlasın mı bilemiyordu. Gülmek çok daha uygun göründü.

"Neye gülüyorsun baba?"

"Bir şeye değil Samantha. Sadece çok mutluyum. Ne diyordun?"

"Annemle kütüphanede buluşuyorlar diyordum. Oraya çok sık gidiyoruz. Annem edebiyat kitaplarını seviyor, ama ben aşk ve macera kitaplarını seviyorum. Annemin okuduğu kitapları hiç anlamıyorum.

Eskiden sen de onunla aynı kitapları mı okurdun?"

"Evet, evet aynı kitapları okurduk. Ama ben de bir şey anlamazdım, o yüzden üzülme. Çok okumana sevindim. Bu kütüphane nasıl bir yer?"

"Gerçekten çok büyük, ama bir sürü serseri oraya uyumaya ve zaman geçirmeye gidiyor. Bir kitap alıp oturuyorlar ve hemen uykuya dalıyorlar. Çok kötü kokuyorlar!"

"Ama sen onlara yaklaşmıyorsun, değil mi? Onları kendi haline bırakmak en iyisidir."

"Biliyorum, baba." Ses tonunda hafif bir sitem vardı, baba gibi öğüt vermeye başladığı ve bu tür öğütlerin gereksiz olduğu konusunda onu uyarıyordu.

"Sinemaya gitmek istiyorsun, değil mi?"

Ama sinema açık değildi, onlar da Tollcross'ta bir dondurmacıya gittiler. Rebus, Samantha'nın kuptaki beş renkli dondurmayı kaşıklamasını izledi. Hâlâ çırpı gibiydi, insanın istediğini yiyip de bir gram kilo almadığı çağlardaydı. Rebus belindeki sarkmanın farkındaydı, göbeğini şımartıyor, onu serbest bırakıyordu. Cappuccino'sunu (şekersiz) yudumlarken, gözünün ucuyla bir başka masadan fısıldayıp gülüşerek onları izleyen oğlanlara bakıyordu. Saçlarını geriye taramışlardı ve sigaralarını içerken, hayatın kendisini içip bitiriyorlardı sanki. Sammy orada olmasa, oğlanları kendi kendilerinin büyümelerini engellemekten tutuklardı.

Sigara içmelerini kıskanıyordu da. Kendisi Sammy'nin yanında içmiyordu, kızı onun sigara içmesinden hoşlanmıyordu. Annesi de zamanında sigarayı bırakması için ona bağırmış, sigaralarını ve çakmağını saklamış, Rebus da çareyi evin dört bir yanına gizli sigara ve kibrit yuvaları kurmakta bulmuştu. Hiç umursamadan sigara içmeye devam etmişti, hatta dudaklarının arasında yanan bir sigarayla içeri girip de, Rhona o kahrolası şeyi söndürmesini söyleyerek, sigarayı yakalamak için çırpınarak eşyaların arasında onu kovalamaya başladığında zafer sarhoşluğuyla kahkahalar atardı.

İşte, onlar mutlu zamanlardı. Sevgi dolu çatışmalardı onlar.

"Okul nasıl gidiyor?"

"İyi. Cinayet davasında çalışıyor musun?"

"Evet." Tanrım, bir sigara için adam öldürebilirdi, gerçekten o an bir oğlan çocuğunun başını bedeninden ayırabilirdi.

"Katili yakalayacak mısın?"

"Evet."

"Adam kızlara ne yapıyor, baba?" Kız, sakin görünmeye çalışarak gözlerini neredeyse boşalmış olan dondurma kupuna dikmişti.

"Hiçbir şey yapmıyor."

"Yalnızca öldürüyor mu?" Dudakları solmuştu. Birdenbire bir çocuğa, onun korumasına ihtiyaç duyan kızına dönüşmüştü. Rebus kızına sarılıp dış dünyanın kötü olduğunu, buradaysa güvende olduğunu söyleyerek onu rahatlatmak istedi.

"Evet," dedi onun yerine.

"Başka bir şey yapmamasına sevindim."

Oğlanlar, Sammy'nin dikkatini çekmek için ıslık çalmaya başlamışlardı. Rebus, kanın yüzüne hücum ettiğini fark etti. Başka bir gün olsa yanlarına gidip kanunu korku dolu küçük suratlarına çarpardı. Ama o an görevli değildi. Hırıltılı bir orgazmın sonunda şanslı bir spermin bataklıktan geçip hedefe varmasının tuhaf bir sonucu olarak o gün kızıyla bir öğleden sonranın keyfini çıkarmaya çalışıyordu. Şüphesiz, Rhona da o sırada günün kitabını eline almıştı. Sevgilisinin tükenmiş ve hareketsiz bedenini tek kelime etmeden üzerinden itmeye çalışıyordu herhalde. Aklı hep kitaplarda mıydı? Herhalde. Sevgilisi de, kendini havası alınmış gibi bomboş hissediyordu, sanki aralarında hiçbir şey geçmemiş gibi. Bu, Rhona'nın zaferiydi.

Sonra ona bir öpücükle haykıracaktı. Bir yoksunluk ve yalnızlık haykırışı.

Çıkarın beni. Çıkarın beni...

"Gel haydi, buradan gidelim."

"Tamam."

Yüzlerindeki şehveti zor gizleyen ve ağızlarında maymun gibi bir şeyler geveleyen oğlanların masasından geçerlerken Samantha içlerinden birine gülümsedi. Kızı, oğlanlardan birine gülümsedi.

Rebus, derin bir nefes alarak hayatının ne hale geldiğini düşündü. Bunun dışında bir gerçekliğe inanmasının nedeni günlük hayatın çok korkutucu ve üzücü olması değildi belki de. Hayat buysa, tüm zamanların en üzücü keşfiydi. O oğlanları öldürebilirdi, kızını istediği ve alacağı şeyden korumak içinse boğabilirdi. Samantha'ya söyleyecek hiçbir şeyinin olmadığını fark etti, oysa o oğlanların vardı; kızıy-

la tek ortak noktaları kan bağıydı, o oğlanlarınsa her şeyi ortaktı. Gökyüzü bir Wagner operası, bir katilin dünyası gibi karanlıktı. John Rebus'un hayatı darma dağın olurken, her şey benzetmeler gibi iç karartıcıydı.

"Zaman geldi," dedi kızı, onun yanındaydı ama çok daha büyük, çok daha hayat doluydu. "Zaman geldi."

Evet, zaman gelmişti.

"Acele edelim," dedi Rebus. Yağmur yağacak.

Kendini yorgun hissedince, kısacık gece boyunca hararetli bir çaba içinde olduğunu ve uyumadığını hatırladı. Paranın canı cehenneme deyip, taksiyle eve döndü ve kapısına çıkan döner merdivenleri sürünerek tırmandı. Kedilerin kokusu dayanılmazdı. Kapısının diğer tarafında damgasız bir mektup onu bekliyordu. Adi herif her yerdeydi; her yerdeydi ama hâlâ görünmezdi. Zarfı yırtarak açtı ve mektubu okudu.

HİÇBİR YERE ULAŞAMIYORSUN. HİÇBİR YERE. ÖYLE Mİ? İMZA

Ama imza yoktu, en azından yazılı olarak. Ama zarfın içinde, çocuk oyuncağı gibi düğümlü ip duruyordu.

"Bunu neden yapıyorsun Bay Düğüm?" dedi Rebus, ipi parmaklarına dolarken. "Ve ne yapmaya çalışıyorsun?"

İçerisi buzdolabı gibiydi, pilot lambası yine sönmüştü.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DÜĞÜM

13. KISIM

Edinburg Katili"nin bir gecede ortadan kaybolmayacağını anlayan medya, hikâyenin üzerine giderek bir canavar yarattı. Televizyon ekipleri daha iyi otel odalarına terfi ederken, henüz turizm sezonu gelmeyen şehir, durumdan memnundu.

Tom Jameson da diğerleri kadar zeki bir editördü ve hikâye üzerinde çalışmaları için dört muhabiri görevlendirmişti. Ancak Jim Stevens'ın her zamanki formunda olmadığının farkındaydı. Hikâyenin ilgisini çekmemesi bir gazeteci için iyiye işaret değildi. Stevens en iyi muhabiriydi, ünlü bir isimdi. Onunla yakında bu konuyu görüşmesi gerekecekti.

Dosya, kendisine yönelen ilgiyle birlikte geliştikçe, John Rebus ve Gill Templer yalnızca telefonda ve arada bir merkezdeki tesadüfi karşılaşmalar sırasında görüşebildiler. Rebus eski iş yerini artık tanıyamıyordu. Kendisi de tam anlamıyla bir cinayet dosyası kurbanıydı, uyumadığı süre boyunca başka hiçbir şey düşünmesi istenmiyordu. Ama o, dosya dışında her şeyi düşünüyordu; Gill'i, mektupları, arabasının trafik muayenesinden geçememesini... Bir de sürekli Rhona'nın sevgilisinin babası olan Anderson'un bir ipucunun, bir nedenin peşinde gitgide çıldırmasını izliyordu. Adamı görev başında izlemek neredeyse başlı başına bir zevkti.

Mektupların sahibine gelince, Rebus karısını ve kızını ihtimaller arasından çıkarmıştı. Son gelen ipte bulunan küçük bir iz, (birer bira parasına) adli tıptaki çocuklar tarafından incelenmiş ve kan olduğu ortaya çıkmıştı. Adam ipi keserken parmağını mı yaralamıştı? Bu da

işin gizemlerinden biriydi. Rebus'un hayatı gizemlerle doluydu, kendisine içme izni verdiği günlük on sigaranın nereye gittiği de bunlardan yalnızca biriydi. Akşama doğru paketi açıp da kalan sigaraları saydığında, on sigaralık hakkını çoktan doldurduğunu görüyordu. Bu çok saçmaydı, çünkü bırakın hepsini içmiş olmayı, Rebus bu on sigaradan birini bile içtiğini hatırlamıyordu. Ama kül tablasındaki izmaritler suçunu inkâr etmesini engelleyecek görsel kanıtları sunuyordu. Yine de tuhaftı. Uyanık olduğu halde hayatının bir bölümü tamamen karanlıktı.

Zavallı Jack Morton evleri dolaşırken, Rebus merkezdeki soruşturma odasına yerleştirilmişti. Anderson'un zıvanadan çıkışını oturduğu yerden görebiliyordu. Adamın oğlunun pek de parlak bir tip olmaması pek şaşırtıcı değildi. Suçunu itiraf etmek isteyen psikopatlara yardımcı olmak isteyen insanlardan gelen telefonlarla da, merkezde gece gündüz devam eden sorgulamalarla da Rebus ilgilenmek zorundaydı. Yapılan yüzlerce görüşmenin her birinin dosyalanması ve dosyaların bir tür önem sırasına göre sıralanması gerekiyordu. Bu çok ağır bir işti, ama her şeyden bir ipucu çıkabileceği için, kaytarmasına göz yumulmuyordu.

Aşırı sıcak ve hareketli kantinde, kendince bir sonraki günün hakkından yiyerek on birinci sigarasını yakarak günlük gazeteleri okudu. Sözlüklerini tükettiklerinden, artık yeni ve şok edici sıfatların peşine düşmüşlerdi. Katilin ürkünç, delice ve şeytani suçları... Çatlak, hasta, seks manyağı adam... (Görünüşe göre katilin kurbanlarına hiçbir cinsel saldırıda bulunmaması umurlarında değildi.) Forma manyağı! "Polisimiz nerede? Hiçbir teknoloji, görev başındaki polislerimizin verdiği huzurun yerini tutamaz. ONLARA İHTİYACIMIZ VAR." Bu sonuncusu polis muhabirimiz Jim Stevens'dan geliyordu. Rebus partideki tıknaz yapılı sarhoş adamı hatırlıyordu. Rebus ismini duyduğunda adamın yüzündeki ifade yeniden gözünün önüne geldi. Her şey çok tuhaftı. Rebus gazeteyi elinden bıraktı. Gazeteciler. Yine, Gill'e işinde kolaylıklar diledi. Gazetenin kapağındaki bulanık fotoğrafı tekrar inceledi. Kırpık saçlı, akılsız bir çocuğun fotoğrafıydı bu. Fotoğrafın çekildiğinden o an haberi olmuş gibi sinirli bir şekilde sırıtıyordu. Ön dişlerinin arasında hafif, sevimli bir boşluk vardı. On iki yaşındaki zavallı Nicola Turner, güney yakasındaki bir okulda öğrenciydi. Öbür

iki kurbanla hiçbir bağlantısı yoktu. Kurbanların arasında görünürde bir bağlantı da yoktu, dahası katil bu kez bir yıl atlamış, bir lise öğrencisini seçmişti. Demek ki yaş seçiminde özel bir tercihi olmayacaktı. Hiçbir şeyin rasgelelikten kurtulamaması, Anderson'u deli ediyordu.

Ama Anderson, katilin sevgili polisin elini kolunu bağladığını asla itiraf etmeyecekti. Bir kördüğümle karşı karşıya kalmışlardı. Yine de bir ipucu olmalıydı. Olmalıydı. Rebus kahvesini içti, başının döndüğünü fark etti. Kendisini ucuz bir gerilim romanındaki dedektif gibi hissediyordu; keşke son sayfayı açıp da tüm bu karmaşaya, ölümlere, çılgınlığa ve kulaklarındaki uğuldamaya bir son verebilseydi.

Soruşturma odasına döndüğünde, moladayken gelen telefonların raporlarını düzenledi. Santral memurları hiç durmadan çalışıyordu ve yanlarındaki teleks makinesi ülke çapındaki diğer kurumların işe yarar diye gönderdikleri yeni bilgileri hiç durmadan basıyordu.

Anderson, bataklıkta yürüyormuşçasına gürültüyü yararak ilerledi.

"Tek ihtiyacımız olan şey bir otomobil Rebus. Bir otomobil. Yanına bir çocukla otomobil kullanan herkesin fotoğrafını bir saat içinde düzenlenmiş şekilde masamda istiyorum. O adi herifin arabasını bulmalıyız."

"Baş üstüne, efendim."

Ve normal bir insanı içine çekmesi gereken bataklıkta güçlükle ilerleyerek yerine geri döndü. Hiçbir güç, Yıkılmaz Anderson'un karşısında duramazdı elbette. Bu onu kendi başına bir engel haline getiriyor, diye düşündü Rebus, masasında bir düzen içinde durması gereken kâğıt yığınını karıştırarak.

Otomobiller. Anderson istemediği kadar çok otomobil bulacaktı. Mavi bir Escort, beyaz bir Capri, mor bir Mini, sarı bir BMW, gümüş rengi bir TR7, dönüştürülmüş bir ambulans, bir dondurma kamyoneti (arayan İtalyan aksanıyla konuşuyordu ve ismini vermek istememişti) ve kişisel plakası olan kocaman bir Rolls Royce kullanan adamların "yeminle" edilmiş tarifleri vardı. Evet, hepsini bilgisayara girip, Britanya'daki bütün mavi Escort'lara, beyaz Capri'lere ve Rolls-Royce'lara ulaşabilirdik. Parmaklarınızın ucunda bu kadar bilgi varken... Ne olacaktı yani? Daha çok ev görüşmesi, daha çok telefon konuşma-

sı kaydı, daha çok sorgulama, daha çok kâğıt işi ve saçmalık... Hiç önemli değil, kişisel hayatındaki tüm çılgınlığa rağmen Anderson bütün bunların arasından, inatla yüzüp geçecek ve deterjan reklamlarındaki gibi temiz, parlak ve dokunulmaz görünerek bu işten çıkacaktı. Oley oley oley!

Yaşasın!

Rebus, ordudayken de saçmalıklardan hoşlanmıyordu, ama orada da bol miktarda yaşamıştı. Her şeye rağmen, sonunda askerlik yapmaya başladıklarında iyi bir asker olmuştu, hatta çok iyi bir askerdi. Sonra bir delilik anında Özel Hava Birliği'ne başvurmuştu. Orada saçmalık azdı, ama korkunç bir acımasızlık vardı. Cep kullanan bir çavuşun ardından tren istasyonundan kampa kadar koşturmuşlardı. Yirmi saatlik yürüyüşlerle, vahşi eğitmenlerle ve işlerle ona işkence etmişlerdi. Gordon Reeve ile birlikte başarıya ulaştıklarında Özel Hava Birliği, testleri bir parça daha ileri götürmüş, sınırı biraz geçerek onları hapsetmiş, sorguya çekmiş, aç bırakmış, zehirlemiş ve tüm bunları, çözüldüklerini gösterecek birkaç kelimelik değersiz bilgi için yapmışlardı. Başlarına çuval geçirilmiş iki çıplak ve titrek hayvan, ısınmak için birbirlerine sokulup yatıyorlardı.

Anderson yanından geçerken, "O listeyi bir saat içinde istiyorum," diye tekrarladı. Listesini alacaktı. İntikamını alacaktı.

Jack Morton yorgun ve hayattan bezmiş görünerek geri geldi. Kolunun altında bir deste kâğıt, diğer elinde sigarasıyla Rebus'a doğru sendeleyerek yürüdü.

"Şuna bak," dedi bacağını kaldırarak. Rebus pantolondaki iki karış uzunluğunda yırtığa baktı.

"Ne oldu sana?"

"Ne olacak? Allahın belası bir kurt köpeği beni kovaladı, o oldu. Bunun parasını kim ödeyecek?"

"En azından parayı talep etmeye çalışabilirsin."

"Ne anlamı var ki? Kendimi aptal gibi göstermekten başka işe yaramaz."

Morton masanın yanına bir sandalye çekti.

"Ne üzerinde çalışıyorsun?" diye sordu, oturunca görünür şekilde rahatlamıştı.

"Otomobiller. Bir sürü otomobil."

"Sonra bir şeyler içmek ister misin?"

Rebus düşünerek saatine baktı.

"Olabilirdi, Jack. Ama bu akşam birisiyle buluşmayı umuyorum."

"Güzeller güzeli Dedektif Templer'la mı?"

"Bunu nereden biliyorsun?" Rebus gerçekten şaşırmıştı.

"Yapma John. Bu tür bir şeyi gizleyemezsin, en azından polislerden. Adımlarına dikkat etsen iyi olur. Kuralları biliyorsun."

"Evet, biliyorum. Anderson bu konuda bir şey biliyor mu?"

"Bir şey dedi mi?"

"Hayır."

"Demek ki bilmiyor, değil mi?"

"Senden çok iyi polis olurmuş, oğlum. Bu işte harcanıyorsun."

"Bana mı söylüyorsun, baba."

Rebus on ikinci sigarasını yaktı. Doğru, polis merkezinde hiçbir şey sır olarak kalamıyordu, özellikle de düşük rütbeliler arasında. Ama Anderson'un ve başkomiserin bu konu hakkında bir şey öğrenmeyeceklerini umuyordu.

"Ev görüşmeleri nasıl gidiyor?"

"Sence nasıl olabilir?"

"Morton, soruya soruyla yanıt verme huyun var, çok sinir bozucu."

"Öyle mi? Bu iş yüzünden olmalı, günlerim soru sorarak geçiyor, öyle değil mi?"

Rebus sigaralarını inceledi. On üçüncü sigarayı içtiğini fark etti. İyice saçmalamıştı, on ikinci sigarayı ne ara içmişti?

"Sana bir şey söyleyeyim mi, bu işten hiçbir şey çıkmıyor, en ufak bir ipucu bile yok. Kimse bir şey görmemiş, kimse bir şey bilmiyor. Komplo gibi."

"Belki de bir komplodur."

"Ayrıca, üç cinayeti de aynı kişinin işlediği kesinleşti mi?"

"Evet."

Başdedektif özellikle de basın karşısında boşa konuşmaktan hoşlanmıyordu. Gill Templer'ı sağına almış, masanın ardında kaya gibi oturmuş ve ellerini önünde kenetlemişti. Gill Templer'ın gözlükleri çantasındaydı, zaten onları aksesuar olarak takıyordu; gözlerinde hiç

sorun yoktu. Görev başındayken gerek duymadıkça gözlüklerini hiç kullanmıyordu. Partide neden gözlük takmıştı ki? Gözlükleri onun için mücevher gibiydi. Onlar gözündeyken farklı tepkileri ölçmekten hoşlanıyordu. Bunu arkadaşlarına açıkladığında, şaka yaptığını düşünerek ona kuşkuyla bakmışlardı. Belki de tüm bunlar, zamanında ilk gerçek aşkının gözlüklü kızları "becermenin" daha zevkli olduğunu söylemesine dayanıyordu. Bu on beş yıl önceydi, ama o hâlâ yüzündeki ifadeyi, gülümsemesini, pırıltısını hatırlıyordu. Kendi tepkisini de öyle, "becermek" kelimesini kullanmasına çok şaşırmıştı. Oysa artık işyerindeki erkekler kadar küfrediyordu, yine tepkilerini ölçüyordu elbette. Gill Templer için her şey bir oyundu, işi dışında her şey. Şans ya da dış görünüşü sayesinde dedektif olmamıştı; sıkı ve verimli çalışmaları ve izin verdikleri kadar yükselme arzusu sayesinde olmuştu bu. Şimdi toplantılarda sembolik olarak bulunan başdedektifinin yanında oturuyordu. Aslında basın bültenlerini hazırlayanın, başmüfettişe ne demesi gerektiğini söyleyenin ve sonradan medyayla ilişkileri yürütenin o olduğunu herkes biliyordu. Başdedektif kıdemli olduğu için toplantılara ağırlık katıyordu, ama gazetecilere, işlerini yarayacak ekstra bilgileri veren Gill'di.

Bunu en iyi Jim Stevens biliyordu. Odanın arka tarafında oturmuş, sigarasını bir kez bile dudaklarından almadan tüttürüyordu. Başmüfettişin söylediklerinin çok azıyla ilgileniyordu. Bekleyecekti. Yine de ilerde kullanmak üzere birkaç cümleyi not etti. Ne de olsa hâlâ gazeteciydi. Eski alışkanlıklar asla ölmüyordu. Zeki bir yeniyetme olan ve birkaç dakikada bir sinirli bir şekilde lenslerini değiştiren fotoğrafçı, film rulosunu alıp gitmişti. Stevens etrafına bakınarak, sonradan bir kadeh bir şeyler içebileceği birilerini aradı. Herkes oradaydı. İskoç basınından eski tanıdıklarının yanı sıra, İngiliz muhabirler de vardı. İskoç, İngiliz, Yunanlı fark etmiyordu; gazeteciler asla gazeteciden başka bir şeye benzemiyordu işte. Gürbüz görünüşlü, sigara içen ve gömlekleri en az birkaç gündür yıkanmamış adamlardı. Az kazanıyor gibi görünmelerine rağmen aslında çok iyi para alırlardı. Ama aldıkları parayı hak ederler, gereken bağlantıları kurmak için, parmak uçlarında gezip, kıyıda köşede kalmış yerlere sızmak için çok çalışırlardı. Gill Templer'ı izledi. John Rebus hakkında neler bildiğini merak ediyordu. Bildiklerini anlatır mıydı? Ne de olsa onlar hâlâ arkadaştılar. Hâlâ arkadaştılar.

İyi arkadaş değillerdi, çok istemesine rağmen iyi arkadaş olamamışlardı. Ama şimdi Rebus ve o... O adi herifin kirli çamaşırlarını ortaya dökünce her şey değişebilirdi, adamın kirli çamaşırları varsa elbette. Olduğundan emindi. Bunu hissediyordu. İşte o zaman Gill'in gözleri açılacaktı. Herkes göreceğini görecekti. Başlığı hazırlamıştı bile. "Suç Kardeşliği!" evet, kulağa hoş geliyordu. Sayesinde Rebus kardeşler içeri tıkılacaktı. Dikkatini yeniden cinayet dosyasına çevirdi. Ama bu konu ona çok basit geliyordu, oturup manyak zanlı karşısında polisin etkisizliğini yazacaktı işte. Yine de önündeki iş buydu. Ve Gill Templer'ı görebiliyordu.

"Gill!"

Onu arabasına binerken yakalamıştı.

"Selam, Jim," diye yanıt verdi Gill. Soğuk ve resmiydi.

"Dinle, partideki davranışım için senden özür dilemek istiyorum." Otoparktaki kısa koşudan sonra nefes nefese kalmıştı ve sözcükler sıkışan göğsünden yavaş yavaş çıkıyordu. "Yani, biraz sarhoştum. Her neyse, özür dilerim."

Ama Gill onu çok iyi tanıdığından, bunun ardından bir soru ya da rica geleceğini biliyordu. Birdenbire vicdanı sızladı; adamın yıkanması gereken kalın telli seyrek saçlarına, bir zamanlar güçlü bulduğu kısa ve tıknaz bedenine, ikide bir üşüyormuş gibi titremesine bakınca ona acıdı. Ama bu hisleri çabuk geçti. Zor bir gün geçirmişti.

"Neden bunu söylemek için bugüne kadar bekledin? Pazar günlü toplantıda da söyleyebilirdin."

Adam baş salladı.

"Pazar günkü toplantıya gelemedim. Akşamdan kalmaydım. Yokluğumu fark etmedin mi?"

"Neden fark edeyim ki? O gün bir sürü başka insan vardı Jim."

Jim'in canı yandı, ama aldırmadı.

"Her neyse," dedi. "Özür dilerim, tamam mı?"

"Tamam." Arabasına binmek üzere adımını attı.

"Sana bir içki ısmarlayabilir miyim? Samimiyetimin bir göstergesi olarak, diyelim."

"Kusura bakma Jim, işim var."

"Rebus denen o adamla mı buluşuyorsun?"

"Olabilir."

"Dikkatli ol, Gill. Rebus göründüğü gibi bir adam olmayabilir."

Gill yeniden doğruldu.

"Yani," dedi Stevens. "Dikkatli ol işte, tamam mı?"

Şimdilik daha fazlasını söylemeyecekti. Ektiği şüphe tohumunun büyümesi için zaman verecekti. Böylece, Gill'i sorguladığında, açılması daha kolay olacaktı. Ona arkasını dönüp, elleri ceplerinde, Sutherland Bar'a doğru yürümeye başladı.

14. KISIM

Sokak serserileri, bir kitapçıyla bankanın arasına sıkışmış geniş ve ferah bir bina olan Edinburg Halk Kütüphanesi'nde uykuya dalmaya hazırlanıyorlardı. Buraya bir sonraki fakirlik maaşları yatana kadar hiç parasız yaşayacakları birkaç günü geçirmek için geliyorlardı. Sonra bu parayı (belki de iki gün) keyiflerince şaraba, kadınlara ve hoşnutsuz dinleyicilere söyleyecekleri şarkılara yatırıp, bir gün (belki de iki gün) içinde bitireceklerdi.

Kütüphane çalışanlarının bu düşkünlere davranışı, fazlaca hoşgörüsüzlükle (genellikle yaşlı çalışanlar tarafından dile getirilirdi), son derece düşüncelilik (bunlar genç kütüphanecilerdi) arasında değişiyordu. Yine de orası bir halk kütüphanesiydi ve arsız okuyucular günün başında bir kitap aldıkları sürece personelin eli kolu bağlıydı; elbette bir de sorun yaratmadıkları sürece, ama o zaman da devreye hemen güvenlik görevlileri giriyordu.

Böylece, yıllar önce açılan ilk halk kütüphanelerine finansal destek sağlayan Andrew Carnegie'nin kemiklerini sızlattıklarını düşünen insanların kötü bakışları altında, rahat koltuklarda uyuyorlardı. Bakışları hiç umursamıyorlar, yalnızca düş görüyorlardı; başkalarıysa onları ve düşlerini hiç umursamıyordu.

Ama kütüphanenin çocuk bölümüne girmelerine izin verilmiyordu. Hatta zavallı küçük kızların öldürülmesinden sonra, yanında çocuk olmayan herkese kuşkuyla yaklaşılıyordu. Kütüphaneciler bu konuyu aralarında görüşmüşlerdi. Çözüm, katili asmaktı, hepsi buna karar vermişti. Zaten uygar Britanya'nın gölgelerinden bir seri katil ortaya çıktığında hep olduğu gibi, idam cezası yine Parlamento'da tar-

tışılmaya başlamıştı. Ancak Edinburg'da en çok ifade edilen görüşte, idam cezasına bile yer yoktu. Bir kütüphanecinin de dediği gibi: "Hele de burada, Edinburg'da! İnsanın aklı almıyor." Seri katiller Güney ve Orta İskoçya'nın dumanlı arka sokaklarından çıkardı, kartpostal kentinden değil. Dinleyenler başlarıyla onaylıyor; solgun asalet şapkalarının altındaki Morningside hanımefendilerinden, toplu konut mahallelerini arşınlayan haydutlara, avukatlardan bankacılara, borsacılara, tezgâhtarlara ve akşam gazetesi satıcılarına kadar herkesin bununla yüzleşmesi gerektiği gerçeği karşısında korku ve üzüntüye kapılıyorlardı. Hızlı tepki veren polis aceleyle halkın arasından korucu grupları kurmuş ve grupları aynı aceleyle dağıtmıştı. Emniyet Müdürü, bunun bir çözüm olmadığını söylemişti. Uyanık olmak gerekiyordu, ama kanunlar herkesin eline bırakılmamalıydı. Konuşurken eldivenli ellerini sürekli ovuşturmasını, bazı gazeteciler bilinçaltının, olaylardan kirlenen Freudyen ellerini böyle yıkadığı şeklinde yorumlamıştı. Jim Stevens'in editörü ise şöyle bir başlık atmaya karar vermişti: KIZLARINIZI SAKLAYIN!

Gerçekten de kızlar saklanıyordu. Bazı aileler kızlarını okula göndermiyor, ya da evle okul arasında sıkı koruma uygulayıp, öğle tatillerinde de kontrolü elden bırakmıyorlardı. Ana Kütüphane'nin çocuk bölümü bir süredir ölüm sessizliğine bürünmüştü, dolayısıyla o bölümde çalışan kütüphanecilerin gün boyu Britanya basınını takip edip, adam asmaktan söz etmekten başka işleri kalmamıştı.

Britanya basını, Edinburg'un pek de temiz olmayan geçmişi üzerine gidiyordu. Araştırmaları sonucu buldukları Deacon Brodie* (onun Stevenson'un Jekyll ve Hyde'ına ilham verdiği söyleniyordu), Burke ve Hare'** gibi isimlerden, on sekizinci yüzyıldan kalma bazı evlerde gezdiğine inanılan hayaletlere kadar her şeyi ortaya döküyorlardı. Bu hikâyeler, yapacak iş bulamayan kütüphanecilerin hayal güçlerini canlı tutuyordu. Her biri farklı bir gazete alıyordu ki, olabildiğince çok bilgiyi bir araya getirebilsinler. Ama gazetecilerin aynı ana hikâyeyi kullanıp duymalarına bozuluyorlardı; benzer bir yazı, iki

* 18. yüzyılda İskoçya'da yaşamış ünlü bir hırsız. Ünlü ve saygıdeğer bir marangoz olarak tanınan Brodie, gündüzleri çalıştığı evlerin anahtarlarını kopyalayıp, geceleri evlere soygunlar düzenliyordu.

** 18. 1827-1828 yıllarında İskoçya'da West Port cinayetlerini işleyen katiller. Öldürdükleri 16 kişinin cesedini kadavra olarak Edinburg Tıp Koleji'ne satmışlardır.

ya da üç gazetede birden çıkıyordu. Komplocu yazarlar iş başında gibiydi.

Yine de bazı çocuklar kütüphaneye gelmeye devam ediyorlardı. Gelenlerin çoğunun yanında anneleri, babaları ya da bakıcıları vardı, ama tek başına gelenler de yok değildi. Bazı ailelerin ve çocuklarının gözü karalığını gösteren bu durum, yalnız çocuklara şaşkınlık içinde ebeveynlerinin nerede olduğunu soran kütüphanecilerin hassas yüreklerini iyice rahatsız ediyordu.

Samantha, yetişkin kitaplarını tercih ettiğinden, kütüphanenin çocuk bölümüne nadiren ayak basardı, ama bugün annesinden uzaklaşmak için gelmişti. Bulabildiği en çocuksu kitapları karıştırırken erkek bir kütüphaneci ona doğru gelmişti.

"Buraya tek başına mı geldin, canım?"

Samantha onu tanımıştı. Kendini bildi bileli adam burada çalışıyordu.

"Annem üst katta," dedi.

"Bunu duyduğuma sevindim. Bana kalırsa, onun yanından ayrılmasan iyi olur."

İçten içe sinirlenerek baş salladı. Annesi de beş dakika önce benzer şeyler söylemişti. Artık çocuk olmadığını kimse kabul etmiyordu. Kütüphaneci başka bir kızla konuşmaya gittiğinde Samantha istediği kitabı aldı ve fişini çocukların Bayan Slocum dedikleri boyalı saçlı, yaşlı kütüphaneci kadına verdi. Sonra annesinin George Eliot üzerine çalıştığı referanslar bölümüne doğru merdivenleri hızla tırmandı. Annesi, George Eliot'ın, önemli realistlerin ve psikologların erkeklerden çıktığı ve kadınların yalnızca ev işi yaptığı bir dönemde, çok realist ve psikolojik açıdan derin kitaplar yazan bir kadın olduğunu söylemişti. Bu yüzden kitaplarının basılabilmesi için "George" ismini kullanmıştı.

Bu beyin yıkama çalışmaları karşısında Samantha çocuk bölümünden, dev bir kedi üzerinde uçan ve düşlerinin ötesinde bir fantezi diyarında maceralar yaşayan bir çocukla ilgili resimli bir kitap almıştı. Böylece annesini sinir edeceğini umuyordu. Referans bölümünde bir sürü insan masaların etrafına oturmuş öksürüyor, öksürükleri sessiz salonda yankılanıyordu. Burnunun ucuna doğru düşmüş gözlükleriyle tam bir öğretmene benzeyen annesi, bir kütüphaneciyle sipariş et-

tiği bir kitap konusunda tartışıyordu. Samantha, insanların neler okuduğuna ve yazdığına bakarak masaların arasından yürüdü. Yapacak daha birçok şey varken, bu insanların neden kitap okumaya bu kadar zaman ayırdıklarını merak ediyordu. Kendisi dünyayı dolaşmak istiyordu. Böyle sıkıcı yerlerde oturup bu eski kitapları ancak ondan sonra okuyabilirdi. Ama şimdi değil.

Kızın masaların arasında gezinmesini izliyordu. Ona açıkça bakmıyor, balıkçılık üzerine kitapların durduğu rafı inceliyor gibi görünüyordu. Zaten kız da etrafına bakınmıyordu. Tehlike yoktu. Kendi tasarladığı ve kurallarını kendi koyduğu küçük dünyasında yaşıyordu. Böylesi iyiydi. Bütün küçük kızlar böyleydi. Ama bu kızın yanında birisi vardı. Bunu görebiliyordu. Raftan bir kitap alıp sayfalarını çevirdi. Gözüne takılan bir bölüm, dikkatini Samantha'dan kopardı. Olta düğümleri hakkında bir bölümdü bu. İçinde bir sürü düğüm örneği vardı. Bir sürü.

15. KISIM

Bir toplantı daha. Rebus artık toplantıları seviyordu, çünkü Gill'in de orada bulunma olasılığı vardı ve sonrasında birlikte bir fincan kahve içebiliyorlardı. Önceki gece geç saatlerde bir lokantada bir şeyler yemişlerdi, ama Gill yorgun görünüyordu ve ona tuhaf bakıyor, her zamankinden daha dikkatle inceliyordu. İlk başta takmadığı gözlüklerini yemeğin ortasında takmaya karar vermişti.

"Ne yediğimi görmek istiyorum."

Ama Rebus, onun yeterince iyi görebildiğini biliyordu. Gözlükler psikolojik bir savunmaydı. Onu koruyorlardı. Belki de paranoyakça düşüncelerdi bunlar. Belki de Gill yalnızca yorgundu. Ama ne olduğunu bilmese de, bir şeylerden şüpheleniyordu. Onu gücendirecek bir şey mi yapmıştı? Farkında olmadan kötü mü davranmıştı? Kendisi de yorgundu. Yemekten sonra kendi dairelerine dönmüşler ve yalnız kalmak istemediklerini düşünerek uyumamışlardı. Sonra Rebus yine rüyasında o öpüşmeyi görmüş ve her zamanki gibi uyanmıştı, alnı terden sırılsıklam, dudakları nemliydi. Uyandığında bir mektup daha alacak mıydı? Bir cinayet daha mı olacaktı?

Şimdi uykusuz ve yorgundu. Yine de toplantı hoşuna gitmişti. Yalnızca Gill yüzünden de değil. Sonunda bir ipucu yakalanmıştı ve Anderson durumu doğrulamak için ölüyordu.

"Açık mavi bir Ford Escort," dedi Anderson. Arkasında duran Başkomiserin varlığının, başdedektifi tedirgin ettiği belliydi. "Açık mavi bir Ford Escort." Anderson kaşlarındaki teri sildi. "Bir numaralı kurbanın cesedinin bulunduğu akşam, Haymarket bölgesinde böyle bir araba görüldüğü bildirildi. Ayrıca üçüncü kurbanın kaybolduğu gece

bir erkekle, uyuyan bir kızı yine benzer bir arabada gören iki kişi var." Anderson gözlerini kâğıttan kaldırıp odadaki tüm memurlara tek tek baktı. "Bu konunun öncelikli olarak araştırılmasını istiyorum. Lothians'daki bütün mavi Ford Escort'ların sahipleri hakkındaki bilgileri istiyorum, hem de mümkün olduğundan da çabuk. Zaten son hızda çalıştığınızı biliyorum, ama biraz daha çabayla dostumuzu bir kurban daha vermeden yakalamamız mümkün. Bu iş için Dedektif Hartley bir liste hazırladı. Listede ismi olanlar bütün işlerini bırakıp bu arabanın peşine düşsünler. Sorusu olan var mı?"

Gill Templer küçük defterine notlar alıyordu. Belki de basın için bir hikâye uydurmakla meşguldü. Bu ipucunu açıklayacaklar mıydı? Hemen yapamazlardı. İlk araştırmaların sonuçlarını beklemeleri gerekirdi. Eğer bir sonuç alamazlarsa halkı yardıma çağıracaklardı. Rebus bu işten hiç hoşlanmıyordu. Ruhsat bilgilerini toplamak, şehir dışındaki mahalleleri dolaşmak, şüphelilerle toplu görüşme yapmak, olası şüphelileri sezmeye çalışmak, sonra ikinci görüşmeler... Hayır, bu işten hiç hoşlanmıyordu. Gill Templer'ı mağarasına götürüp, onunla sevişmek istiyordu. Kapının yanındaki yerinden Gill'in yalnızca sırtını görebiliyordu. Pub'da olması gerekenden biraz fazla kaldığı için yine odaya en son giren o olmuştu. Jack Morton'la önceden sözleştikleri gibi yemek yemişlerdi (sıvı). Morton ona dış soruşturmaların yavaş ve istikrarlı şekilde ilerlediğini anlatmıştı: toplam dört yüz kişiyle görüşülmüş, tüm aileleri tekrar tekrar kontrol edilmiş, bilinen sapkınlar ve ahlak dışı gruplar incelenmişti. Hiçbiri konuyu zerre kadar aydınlatmamıştı.

Ama şimdi ellerinde bir araba vardı, en azından öyle olduğunu sanıyorlardı. Kanıtlar pek sağlam değildi, ama benzer bulgular vardı ve bu önemsiz bir şey sayılmazdı. Rebus, soruşturmada oynadığı rolle az da olsa gurur duyuyordu, ne de olsa bu küçük ipucuna görgü tanıklarının ifadelerinin dikkatle karşılaştırılması sayesinde ulaşılmıştı. Gill'e bunu anlatmak, sonra da ilerleyen günler için bir buluşma ayarlamak istiyordu. Onu tekrar görmek istiyordu, hatta herkesi tekrar görmek istiyordu, çünkü evi bir hapishane hücresine dönüşmeye başlamıştı. Son günlerde evine akşamın geç ya da sabahın erken saatlerinde bitkin halde dönüyor, yatağına uzanıp uyuyordu; ne etrafı toplamakla, ne bir şeyler okumakla, ne de eve yiyecek bir şeyler sa-

tın almakla (hatta çalmakla) uğraşıyordu. Bunlar için ne zamanı vardı, ne gücü. Onun yerine kebapçılardan, kızartma dükkânlarından, sabahları erken açan pastanelerden ve çikolata makinelerinden besleniyordu. Yüzü iyice solmuştu, karnıysa artık daha fazla gerilemeyecek kadar şişmişti, gurulduyordu. Kurallar nedeniyle hâlâ tıraş oluyor ve kravat takıyordu, ama o kadardı. Anderson, gömleklerinin pek de temiz olmadığını fark etmişti, ama bir şey söylememişti. Bir kere Rebus ipucuna ulaşarak gözüne girmişti, ayrıca son sıralarda ruh halinin en ufak bir kötü sözde değişebileceğini herkes seziyordu.

Toplantı dağılıyordu. Herkesin aklında tek bir soru vardı: bu tempo daha ne kadar devam edecek? Rebus hemen kapının önünde durup Gill'i bekledi. Gill, en son olarak Wallace ve Anderson'la sessizce konuşarak dışarı çıktı. Başkomiser elini kadının beline koymuş, odadan dışarı ona nazikçe eşlik ediyordu. Rebus, üstlerinden oluşan bu gruba ters ters baktı. Gill'in yüzünü izledi, ama kadın onu fark etmemiş gibiydi. Rebus, kayıp aşağı düştüğünü, yeniden başa döndüğünü, diğerlerinin arasında olduğunu hissetti. Demek aşk buydu. Kim kimi kandırıyordu?

Üçü birlikte koridorda ilerlerken Rebus orada reddedilmiş bir yeniyetme gibi durup küfrediyordu.

Yine hayal kırıklığına uğramıştı.

Beni hayal kırıklığına uğratma John. Lütfen.

Lütfen Lütfen Lütfen

Ve hatıralarından gelen bir haykırış

Sersemlemişti, kulakları deniz sesiyle çınlıyordu. Hafifçe sendeleyerek sırtını bir duvara verdi ve rahatlamaya çalıştı, ama duvar zonkluyordu sanki. Güçlükle nefes aldı ve iyileşme döneminde kayalıklı sahilde geçirdiği günleri hatırladı. O günlerde de kulaklarında deniz sesi vardı. Yer, yavaş yavaş düzleşti. İnsanlar sorgulayan bakışlarla yanından geçip gidiyordu, ama yardıma yanaşan kimse yoktu. Hepsinin canı cehenneme. Gill Temler'ın da. Kendi başına idare edebilirdi. Kendi başına idare edecekti, Tanrı yardımcısı olsun. İyi olacaktı. Tek ihtiyacı olan şey bir sigara ve kahveydi.

Ama aslında sırtını sıvazlamalarına ihtiyacı vardı; işini iyi yaptığı için tebrik etmelerini, onu onaylamalarını istiyordu. Onu her şeyin düzeleceğine inandıracak birisine ihtiyacı vardı.

Düzeleceğine inanmak istiyordu.

O akşam, işten sonra içtiği birkaç kadehin ardından geceyi uzatmaya karar verdi. Morton'un bazı ayak işlerine koşturması gerekiyordu, ama sorun değildi. Rebus'un birisine ihtiyacı yoktu. Akşamın vaatlerini içine çekerek Princes Caddesi'nde yürüdü. Ne de olsa o özgür bir erkekti, hamburgercinin önünde takılan çocuklar kadar özgürdü işte. Üstlerini başlarını çekiştiriyor, birbirleriyle şakalaşıyor ve bekliyorlardı. Neyi bekliyorlardı? Rebus yanıtı biliyordu: Eve gidebilecekleri ve ertesi güne uyanmak üzere yataklarına yatabilecekleri zamanın gelmesini bekliyorlardı. Kendisi de aynı şekilde, kendince bekliyordu. Zaman öldürüyordu.

Rutherford Arms'da, Rhona onu terk ettikten sonraki benzer dönemde tanıştığı birkaç akşamcıyla karşılaştı. Bir saat kadar onlarla takılıp, anne sütü emer gibi bira içti. Futboldan, at yarışlarından ve işlerinden konuştular; tüm bunlar Rebus'u sakinleştirdi. Her zamanki akşam muhabbetlerinden biriydi ve Rebus duruma dört elle sarılıp, kendinden haberlerle besledi. Ama her şeyi tadında bırakmak lazımdı. Arkadaşlarını tekrar görüşme sözüyle bırakıp, bardan hızla ve sarhoş halde çıktı ve Leith'e giden caddede yürümeye başladı.

Barda oturan Jim Stevens, karşısındaki aynadan Michael Rebus'un içkisini bırakıp tuvalete gidişini izledi. Birkaç saniye sonra başka bir masada oturan esrarengiz bir adam onu takip etti. Herhalde bir sonraki alışveriş hakkında konuşuyorlardı, ikisi de yanlarında tehlikeli bir şey taşımak için fazla rahat görünüyordu. Stevens sigarasını içerek bekledi. Bir dakika içinde Rebus yeniden ortaya çıktı ve bir içki daha almak için bara geldi.

Barın çarpma kapılarından içeri giren John Rebus gözlerine inanamadı. Kardeşinin omzuna vurdu.

"Mickey! burada ne yapıyorsun?"

Michael Rebus o an neredeyse düşüp ölecekti. Yüreği ağzına geldi, öksürdü.

"Bir şeyler içiyorum sadece, John." Ama suçlu olduğunun yüzünden okunduğundan emindi. "Beni korkuttun," diyerek gülümsemeye çalıştı. "Omzuma öyle vurunca..."

"Kardeşçe vurdum işte. Ne içiyorsun?"

Kardeşler konuşurken, adam tuvaletten çıktı ve hiç etrafına bakmadan barı terk etti. Stevens adamın gidişini izledi, ama aklında başka şeyler dönüyordu. Polis onu görmemeliydi. Bara sırtını dönüp, masalardaki insanlara tanıdık bir yüz arıyormuş gibi bakındı. Artık emindi. Polis de işin içinde olmalıydı. Aslında her şey fazla açık gelişmişti, ama emindi.

"Buralarda bir gösterin mi var?" Alkol, John Rebus'un keyfini yerine getirmişti, hayatın bir değişiklik yapıp, iyi gittiğini düşünüyordu. Kardeşiyle ne zamandır birbirlerine söz verdikleri gibi içki içiyorlardı. Biralarına cila olarak viski ısmarladı. "Bu barda biralar küçüktür," dedi. "Oldukça uygun bir ölçü."

Michael güldü, güldü, güldü. Hayatı bu gülücüklere bağlıydı sanki. Aklı karman çormandı. Bir kadeh daha içmeye hiç ihtiyacı yoktu. Olay duyulursa, Edinburg'daki adamı bunu hiç makul karşılamazdı. Dışarı bir laf sızarsa, onun bacaklarını kırarlardı. Uyarı almıştı. Hem, John burada ne arıyordu? Oldukça keyifli, hatta sarhoş görünüyordu, ama ya her şey bir tuzaksa? Ya adamı çoktan dışarıda tutuklandıysa? Çocukken, babasının cüzdanından para aşırdığı zaman da kendini böyle hissetmişti, suçunu haftalarca inkâr etmişti ama kalbi utançtan sıkışıyordu.

Suçlu, suçlu, suçlu.

Bu arada John Rebus, ortamdaki değişimden ve ilginin üzerine yoğunlaşmasından bihaber, içiyor ve konuşuyordu. Önündeki viskiden ve Michael'ın yakında gidip bir tombala salonunda gösteri yapacak olmasından başka hiçbir şey onu ilgilendirmiyordu.

"Ben de gelebilir miyim?" diye sordu. "Kardeşimin ekmeğini nasıl kazandığını görmek istiyorum."

"Elbette," dedi Michael. Viski bardağıyla oynuyordu. "Bunu içmesem iyi olur, John. Aklımı fazla dağıtmamam lazım."

"Tabii ki. Esrarengiz hislerin zihnine akması lazım, değil mi?" Rebus, bunu söylerken gözlerini iyice açmış ve gülerek elleriyle Michael'ı hipnotize eder gibi bir hareket yapmıştı.

Jim Stevens sigara paketini alıp, sırtı hâlâ onlara dönük, dumanlı ve gürültülü barı terk etti. Keşke içerisi biraz daha sakin olsaydı. Keşke kardeşlerin konuşmalarını duyabilseydi. Rebus onun gittiğini gördü.

"Galiba şu adamı tanıyorum," dedi Michael'a, başıyla kapıyı işaret ederek. "Yerel bir gazetede muhabirdir."

Michael Rebus gülmeye çalıştı, ama hayatı altüst oluyordu.

The Rio Grande Tombala Salonu eskiden bir sinemaydı. Önceki on iki sıra koltuk çıkarılmış, yerlerine tombala masaları ve tabureler gelmişti, ama arka taraftaki kırmızı koltuk sıraları toz içinde duruyordu, balkonlara ise hiç dokunulmamıştı. John Rebus, Michael'ın dikkatini dağıtmamak için yukarıda oturmayı tercih ettiğini söylemişti. Koltuklar rahat görünüyordu, ama ikinci sıradaki koltuklardan birine oturduğunda Rebus yayların arkasına battığını hissetmişti. Yerinde kıpırdanıp uygun bir pozisyon bulmaya çalıştı, sonunda ağırlığını yalnızca tek kalçasına verince rahat etti.

Aşağısı yeterince kalabalıktı, ama balkonların unutulmuş karanlığında yalnızca kendisi ve yaşlı bir çift vardı. Sonra koridorda ayak sesleri işitti. Sesler bir an durdu, sonra iriyarı bir kadın ikinci sıraya geldi. Rebus yukarı bakmak zorunda kalınca, kadının kendisine gülümsediğini gördü.

"Buraya oturabilir miyim?" dedi kadın. "Birisini beklemiyorsunuz, değil mi?"

Bakışları umutluydu. Rebus nazikçe gülümseyerek başını salladı. "Ben de öyle düşünmüştüm," dedi kadın ve yanına oturdu. Gülüyordu. Michael'ın hiç bu kadar güldüğünü görmemişti. Ağabeyiyle bir araya gelmek bu kadar utanç verici miydi? Hayır, başka bir nedeni olmalıydı. Michael yaramazlık yaparken yakalanmış bir çocuk gibi gülüyordu. Konuşmaları gerekecekti.

"Buraya tombala oynamak için sık sık gelirim. Ama bu gösterinin eğlenceli olabileceğini düşündüm. Kocam öldüğünden beri..." diyen kadın, anlamlı bir duraklamadan sonra devam etti, "yani, hiçbir şey aynı olmadı işte. Arada bir dışarı çıkmak istiyorum. Herkes ister, değil mi? Bu yüzden ben de gelmeye karar verdim. Yukarı neden çıktığımı bilmiyorum. Kader olmalı." Gülümseyişi iyice canlandı. Rebus da ona gülümseyerek karşılık verdi.

Kadın kırklarının başındaydı, makyajı ve parfümü biraz fazla kaçırmıştı, ama kendine iyi baktığı belliydi. Günlerdir kimseyle konuşmamış gibiydi, sanki hâlâ konuşabildiğini, insanların onu dinlediğini

ve anladığını görmek onun için önemliydi. Rebus kadına acıdı. Onda biraz da kendini gördü; fazla değil, ama yakınlık duyması için yeterliydi bu.

"Siz burada ne yapıyorsunuz?" Kadın onu konuşmaya zorluyordu.

"Ben de sizin gibi gösteri için geldim." Kardeşinin hipnozcu olduğunu söylemeye cesaret edemedi. Kadının verebileceği tepkileri tahmin edemedi.

"Bu tür şeyleri seviyor musunuz?"

"Daha önce hiç izlemedim."

"Ben de öyle." Kadının gülüşü bu kez kurnazcaydı. Ortak bir noktalarını bulmuştu. Neyse ki ışıklar söndü ve sahnede bir spot yandı. Birisi gösteriyi anons ediyordu. Kadın çantasını açıp, içinden gürültülü bir şeker torbası çıkardı. Rebus'a da bir tane ikram etti.

Rebus, şaşırtıcı biçimde gösteriden hoşlanmıştı. Ama yanındaki kadın kadar değil. Kadın pantolonunu sahnede bırakarak koridorlar arasında yüzüyor gibi yapan gönüllü bir katılımcıya kahkahalarla gülmüştü. Bir başka kobay, kurt gibi aç olduğuna inandırılmıştı. Bir kadın, kendini gösteri yapan profesyonel bir striptizci sanmıştı. Bir başkası uyutulmuştu.

Gösteriden hoşlanmasına rağmen Rebus uyuklamaya başladı. Fazla alkolün, az uykunun ve tiyatronun ılık, rahatlatıcı karanlığının etkisiydi bu. İzleyicilerin son alkışıyla uyandı. Parlak sahne giysileri içinde terleyen Michael, alkışları bağımlıymış gibi karşıladı, hatta insanların çoğu yerlerinden kalkmışken, tekrar sahneye çıktı. Ağabeyine gösteriden sonra hemen eve dönmesi gerektiğini, görüşmelerinin mümkün olmadığını, ama düşüncelerini öğrenmek için onu arayacağını söylemişti.

Ve John Rebus gösterinin büyük bölümünde uyumuştu.

Ama kendine gelmişti ve yanındaki kadının yakınlardaki bir barda birer "yolluk" içki teklifini kabul etmişti. Bir şeye gülerek, kol kola tiyatrodan çıkmışlardı. Rebus rahatlamıştı, kendini yeniden çocukluğuna dönmüş hissediyordu. Kadın ona oğluymuş gibi davranıyordu, bu ihtimamdan hoşlanmıştı. Yalnızca bir içki içeceklerdi.

Jim Stevens tiyatrodan çıkışlarını izliyordu. Her şey çok tuhaftı. Rebus şimdi kardeşiyle ilgilenmiyordu ve yanında bir başka kadın vardı. Neler oluyordu? Uygun bir zamanda Gill'e tüm bunları anlat-

malıydı. Stevens gülümseyerek bunu da hafızasındaki an'lar koleksiyonuna ekledi. İyi bir gece olmuştu.

Peki, anne-oğul ilişkisi akşamın hangi noktasında fiziksel temasa dönüşmüştü? Pub'da, kadının kızarmış parmakları Rebus'un bacağını kavradığında mı? Dışarıda soğukta, Rebus kollarını kadının boynuna dolayıp, onu beceriksizce öpmeye çalıştığında mı? Yoksa, burada, kadının hâlâ kocasının kokusunu taşıyan rutubetli dairesinde, eski bir kanepeye uzanıp öpüşmeye başladıklarında mı?

Bunun önemi yoktu. Pişmanlık duymak için ya çok geçti, ya da çok erken. Kadın yatak odasına giderken peşinden sürüklendi. Kalın yorganlar ve battaniyelerle kaplı kocaman çift kişilik yaylı yatağa devrildi. Kadının karanlıkta soyunmasını izledi. Yatak, ona çocukluk yatağını hatırlatmıştı; soğuktan korunmak için sıcak su torbalarının yeterli olduğu, insanın cildine batan battaniyeler ve kabarık yorganlarla dolu çocukluk yatağını... Ağır ve boğucuydu, tek başına bile insanı yoruyordu.

Önemi yoktu.

Rebus kadının ağır bedeninin hatlarından hoşlanmamıştı, kendini her şeyi soyut düşünmeye zorladı. Kadının süt vermiş göğüslerine dokunmak, ona Rhona'yla geçirdiği geceleri hatırlattı. Gill'in aksine baldırları kalındı ve yüzü yaşamın yorgunluğunu taşıyordu. Yine de yanında bir kadın vardı, dolayısıyla onu soyut düşüncelere sıkıştırıp, ikisinin de memnun olması için çalıştı. Ama yatağın ağırlığı onu eziyordu, kafesliyordu; kendini küçük, kapana kısılmış ve tüm dünyadan tecrit edilmiş hissetmesine neden oluyordu. Buna karşı savaştı; tek başlarına oturup, etraftaki haykırışları dinledikleri, ama dayandıkları, hep dayandıkları ve sonunda birbirlerine kavuştukları Gordon Reeve'in anısına karşı savaştı. Kazanmışlardı. Kaybetmişlerdi. Her şeylerini kaybetmişlerdi. Kalbinin atışı, kadının gittikçe uzaklaşan hırıltılarına karışıyordu. İlk tiksinti dalgasının cop gibi midesine vurduğunu hissetti ve elleri yanındaki asılı, eğik boyuna doğru kaydı. İnlemeler artık insan sesi gibi değildi, kedi gibiydi, keskindi. Elleri biraz daha ileri gitti, parmakları ten ve çarşaf arasındaki yerini buldu. Onu kilitleyip, anahtarı da attılar. Onu ölüme ittiler ve zehirlediler. Hayatta olmamalıydı. O zaman ölmeliydi, orada, hayvan hücrelerinde, elektrik

kablolarının ve sorgulamaların ortasında ölmeliydi. Ama hayatta kalmıştı. Hayatta kalmıştı. Ve yaklaşıyordu.

O tek başına, tek başına

Ve bir haykırış

Haykırış

Rebus, beyni yanmaya başlamadan az önce altından gelen homurtuları fark etti. Sonra, nefes almaya çalışan bedenin üzerine düştü ve kendinden geçti. Sanki bir anda şalter kapanmıştı.

16. KISIM

Beyaz bir odada uyandı. Yıllar önce sinir krizinden sonra uyandığı odaya çok benziyordu burası. Dışarıdan boğuk sesler geliyordu. Yerinde doğruldu, başı zonkluyordu. Ne olmuştu? Ah, o kadın, zavallı kadın! Sarhoştu, çok içmişti. Onu boğmaya çalışmıştı, öyle değil mi? Tanrı aşkına, neden böyle bir şey yapmıştı? Neden?

Bir doktor kapıdan içeri girdi.

"Bay Rebus. İyi, kendinize gelmişsiniz. Sizi koğuşlardan birine alacağız. Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?"

Doktor, nabzını saydı.

"Basit bir sinir krizi geçirdiğinizi düşünüyoruz. Sürmenaj. Ambulansı çağıran arkadaşınız..."

"Arkadaşım mı?"

"Evet, birdenbire bayıldığınızı söyledi. Patronlarınızın dediğine göre şu korkunç cinayet dosyası için çok fazla çalışıyormuşsunuz. Basit bir sürmenaj geçirmiş olmalısınız. Bir tatile ihtiyacınız var."

"Arkadaşım şimdi nerede?"

"Bilmiyorum. Evindedir herhalde."

"Ona göre, yalnızca bayılmış mıyım?"

"Evet."

Rebus birdenbire rahatladığını hissetti. Kadın onlara bir şey anlatmamıştı. Sonra yine başı zonklamaya başladı. Doktorun bilekleri kıllıydı ve yeni yıkanmıştı. Gülümseyerek Rebus'un ağzına bir termometre koydu. Rebus'un kendinden geçmeden önce ne yaptığını biliyor muydu? Yoksa arkadaşı ambulansı çağırmadan önce onu giydirmiş miydi? Kadının tam olarak nerede kaldığını bilmiyordu, ama ambulans sürücüsü biliyordu herhalde, ondan öğrenebilirdi.

Sürmenaj. Rebus kendini fazla yorgun hissetmiyordu. Hatta dinlenmişti ve biraz gergin olsa da, hayata dair fazla endişe taşımıyordu. Uyurken ona bir ilaç mı vermişlerdi?

"Bir gazete alabilir miyim?" diye homurdandı, ağzındaki termometrenin ardından.

"Size gazete getirmelerini söylerim. Bir akrabanızı ya da arkadaşınızı aramamızı ister misiniz?"

Rebus'un aklına Michael geldi.

"Hayır," dedi. "Arayacağım birisi yok. Yalnızca bir gazete istiyorum."

"Oldu." Termometre ağzından çıkarıldı ve detaylar not alındı.

"Beni burada ne kadar tutmayı düşünüyorsunuz?"

"İki ya da üç gün. Bir psikanaliz uzmanıyla görüşmenizi isteyebilirim."

"Psikanalizi unutun. Okumak için kitaba ihtiyacım var."

"Elimizden geleni yaparız."

Rebus olayları akışına bırakmaya karar vererek yeniden uzandı. Burada yatacak, sonuna kadar dinlenecek ve cinayet dosyasını başkalarına bırakacaktı. Hepsinin canı cehenneme. Anderson'un da, Wallace'ın da, Gill Templer'ın da.

Ama sonra ellerinin o yaşlı boyun üzerinde kaydığını hatırlayarak ürperdi. Sanki aklını başkası yönetiyordu. O kadını öldürecek miydi? Bir psikanalizciyle görüşmeli miydi? Bu sorular bağ ağrısını daha da artırdı. Hiçbir şey düşünmemeye çalıştı, ama üç kişi aklından çıkmıyordu: Eski arkadaşı Gordon Reeve, yeni sevgilisi Gill Templer ve onu aldattığı ve neredeyse boğacağı kadın. Birer karaltıya dönüşene kadar kafasının içinde dans ettiler. Sonra Rebus uykuya daldı.

"John!"

Ellerinde meyve sepeti ve vitamin içecekleriyle yatağa doğru hızla yürüdü. Makyaj yapmıştı, üzerinde de kesinlikle resmi olmayan giysileri vardı. yanağından öptüğünde Rebus, Fransız parfümünün kokusunu aldı. İpek gömleğinin dekoltesinden içeriyi de görmüştü. Biraz utandı.

"Merhaba Müfettiş Templer," dedi. "Gel," dedi üzerindeki çarşafın bir ucunu kaldırarak, "içeri buyur."

Gill, ağır görünen sandalyeyi yatağın yanına gülerek sürükledi. Koğuştan içeri giren başka ziyaretçiler de vardı, gülümsemeleri ve sessiz konuşmaları, Rebus'un hissetmediği bir hastalığı yansıtıyordu.

"Nasılsın John?"

"Korkunç. Bana ne getirdin?"

"Üzüm, muz, sulu portakal. Pek yaratıcı bir şey bulamadım."

Rebus, acı içinde okumak zorunda kaldığı kötü romanı bir kenara bıraktı ve salkımdan bir üzüm tanesi koparıp ağzına attı.

"Bilmiyorum, müfettiş. Seninle buluşmak için yapmak zorunda kaldığım şeyler..." Rebus yorgun yorgun başını salladı. Gill gülümsüyordu, ama gergindi.

"Senin için çok endişelendik John. Ne oldu?"

"Bayıldım. Dediklerine göre bir arkadaşın evinde olmuş. Çok ciddi bir şey değilmiş. Birkaç hafta daha yaşarım."

Gill'in yüzüne sıcak bir gülümseme yayıldı.

"Fazla çalışmaktan diyorlar," dedi, sonra durdu. "Bu "müfettiş" lafı da nereden çıktı?"

Rebus omuz silkip somurttu. Duyduğu suçluluk hissi, küçük düştüğü anın hatırasına karışıyordu. Ve taşlar, işte o an devrilmeye başlamıştı. Yine yatak döşek yatan bir hastaya dönüşmüştü.

"Ben çok hasta bir adamım Gill. Sorulara yanıt veremeyecek kadar hastayım."

"Peki, o zaman ben de Jack Morton'un sana gönderdiği sigaraları vermem."

Rebus yerinden doğruldu.

"Sağ olsun. Sigaralar nerede?"

Ceket cebinden iki paket çıkarıp, çarşafın altına gizledi. Rebus, Gill'in elini yakaladı.

"Seni özledim Gill." Gill gülümsedi ve elini çekmedi.

Polisin imtiyazlarından birisi de sınırsız ziyaret saati olduğundan, Gill iki saat orada kaldı, kendi geçmişinden söz edip, onunki hakkında sorular sordu. Savaştan hemen sonra Wiltshire'da bir hava kuvvetleri üssünde doğmuştu. Babasının Britanya Hava Kuvvetleri'nde mühendis olduğunu söylemişti.

"Benim babam," demişti Rebus, "savaş sırasında ordudaymış. Onun son ev izinlerinden biri sırasında doğmuşum. Aslında bir hip-

noz uzmanıydı." İnsanlar bunu duyduklarında genelde şaşırırlardı, ama Gill Templer hiç şaşırmamıştı. "Müzikhollerde ve tiyatrolarda çalışırdı, yazları Blackpool ve Ayr gibi yerlerde turneye çıktığı için yazları hep Fife dışında tatil yapardık."

Gill, başını bir yana eğmiş, hikâyeleri dinlemekten memnun, oturuyordu. Ziyaret saatinin bitişini gösteren zilin ardından diğer ziyaretçiler çıkmışlardı, koğuş şimdi sessizdi. Hemşire, üzerinde kocaman, eski bir çay demliği bulunan servis arabasını iterek dolaştırıyordu. Gill'e dostça gülümseyerek bir fincan çay uzatmıştı.

"Bu hemşire iyi bir kız," dedi Rebus, gevşemişti. Biri mavi, biri kahverengi iki ilaç almıştı ve uykusu geliyordu. "Bana Paras'tayken tanıştığım bir kızı hatırlatıyor."

"Paras'ta ne kadar kaldın John?"

"Altı yıl. Hayır, sekiz yıldı."

"Orayı neden bıraktın?"

Orayı neden bırakmıştı? Rhona da ona aynı soruyu sürekli sorardı; ondan bir şeyler sakladığı, ortaya dökmek istemediği kirli çamaşırları olduğu hissi, merakını iyice uyandırıyordu.

"Aslında bilmiyorum. Aradan çok zaman geçti. Özel eğitime seçilmiştim ve bunu istemiyordum."

Bu doğruydu. Eğitimden geriye kalan hatıralardan nefret ediyordu. Korku ve güvensizliğin kokusu, haykırışlar, hafızasından çıkmayan o haykırış... Çıkarın beni. Yalnızlığın yankısı.

"Neyse," dedi Gill. "Hatıralarım beni yanıltmıyorsa, merkezde beni bekleyen bir dosya var."

"Şimdi aklıma geldi," dedi Rebus. "Galiba geçen gece arkadaşını gördüm. Gazeteci olan. Stevens mıydı? Benimle aynı sırada pub'daydı. Tuhaf."

"Hayır, tuhaf değil. Oralarda avlanır. Komik ama sana benzeyen tarafları vardır. Senin kadar seksi değildir elbette." Gülümsedi ve metal sandalyeden kalkarak yanağına yine bir öpücük kondurdu. "Sen çıkmadan önce bir kez daha uğrarım, ama halimizi biliyorsun. Kesin söz veremiyorum Dedektif Rebus."

Ayaktayken Rebus'un sandığından daha uzun boylu görünüyordu. Bu kez dudaklarından öpmek için tekrar eğildiğinde saçı yüzünün önüne düştü. Rebus onun göğüslerinin arasındaki karanlık boşluğa

yine bir bakış attı. Kendini yorgun hissediyordu, çok yorgundu. Gill uzaklaşırken, gözlerini açık tutmak için kendini zorladı. Etrafındaki hemşireler lastik tabanlı terlikleriyle etrafta hayalet gibi gezinirken, onun seramik kaplı zeminde topuk sesleri duyuluyordu. Bacakları güzeldi. O kadarını hatırlıyordu. Bacaklarıyla bedenine sarılıp, ayaklarını kalçasının üzerinde birleştirişini hatırlıyordu. Turner'in peyzajlarından fırlamış gibi yastığa yayılan saçlarını hatırlıyordu. Kulaklarında tıslayan sesini, tıslayışını hatırlıyordu. Ah, evet John, evet, John ah, evet, evet.

Ordudan neden ayrıldın?

Arkasını dönerken, zevkin doruklarındayken duyduğu boğuk haykırışları çıkaran kadına dönüşmüştü.

Neden?

Ah, ah, ah, ah.

Ah, evet, düşler güvenliydi.

17. KISIM

Editörler, Edinburg katilinin gazeteleri üzerindeki etkisinden hoşlanmıştı. Hikâyesinin, özenle besleniyormuşçasına, organik olarak gelişmesi hoşlarına gidiyordu. Nicola Turner'ın ölümünde de modus operandi pek değişmemişti. Görünüşe göre katil, kızı boğmadan önce ipe bir düğüm atmıştı. Bu düğüm kızın boğazını yaralamıştı. Polis bu değişikliğin üzerinde pek durmamıştı. Mavi Ford Escort kayıtlarını kontrol etmekten, teknik detaylar üzerinde duramayacak kadar meşguldüler. Bölgedeki tüm mavi Ford Escort'ları kontrol ediyor, tüm sürücüleri sorguya çekiyorlardı.

Gill Templer, halktan büyük bir tepki alacağı beklentisiyle, otomobilin detaylarını basına vermişti. Gerçekten de büyük tepki gelmişti: Komşular komşularını, babalar oğullarını, karılar kocalarını ve kocalar karılarını şikâyet etmişlerdi. Araştırmaları gereken iki yüzden fazla mavi Ford Escort ortaya çıkmıştı. Araştırmalardan bir sonuç alınamazsa, hepsi en baştan incelenecek, ardından farklı renklerde Fors Escort'lara ve farklı markalarda mavi renk sedan otomobillere geçilecekti. Bu iş aylar alabilirdi; haftalar alacağıysa kesindi.

Eline bir fotokopi çekilmiş bir liste daha gelen Jack Morton, ayaklarındaki şişme nedeniyle doktoruna danışmıştı. Doktor, ona ucuz ve yanlış ayakkabılarla çok fazla yürüdüğünü söylemişti. Morton bunu zaten biliyordu. O kadar çok şüpheliyle görüşmüştü ki, aklında hepsi birbirine karışmıştı. Herkes benzer görünüyor, aynı şekilde gergin, saygılı ve masum davranıyorlardı. Ah, şu katil bir hata yapsaydı... Ortada, peşine düşmeye değecek hiçbir ipucu yoktu. Morton, arabanın

anlış bir iz olduğunu düşünüyordu. Peşinden gidilecek hiçbir ipucu yoktu. John Rebus'a gelen mektuplar aklına geldi. Her yerde ipuçları var. Bu dosyada da öyle miydi? İpuçları, göze çarpmayacak kadar büyük ya da soyut olabilir miydi? Bunun, bir yerlerde keşfedilmeyi bekleyen büyük bir ipucunun yatmadığı nadir dosyalardan biri olduğu kesindi. Bu sefer ipucu konusunda yeminle bir fikri yoktu, doktora da biraz bu yüzden gitmişti; biraz anlayış görmek ve birkaç gün izin almak istiyordu. Şanslı Rebus, yine dört ayağı üzerine düşmüştü. Morton, hastalığını kıskanıyordu.

Otomobilini kütüphanenin dışındaki çift sarı çizgiye park edip, salına salına içeri girdi. Gösterişli ön salon, ona kütüphaneyi kullandığı, çocuk bölümünden resimli kitaplar aldığı günleri hatırlattı. Çocuk bölümü eskiden alt kattaydı. Hâlâ öyle orada olup olmadığını merak etti. Annesinin eline tutuşturduğu otobüs parasını alır, sözde eski kitaplarını bırakıp, yenilerini almak için şehre inerdi. Asıl derdiyse sokaklarda birkaç saat dolaşmak, büyüyüp de özgür olacağı zamanın şöyle bir tadına bakmaktı. Şişkin cüzdanları ve göbekleriyle kasıla kasıla yürüyen Amerikalı turistlerin peşine takılırdı. Onların kilise mezarlığından Greyfriars Bobby*'nin fotoğrafını çekişlerini izlerdi. Bu küçük köpeğin heykeline uzun uzun bakmasına rağmen, hiçbir şey anlamazdı. Covenanter Hareketi,** Deacon Brodie ve ana caddedeki halka açık idamlarla ilgili çok şey okumuş, nasıl bir şehirde ve nasıl bir ülkede yaşadığını da anlamamıştı. Bu düşünceleri kafasından çıkarmak için silkindi ve danışma masasına doğru ilerledi.

"Merhaba, Bay Morton."

Arkasını döndüğünde, küçük göğüslerine bir kitabı bastırmış bir kızla, daha doğrusu genç bir kadınla karşılaştı. Kaşlarını çattı.

"Benim, Samantha Rebus."

Morton'un gözleri yuvalarından fırladı.

"Tanrım, sensin. Vay be. Seni son gördüğümden beri çok büyümüşsün. Herhalde karşılaşmayalı bir iki yıl olmuştur. Nasılsın?"

"İyiyim, teşekkür ederim. Buraya annemle geldim. Siz buraya iş için mi geldiniz?"

* Bobby, Edinburg'da 19. yüzyılda ünlü olan bir köpektir. Sahibi John Gray öldükten sonra Bobby'nin Greyfriars Kirk Mezarlığı'ndaki mezarının başından on yıl boyunca ayrılmadığı söylenir.

** 17. yüzyılda yaşanan ve İskoç tarihinde önemli yol oynayan Prespiteryan hareketi.

"Öyle sayılır, evet." Morton kızın delici bakışlarını hissediyordu. Gözleri babasına çekmişti. Rebus, izini bırakmıştı.

"Babam nasıl?"

Ona söylemeli miydi? Neden söylemesin ki? Ama, bu iş kendisine mi düşmüştü?

"Bildiğim kadarıyla iyi," dedi. Gerçeğin yüzde yetmiş beşi buydu.

"Ben şimdi gençler bölümüne iniyorum. Annem referanslar bölümünde. Orada çok sıkıldım."

"Ben de seninle geleyim. Zaten oraya gidiyordum."

Samantha, yeniyetme kafasından geçirdiği bir şeylere gülümsedi. Jack Morton bunu görünce kızın babasına o kadar da benzemediğini düşündü. Fazla tatlı ve nazikti.

Dördüncü kız da kaybolmuştu. Bu zaten beklenen bir sonuçtu. Kimse başka bir olasılığı düşünmüyordu.

"Özellikle uyanık olmamız lazım," dedi Anderson. "Bu gece göreve yeni memurlar atanıyor." Memurların morali bozuktu, boş gözlerle etrafa bakıyorlardı. "Unutmayın, bu kurbanı öldürdüğü zaman cesetten kurtulmaya çalışacak, bunu yaparken adamı bulabilirsek, ya da halktan birisi bulabilirse, onu ele geçirebiliriz." Anderson avucuna bir yumruk attı. Kimse heyecanlanmışa benzemiyordu. Katil şimdiye kadar üç cesetten de başarıyla kurtulmuş, her birini şehrin farklı bir bölgesine bırakmıştı: Oxgangs, Haymarket, Collinton. Polis her yerde olamazdı ki (gerçi son günlerde halk öyle olduğunu düşünüyordu).

"Tekrar ediyorum," dedi başdedektif. "Son kaçırılma vakasının da diğerleriyle yeterince benzer tarafı var. Kurbanın adı Helen Abbot. Diğer kurbanlardan biraz daha küçük, sekiz yaşında, açık kahverengi, omuz hizasında saçları var. En son annesiyle birlikte Princes Caddesi'nde bir dükkânda görülmüş. Annesi kızın bir anda ortadan kaybolduğunu söylüyor. Bir dakika önce oradaymış, sonra bir anda yok olmuş, tıpkı ikinci kurban gibi."

Gill Templer, bu gerçeği sonradan düşündüğünde ortada bir tuhaflık olduğunun farkına vardı. Kızlar gerçekten de dükkânlardan kaçırılmış olamazdı. Böyle olsa çığlık atarlardı, onları bir gören olurdu. Halktan bir kişi, ikinci kurban Mary Andrews'a benzeyen bir kızın Ulusal Galeri'den Mound Tepesi'ne çıkan merdivenleri tırmandığını

görmüştü. Kız yalnızdı ve keyfi yerinde görünüyordu. Bu durumda kız annesinden kaçmış olmalıydı. Ama neden? Önceden tanıdığı ve sonradan katili olacak birisiyle gizli bir randevusu mu vardı? Bu durumda tüm kızlar katillerini tanıyor olmalıydı, bunun için de aralarında bir ortak nokta bulunması gerekiyordu. Farklı okullardan, farklı yaş gruplarından geliyorlardı, arkadaşları farklıydı. Ortak paydaları ne olabilirdi?

Başı ağrımaya başlayınca yenildiğini kabul etti. Zaten John'un sokağına varmıştı ve şimdi düşünmesi gereken başka şeyler vardı. John onu buraya taburcu olduğu zaman giyebileceği temiz çamaşırlar alması, mektuplarını kontrol etmesi ve ısıtma sistemi hâlâ çalışıyor mu diye bakması için göndermişti. Ona anahtarını vermişti. Gill kedilerin her yana yayılan kokularından korunmak için burnunu tutarak merdivenleri tırmanırken, John Rebus'la arasında bir bağ olduğunu hissetti. İlişkileri ciddiye mi gidiyordu? John iyi bir adamdı, ama biraz kapalıydı, esrarengizdi. Belki de onun bu yönünden hoşlanıyordu.

Kapıyı açtı, holdeki halının üzerinde duran birkaç mektubu topladı, dairede hızla gezinip etrafa bir göz attı. Yatak odasının kapısında dururken o tutkulu geceyi, hâlâ havada asılı duran o kokuyu anımsadı.

Kontrol ışığı hâlâ yanıyordu. John bunu duyunca şaşıracaktı. Herhalde eski karısı İngilizce öğretmeni olduğu için, bir sürü kitabı vardı. Bazılarını yerden kaldırıp, duvardaki boş raflara yerleştirdi. Mutfağa girip kendine kahve yaptı ve sade kahvesini yudumlayarak, gelen mektupları inceledi. Bir fatura, bir sirküler ve Edinburg'dan üç gün önce gönderilmiş daktilolu bir mektup vardı. Zarfları çantasına atıp, dolabı araştırmaya gitti. Samantha'nın odasının hâlâ kilitli olduğunu fark etti. Hatıralar güvenle uzaklaştırılmıştı. Zavallı John.

Jim Stevens'ın yapacak çok işi vardı. Edinburg katilinden iyi hikâye çıkmıştı. Yapacak daha iyi işleri olsa bile, adamı görmezden gelemiyordu. Stevens'ın altında, gazetenin günlük haber ve makaleleri için çalışan üç elemanı vardı. Ertesi gün, günümüz Britanya'sında çocuk tacizi tadında bir şeyler basacaklardı. İstatistikler korkutucuydu, ama daha korkutucu olan şey beklemekti; kızın ölüsünün ortaya çıkmasını beklemek... Bir sonraki kızın kaybolmasını beklemek. Edinburg hayalet kente dönüşmüştü. Çocuklar kapalı kapılar ardında tu-

tuluyor, ortaya çıkmasına izin verilenler gözetim altında, sağa sola hızla götürülüp getiriliyordu. Stevens dikkatini uyuşturucu dosyasına ve polis bağlantısıyla ilgili kanıtları toplamaya vermek istiyordu. İstemesine istiyordu, ama zaman bulamıyordu. Tom Jameson günün her saati başındaydı, ofiste dolanıp duruyordu. Şu yazı nerede Jim? Yaptığın masrafların karşılığını vermenin zamanı geldi Jim. Bir sonraki toplantı ne zaman olacak Jim? Stevens her günün sonunda tükenmiş hale geliyordu. Rebus olayıyla ilgili çalışmalara biraz ara vermeye karar verdi. Aslında bunun hiç zamanı değildi, polis tüm dikkatini cinayet dosyasına verdiğinden, uyuşturucu da dahil olmak üzere diğer suçlara gün doğmuştu. Edinburg mafyası etrafta cirit atıyordu herhalde. Karşılığında bir bilgi alabileceğini düşündüğünden "Leith Genelevi" hikâyesini yazmıştı, ama adamlar oyuna katılmamışlardı. Canları cehenneme. Zamanı gelecekti.

Gill koğuşa geldiğinde, Rebus hastaneden verilen İncil'i okuyordu. Hemşire, Rebus'un isteğini öğrendiğinde onu bir rahip ya da papazla da görüştürebileceğini söylemişti, ama bu önerisi ısrarla reddedilmişti. Ama Eski Ahit'teki bazı bölümleri yeniden okuyup, güçlerini ve ahlaki güzelliklerini hatırlamaktan da çok memnundu. Eyüp Kitabı'na geçmeden önce Musa, Samson, Davut'un hikâyelerini okudu. Burada, daha önce karşılaştığını hatırlamadığı bir güç buldu:

Bir masum ölse aniden, Tanrı güler,
Dünyayı kötülere vermiş çünkü,
Tüm hâkimleri kör etmiş,
Bunu yapan Tanrı değilse, kimdir?

Gülüp acımı unutmaya çalışsam,
Tüm acılarım bana geri döner;
Biliyorum, Tanrı suçlu görüyor beni.
Madem suçluyum, niye dert edeyim?
Hiçbir sabun arındırmaz ki beni günahlarımdan.

Koğuş boğucu derecede sıcak olduğu halde Rebus içten içe titrediğini fark etti, boğazı da kupkuru olmuştu. Ilık suyu plastik bir bardağa boşaltırken Gill'in öncekinden daha sessiz ayakkabılarla kendisine doğru geldiğini gördü. Gülümsüyor, tüm neşesini koğuşa taşı-

yordu. Erkeklerden birkaçı ona beğenir gözlerle baktılar. Rebus birdenbire bugün bu yerden kurtulacağı için sevindi. İncil'i kenara bırakıp, Gill'i ensesine kondurduğu bir öpücükle karşıladı.

"Bana ne getirdin?"

Elindeki paketi alınca içinde temiz giysilerinin olduğunu anladı.

"Teşekkür ederim," dedi. "Bu gömleğin yeterince temiz olduğunu sanmıyordum."

Gill, "değildi zaten," dedi ve gülerek kendine bir sandalye çekti. "Hiçbir şey temiz değildi. Tüm giysilerini yıkayıp ütüledim. Sağlık için tehlikeliydiler."

"Sen bir meleksin," dedi Rebus, paketi kenara bırakırken.

"Melek demişken, ne okuyorsun bakalım?" İncil'in suni deriden kırmızı kapağına eliyle vurdu.

"Bir şey okumuyordum. Aslında Eyüp'ün bölümünü okuyordum. Uzun zaman önce bir kez okumuştum. Ama şimdi daha korkunç geldi. Tanrısından şüphe etmeye başlayan ve bir tepki almak için ona bağıran bir adamın sonunda beklenen tepkiyi alması. Bir noktada "Tanrı dünyayı kötülere vermiş," derken, sonra "niye dert edeyim?" diyor.

"İlginç görünüyor. Dert etmeye devam ediyor mu?"

"Evet, inanılmaz olan da bu."

Çay geldi, genç hemşire Gill'e fincanını uzattı. Bir tabak da bisküvi getirmişlerdi.

"Sana evdeki mektupları getirdim. İşte bu da anahtarın." Küçük Yale anahtarını uzattı, ama Rebus almak istemedi.

"Sende kalsın," dedi. "Lütfen. Bende yedek bir tane var."

Birbirlerine baktılar.

"Tamam," dedi Gill sonunda. "Bende kalsın. Teşekkür ederim," diyerek zarfları uzattı. Rebus zarflara şöyle bir göz attı.

"Bizimki mektuplarını postalamaya başlamış." Son mektubu yırtarak açtı. "Bu adam peşimi bırakmıyor. Ona 'Bay Düğüm' diyorum. Benim anonim sapığım."

Rebus mektubu okurken Gill meraklanmıştı. Mektup her zamankinden daha uzundu.

HÂLÂ TAHMİN EDEMEDİN, DEĞİL Mİ? HİÇBİR FİKRİN YOK. AKLINA HİÇBİR ŞEY GELMİYOR. ARTIK SONA GELDİK SAYILIR, HER ŞEY BİTECEK. SANA BİR ŞANS VERMEDİĞİMİ SÖYLEYEMEZSİN. BUNU ASLA SÖYLEYEMEZSİN. İMZA.

Zarftan kibrit çöpünden küçük bir haç çıkardı.

"Demek bugün Bay Haç olduk. Neyse ki artık sona gelmişiz. Canı sıkıldı herhalde."

"Tüm bunlar ne demek oluyor John?"

"Sana imzasız mektuplardan hiç söz etmedim mi? Pek ilginç bir hikâye sayılmaz."

"Bu ne zamandır devam ediyor?" Gill mektuptan sonra şimdi de zarfı inceliyordu.

"Altı hafta oldu. Belki daha fazla. Neden soruyorsun?"

"Mektup Helen Abbot'un kaçırıldığı gün postalanmış."

"Öyle mi?" Rebus zarfa uzanıp damgasına baktı. Üzerinde 'Edinburg, Lothian, Fife, Borders' yazıyordu. Geniş bir bölgeydi. Aklına yine Michael geldi.

"Diğer mektupları ne zaman aldığını hatırlamıyorsun herhalde?"

"Nereye varmaya çalışıyorsun Gill?" Başını kaldırıp ona baktığında, iş başında profesyonel bir polisin kendisine baktığını gördü. "Tanrı aşkına Gill. Bu dosya hepimizi allak bullak etti. Hepimiz hayaletler görmeye başlayacağız."

"Yalnızca merak ettim, hepsi bu." Mektubu en baştan okuyordu. Bu tür sapıkların ifade tarzına uymuyordu bu. Gill'i endişelendiren konu buydu. Rebus düşününce, mektupların aşağı yukarı kızların kaçırıldığı zamanlara denk geldiğini fark etmişti. Tüm bu süre boyunca gözünün önünde bir ipucu mu vardı? Ama at gözlükleri takmış, miyop olacağı tutmuştu. Ya da hepsi korkunç bir tesadüftü.

"Bence yalnızca bir tesadüf Gill."

"Öyleyse diğer mektupların ne zaman geldiğini söylesene?"

"Hatırlamıyorum."

Gill ona doğru eğildi, gözlüğünün ardında gözleri kocaman olmuştu. Sakince "Benden bir şey mi saklıyorsun?" diye sordu.

"Hayır!"

Bu haykırışla tüm koğuş onlara doğru döndü. Rebus yanaklarının kızardığını hissediyordu.

"Hayır," diye fısıldadı yeniden. "Hiçbir şey saklamıyorum. En azından...". Ama bundan nasıl emin olacaktı ki? Onca yıllık tutuklamalar, iddianameler, unutulanlar; öyle çok düşman kazanmıştı ki. Ama hiçbirinin ona böyle işkence etmeyeceğinden emindi. Emindi.

Ellerine kâğıt kalem aldılar, Rebus'un hafızasını iyice zorlamasıyla, tüm mektupların geliş tarihini tek tek düşündüler. . Tarihler, içerikler, gönderim tarzı... Gill gözlüklerini çıkarıp gözlerinin arasını ovuşturdu ve iç geçirdi.

"Bu fazla büyük bir tesadüf John."

Rebus, Gill'in haklı olduğunu içten içe biliyordu. Hiçbir şey göründüğü gibi değildi, hiçbir şey tesadüf değildi. "Gill," dedi sonunda, üzerindeki örtüyü kaldırarak. "Buradan çıkmamız gerek."

Arabada Gill Rebus'u iyice zorladı, cesaretlendirdi. Mektupları gönderen kim olabilirdi? Olaylarla bağlantısı neydi? Neden?

"Ne oluyor?" diye kükredi Rebus. "Şimdi de şüpheli ben mi oldum?"

Rebus'un gözlerini inceledi, onları delip içine geçmeye, onların ardındaki gerçeğe ulaşmaya çalıştı. Gill gerçek bir dedektifti ve iyi bir dedektif kimseye güvenmezdi. Onu incelerken azar işitmiş bir okul çocuğu görüyordu; ortaya dökülecek sırları, itiraf edeceği günahları vardı. Günahları.

Gill bunun dayanaksız bir sezgi olduğunun farkındaydı. Yine de orada bir şeyler seziyordu işte, o ateşli bakışların ardında bir şeyler vardı. Göreve başladığından beri daha tuhaflarını da görmüştü. Böyle tuhaflıklar hep oluyordu. Gerçekler, her zaman kurmacadan daha şaşırtıcıydı ve kimse bütünüyle masum değildi. Kimi sorgularsanız sorgulayın, hep o suçlu bakışlarla karşılaşırdınız. Herkesin saklayacak bir şeyleri vardı. Çoğunlukla önemsiz şeylerdi bunlar, aradan geçen yılların ardına gizlenmişlerdi. Bu suçları ortaya çıkarmak için bir Düşünce Polisi gerekmiyordu. Peki ya John?.. Ya John Rebus'un tüm bu olayların içinde olduğu ortaya çıkarsa ne olurdu? Bu, düşünmeye değmeyecek kadar saçmaydı.

"Elbette şüpheli değilsin John," dedi. "Ama bu mektuplar önemli olabilir, değil mi?"

"Bırakalım da ona Anderson karar versin," dedi ve sustu, ama titremeye devam ediyordu.

İşte o zaman Gill'in aklında bir şimşek çaktı. Ya mektupları kendi kendine gönderiyorsa?

18. KISIM

Kollarının ağrıdığını hissetti, aşağı baktığında kızın artık mücadele etmediğini gördü. O an gelmişti, o kısa ve mutlu anda, yaşamanın bir önemi kalmaz, beden ve zihin, durumu kabullenirdi. Bu güzel ve sakin bir andı; insan hayatının en huzurlu anıydı. Yıllar önce o anı yaşamak için intihar etmeye çalışmıştı. Ama sonrasında ona hastanede ve klinikte bir şeyler yapmışlardı. Ona yaşama isteğini geri vermişlerdi, şimdi hepsini geri ödüyordu, tüm borcunu kapatıyordu. Hayatındaki bu ironiyi fark edip kıkırdadı, Helen Abbot'un ağzındaki bandı çıkardı ve iplerini küçük bir makasla kesti. Pantolon cebinden küçük bir fotoğraf makinesi çıkarıp, bir tür memento mori* olarak kızın bir fotoğrafını daha çekti. Onu yakalarlarsa canına okuyacaklardı, ama ona asla bir seks katili damgası vuramayacaklardı. Yaptıklarının seksle hiçbir ilgisi yoktu; bu kızlar, alınyazıları vaftiz töreniyle yazılmış piyonlardı. Bir sonraki ve son kız en önemlileriydi, onun işini mümkünse bugün halletmek istiyordu. Tekrar kıkırdadı. Bu XOX'ten daha güzel bir oyundu. İkisinde de kazanıyordu.

* Latince "öleceğini hatırla" anlamına gelen ifade. Ölümün kaçınılmazlığını hatırlatan objelere de bu isim verilir. Ç.N.

19. KISIM

Başdedektif Anderson birinin peşine düşmeyi, sezgilerle tespitler arasındaki o savaşı seviyordu. Arkasında bölümünün desteğini hissetmekten de hoşlanıyordu. Emirler yağdırmak, akıl vermek, stratejiler belirlemek tam da onun işiydi.

Katili yakalamış olmayı tercih edeceğini söylemeye gerek yok. Sadist de değildi elbette. Kanunlar her şeyden önce gelirdi. Yine de, böyle araştırmalar ne kadar uzarsa, sonuca yaklaşmak daha büyük bir zevk vermeye başlıyordu. Bu gelmek bilmeyen anın verdiği zevk, sorumluluk yüklenmenin en büyük avantajlarından biriydi.

Anderson için bu aşamada katilin arada bir yaptığı hataları yakalamak önemliydi. Mavi Ford Escort'tan sonra şimdi de boğma ipine attığı düğümden yola çıkarak adamın hâlâ orduda görevli olduğu teorisi ortaya atılmıştı. Bu tür ufak detaylar, sonunda bir ismi, adresi ve tutuklamayı beraberinde getirirdi. Ve o anda Anderson adamlarına fiziksel olduğu kadar ruhsal olarak da liderlik yapacaktı. Televizyonda bir söyleşi daha yayımlanacak, basında bir fotoğraf daha basılacaktı (oldukça da fotojenikti). Ah, evet, çok tatlı bir zafer olacaktı bu. Elbette, kendisinden önceki birçok adam gibi bu katil de bir gecede ortadan kaybolmazsa. Bu olasılığı hesaba katmamaya çalışıyordu, yoksa bacakları beton kesiliyordu.

Rebus'dan hoşlanmadığını söyleyemezdi. Yöntemleri biraz şiddetli olsa da, adam yeterince iyi bir polisti. Özel hayatında bir karmaşa yaşadığını anlıyordu. Hatta oğlunun birlikte yaşadığı kadının Rebus'un eski karısı olduğunu duymuştu. Bunu da fazla düşünmemeye çalışıyordu. Andy, kapıyı çarpıp evi terk ettiği zaman babasının haya-

tından da çıkmıştı. Bugünlerde insan nasıl hayatını şiir yazarak geçirebilirdi ki? Saçmalıktı bu. Üstüne bir de Rebus'un karısının yanına taşınması... Hayır, Rebus'tan hoşlanmıyor değildi, ama yanında o güzel basınla ilişkiler memuruyla birlikte kendisine doğru geldiğini gördüğünde midesinin sıkıştığını, sanki içinin dışına çıkacağını hissetmişti. Boş bir masanın kenarına yaslandı. Masada oturan memur molaya çıkmıştı.

"Seni yeniden görmek güzel John. Kendini iyi hissediyor musun?"

Anderson elini uzatmıştı. Rebus kendisine uzanan eli şaşkınlıkla tuttu ve karşılık verdi. "İyiyim efendim."

"Efendim," diye araya girdi Gill Templer, "Sizinle bir dakika konuşabilir miyiz? Yeni bir gelişme oldu."

"Yalnızca, gelişmeyle ilgili bir ipucu yakalamış olabiliriz," diye düzeltti Rebus, Gill'e bakarak.

"Öyleyse odama gelin."

Gill durumu kendi ağzından aktarırken, Anderson masasının ardında güvenle oturmuş onu dinliyor, kendisine özür dileyerek gülümseyen Rebus'a arada bir bakış fırlatıyordu. Zamanınızı aldığımız için üzgünüm, diyordu Rebus'un gülümsemesi.

"Rebus?" dedi Anderson, Gill'in konuşması bitince. "Sen bütün bunlara ne diyorsun? Birisinin sana planlarını anlatmak için bir nedeni olabilir mi? Yani, katil seni tanıyor olabilir mi?"

Rebus omuz silkti, gülümsedi, gülümsedi, gülümsedi.

Jack Morton arabasına oturmuş, rapor kâğıdına bazı yorumlar yazıyordu. Şüpheli görüldü. Görüşme yapıldı. İlgisiz, yardımcı. Bir çıkmaz daha, yazmak istedi. Kahrolası bir çıkmaz daha. Otopark bekçisi ona bakıyor, arabasına doğru gelerek onu korkutmaya çalışıyordu. Göğüs geçirdi, kalemi kâğıdı elinden bırakıp kimliğine uzandı. Öylesine bir gündü işte.

Rhona Phillips yağmurluğunu giymişti. Mayıs sonu gelmişti ve yağmur şehrin siluetini bir ressamın tablosuna çizilmiş gibi ele geçirmişti. Akşamüzeri televizyon izleyen kıvırcık saçlı şair sevgilisine hoşça kal öpücüğü vermiş ve araba anahtarının çantasında olduğundan

emin olduktan sonra evden çıkmıştı. Son günlerde Sammy'yi yalnızca iki kilometre uzaklıktaki okulundan kendisi alıyordu. Öğle tatillerinde onu alıp kütüphaneye gidiyor, uzaklaşmasına izin vermiyordu. O sapık ortalarda gezerken hiçbir şeyi riske atmak istemiyordu. Arabaya doğru koştu, içine girdi ve kapıyı çarparak kapattı. Edinburg yağmuru kıyamet gibiydi. İnsanın iliklerine, binaların temellerine, turistlerin anılarına işliyordu. Her zaman her yerdeydi; günlerce dinmek bilmiyor, yol kenarlarındaki çukurlardan sıçrıyor, evlilikleri bitiriyor, üşütüyor, öldürüyordu. Edinburg pansiyonlarından gönderilen kartlarda genelde şöyle şeyler yazardı: "Edinburg çok güzel. İnsanları biraz kapalı. Dün kaleyi ve Scott Anıtı'nı gördük. Burası çok küçük bir şehir, kasaba gibi. Burayı New York'un bir köşesine taşısan kimse fark etmeyebilir. Ama hava daha iyi olabilirdi."

Hava daha iyi olabilirdi. Bir söz sanatıydı bu. Allahın belası yağmur. Tipik bir tatil günüydü işte. Andy ile kavgaları da tipikti. Şimdi Andy ayaklarını altına almış, sandalyesinde somurtuyordu. Sıradan bir gündü işte. Akşama yazması gereken raporlar vardı. Neyse ki sınavlar başlamıştı. Çocuklar bu aralar okulda daha sakin olurlardı; büyük sınıflar sınav çılgınlığına ya da sınav kayıtsızlığına girer, küçük sınıflarsa lanetlenmiş büyüklerin yüzlerinde kaçınılmaz geleceklerini görürlerdi. Yılın ilginç bir zamanıydı bu. Artık neredeyse bir kadın olduğu için yüzüne karşı Samantha demeye başladıkları Sammy de yakında korkmaya başlayacaktı. Bir ebeveyni bekleyen başka korkular da vardı elbette. Ergenlik korkusu, deneyim korkusu...

Garajdan manevra yaparak çıkan Rhona'yı Escort'undan izliyordu. Mükemmel. Bir on beş dakika beklemesi gerekiyordu. Rhona gözden kaybolunca arabasını evin önüne çekti ve durdu. Evin pencerelerini inceledi. Adam evde yalnız olmalıydı. Arabasından çıkıp, kapıya doğru yürüdü.

Bir sonuca ulaşmayan toplantının ardından soruşturma odasında bulunan Rebus, Anderson'un kendisini takip altına aldıracağından habersizdi. Odanın kendisi bir olaydı. Her yer kâğıtlarla kaplıydı, küçük bir bilgisayar boş bir köşeye sıkıştırılmıştı, duvarların her santimetrekaresi tablolar ve listelerle doluydu.

"Bir toplantıya gitmeliyim," dedi Gill. "Sonra görüşürüz. Bak John, ben mektuplarla bu olaylar arasında bir bağlantı olduğunu düşünüyorum. İster kadınlık içgüdüsü de, ister dedektif sezgisi. Ne dersen de, ama beni ciddiye al. Bunu yeniden düşün. Olası düşmanlarını düşün. Lütfen."

Rebus başını salladı, sonra binanın kendine ait bölümündeki kendine ait odaya giden Gill'i izledi. Rebus artık hangi masanın kendisine ait olduğundan emin değildi. Odayı araştırdı. Her şey şimdi bambaşka görünüyordu, bazı masaların yerleri değişmiş, birleştirilmiş gibiydi. Yanındaki masada duran telefon çaldı. Yakınlarda başka memurlar ve santral görevlileri olmasına rağmen, soruşturmaya geri dönmüş olmak için telefonu kendisi açtı. Soruşturulan kişinin kendisi olmaması için dua ediyordu. Duanın ne olduğunu unutarak dua ediyordu.

"Soruşturma odası," dedi. "Ben Dedektif Rebus."

"Rebus mu? Bu ne tuhaf bir isim." Yaşlı, ama canlı bir sesti, konuşanın iyi eğitimli olduğu belliydi. "Rebus," dedi yeniden, sanki ismi bir kâğıda not ediyordu. Rebus telefonu inceledi.

"Sizin isminizi öğrenebilir miyim efendim?"

"Ben Michael Eiser. E-I-S-E-R diye yazılıyor. Üniversitede İngiliz edebiyatı profesörüyüm.

"Öyle mi efendim." Rebus bir kalem alıp ismi not etti. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Aslında ben size yardımcı olabileceğimi düşünüyorum, elbette yanılıyor olabilirim." Rebus eğer birisi onu işletmiyorsa, adamın neye benzediğini tahmin etmeye çalıştı: Kıvırcık saçlı, papyonlu, yıpranmış bir tüvit ceket ve eskimiş ayakkabılar giyen ve konuşurken ellerini sağa sola oynatan bir adamdı. "Kelime oyunlarıyla ilgileniyorum. Hatta bu konuda bir kitap bile yazıyorum. Akrostiş nedir biliyor musunuz? Bir tür kelime oyunudur. Her kelimenin ilk harfiyle bir başka kelime oluşturulur. Edebiyatın kendisi kadar eski bir oyundur bu. Benim kitabım da bu kelime oyununun çağdaş eserlerdeki yerini konu alıyor. Nabokov, Burgess gibi isimler üzerinde duruyorum. Elbette akrostişler yazarın okuyucularını eğlendirmek, yönlendirmek veya ikna etmek için kullandıkları numaralardan yalnızca biridir." Rebus adamın sözünü kesmeye çalıştı ama azgın bir boğanın karşısına dikilmek gibiydi bu. Dolayısıyla birisi işletiyorsa prosedürlere rağmen telefonu

kapatıp kapatmaması gerektiğini düşünerek dinlemeye devam etti. Düşünmesi gereken daha ilginç şeyler vardı. Ensesi ağrıyordu.

"... demek istediğim Bay Rebus, bir şans eseri katilin kurbanlarının seçiminde kullandığı bir yöntemi fark ettim."

Rebus masanın kenarına oturdu. Kalemi kırmak istermiş gibi sımsıkı kavramıştı.

"Öyle mi?" dedi.

"Evet. Kurbanların isimlerini bir kâğıda yazdım. Belki daha önce fark edebilirdim, ama bütün kızların isimlerini bir arada veren bir haberi ancak bugün gazetede görebildim. Genelde The Times alırım, ama bu sabah bulamadığım için başka bir gazete almak zorunda kaldım ve habere rastladım. Önemli bir şey olmayabilir, belki de yalnızca bir tesadüftür, ama olmayabilir de. Buna siz karar verirsiniz. Ben yalnızca bir öneride bulunacağım."

Jack Morton her yanından dumanlar tüttürerek odaya girdi ve Rebus'u görünce el salladı. Rebus, başıyla selam verdi. Jack çok yorgun görünüyordu. Herkes yorgun görünüyordu. Ve o, bir dinlenme ve rahatlama döneminin ardından, telefonda bir deliyle uğraşıyordu.

"Öneriniz tam olarak nedir Profesör Eiser?"

"Anlamıyor musunuz? Kurbanların isimleri sırasıyla, Sandra Adams, Mary Andrews, Nicola Turner ve Helen Abbot." Jack, Rebus'un masasına doğru geldi. "Akrostişe bakıldığında bu isimler bir başka ismi ortaya çıkartıyor, yani Samantha. Acaba katilin bir sonraki kurbanı olabilir mi? Belki de basit bir tesadüftür, ya da boş bir oyun olabilir."

Rebus telefonu anında kapattı ve masadan kalkarak Jack Morton'u kravatından yakaladı. Nefes almaya çalışan Morton'un sigarasını ağzından düşürdü.

"Araban dışarıda mı Jack?"

Hâlâ nefes alamayan Morton, başını salladı.

Tanrım, tanrım. Demek ki doğruydu. Olaylar onun etrafında dönüyordu. Samantha. Tüm ipuçları ve cinayetlerle ona bir mesaj gönderilmişti. Tanrım. Bana yardım et. Bana yardım et.

Katilin bir sonraki kurbanı kızı olacaktı.

Rhona Phillips evinin önünde park etmiş arabayı gördü, ama hiç-

bir şey düşünmedi. Tek istediği şu yağmurdan kurtulmaktı. Eve doğru koşup kapıyı açarken Samantha isteksizce peşinden geliyordu.

"Dışarısı korkunç!" diye bağırdı oturma odasına doğru. Yağmurluğunu silkeledi ve televizyonun hâlâ açık olduğu oturma odasına ilerledi. Andy sandalyesindeydi. Elleri arkadan bağlanmıştı ve ağzında kocaman bir bant vardı. Bant rulosu hâlâ boynundan aşağı sallanıyordu.

Rhona hayatının en keskin çığlığını atacaktı ki, ensesine ağır bir şey indi ve sevgilisine doğru sendeledi, bacaklarına yığıldı ve bayıldı.

"Merhaba Samantha," dedi tanıdık bir ses. Ama adamın yüzünde maske olduğu için gülümsemesini göremedi.

Morton'un otomobili sanki peşinde tüm cehennemi takmış gibi mavi ışığını yakarak şehirden geçiyordu. Rebus yolda her şeyi açıklamaya çalışmıştı, ama o bir şey anlatamayacak kadar gergindi, Morton ise bir şey anlamayacak kadar trafikle meşguldü. Yardım da istemişlerdi: Samantha hâlâ okuldaysa diye bir araba oraya, katil evdeyse diye iki araba da eve. Tedbirli olacaklardı.

Otomobil Queensferry Caddesi'nden 85. Cadde'ye, oradan da trafiğe karşı delice bir dönüş yaparak Rhona, Samantha ve Rhona'nın sevgilisinin yaşadığı eve ulaştı.

"Buradan sağa dön," diye bağırdı Rebus motorun gürültüsünü bastırarak, hâlâ umutluydu. Sokağa döndüklerinde evin önünde hareketsiz duran iki polis arabasını ve garajın önünde çaresizliğin sembolü gibi duran Rhona'nın arabasını gördüler.

20. KISIM

Ona sakinleştirici vermeye çalıştılar, ama hiçbir ilaç almak istemiyordu. Eve gitmesini söylediler, ama bunu yapmayacaktı. Rhona yukarıda, hastanede bir yerlerde yatarken eve nasıl gidebilirdi? Kızı kaçırılmış, tüm hayatı toz bezine dönüştürülen eski bir giysi gibi parçalanmışken? Hastanenin bekleme odasına doğru gitti. İyiydi, onlara öyle söyledi, iyiydi. Gill ve Anderson'un koridorda beklediklerini biliyordu. Zavallı Anderson. Kirli pencerenin ardından dışarıda yürüyen hemşireleri izledi, pelerinleri eski bir Drakula filminden fırlamış gibi uçuşurken, yağmurun altında gülüşüyorlardı. Nasıl gülebiliyorlardı? Ağaçların tepelerine sis iniyordu ve hemşireler, dünyanın çektiği acıdan habersiz, sisin içinde kayboluyorlardı. Sanki Edinburg'un geçmişi onları bir hayal dünyasına çekmiş, dünyanın bütün kahkahalarını da onlara vermişti.

Hava kararmak üzereydi, güneş bulutların ağır dokusunun ardında bir anı olarak kalmıştı. Eskinin dindar ressamları bu bulutları tanıyorlardı herhalde; her günleri onlarla geçiyor, yaralı renklerini Tann'nın varlığının kanıtı, yaradılışın gücünün özü olarak görüyor olmalıydılar. Rebus ressam değildi. Gözleri gerçek dünyanın değil, ancak yansıtılan dünyanın güzelliklerini görürdü. Bekleme odasında dururken hayatında hep ikincil deneyimleri, başkalarının düşüncelerini okuma deneyimlerini gerçek hayata tercih ettiğini fark etti. İşte, şimdi gerçek hayatla yüz yüze gelmişti; Paras'a geri dönmüştü, Özel Hava Birliği'ne geri dönmüştü, yüzü tükenmişliğin karalama defteriydi, beyni ağrıyordu, tüm kasları gergindi.

Yine her şeyi soyutlaştırdığını fark etti ve sanki üstü aranacakmış

gibi iki avucuyla duvara vurdu. Sammy bir yerlerde bir sapığın eline düşmüştü ve kendisi methiyeler, mazeretler ve teşbihler yaratıyordu. Hayır, bu yeterli değildi.

Gill, koridorda William Anderson'a göz kulak oluyordu. Ona da eve gitmesini söylemişlerdi. Doktor, onu da sarsıntının etkilerine karşı muayene etmiş ve gece hastanede yatırmaktan söz etmişti.

"Ben burada bekleyeceğim," demişti Anderson sakin bir kararlılıkla. "Tüm bunların John Rebus'la ilgisi olduğuna göre, ona yakın olmak istiyorum. Ben iyiyim, gerçekten." Ama iyi değildi. Sersemlemişti, vicdan azabı çekiyordu, her şey kafasında allak bullak olmuştu. "İnanamıyorum," diyordu Gill'e. "Bütün bunların yalnızca John Rebus'un kızını kaçırmak için yapıldığına inanamıyorum. Olur şey değil. Adam delirmiş olmalı. Gerçekten, John bunun sorumlusunun kim olabileceğini seziyor olmalı."

Gill Templer da aynı fikirdeydi.

"Neden bize söylemedi?" diye devam etti Anderson. Sonra, birdenbire bir babaya dönüştü ve sessizce hıçkırmaya başladı. "Andy," dedi, "Andy'm." Başını elleri arasına aldı ve Gill'in kolunu çökkün omuzlarına koymasına izin verdi.

John Rebus, karanlığın çöküşünü izlerken evliliğini ve kızını, Sammy'yi düşündü.

Zaman aralarını okuyanlar bulur.

Bastırdığı şey neydi? Yıllar önce son krizini geçirdikten sonra Fife kıyısında yürürken reddettiği ve bir Yehova Şahidi'nin yüzüne kapıyı kapatır gibi güvenle dışarıda bıraktığı şey neydi? Buna ulaşmak hiç kolay değildi. İstenmeyen ziyaretçi Rebus'un hayatına girmek için bunca zaman beklemişti. Kapıdaki ayak sesleri. Algının kapıları. Dokudukları şimdi ne işine yarıyordu? Ya da inancı, o kalın ip? Samantha. Kızı Sammy. Tanrım, sen onu koru. Tanrım, yaşamasına izin ver.

John, kim olduğunu biliyor olmalısın.

Ama başını sallamış, gözyaşlarını pantolonunun kıvrımlarına düşürmüştü. Bilmiyordu, bilmiyordu. Düğümdü. Haçtı. İsimlerin onun için hiçbir önemi yoktu artık. Düğümler ve çarpılar. Ona düğümler ve çarpılar gönderilmişti; ipler, kibrit çöpleri ve Jack Morton'un dediği gibi bir yığın anlamsız tekerleme. Hepsi buydu. Tanrım.

Koridora çıkınca, yüklenip götürülmeyi bekleyen bir enkaz yığını

gibi görünen Anderson'la karşılaştı. İki adam birbirlerine sarılıp, can verdiler; iki eski düşmanın sonunda aynı tarafta olduklarını anladıkları an gelmişti. Birbirlerine sarıldılar ve ağladılar, görevde geçirdikleri onca yıldır bütün biriktirdiklerinden, duygusuz ve soğukkanlı görünüşlerinin ardında tüm bastırdıklarından arındılar. Artık her şey ortaya çıkmıştı: onlar da herkes kadar insandılar.

Sonunda, Rhona'nın yalnızca kafatasında bir kırık olduğunu söyleyip, onu kısa bir süreliğine odasına alıp oksijen solumasını izlemesine izin vermelerinden sonra Rebus eve dönmeyi kabul etti. Rhona yaşayacaktı. Bu da bir şeydi. Ama zavallı Andy Anderson, doktorların ondan geriye kalanları incelemesi için şimdi soğuk bir yerlerde yatıyordu. Zavallı Anderson. Zavallı adam, zavallı baba, zavallı polis. İşler fazla kişiselleşmişti, değil mi? Olay aniden hayal edemeyecekleri kadar büyümüştü. Birdenbire iş gareze dönüşmüştü.

Pek yeterli olmasa da sonunda ellerine bir tarif ulaşmıştı. Komşulardan biri, bir adamın bir kıza benzer hareketsiz bir bedeni bir otomobile taşıdığını görmüştü. Otomobilin soluk renkli olduğunu söylemişti kadın. Sıradan bir otomobildi. Adam da sıradan bir adamdı. Fazla uzun boylu değildi, yüz hatları sertti. Acele hareket ediyordu. Onu çok iyi görememişti.

Anderson artık davadan çekilmişti, elbette Rebus da öyle. Olay artık çok büyüktü. Katil bir eve girmiş, orada cinayet işlemişti. Artık sınırı iyice aşmıştı. Hastanenin önündeki muhabirler ve kameramanlar tüm olanları öğrenmek istiyorlardı. Başkomiser Wallace bir basın toplantısı düzenleyecekti. Gazete okuyucularının, röntgencilerin her şeyi öğrenmesi gerekiyordu. Sansasyonel bir haberdi bu. Edinburg, Avrupa'nın suç başkentiydi. Bir başdedektifin oğlu öldürülmüş, bir dedektifin kızı kaçırılmış ve muhtemelen şimdiye o da öldürülmüştü.

Oturup bir mektup daha gelmesini beklemekten başka ne yapabilirdi ki? Ne kadar karanlık ve boş görünürse görünsün, ne kadar hapishane hücresine benzerse benzesin, dairesinde kendisini daha iyi hissediyordu. Gill basın toplantısından sonra onu ziyaret edeceğine söz vermişti. Ne olur ne olmaz diye evinin önünde sivil bir araba bekleyecekti; katilin, işi ne kadar daha kişiselleştireceğini kim bilebilirdi ki?

Bu arada Rebus, merkezde sicilinin kontrol edildiğinden, geçmişinin ortaya çıkarılıp incelendiğinden habersizdi. Katil orada bir yerlerde olmalıydı. Oralarda olmalıydı.

Elbette öyleydi. Rebus anahtarın yalnızca kendi elinde olduğunu biliyordu. Ama anahtar, kilitli bir çekmecede duruyordu. O kilitli geçmişin ancak sesini duyabiliyordu.

Gill Templer, Rebus'un kardeşine telefon etmiş ve Rebus buna çok kızacağı halde, Michael'dan Edinburg'a gelip ağabeyinin yanında olmasını istemişti. Ne de olsa o Rebus'un tek akrabasıydı. Telefonda sesi gergin geliyordu, gergin ama üzgündü. Akrostiş olayına şimdi de Gill şaşırmıştı. Profesör haklı çıkmıştı. Bu akşam adamı bulup, onunla görüşmek istiyorlardı. Tekrar, elbette. Katil bunu planladığına göre, elinin altında kendisine uygun kurbanların isimlerinden oluşan bir liste olmalıydı. Bu listeye nasıl ulaşmış olabilirdi? Belki de adam devlet memuruydu. Öğretmen de olabilirdi. Bir yerlerde sessizce bilgisayar başında çalışıyor da olabilirdi. Bir sürü olasılık vardı ve hepsinin üstünde tek tek duruyorlardı. Ama Gill öncelikle Edinburg'da soyadı Knott veya Cross olan herkesi sorgulamalarını önerecekti. Bu tuhaf bir adımdı, ama zaten dosya baştan aşağı tuhaftı.

Bir de basın toplantısı vardı. Daha kolay olacağı için hastanenin yönetim binasında düzenleniyordu. Koridorun sonunda bir ayakta toplantı odası vardı. Britanya halkı artık Gill Templer'ın insani ama gülümsemeyen yüzünü en az ülkedeki muhabirler ve haberciler kadar tanıyordu. Ama bu gece konuşmayı başdedektif yapacaktı. Gill, toplantının fazla uzun sürmemesini umuyordu. Rebus'u görmek istiyordu. Hatta daha acil olarak Rebus'un kardeşiyle konuşmak istiyordu. John'un geçmişini bilen birisi olmalıydı. Görünüşe göre orduda geçirdiği yıllardan polis teşkilatından kimseye söz etmemişti. Anahtar orada mı yatıyordu? Yoksa evliliğinde miydi? Gill şefin konuşmasını dinledi. Flaşlar patladı ve geniş salon duman içinde kaldı.

Jim Stevens da oradaydı, sanki bir şey biliyormuş gibi ağzının kenarında bir gülümseme vardı. Gill rahatsız oldu. Stevens'ın kalemi not defteri üzerinde çalışsa da, gözleri Gill'in üzerinden ayrılmıyordu. Gill önce birlikte geçirdikleri o korkunç geceyi, sonra da John Rebus'la geçirdiği daha az korkunç geceyi hatırladı. Neden hayatına hep böyle karmaşık erkekler giriyordu? Belki de karmaşalar ilgisini çektiği için. Dava artık karmaşık hale gelmiyordu. İşler giderek kolaylaşıyordu.

Polisin açıklamasını ilgisizce dinleyen Jim Stevens, dosyanın iyice karmaşık hale geldiğini düşünüyordu. Rebus ve Rebus, uyuşturu-

cular ve cinayet, imzasız mektupların ardından kızının kaçırılması... Bu hikâyede polisin halka gösterdiği yüzünün ötesine geçmeliydi ve yolun biraz bilgi değiş tokuşu karşılığında Gill Templer'dan geçtiğini biliyordu. Uyuşturucuların bu cinayetle bir bağlantısı varsa _ki büyük ihtimalle vardı,_ Rebus kardeşlerden biri oyunu kurallarına göre oynamıyordu. Belki de Gill Templer bir şeyler biliyordu.

Binadan çıkarken peşinden geldi. Gill, gelenin o olduğunu biliyordu, ama ilk kez konuşmak istedi.

"Selam Jim. Seni gideceğin yere bırakmamı ister misin?"

Stevens, bunu yapabileceğini düşündü. Onu bir bara bırakabilirdi, elbette Rebus'u görme şansı yoksa. Yoktu. Arabaya bindiler.

"Bu hikâye her dakika daha tuhaf bir hal alıyor. Sence de öyle değil mi?"

Gözlerini yola dikmiş, bu soruyu uzun uzadıya düşünüyor gibi görünüyordu. Asıl amacı Stevens'ı biraz daha konuşturmaktı, sessiz kalarak bir şey sakladığı, ortada değiş tokuş edilecek bir bilgi olduğu izlenimini uyandırmaya çalışıyordu.

"Rebus olayın başaktörü gibi görünüyor. Çok ilginç."

Gill, Stevens'ın elindeki kartlardan birini açmak üzere olduğunu seziyordu.

"Sigara içmemde bir sakınca var mı?" dedi sigarasını yakarken.

"Hayır," dedi Gill sakince, aslında içten içe sinirden titriyordu.

"Teşekkür ederim. Demek istediğim, ilginç çünkü aslında Rebus üzerinde çalıştığım başka bir hikâyede daha yer alıyor."

Arabayı kırmızı ışıkta durdurdu, ama gözleri hâlâ ön camdan ayrılmıyordu.

"Bu diğer hikâyeyi duymak ister misin Gill?"

İster miydi? Elbette isterdi. Peki ya karşılığı?

"Evet, şu Rebus çok ilginç bir adam. Kardeşi de öyle."

"Kardeşi mi?"

"Evet, Michael Rebus'tan söz ediyorum. Hipnozcu olan. İki kardeş de birbirinden ilginç."

"Öyle mi?"

"Gill, saçmalamayı keselim."

"Ben de senin kesmeni bekliyordum." Vites değiştirdi ve yeniden hızlandı.

"Rebus'u araştırıyor musunuz? Öğrenmek istediğim şey bu. Yani, bütün bunların ardında kim olduğunu biliyor da söylemiyor musunuz?"

Gill, bu kez ona doğru döndü.

"İşler böyle yürümez Jim."

Stevens homurdandı.

"Senin işlerin böyle yürümüyor olabilir, ama hiçbir şey yokmuş gibi davranma. Ben yalnızca yukarıdan bir şey duyup duymadığını merak ediyorum. En azından işlerin bu hale gelmesine izin verilmesi konusunda..."

Jim Stevens kadının yüzünü çok yakından inceliyor, ortaya fikirler ve teoriler atarak içlerinden birini yakalamasını umuyordu. Ama Gill oltaya gelecek gibi görünmüyordu. Tamam. Belki de bir şey bilmiyordu. Bu, teorilerinin yanlış olduğunu kanıtlamıyordu. Yalnızca olayların Gill Templer ve kendisinin ulaşamayacağı kadar yüksekler-de yürüdüğünü gösteriyor da olabilirdi.

"Jim, John Rebus hakkında ne düşünüyorsun? Bunun da bir önemi olabilir. Bir şey biliyorsan seni de bu dosyaya..."

Jim Stevens başını iki yana salladı. Cık cık cık!

"Bunun söz konusu olmadığını biliyoruz, değil mi? Bu söz konusu olamaz."

Gill, Stevens'a yeniden baktı.

"Bu bir ilk olabilir."

Kadına gözlerini dikti. Evet, olabilirdi.

"Burada ineyim," dedi camdan dışarıyı işaret ederek. Sigarasının külü kravatına döküldü. Gill arabayı durdurdu ve Stevens'ın inişini izledi. Kapıyı kapatmadan önce yeniden içeri doğru eğildi.

"İstersen bir değiş tokuş ayarlayabiliriz. Telefon numaramı biliyorsun."

Evet, telefon numarasını biliyordu. Numarayı uzun zaman önce ona vermişti. Aradan öyle uzun zaman geçmişti ki, şimdi duvarın farklı taraflarındaydılar ve artık Stevens'ı anlamıyordu. John hakkında ne biliyordu? Michael hakkında? Rebus'un evine doğru giderken yanıtı orada bulmayı umuyordu.

21. KISIM

Rebus, İncil'den birkaç sayfa okudu, ama hiçbir şeyi algılayamadığını fark ederek bir kenara bıraktı. Onun yerine gözlerini sıkıca yumarak dua etti. Sonra eşyalara dokunarak evinde gezindi. İlk krizden önce de aynı şeyi yapmıştı. Ama şimdi korkmuyordu. Ne olacaksa olsundu, her şey olabilirdi artık. Dayanma gücü kalmamıştı. Bu kötü yaratıcının iradesi karşısında yelkenleri suya indirmişti artık.

Kapı çaldı. Yanıt vermedi. Gelen her kimse sonunda giderdi ve o bu acının, aciz öfkenin ve tozlu eşyaların içinde tek başına kalırdı. Kapı yine çaldı, bu kez daha kararlıydı. Küfür ederek kapıya gitti ve açtı. Karşısında Michael duruyordu.

"John," dedi, "olabildiğince çabuk geldim."

"Mickey, burada ne arıyorsun?" Kardeşini içeri aldı.

"Bir kadın beni aradı. Olanları anlattı. Korkunç bir şey John. Korkunç." Elini Rebus'un omzuna koydu. Rebus, uzun zamandır bedeninde bir başka insanın anlayışlı, kardeşçe dokunuşu hissetmediğini düşünerek ürperdi. "Dışarıda iki goril beni çevirdi. Seni burada sıkı koruma altında tutuyorlar."

"Prosedür gereği," dedi Rebus.

Prosedür gereği de olsa, Michael adamlar üstüne atıldığında suçlu göründüğünü biliyordu. Telefon konuşmasından ve kendisine bir tuzak düzenlenmesi olasılığından şüphelenmişti. Emin olmak için radyodan haberleri dinlemişti. Bir kaçırılma ve cinayet olmuştu. Haberler doğruydu. Aslında kardeşinden uzak durması gerektiğini, görüştüklerini duyarlarsa onu öldüreceklerini bile bile ve bu kaçırılma olayının kendisiyle bir ilgisi olup olmadığını merak ederek arslan kafesine doğru yola çıkmıştı. Bu olay iki kardeş için de bir uyarı mıydı?

Bunu bilemiyordu. Ama o iki goril apartman merdivenlerinin karanlığında kendisine doğru geldiğinde oyunun sona erdiğini sanmıştı. Önce, onları kendisini yakalamaya gelen gangsterler sanmıştı. Oysa hayır, yalnızca "prosedür gereği" oradaydılar.

"Seni bir kadının aradığını mı söyledin? İsmini öğrenebildin mi? Neyse, önemli değil. Kim olduğunu zaten biliyorum."

Oturma odasında oturdular. Michael koyun derisi ceketinin cebinden bir şişe viski çıkardı.

"İyi gelir mi?" diye sordu.

"En azından zarar vermez."

Michael oturma odasını incelerken Rebus mutfaktan bardak getirmeye gitti.

"Güzel bir ev," dedi Michael.

"Aslında bana göre biraz büyük." Mutfaktan boğuk bir ses geldi. Michael mutfağa girdiğinde kardeşinin lavaboya eğilmiş sessizce ama acıyla ağladığını gördü.

"John," dedi Michael, Rebus'a sarılarak. "Geçecek. Her şey düzelecek." Suçluluk hissinin, içinde yükseldiğini hissediyordu.

Rebus etrafta bir mendil arandı, bulunca burnunu gürültüyle sildi ve gözyaşlarını kuruladı.

"Söylemesi kolay," dedi burnunu çekerek. Gülümsemeye çalışıyordu. "Sen dinsizsin."

Koltuklarına geri dönüp, üstlerindeki loş tavana bakarak viskinin yarısını içtiler. Rebus'un gözleri kızarmıştı ve kirpik dipleri sızlıyordu. Arada bir burnunu çekiyor, sonra elinin tersiyle siliyordu. Michael yeniden çocukluklarına döndüğünü hissediyordu, ama bu kez roller değişmişti. O zamanlar daha yakın olduklarından değil, ama duygular hep gerçeklere galip geliyordu. Elbette John'un birkaç kez kendisi için kavgaya girdiğini hatırlıyordu. İçindeki suçluluk duygusu yine yükselmeye başladı. Hafifçe ürperdi. Bu oyundan çıkması gerekiyordu, ama belki de çoktan fazla ileri gitmiş, oyuna istemeden John'u da bulaştırmıştı... Bunu düşünmeye dayanamıyordu. Adamını görmesi gerekiyordu, ona durumu açıklamalıydı. Ama nasıl yapacaktı bunu? Elinde bir adres veya telefon numarası yoktu. Her seferinde adam onu arıyordu, tersi hiç olmamıştı. Şimdi bu konuyu düşünmesi gülünçtü. Kâbus gibiydi.

"Geçen geceki gösteri hoşuna gitti mi?"

Rebus geceyi hatırlamak için kendini zorladı; parfüm kokulu yalnız kadını, parmaklarıyla boynuna dolayışını, sonun başlangıcını işaret eden sahneyi...

"Evet, ilginçti." Uyumuştu, öyle değil mi? Neyse.

Yine sessizlik çöktü. Dışarıdan trafiğin kesik sesleri ve uzaklardaki sarhoşların bağırışları geliyordu.

"Bana kini olan birinin yaptığını söylüyorlar," dedi sonunda.

"Öyle mi?"

"Bilmiyorum. Öyle görünüyor."

"Kesin biliyorsundur."

Rebus başını iki yana salladı.

"Sorun da bu Mickey. Hatırlamıyorum."

Michael koltukta doğruldu.

"Tam olarak neyi hatırlamıyorsun?"

"Bir şeyi. Bilmiyorum. Bir şeyi işte. Ne olduğunu bilseydim, hatırlardım, öyle değil mi? Ama bir boşluk var. Bir boşluk olduğunu biliyorum. Orada bir şey olduğunu biliyorum. Hatırlamalıyım."

"Geçmişinden bir şey mi?" Michael şimdi konuyla ilgilenmeye başlamıştı. Belki de olayların onunla hiçbir ilgisi yoktu. Belki de her şey bir başkasıyla ilgiliydi. Umutlandı.

"Evet, geçmişimden. Ama hatırlamıyorum." Rebus, alnını kristal top gibi ovuşturdu. Michael cebini yokluyordu.

"Hatırlamana yardımcı olabilirim John."

"Nasıl?"

"Böyle." Michael baş ve işaret parmakları arasında bir madeni para tutuyordu. "Sana söylediklerimi hatırlıyor musun John? Hastalarımı her gün geçmiş yaşamlarına götürüyorum. Seni gerçek geçmişine götürmek çok daha kolay olacaktır."

Şimdi doğrulma sırası John Rebus'taydı. Viskinin etkisinden kurtuldu.

"Haydi, o zaman," dedi. "Ne yapmam gerekiyor?" Ama içinden bir ses, bunu istemiyorsun, diyordu. Bilmek istemiyorsun.

Bilmek istiyordu.

Michael koltuğuna doğru yaklaştı.

"Koltuğa sırtını yasla. Rahat ol. Viskiden daha fazla içme. Ama

unutma, herkes hipnoza açık olmaz. Kendini zorlama. Fazla çaba gösterme. Sen çaba göstersen de göstermesen de olacağı varsa olacaktır. Yalnızca rahatla, John. Rahatla."

Kapı çaldı.

"Boşver zili," dedi Rebus, ama Michael çoktan odadan çıkmıştı bile. Koridordan sesler geldi, Michael yeniden göründüğünde Gill de arkasındaydı.

"Beni arayan kişi galiba," dedi Michael.

"Nasılsın John?" Gill'in yüzü bir endişe portresine dönüşmüştü.

"İyiyim Gill. Dinle, bu kardeşim Michael. Hipnoz uzmanı olan... Beni hipnotize edip, hafızamdaki engeli aşacak. Sen de burada durup not falan alsan iyi olur herhalde."

Gill, pek bir şey anlamadan bir kardeşten diğerine bakıyordu. İlginç kardeşlerdi. Jim Stevens da böyle demişti. Zaten on altı saattir çalışıyordu, şimdi bir de bu çıkmıştı. Yine de gülümsedi ve omuz silkti.

"Önce bir içki alabilir miyim?"

Gülme sırası John Rebus'a gelmişti. "Keyfine bak," dedi. "Viski var, viski var, bir de su var ve su var. Haydi Mickey. Şu işi bitirelim. Sammy burada bir yerlerde. Hâlâ vaktimiz olabilir."

Michael bacaklarını biraz açarak Rebus'a doğru eğildi. Kardeşini yemek üzereymiş gibi görünüyordu; gözlerini Rebus'un gözlerine yaklaştırmış, ağzı bir ayna görüntüsü gibi hareket ediyordu. En azından bardağa viski koyan Gill'e öyle görünmüştü. Michael, parayı odadaki tek ışık kaynağı olan düşük vatlı ampulle doğru açı oluşturacak şekilde kaldırdı. Parıltı, sonunda John'un retinasına yansımıştı, gözbebekleri büyüyüp küçülüyordu. Michael ağabeyinin hipnoza uygun olduğunu hissetti. En azından öyle umuyordu.

"Dikkatle dinle, John. Benim sesimi dinle. Parayı izle, John. Pırıldamasını ve dönüşünü izle. Dönüşüne bak. Döndüğünü görebiliyor musun, John? Şimdi gevşe ve beni dinle. Ve dönüşü izle, pırıltıyı izle."

Bir an John'un hipnotize olmayacağını düşündü. Belki de sese bağışıklık göstermesinin nedeni aile bağlarıydı, sesin anlamlı gücüydü. Ama bir an sonra Michael gözlerdeki hafif değişimi fark etti. Normalde fark edilmeyecek kadar hafif bir değişimdi, ama babası ona işini iyi öğretmişti. Kardeşi şu an transtaydı, paranın ışığına tutulmuş, Michael nereye isterse oraya gidecekti. Onun gücü altındaydı. Michael

her zaman olduğu gibi bedeninden ufak bir ürpertinin geçtiğini hissetti; işte, güç buydu, tam ve karşı koyulmaz güç. Hastalarına her şeyi yapabilirdi, her şeyi.

"Michael," diye fısıldadı Gill, "Ona neden ordudan ayrıldığını sor."

Michael yutkunarak boğazını tükürükle ıslattı. Evet, bu iyi bir soruydu. Kendisi de John'a bunu sormak istiyordu.

"John?" dedi. "John? Neden ordudan ayrıldın, John? Ne oldu John? Ordudan neden ayrıldın? Anlat bize."

Ve John tuhaf ve bilinmez sözcükleri yeni öğreniyormuşçasına yavaş bir şekilde hikâyesini anlatmaya başladı. Gill, kalem ve defter almak için çantasına koştu. Michael viskisinden bir yudum aldı.

Dinlediler.

HAÇ
22. KISIM

On sekiz yaşımdan beri paraşüt birliğindeydim. Sonra Özel Hava Birliği'ni denemeye karar verdim. Bunu neden yaptım? Bir asker neden maaşının düşmesine göz yumarak Özel Hava Birliği'ne katılır? Buna yanıt veremiyorum. Tek bildiğim, kendimi Herefordshire'daki Özel Hava Birliği eğitim kampında buldum. Oraya Haç diyordum, çünkü orada beni çarmıha gereceklerini söylüyorlardı ve orada, diğer gönüllülerle birlikte yürüyerek, eğitimlere girerek, testlerden geçerek, baskı görerek cehennemi yaşadım. Bizi kırılma noktasına ittiler. Bize öldürücü olmayı öğrettiler.

O sıralarda Ulster'de bir sivil savaş söylentisi vardı, Özel Hava Birliği'nin asilerin kökünü kazıyacağı söyleniyordu. Rozet alma günümüz geldi. Bize yeni bereler ve rozetli kepler verdiler. Özel Hava Birliği'ndeydik. Ama bitmemişti. Gordon Reeve ve beni Patron'un odasına çağırıp grubun en iyi iki öğrencisi seçildiğimizi söylediler. Kadrolu olmak için önümüzde iki yıllık bir eğitim süreci vardı, ama çok başarılı olacağımızı tahmin ediyorlardı.

Sonra, binadan ayrılırken Reeve'le konuştuk.

"Dinle," dedi, "dedikoduları duydum. Subayların konuşmalarını dinledim. Bizim için büyük planları var Johnny. Planları. Bu dediğimi unutma."

Birkaç ay sonra bir hayatta kalma eğitimine başladık, diğer alaylar peşimizdeydi ve bizi yakalarlarsa, görevimizle ilgili ağzımızdan bilgi almak için her şeyi yapacaklardı. Tuzak kurmak ve soğuk kırlarda yerde sürünerek yemeğimizi avlamak zorundaydık. Aslında iki kişiyle daha çalıştığımız halde, kader bizi bu testlerde hep bir araya getiriyordu.

"Bizi özel şeyler bekliyor," diyordu Reeve sürekli. "Bunu iliklerimde hissediyorum."

Açık kampımızda yatarken korumamız çadıra burnunu uzattığında, iki saatlik bir uyku için uyku tulumlarımıza henüz girmiştik.

"Size bunu nasıl açıklayacağımı bilmiyorum," dedi, ardından her yerde ışıklar ve silahlar belirdi. Çadır yırtılarak açılırken bilincimiz yarı kapalıydı. Kulağımıza yabancı sözcükler çalınıyordu, yüzleri fener ışıklarının ardına gizlenmişti. Böbreklerime gelen bir dipçik darbesiyle her şeyin gerçek olduğunu anladım. Gerçekti.

Kapatıldığım hücre de yeterince gerçekti. Kapatıldığım hücre kan, dışkı ve başka şeylerle kaplanmıştı. İçinde yalnızca kokuşmuş bir şilte, bir de hamamböceği vardı. Hepsi o. Nemli şilteye uzanıp uyumaya çalıştım, çünkü uykunun bizlerden alacakları ilk şey olacağını biliyordum. Hücrenin parlak ışıkları birden yandı ve öylece kaldı. Işıklar kafatasımı yakıp geçiyordu sanki. Sonra sesler başladı. Yanımdaki hücreden dayak ve sorgulama sesleri geliyordu.

"Onu rahat bırakın piçler! Sizin kahrolası kafalarınızı uçuracağım!"

Duvara yumruklar ve tekmeler savurmaya başladığımda sesler kesildi. Bir hücre kapısının hızla kapandığını duydum, sonra da çelik kapımın önünde bir bedenin sürüklenerek götürüldüğünü. Ardından sessizlik oldu. Biliyordum, sıra bana da gelecekti.

Bekledim. Aç ve susuz halde saatlerce, günlerce bekledim. Ne zaman gözlerimi kapatsam duvarlardan ve tavandan, istasyonlar arasında kalmış bir radyonun cızırtılı sesine benzer bir gürültü geliyordu. Ellerimle kulaklarımı tıkıyordum.

Kahretsin, kahretsin, kahretsin.

Artık konuşmam gerekiyordu, ama şimdi konuşursam her şeyi berbat ederdim, aylarca süren eğitim boşa giderdi. Kendi kendime şarkılar söyledim. Hücrenin küflü duvarlarını tırnaklarımla kazıdım. Duvara tırnaklarımla ismimin bir anagramını yazdım: BRUSE. Kafamda oyunlar oynadım, bulmacalar ve küçük dil oyunları geliştirdim. Hayatta kalmayı bir oyuna dönüştürdüm. Bir oyun, bir oyun, bir oyun. Kendime sürekli bunu hatırlatmak zorunda kalıyordum, her şey ne kadar kötüye giderse gitsin, sonunda hepsi bir oyundu.

Ve beni bu konuda uyaran Reeve'i düşündüm. Gerçekten de büyük planları vardı. Reeve, birimde en yakın olduğum insandı. Hücremin dışında, yerde sürükledikleri bedenin onunki olup olmadığını

merak ediyordum. Onun için dua ediyordum.

Bir gün bana yiyecek ve bir kupa kahverengi su gönderdiler. Yemek, çamur yığınından kaşıklanmış gibi görünüyordu ve kapımın altında bir belirip bir anda kaybolan bir delikten içeri itilmişti. Bu soğuk bulamacın et ve iki çeşit sebze olduğunu farz ettim ve ağzıma bir kaşık götürdüm. Anında tükürmek zorunda kaldım. Su, demir tadındaydı. Göstere göstere çenemi koluma sildim. Beni izlediklerinden emindim.

"Aşçının eline sağlık," diye bağırdım.

Sonra yalnızca uykuya daldığımı hatırlıyorum.

Havadaydım. Bundan şüphem yoktu. Bir helikopterdeydim, yüzüme rüzgâr vuruyordu. Yavaşça kendime geldim ve gözlerimi karanlığa açtım. Kafam çuval gibi bir şeyin içindeydi, kollarım da arkadan bağlanmıştı. Helikopterin alçaldığını, sonra aniden yükselip yeniden alçaldığını hissedebiliyordum.

"Kendinde misin?" Bir dipçik beni dürttü.

"Evet."

"İyi. Şimdi bana alayının ismini ve görevinin detaylarını söyle. Biz dalga geçmiyoruz. Hemen konuşsan iyi olur."

"Canınız cehenneme."

"Umarım yüzme biliyorsundur, evlat. Umarım yüzme şansın olur. İrlanda Denizi'nin altmış metre üstünde uçuyoruz ve seni ellerin bağlı halde bu helikopterden aşağı atmak üzereyiz. Suya ulaştığında betona çarpmış gibi olacaksın, bunu biliyor muydun? Seni ya öldürür, ya da bir hayli sersemletir. Balıklara canlı canlı yem olacaksın, evlat. Cesedin de asla bulunmayacak. Ne dediğimi anlıyor musun?"

Ses çok resmi ve ciddiydi.

"Evet."

"Güzel. Şimdi alayının ismini ve görevinin detaylarını söyle."

"Canınız cehenneme." Sakin konuşmaya çalışıyordum. Kaza istatistiklerinden birine dönüşecektim, eğitimde ölmüş olacaktım ve kimse bir soru sormayacaktı. O denize düştüğümde duvara çarpan bir ampul gibi dağılacaktım.

"Canın cehenneme," dedim. İçimden kendi kendime konuşuyordum: bu yalnızca bir oyun, yalnızca bir oyun.

"Bu bir oyun değil. Artık değil. Arkadaşların içlerini bir bir döktü-

ler Rebus. Hele aralarından biri, Reeve, gerçek anlamda içini döktü. Tamam, onu kaldırın."

"Durun..."

"İyi yüzmeler, Rebus."

Bacaklarımdan ve gövdemden kavradılar. Çuvalın karanlığında ve vahşide esen rüzgârın karşısında korkunç bir hata yaptığımı hissetmeye başladım.

"Durun..."

Denizin altmış metre üzerinde havada asılı durduğumu ve martıların beni bırakmaları için bağırıştıklarını hissedebiliyordum.

"Durun!"

"Efendim, Rebus?"

"Bari başımdan şu çuvalı çıkarın!" Artık çaresizlikten çığlık çığlığa bağırıyordum.

"Aşağı atın şu adi herifi."

Ve beni aşağı attılar. Bir an için havada asılı kaldım, sonra bir tuğla gibi düşmeye başladım. Noel hindisi gibi paketlenmiş, boşlukta uçuyordum. Bir saniye bağırdım, belki iki, sonra yere düştüm.

Toprağa düştüm.

Helikopter yere inerken orada uzandım. Etrafımdaki insanlar kahkahalarla gülüyorlardı. Yabancı sözcükler geri dönmüştü. Beni kaldırıp hücreye sürüklediler. Kafamdaki çuvaldan hoşnuttum. Ağladığımı gizliyordu. Çuvalın içinde titreşen teller vardı, korku, adrenalin ve rahatlama yılancıkları karaciğerime, akciğerlerime, kalbime doğru kıvrılıyordu.

Kapı arkamdan kapandı. Sonra arkamda ayak sesleri duydum. Birisi iplerin düğümlerini yokluyordu. Çuval başımdan çıkınca, etrafı görebilmem birkaç saniye aldı.

Karşımdaki yüz kendi yüzüme benziyordu. Oyunda bir dönemeç daha. Sonra Gordon Reeve'i tanıdım, aynı anda o da beni tanıdı.

"Rebus?" dedi. "Bana senin..."

"Bana da aynı şeyi senin için söylemişlerdi. Nasılsın?"

"İyiyim, iyiyim. Tanrım, seni gördüğüme çok sevindim."

Birbirimize sarıldık ve zayıflamış ama hâlâ insani dokunuşlarımızı, acının ve dayanmanın kokusunu hissettik. Gözleri yaşarmıştı.

"Bu sensin," dedi. "Hayal görmüyorum."

"Oturalım," dedim. "Bacaklarım pek sağlam değil."

Aslında onun bacaklarının sağlam olmadığını söylemeye çalışıyordum. Koltuk değneği gibi bana yaslanmıştı. Neyse ki oturdu.

"Neler oldu?" diye sordum.

"Bir süre formda kaldım." Bacaklarından birine vurdu. "Şinav falan çekiyordum. Ama sonra çok yoruldum. Bana halüsinojenler vermeye çalıştılar. Uyanıkken bile rüya görüyordum."

"Bana uyuşturucu verdiler."

"Bu ilaçlar bir başka. Bir de her gün tazyikli su sıktılar. Donuyordum. Hiç kuruyamıyordum."

"Sence ne kadar zamandır buradayız?" Ben de onun kadar kötü mü görünüyordum? Öyle olmadığımı umuyordum. Helikopter hikâyesinden söz etmemiştim. Bu konuyu açmamaya karar vermiştim.

"Çok oldu," diyordu. "Bütün bu olanlar çok saçma."

"Hep bizim için özel planları olduğunu söylüyordun. Ben de sana inanmamıştım."

"Benim de düşündüğüm bu değildi."

"Ama bizimle ilgileniyorlar gerçekten de."

"Ne demek bu?"

Şimdiye kadar bunu enine boyuna düşünmemiştim, ama şimdi emindim.

"Nöbetçi o gece çadıra burnunu uzattığında gözlerinde ne şaşkınlık ne de korku vardı. Bence ikisi de en başından beri bu işin içindeydi."

"Sence neler oluyor?"

Ona baktım, çenesini dizlerine dayamış oturuyordu. Dışarıdan bakıldığında narin yaratıklardık. Aç vampir yarasalar gibi ısıran yaralar, yaradan ve uçuklardan acıyan ağızlar. Dökülen saçlar, dökülen dişler. Ama istatistiklere göre güçlüydük. İşte, benim anlamadığım da buydu: ayrıyken ikimiz de dağılmak üzereyken, bizi neden bir araya koymuşlardı?

"Sence neler oluyor?"

Belki de vidaları iyice sıkmadan önce yanıltıcı bir güven duymamızı istiyorlardı. "İşte bu en kötüsü" diyebildiğimiz sürece, en kötüsü gelmemiştir. Shakespeare, Kral Lear. O zaman bunu bilmiyordum, şimdi biliyorum.

"Bilmiyorum," dedim. "Hazır olduklarında bize söyleyecekler herhalde."

"Korkuyor musun?" dedi aniden. Gözleri hücremizin paslı kapısındaydı.

"Belki de."

"Korkudan ölüyor olmalısın Johnny. Ben öyleyim. Küçükken bazı çocuklar mahallenin yakınlarındaki bir nehir boyunca gitmişlerdi. Sel basmıştı. Bir haftadır bardaktan boşalırcasına yağmur yağıyordu. Savaş yeni bitmişti ve etrafta bir sürü yıkılmış ev vardı. Nehrin kaynağına doğru gittik ve bir kanalizasyon borusu gördük. Benden daha büyük çocuklarla oynuyordum. Neden bilmiyorum. Oyunlarda hep en ağır yükü bana veriyorlardı, ama ben yine de onlarla oynamaya devam ediyordum. Sanırım, benim yaşıtlarımı korkudan öldüren çocuklarla takılma düşüncesi hoşuma gidiyordu. Yani, büyük çocuklar bana bok gibi davranmalarına rağmen, yaşıtlarıma göre daha güçlü olmamı sağlıyorlardı. Anlıyor musun?"

Başımı salladım, ama bana bakmıyordu.

"Kanalizasyon borusu fazla kalın değildi ama uzundu ve nehrin yukarılarındaydı. Önce benim geçmem gerektiğini söylediler. Tanrım, çok korkuyordum. Öyle çok korkuyordum ki, yarı yolda bacaklarım titremeye başladı ve orada öylece kaldım. Sonra şortumdan bacaklarıma sidik akmaya başladı. Çocuklar bunu fark edince kahkahalarla güldüler. Bana gülüyorlardı, bense kaçamıyordum, hareket bile edemiyordum. Onlar da beni orada bırakıp gittiler."

Helikopterden sonra sürüklenerek götürülürken duyduğum gülüşmeleri düşündüm.

"Sen çocukken başına böyle bir şey gelmiş miydi, Johnny?"

"Sanmıyorum."

"Öyleyse neden asker oldun?"

"Evden uzaklaşmak için. Babamla pek geçinemiyordum. Küçük kardeşimi bana tercih ediyordu. Kendimi dışlanmış hissediyordum."

"Benim hiç kardeşim olmadı."

"Benim de öyle, bildiğimiz anlamda yani. Benimki yalnızca bir rakipti."

Onu dışarı çıkaracağım
deneme bile
Bu bize hiçbir şeyi açıklamıyor
devam et

"Babam ne iş yapardı, Johnny?"

"Hipnoz uzmanıydı. İnsanları sahneye çağırıp onlara aptalca şeyler yaptırırdı."

"Şaka yapıyorsun!"

"Ciddiyim. Kardeşim de onun izinden gidecekti, ama ben istemiyordum. Evden gittim. Gidişimi görmek onları pek de üzmemişti."

Reeve kıkırdadı.

"Bizi satışa çıkarsalar 'hafif defolu' etiketi koyarlardı, değil mi Johnny?"

Buna güldüm, hatta gerektiğinden daha fazla güldüm. Birbirimizin omzuna kolumuzu atıp öylece oturduk ve birbirimizi ısıttık.

Yan yana uyuyorduk, birbirimizin yanında ihtiyaç gideriyorduk, birlikte egzersiz yapmaya çalışıyor, küçük akıl oyunları oynuyor ve hayatta kalıyorduk.

Reeve'in yanında bir parça ip vardı, onu büker, geri açar ve eğitimde öğrendiğimiz düğümleri atardı. Ona kördüğümün anlamını açıklamamın nedeni buydu. Bana minyatür bir camadan bağı uzatmıştı.

Hücrenin toz gibi duvarlarını tırnaklarımızla kazıyarak XOX oyunu da oynuyorduk. Reeve bana en azından bir çizgi oluşturmayı sağlayan bir taktik öğretmişti. O zamana kadar herhalde üç yüz oyun oynamıştık ve bunların üçte ikisini Reeve kazanmıştı. Basit bir taktikti aslında.

"İlk O'yu en üst sol köşeye koyacaksın, ikincisini ise onun çaprazına. Öyle yaparsan yenilmezsin."

"Ya rakibin O'nun çaprazına X koyarsa?"

"Yine de köşeleri deneyerek kazanabilirsin."

Bu Reeve'in hoşuna gitmişti. Hücrenin etrafında dans etti, sonra durdu ve bana yan yan baktı.

"Sen hiç sahip olmadığım kardeşim gibisin, John." Sonra avucumu aldı ve tırnağıyla kesti, kendi eline de aynısını yaptı. Avuçlarımızı birbirine yaslayıp, kanayan noktayı ileri geri sürttük.

"Kan kardeşim," dedi Gordon gülümseyerek."

Ben de gülümsedim, ama bana fazla bağlandığının ve ayrılsak tek başına ayakta kalamayacağının farkındaydım.

Sonra önümde diz çöktü ve bana yine sarıldı.

Gordon giderek huzursuzlanmaya başlamıştı. Bir gün elli şinav

çekmişti, yediklerimizi düşününce olağanüstü bir performanstı bu. Ve kendi kendine şarkılar mırıldanıyordu. Arkadaşlığımın etkisi geçiyordu galiba. Yine sürüklenmeye başlamıştı. Ben de ona hikâyeler anlatmaya başladım.

Önce ona çocukluğumu, babamın numaralarını anlatarak başladım, sonra sevdiğim kitaplardan aldığım doğru dürüst hikâyelere geçtim. Sıra en ahlaki hikâyelerden biri olan Suç ve Ceza'daki Raskolnikov'a gelmişti. Beni büyülenmiş gibi dinliyordu, ben de hikâyeyi olabildiğince uzatmaya çalıştım. Yeni detaylar yarattım, diyaloglar ve karakterler uydurdum. Bitirdikten sonra bana "yeniden anlat," dedi.

Ben de yeniden anlattım.

"Bunların hepsi kaçınılmaz mıydı, John?" Reeve popo üstü oturmuş, parmaklarını hücrenin tabanına sürtüyordu. Ben şiltenin üzerinde yatıyordum.

"Evet," dedim. "Galiba öyleydi. Kesinlikle öyle yazılmış. Kitap daha başlamadan, sonu belliymiş."

"Ben de öyle düşünüyorum."

Uzun bir sessizliğin ardından boğazını temizledi.

"Tanrı hakkında ne düşünüyorsun, John? Gerçekten merak ediyorum."

Ben de ona cevap verdim. Temelsiz tezlerimi İncil'den kısa hikâyelerle süslerken, Gordon Reeve yere uzanmış, kış mehtabı gibi gözlerle beni izliyordu. Deli gibi konsantre oluyordu.

"Bunların hiçbirine inanmıyorum," dedi sonunda, ben kupkuru ağzımla yutkunmaya çalışırken. "Keşke inanabilseydim, ama yapamıyorum. Bence Raskolnikov her şeyi boş verip özgürlüğünün tadını çıkarmalıydı. Kendine bir Browning tabanca alıp, hepsini vurmalıydı."

Bu yorumu düşündüm. Aslında pek adaletsiz sayılmazdı, ama onaylanmayacak çok yönü vardı. Reeve, Araf'ta takılı kalmış gibiydi, inançsızlığa inanıyordu, ama inanmak için gereken inancından yoksun değildi.

Nedir bu saçmalıklar?

Şşşttt.

Oyunlarla, hikâyeler arasında elini boynuma koydu.

"John, biz arkadaşız, öyle değil mi? Yani çok yakın arkadaşız, değil mi? Daha önce hiç yakın bir arkadaşım olmamıştı." Hücredeki soğuğa rağmen nefesi sıcaktı. "Ama biz arkadaşız, öyle değil mi? Sana

XOX oyununu nasıl kazanacağını öğrettim, değil mi?" Gözleri insanlıktan uzaklaşmıştı. Bir kurdun gözleriydi artık. Bunun olacağını biliyordum, ama yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

O ana kadar. Ama artık görülebilecek her şeyi ve daha fazlasını görmüş birinin keskin, halüsinojen gözleriyle görüyordum. Gordon'un yüzünü benimkine yaklaştırdığını ve yavaşça, bir şey olduğu neredeyse anlaşılmayacak kadar yavaşça yanağıma bir öpücük kondurduğunu ve dudaklarıma ulaşabilmek için başını çevirmeye çalıştığını görebiliyordum.

Ve teslim olduğumu görüyordum. Hayır, hayır, bu olamazdı! Bu dayanılmaz bir şeydi. Haftalardır varmaya çalıştığımız nokta bu değildi, değil mi? Öyleyse, başından beri aptallık etmiştim.

"Yalnızca bir öpücük," diyordu, "yalnızca bir öpücük John. Haydi, gel." Gözleri yaşla doluydu, çünkü o da her şeyin bir anda allak bullak olduğunu görebiliyordu. Bir şeylerin sona erdiğini görebiliyordu. Ama bu onu bana arkadan yavaşça sokulmaktan, iki sırtlı hayvanı oluşturmaktan (Shakespeare) alıkoymuyordu. Titriyordum, ama tuhaf bir şekilde, hareket edemiyordum. Olanların algımın ve kontrolümün ötesinde olduğunu biliyordum. Gözyaşlarımı tutmaya çalıştım ve burnum akmaya başladı.

"Yalnızca bir öpücük."

Tüm eğitimlerimiz, o son öldürücü hedefe doğru tüm gayretlerimiz bu ana ulaşmıştı. Sonunda, her şeyin ardında yine aşk vardı.

"John."

Ve hücremizde kirli ve kokuşmuş halde öylece duran ikimize yalnızca acıyordum. Hissettiğim tek şey hayal kırıklığıydı, hayat boyu kızgınlığın zavallı gözyaşlarıydı. Gordon, Gordon, Gordon.

"John..."

Hücrenin kapısı sanki bunca zamandır kilitli değilmiş gibi aniden açıldı.

Kapıda bir adam duruyordu. Yabancı değildi, İngilizdi ve yüksek rütbeliydi. Karşısındaki manzaraya nefret dolu gözlerle baktı; tüm olanları dinlediğine, hatta izlediğine şüphe yoktu. Beni işaret etti.

"Rebus," dedi, "sen geçtin. Artık bizim tarafımızdasın."

Adamın yüzüne bakakaldım. Ne anlatmaya çalışıyordu? Ne anlatmaya çalıştığını çok iyi biliyordum.

"Sen testi geçtin Rebus. Gel haydi. Benimle gel. Sana teçhizatını verelim. Artık bizim tarafımızdasın. Arkadaşının... sorgusu... devam edecek. Bundan sonra sorgulamada bize sen de yardımcı olacaksın."

Gordon ayağa fırladı. Hemen arkamda duruyordu. Nefesini ensemde hissedebiliyordum.

"Ne anlatmaya çalışıyorsunuz?" dedim. Ağzım ve midem kupkuruydu. Bu tertemiz, ütülü giysili subayı görünce kendi pisliğimin farkına varmıştım. Ama hepsi onun suçuydu. "Bu da bir numara," dedim. "Öyle olmalı. Size hiçbir şey söylemeyeceğim. Sizinle gelmeyeceğim. Bilgi vermedim ben. Konuşmadım. Beni bu testten bırakamazsınız!" Deli gibi bağırmaya başlamıştım. Yine de sözlerinde gerçeklik payı olduğunu biliyordum. Başını yavaşça salladı.

"Şüpheni anlıyorum, Rebus. Çok baskı altında kaldın. Çok baskı vardı. Ama hepsi geçti. Testten kalmadın. Geçtin. Hem de başarıyla. Bunu kesinlikle söyleyebilirim. Geçtin, Rebus. Artık bizim tarafımızdasın. Artık Reeve'i konuşturmak için bize yardım edeceksin. Anlıyor musun?"

Başımı salladım.

"Bu da bir numara," dedim. Subay, anlayışla gülümsedi. Benim gibileriyle yüzlerce kez karşılaşmıştı.

"Bak," dedi, "bizimle gelirsen her şey açıklığa kavuşacak."

Gordon yanıma fırladı.

"Hayır," diye bağırdı. "Gelmeyeceğini söyledi işte! Şimdi bas git buradan." Sonra elini omzuma koydu ve bana "Onu dinleme John. Numara yapıyorlar. Bu piçler hep böyle numaralar yapıyorlar," dedi. Ama endişeliydi. Gözleri hızla hareket ediyordu, ağzı açıktı. Ve elini omzumda hissettiğimde kararımı çoktan vermiştim, Gordon da bunu hissediyordu.

"Bırak da buna Süvari Eri Rebus karar versin, değil mi?" diyordu adam.

Sonra dost gözlerle bana baktı.

Hücreye ve Gordon'a son kez bakmama gerek yoktu. Yalnızca kendi kendime bunun da oyunun bir parçası olduğunu düşünmeye devam ettim. Karar uzun zaman önce verilmişti. Bana yalan söylemiyorlardı ve elbette hücreden çıkmak istiyordum. Her şey önceden organize edilmişti. Hiçbir şey tesadüf değildi. Bunu daha eğitimimin başında söylemişlerdi. İlerlemeye başladım, ama Gordon gömleğime yapıştı.

"John," dedi aciz bir sesle, "beni bırakma John. Lütfen."

Ama zayıf ellerinden kurtulup hücreden çıktım.

"Hayır! Hayır! Hayır!" Korkunç çığlıklar atıyordu. "Beni bırakma John. Çıkarın beni! Çıkarın beni!"

Ve haykırdığında, neredeyse darmadağın olacaktım.

Bu bir delinin haykırışıydı.

Temizlendikten ve doktor kontrolünden geçirildikten sonra örtmece bir şekilde sorgu odası dedikleri yere götürüldüm. Cehennemi yaşamıştım, hâlâ da yaşamaya devam ediyordum. Onlarsa her şeyden, sıradan bir okul sınavıymış gibi söz ediyorlardı.

İçeride dört kişi vardı; üç yüzbaşı, bir de psikiyatrist. Bana her şeyi o zaman açıkladılar. Özel Hava Birliği içinden özel, seçmede bir timin hazırlandığını ve bu timin, başta İrlanda sorunu iç savaşa dönüşürken fazla sıkıntı vermeye başlayan İrlanda Cumhuriyet Ordusu olmak üzere terörist grupların içine sızıp çökerteceğini söylediler. İşin doğası gereği yalnızca en iyiler yeterince iyiydi. Reeve ve beni bölümün en iyisi seçmişler. Bu nedenle tuzağa düşürülmüş, esir alınmış, daha önce Özel Hava Birliği'nde hiç denenmeyen testlere tabi tutulmuştuk. Bunların hiçbiri beni şaşırtmamıştı. Bu saçma sapan, ruh hastası teste tabi tutulan diğer zavallıları düşünüyordum. Bunların hepsi bizi dizimizden vurduklarında kim olduğumuzu söylemeyelim diyeydi.

Sonra sıra Gordon'a geldi.

"Süvari Er Reeve'e karşı tutumumuzda henüz kararsızız." Konuşan beyaz önlüklü adamdı. "Kendisi çok iyi bir asker. Fiziksel bir iş verdiğimizde altından başarıyla kalkar. Ama geçmişte hep tek başına çalıştığından, sizi bir araya koyduk ki, bir hücrede başkasıyla yaşadığında, daha da önemlisi arkadaşı elinden alındığında ne tepki verdiğini anlayalım."

Öpücük olayını biliyorlar mıydı yani? Yoksa bilmiyorlar mıydı?

"Ne yazık ki sonuç olumsuz. Sana bağımlı hale geldi John, öyle değil mi? Elbette senin ona bağımlı hale gelmediğinin farkındayız."

"Peki ya diğer hücrelerden gelen haykırışlar?"

"Ses kaydı."

Başımı salladım, bir anda kendimi yorgun hissetmeye başlamıştım, konuya ilgimi kaybettim.

"Yani her şey testin bir parçasıydı."

"Elbette öyleydi." Kendi aralarında gülüştüler. "Ama artık bunlar seni ilgilendirmemeli. Önemli olan, testi geçmiş olman."

Ama ilgilendiriyordu. Tüm bunlar neydi şimdi? Bu gayrı resmi toplantıyı arkadaşlığa tercih etmiştim. Sevgiyi bu sahte gülüşler için satmıştım. Gordon'un haykırışları hâlâ kulaklarımdaydı. İntikam, diye haykırıyordu, intikam. Ellerimi dizlerime koydum, öne eğildim ve ağlamaya başladım.

"Sizi piç herifler," dedim. "Piçler."

O an elimde bir Browning tabancam olsa, o sırıtan kafalarına koca delikler açardım.

Beni Askeri Hastane'de bu kez daha etraflıca muayene ettiler. Ulster'de iç savaş başlamıştı, ama benim aklımda Gordon Reeve vardı. Ona ne olmuştu? Benim yüzümden hâlâ o kokuşmuş hücrede tek başına mıydı? Konuşmuş muydu? Tüm yükü omuzlarımda hissedip yine ağlamaya başladım. Bana bir kutu mendil vermişlerdi. Bu işler böyleydi herhalde.

Sonra tüm suçu vicdanıma yükleyip gün boyu kontrolsüzce ağlamaya başladım. Kâbuslar görüyordum. Kendi isteğimle istifa ettim. İstifamı istedim. İsteksizce kabul ettiler. Ne de olsa ben bir kobaydım. Ben de Fife'ta küçük bir balıkçı kasabasına gidip taşlı sahilde yürüyerek sinir krizini atlatmaya, her şeyi aklımdan çıkarmaya, hayatımın en acı dolu bölümünü kafamdaki çekmecelere ve bodrumlara kilitlemeye çalıştım. Unutmayı öğreniyordum.

Ve unuttum.

Bana karşı iyiydiler. Bana biraz tazminat verdiler ve polis teşkilatına katılmak istediğimde tüm güçlerini kullandılar. Evet, bana tavırlarından şikâyet edemem, ama arkadaşıma ne olduğunu öğrenmeme izin vermediler, bir daha onlarla bağlantıya geçmeyecektim. Ben ölmüştüm, kayıtlarından tamamen çıkarılmıştım.

Ben bir başarısızlık örneğiydim.

Hâlâ da öyleyim. Evliliğim bitti. Kızım kaçırıldı. Ama şimdi her şey anlamlı geliyor. Her şeyin bir anlamı var. İyi olmasa da, Gordon'un en azından hayatta olduğunu biliyorum, kızım onun elinde ve çok yakında kızımı öldürecek.

Elinden gelse beni de öldürecek.

Kızımı kurtarmak için onu öldürmek zorundayım.

Ve bunu hemen şimdi yapmaya hazırım. Tanrı yardımcım olsun, bunu şimdi yapabilirim.

Beşinci Bölüm

DÜĞÜMLER VE HAÇLAR

23. KISIM

John Rebus, özellikle derin ve bol rüyalı bir uykudan uyandığında yatağında olmadığını fark etti. Michael'ın, yüzünde yorgun bir gülümsemeyle başında durduğunu ve Gill'in, gözyaşlarını durdurmak için burnunu çekerek ileri geri yürüdüğünü gördü.

"Ne oldu?"

"Hiçbir şey," dedi Michael.

Sonra Rebus, Michael'ın kendisini hipnotize ettiğini hatırladı.

"Hiçbir şey mi?" diye bağırdı Gill. "Sen buna hiçbir şey mi diyorsun?"

"John," dedi Michael. "Bizim ihtiyarla ve benimle ilgili bunları hissettiğini bilmiyordum. Kötü şeyler hissetmene neden olduğumuz için özür dilerim." Michael elini kardeşinin, hiç tanımadığı kardeşinin, omzuna koydu.

Gordon. Gordon Reeve. Sana ne oldu? Kirlenmiş, paramparça olmuşsun; rüzgârlı bir sokaktaki kum tanesi gibi etrafımda dönüyorsun. Bir kardeş gibi. Kızım senin elinde. Neredesin?

"Tanrım." Rebus gözlerini sımsıkı kapattı ve başının bir yana düşmesine izin verdi. Gill'in elleri saçlarını okşuyordu.

Dışarıda hava aydınlanıyordu. Kuşlar, yorulmak bilmez programlarına geri dönmüşlerdi. Rebus, onu gerçek dünyaya çağırdıkları için memnundu. Dışarıda bir yerlerde mutlu insanlar olabileceğini hatırlatıyorlardı ona. Belki şimdi sevgililer birbirlerinin kolları arasında uyanıyor, bir adam bugünün tatil olduğunu hatırlıyor ya da yaşlı bir kadın yaşamın yeniden canlanışının ilk belirtilerini görmesine izin verdiği için Tanrı'ya şükrediyordu.

"Ruhun kapkaranlık bir gecesi," dedi, titremeye başlamıştı. "Burası çok soğuk. Kontrol ışığı yine sönmüş olmalı".

Gill burnunu çekti ve kollarını bağladı.

"Hayır, içerisi yeterince sıcak, John. Dinle," diye yavaş yavaş ve saygıyla konuşmaya başladı. "Bu adamın fiziksel tarifine ihtiyacımız var. Biliyorum, senin vereceğin on beş yıllık bir eşgal olacak, ama o da bir başlangıçtır. Ardından da senden sonra ona ne olduğunu bulmamız gerekiyor. Sen onu bıraktıktan sonra yani."

"Böyle bir bilgi varsa bile, çok gizlidir."

"Ve şefe tüm bu olanları anlatmalıyız," diye devam etti Gill, sanki Rebus hiçbir şey söylememiş gibi. Gözleri önünde bir noktaya sabitlenmişti. "O sürüngeni bulmamız gerekiyor."

Oda Rebus'a çok sessiz geliyordu, ölüm olmuştu sanki; oysa bir doğum gerçekleşmişti, hatıralarının yeniden doğumu. Gordon'un hatırasının, o soğuk, acımasız hücreden çıkıp gidişinin, ona sırt çevirişinin hatırası...

"Bu Reeve denilen adamın aradığınız kişi olduğundan emin misiniz?" Michael biraz daha viski alıyordu. Rebus kendisine uzatılan bardağa bakarak başını salladı.

"Ben istemiyorum, teşekkür ederim. Kafam allak bullak. Evet, bu işlerin arkasında kimin olduğundan emin olabiliriz. Notlar, düğümler ve haçlar. Şimdi her şeyin anlamı ortaya çıktı. Baştan beri bir anlamı vardı. Reeve benim gerçekten aptal olduğumu düşünüyordur herhalde. Haftalardır bana apaçık mesajlar veriyor, oysa ben anlamıyorum... O kızların ölmesine izin verdim... Hepsi, gerçeklerle yüzleşemediğim için oldu... Gerçekler..."

Gill arkadan ona doğru eğilerek ellerini omuzlarına koydu. John Rebus koltuğundan fırlayıp ona döndü. Reeve. Olamaz, Gill, Gill. Başını sallayarak sessiz bir özür diledi. Sonra gözyaşlarına boğuldu.

Gill, Michael'a baktı, ama Michael gözlerini yere dikmişti. Rebus'a sımsıkı sarıldı, uzaklaşmasına izin vermeyecekti ve onca zamandır yanında geçmişin hayaletlerinin değil, kendisinin, Gill'in olduğunu fısıldıyordu kulağına. Michael ne tür bir işe bulaştığını düşünüyordu. Daha önce John'un ağladığını hiç görmemişti. Yine içinde suçluluk duygusu yükselmeye başladı. Her şeyi bırakacaktı. Artık hiçbirine ihtiyacı yoktu. Ortadan kaybolacak ve satıcısının onu aramaktan sıkılması-

nı, müşterilerinin yeni satıcılar bulmasını bekleyecekti. Bunu yalnızca John için değil, kendisi için yapacaktı.

Doğru, ona bok gibi davrandık, diye düşündü. İhtiyar ve ben, onu bir davetsiz misafir gibi gördük.

Sonradan, kahve içerlerken Rebus sakin görünmesine rağmen Gill gözlerini ondan ayırmıyordu, endişeleniyordu, korkuyordu.

"Bu Reeve denen adam aklını kaybetmiş olmalı," dedi.

"Olabilir," dedi Rebus. "Ama silahlı olduğundan kesinlikle emin olabiliriz. Her şeye hazırlıklı olacaktır. Adam piyade birliğindeydi ve Özel Hava Birliği üyesiydi. Hiç şakası olmaz."

"Sen de öyleydin John."

"İşte o yüzden onun peşine ben düşmeliyim. Şefe bunu anlatmalıyız Gill. Dosyaya geri dönmeliyim."

Gill dudak büktü.

"Bunu kabul edeceğinden emin değilim," dedi.

"Canları cehenneme o zaman. Ne olursa olsun, o adi herifi bulacağım."

"Yap bunu, John," dedi Michael. "Hiç kimseye aldırma. Ne yapman gerekiyorsa yap."

"Mickey," dedi Rebus. "Sen sahip olabileceğim en iyi kardeşsin. Yiecek bir şeyler var mı? Açlıktan ölüyorum."

"Ben de yorgunluktan ölüyorum," dedi Michael. Kendisiyle gurur duyuyordu. "geri dönmeden önce burada birkaç saat uyumamda bir sakınca var mı?"

"Tabii ki yok, benim odama gitsene."

"İyi geceler Michael," dedi Gill.

Michael içeri giderken gülümsüyordu.

Düğümler ve haçlar. XOX oyunu. Çok basit bir numaraydı aslında. Reeve onu aptal yerine koymuştu, sonunda da haklı çıkmıştı. Oynadıkları o sonu gelmez oyunlar, o hileler ve teknikler, Hıristiyanlık üzerine yaptıkları konuşmalar, kördüğüm ve camadan düğümleri. Ve Haç. Tanrım, hafızasının onu yanıltarak geçmişin içini boşaltmasına, onun işe yaramaz bir depo olduğunu düşünmesine izin vermişti. Ne büyük bir aptallıktı bu.

"John, kahveni döküyorsun."

Gill mutfaktan bir tabakta peynir ekmek getirmişti. Rebus yerinden doğrularak açılmaya çalıştı.

"Ye bunu. Merkezle görüştüm. İki saat içinde orada olmamız gerekiyor. Reeve'in ismini aramaya başladılar bile. Onu bulacağız."

"Umarım, Gill. Tanrım, umarım."

Sarıldılar. Gill, kanepeye uzanmalarını önerdi. Birbirlerine sımsıkı sarılıp uzandılar. Rebus, geçirdiği karanlık gecenin bir tür şeytan çıkarma ayini olup olmadığını merak ediyordu. Geçmişin hayaletleri cinsel hayatında yakasını bırakacak mıydı artık? Öyle umuyordu. Yine de bunu denemenin ne yeri, ne de zamanıydı.

Gordon, arkadaşım, sana ne yaptım ben?

24. KISIM

Stevens sabırlı bir adamdı. Kapıdaki iki koruma kesin konuşmuştu. Dedektif Rebus'u o anda kimse göremezdi. Stevens da gazeteye gitmiş, gece üç baskısına bir haber yetiştirmiş ve Rebus'un evine geri dönmüştü. Dairenin ışıkları hâlâ yanıyordu, ama apartmanın kapısında iki yeni koruma vardı. Stevens sokağın karşısına park edip bir sigara daha yaktı. Her şey birbirine tam oturuyordu. İpuçları aslında tek bir ipi oluşturuyordu. Cinayetler ve uyuşturucu satışının bir ortak noktası vardı ve görünüşe göre Rebus ikisinin de kilit noktasıydı. Kardeşiyle bu saatte ne konuşuyor olabilirlerdi? Herhalde olağanüstü durum planlarını. Ah, şimdi o oturma odasının duvarında bir sinek olmak için nelerini vermezdi. Fleet Caddesi'ndeki* meslektaşlarının dinleme cihazları, güçlü mikrofonlar, telefon dinleme cihazları gibi gelişmiş izleme teknikleri kullandıklarını biliyordu. Bu ekipmanlara yatırım yapmanın pek de kötü bir fikir olmadığını düşündü.

Kafasında yüzlerce olasılığı hesaba katan yeni teoriler geliştirdi. Edinburg'un uyuşturucu tüccarları bazı zavallıları korkutmak için kaçırma ve cinayet işine bulaştılarsa, olaylar çok acımasız bir dönemece girmişti ve kendisinin ileride çok daha dikkatli olması gerekiyordu. Yine de Koca Pooden hiçbir şey bilmiyordu. Bu da oyuna yeni bir çetenin katıldığını ve yeni kuralları da beraberinde getirdiğini gösterebilirdi. Bu Glasgow tarzı çete savaşlarına yol açabilirdi. Ama işler artık öyle yürümüyordu ki. Belki.

Stevens, düşüncelerini bir deftere karalayarak kendini uyanık tut-

* Latince "öleceğini hatırla" anlamına gelen ifade. Ölümün kaçınılmazlığını hatırlatan objelere de bu isim verilir. Ç.N.

tu. Açık tuttuğu radyosundan yarım saatte bir yayımlanan haberleri dinliyordu. Edinburg'lu çocuk katilinin yeni kurbanı, bir polisin kızıydı. En son kaçırılma olayı sırasında kızın annesinin evinde bir kişi bağlanmış ve öldürülmüştü. Falan falan. Stevens teoriler ve düşünceler üretmeye devam etti.

Bütün cinayetlerin Rebus'la bağlantılı olduğu henüz açıklanmamıştı. Polis bunu kimseye açıklamayacaktı, Jim Stevens'a bile.

Saat yedi buçukta Stevens oradan geçen bir çocuğa bahşiş vererek yakınlardaki dükkândan süt ve çörek aldırdı. Kuru, unlu çörekleri buz gibi sütle birlikte yuttu. Otomobilinin ısıtması açıktı, ama iliklerine kadar üşüyordu. Bir duş almaya, tıraş olmaya, biraz uyumaya ihtiyacı vardı. Sıralama bu olmayabilirdi elbette. Ama işin kaynağına peşini bırakamayacak kadar yakındı. Bütün iyi muhabirlerin sahip olduğu ve bazılarının delilik ya da fanatiklik adını verdiği inada Stevens da sahipti. Gece buraya gelip, sonra çekip giden başka muhabirler de olmuştu. İçlerinden birkaçı Stevens'ın otomobilinde oturduğunu görmüş, biraz sohbet etmek ve bir şeyler yakalamak için yanına gelmişlerdi. Stevens onlar gelince defterini saklamış, ilgisiz gibi görünerek yakında kendisinin de evine döneceğini söylemişti. Yalanlar, lanet olası yalanlar işte.

Onlar da işinin bir parçasıydı.

Ve işte, sonunda binadan çıkıyorlardı. Birkaç kamera ve mikrofon da oradaydı elbette, ama tatsızlık çıkmadı, itişme kakışma olmadı. Çünkü öncelikle karşılarında acı dolu bir baba vardı, ayrıca adam bir polisti. Kimse onu rahatsız etmek istemiyordu.

Stevens, Gill ve Rebus'un birlikte Rover marka bir polis arabasının arka koltuğunda gözden kaybolmalarını izledi. Yüzlerini inceledi. Rebus tükenmiş görünüyordu. Zaten aksini beklemiyordu. Ama bu yüzün arkasında gaddar bir ifade vardı, ağzının çizdiği dümdüz çizgiden yansıyordu bu. Bu, Stevens'ı biraz düşündürdü. Adam savaşa gidiyor gibiydi. Kahretsin. Bir de Gill Templer vardı. O Rebus'tan bile daha sert görünüyordu. Gözleri kızarmıştı ama onun da bakışlarında sıra dışı bir şeyler vardı. Bir şey olması gerektiği gibi değildi. Ne aradığını iyi bilen tüm saygıdeğer muhabirler bunu görebilirdi. Stevens'ın içi içini kemiriyordu. Daha fazlasını bilmeliydi. Bu hikâye uyuşturucu gibiydi. Her seferinde daha yüksek doz istiyordu. Bu dozlara duyduğu ihtiyacın ardında mesleğinin değil, kendi merakının ol-

duğunu fark etmek onu biraz şaşırtmıştı. Rebus, merakını uyandırıyordu. Gill Templer da elbette ilgisini çekiyordu.

Ve Michael Rebus.

Michael Rebus daireden çıkmamıştı. Kalabalık dağılıyordu, Rover sessiz Marchmont Sokağı'ndan sağa dönmüştü, ama goriller beklemeye devam ediyordu. Goriller yeniydi. Stevens bir sigara yaktı. Bu kez şansını deneyebilirdi. Arabasına geri dönüp kapıları kilitledi. Sonra etrafta şöyle bir gezinip yeni bir plan yaptı.

"Affedersiniz beyefendi, burada mı yaşıyorsunuz?"

"Elbette burada yaşıyorum! Neler oluyor burada? Yatağıma gitmek istiyorum."

"Kötü bir gece mi geçirdiniz?"

Gözlerinden uyku akan adam elindeki üç kesekâğıdını polise doğru salladı. Paketlerin her birinde altı çörek vardı.

"Ben fırıncıyım. Vardiyalı çalışıyorum. Şimdi izin verirseniz..."

"İsminizi öğrenebilir miyim Beyefendi?"

Adamı geçmeye çalışırken Stevens kapı zilindeki isimlerden birkaçını görebilmişti.

"Laidlaw," dedi. "Jim Laidlaw."

Polis ismi elindeki listeden kontrol etti.

"Tamam beyefendi. Rahatsızlık verdiğimiz için özür dileriz."

"Neler oluyor burada?"

"Yakında öğrenirsiniz, Beyefendi. İyi geceler."

Stevens'ın tüm kurnazlığına rağmen bir engel daha vardı; eğer kapı kilitliyse, kapı kilitliydi ve oyun sona ererdi. Ağır kapıyı biraz itti ve kıpırdadığını gördü. Kapıyı kilitlememişlerdi. Koruyucu meleği bugün yüzüne gülüyordu.

Çörekleri apartmanın koridoruna bırakıp bir taktik daha düşündü. Rebus'un kapısına çıkan iki kat merdiveni tırmandı. Apartman belirgin bir biçimde kedi çişi kokuyordu. Rebus'un kapısına geldiğinde soluğu kesilerek durdu. Hem formsuzdu, hem de heyecanlanmıştı. Yıllardır hiçbir hikâye onu böylesine heyecanlandırmamıştı. Bu hoşuna gitmişti. Böyle bir günde her şeyin altından kalkabileceğini düşündü. Kapı ziline sertçe bastı.

Kapı, esneyen, şiş yüzlü bir Michael Rebus tarafından açıldı. Sonunda yüz yüze gelmişlerdi. Stevens bir an için Michael'a bir kart gös-

terdi. Kart James Stevens'ın Edinburg Bilardo Kulübü'nün üyesi olduğunu gösteriyordu.

"Ben Dedektif Stevens, efendim. Sizi yatağınızdan kaldırdığım için üzgünüm." Kartı kaldırdı. "Kardeşiniz bize, uyuyor olabileceğinizi söylemişti, yine de gelmem gerekiyordu. İçeri gelebilir miyim? Size birkaç sorum olacak. Fazla uzun sürmez."

Termal çoraplarına ve yaz mevsimi başlamasına rağmen ayakları uyuşan iki polis, ağırlıklarını bir ayaklarından diğerine geçirerek rahatlamaya çalışıyorlardı. Kaçırılma olayından ve başdedektifin oğlunun ölümünden başka konuları yoktu. Arkalarındaki ana kapı açıldı.

"Siz hâlâ burada mısınız? Karım kapıda polislerin olduğunu söylemişti de inanmamıştım. Ama dün gece demişti. Ne oldu?"

Gelen yaşlı bir adamdı, ayağında terlikler vardı ama üzerine kalın, kışlık bir palto giymişti. Yüzünün yarısını tıraş etmişti, alt takma dişleri de yoktu ya da unutulmuştu. Kapıdan çıkarken kel kafasına bir kasket geçirmeye çalışıyordu.

"Endişelenecek bir şey yok Beyefendi. Yakında durumu size açıklayacaklarına eminim."

"Öyle mi? İyi bari. Gazeteyle süt almaya çıkıyorum. Sabahları genellikle kızarmış ekmek yeriz, ama adamın biri kapımıza iki düzine çörek bırakmış. İstemiyorlarsa, bize göre hava hoş."

Alttaki kırmızı dişetlerini göstererek güldü.

"Dükkândan bir şey ister misiniz?"

Ama iki polis birbirlerine şaşkınlıkla bakıyorlar, hiçbir şey söyleyemiyorlardı.

"Yukarı çık," dedi sonunda biri diğerine. "İsminizi öğrenebilir miyim efendim?"

Eski bir asker olan yaşlı adam kendine çeki düzen verdi.

"Jock Laidlaw," dedi. "Emrinizdeyim."

Stevens sonunda kahve içiyordu. Uzun zamandır boğazından geçen ilk sıcak şeydi bu. Oturma odasında oturmuştu, gözleri fıldır fıldır her yanı inceliyordu.

"Beni uyandırdığınız iyi oldu," diyordu Michael Rebus. "Eve dönmek zorundayım."

Eminim öyledir, diye düşündü Stevens. Eminim öyledir. Rebus,

tahmininden daha rahat görünüyordu. Rahattı, dinlenmişti, vicdanı rahatsız değildi. Tuhaftı. Çok tuhaftı.

"Dediğim gibi Bay Rebus, yalnızca birkaç soru soracağım."

Michael Rebus bacak bacak üstüne atarak oturdu ve kahvesinden bir yudum aldı.

"Buyurun."

Stevens defterini çıkardı.

"Kardeşiniz büyük bir sarsıntı yaşadı."

"Evet."

"Sizce her şey düzelecek mi?"

"Evet."

Stevens defterine not alır gibi yapıyordu.

"Bu arada geceyi iyi geçirdi mi? İyi uyudu mu?"

"Aslında hiçbirimiz iyi uyumadık. John'un uyuduğundan bile emin değilim." Michael'ın kaşları çatılıyordu. "Bakın, bu soruların amacı ne?"

"Yalnızca prosedürleri yerine getiriyoruz Bay Rebus. Anlayın. Bu dosyayı çözmek için olayla ilgili herkesten tüm detayları öğrenmemiz gerekiyor."

"Ama dosya zaten çözülmedi mi?"

Stevens'ın kalbi yerinden oynadı.

"Öyle mi?" dediğini duydu.

"Bilmiyor musunuz?"

"Evet, elbette. Ama bütün detayları öğrenmemiz gerekiyor."

"Olayla ilgili herkesten. Evet, söylemiştiniz. Bakın, kimliğinizi yeniden görebilir miyim? Yalnızca tedbir olarak."

Ön kapıda anahtar sesi duyuldu.

Tanrım, geri döndüler bile, diye düşündü Stevens.

"Dinle," dedi dişlerinin arasından, "Küçük uyuşturucu oyunundan haberimiz var. Şimdi ya işlerin arkasında kimin olduğunu söylersin, ya da demir parmaklıkların ardından yüz yıl çıkamazsın, evlat!"

Michael'ın yüzü önce açık maviye, sonra griye döndü. Ağzı bir şey söyleyecekmiş gibi açıldı, Stevens'ın istediği sözcüğü söyleyiverecekti sanki.

Sonra gorillerden biri odaya girip Stevens'ı koltuğundan iterek kaldırdı.

"Henüz kahvemi bitirmedim," diye karşı çıktı Stevens.

"Boynunu kırmadığım için şanslısın dostum."

Michael Rebus da ayağa kalkmıştı ama hiçbir şey söylemiyordu.

"Bir isim ver!" diye bağırdı Stevens. "Bana bir isim ver işte! İşbirliği yapmazsan tüm bunları yazarım dostum! Bana bir isim ver!"

Merdivenden inerken de bağırmaya devam etti, son basamağa gelinceye kadar.

"Tamam, gidiyorum," dedi sonunda, kolunu kavrayan güçlü elden kurtularak. "Gidiyorum. Biraz dikkatsiz davrandınız çocuklar, öyle değil mi? Bu kez konuşmayacağım, ama bir dahaki sefere daha hazırlıklı olun. Olur mu?"

"Bas git buradan," dedi gorillerden biri.

Stevens basıp gitti. Otomobiline bindiğinde, başladığı noktadan daha heyecanlı ve meraklıydı. Tanrım, çok yaklaşmıştı. Peki hipnozcu adam ne demeye çalışmıştı? Dava çözülmüş müydü? Öyleyse detayları ilk kendisi öğrenmeliydi. Oyunda bu kadar geri kalmaya alışık değildi. Oyunlar genelde onun kurallarıyla oynanırdı. Hayır, buna alışık değildi, bu durumdan hiç hoşlanmamıştı.

Buna bayılmıştı.

Ama dava çözüldüğüne göre, zamanı kısıtlıydı. Bir kardeşten istediğini alamadığına göre, diğerine gitmesi gerekiyordu. John Rebus'un nerede olduğunu tahmin ediyordu. Bugün sezgileri güçlüydü. İyice heveslenmişti.

25. KISIM

"Evet John, tüm bu anlatılanlar kulağa oldukça sıra dışı geliyor, ama bunun mümkün olduğundan eminim. Elbette, şu ana kadar elimize geçen en iyi ipucu bu. Yine de adamın sana son kurbanıyla ilgili ipucu vermek için dört masum kızı öldürecek kadar nefret dolu olduğunu hayal etmek zor."

Başkomiser Wallace'ın bakışları Rebus'la Gill Templer arasında gidip geliyordu. Rebus'un sol tarafında Anderson oturuyordu. Wallace'ın önünde bir kalem vardı, elleriyse masada iki ölü balık gibi hareketsiz duruyordu. Oda geniş ve düzenliydi; güvenli bir vahaydı burası. Burada kararlar alınır ve problemler her zaman doğru çözüme ulaşırdı.

"Şimdiki sorunumuz bu adamın bulunması. Bu olayı duyurursak onu korkutabiliriz, bu da kızının hayatını tehlikeye atmak anlamına gelir. Öte yandan adamı bulmanın en kolay yolu halka çağrıda bulunmak olacak."

"Bunu yapamazsınız!.." O sessiz odada patlama noktasına gelen kişi gill Templer'dı, ama Wallace elini sallayarak onu susturdu.

"Şu anda yalnızca sesli düşünüyorum Dedektif Templer. Yalnızca göle taş atıyorum."

Anderson gözlerini yere dikmiş, ceset gibi oturuyordu. Aslında resmi olarak yastaydı ve izinliydi, ama dosyadan uzaklaşmamakta ısrar etmiş, Başkomiser Wallace, kabul etmişti.

"Elbette, John," diyordu Wallace, "senin bu dosyada kalman imkânsız."

Rebus ayağa kalktı.

"Lütfen otur, John." Komiserin bakışları sert ve dürüsttü; gerçek, eski tarz bir polisin bakışlarıydı bunlar. Rebus tekrar yerine oturdu. "İster inan, ister inanma, ne hissettiğini biliyorum. Ama burada çok büyük risk var. Hepimiz için. Objektif bir yaklaşımda bulunamayacak kadar dosyanın içindesin. Kamuoyu hukuki olmayan yaklaşımlara tepki gösterecektir. Bunu anlamalısın."

"Benim tek anladığım şey ben olmazsam Reeve'in durmak bilmeyeceğidir. İstediği kişi benim."

"Kesinlikle. Biz de seni ona tabak içinde sunmakla aptallık etmiş olmaz mıyız? Biz de en az senin kadar elimizden geleni yapacağız. Bu işi bize bırak."

"Ordu size hiçbir bilgi vermeyecektir."

"Vermek zorundalar." Wallace kalemiyle oynamaya başlamıştı, kalemin orada bulunma amacı buydu sanki. "Nihayetinde onların da patronu aynı. Bilgi vermek zorunda bırakılacaklar."

Rebus başını sallayarak itiraz etti.

"Onların kendi kanunları vardır. Özel Hava Birliği, ordunun bir parçası bile sayılmaz. İnanın bana, istemedikleri sürece size tek bir kelime bile etmezler." Rebus masaya ellerini vurdu. "Tek bir kelime bile."

"John." Gill sakinleşmesi için omzunu sıkıca kavradı. Kendisi de öfkeliydi ama ne zaman sessiz kalıp, öfkesini ve memnuniyetsizliğini yalnızca bakışlarıyla anlatması gerektiğini biliyordu. Ama Rebus için davranışlar önemliydi. Gerçekliğin dışında fazla uzun zamandır oturuyordu.

Küçük sandalyesinden insan değil, katıksız bir güç gibi kalktı ve odayı sessizce terk etti. Başkomiser bakışlarını Gill'e çevirdi.

"Dosyadan alındı, Gill. Bunu ona birinin anlatması lazım. Bana kalırsa..." Bir çekmeceyi açıp kapatırken durakladı, "İkinizin iyi anlaştığınızı düşünüyorum. En azından benim zamanımda buna öyle denirdi. Belki de ona durumunu sen açıklamalısın. Bu adamı yakalayacağız, ama Rebus intikam almak için etrafta dolaşırken değil." Wallace, kendisine soğuk bakışlar atan Anderson'a döndü. "Hukuk dışı davranışlar istemeyiz," diye devam etti. "Edinburg'da bunlar olmaz. Turistler ne der?" Sonra yüzünde soğuk bir gülümseme belirdi. Bakışlarını Anderson'dan Gill'e çevirdi ve sandalyesinden kalktı. "Bu olay giderek daha..."

"kıran kırana mı oluyor?", dedi Gill

"Kişisel hale geliyor diyecektim. Baksana, Başdedektif Anderson, onun oğlu ve Rebus'un karısı, sen ve Rebus, Rebus ve bu Reeve denilen adam, Reeve ve Rebus'un kızı... Umarım basın bunu öğrenmez. Bunu öğrenmemelerini sen sağlayacaksın ve öğrenenleri de sen cezalandıracaksın. Anlaşıldı mı?"

Gill Templer aniden gelen esneme isteğini bastırarak başını salladı.

"Güzel." Başkomiser Anderson'a baktı. "Şimdi de Başdedektif Anderson'un evine güvenle ulaşmasını sağlamalısın."

William Anderson otomobilin arka koltuğuna oturmuş, aklındaki arkadaşlarının ve bilgi alabileceği insanların listesini tarıyordu. Özel Hava Birliği'nden haberdar olabilecek birkaç ismi biliyordu. Kayıtlardan silinmiş bile olsa, Rebus-Reeve dosyası gibi bir şeyin üzerini tamamen kapatamazlardı. Askerlerin bir şey biliyor olması gerekiyordu. Dedikodu her yerdeydi, en çok da en beklenmeyen yerlerde ortaya çıkardı. Birkaç kulak bükmesi, biraz para çıkması gerekebilirdi ama bu, dünyada yapacağı son iş olsa da, o adi herifi bulacaktı.

Ya da Rebus bulduğunda kendisi de orada olacaktı.

Rebus, Stevens'ın beklediği gibi, merkezi arka kapıdan terk etti. Bitkin görünen Rebus'un peşine düştü, takibe başladı. Neler olduğunun hiçbir önemi yoktu. Rebus'un peşinden gittiği sürece hikâyeye ulaşacağını biliyordu. Hem de ne hikâye olacaktı... Stevens arkasını kontrol etmeye devam etti, ama Rebus'un peşinde kimse yok gibiydi. Kızı kaçırılan bir adamın ne yapacağını kimse bilemezdi, bu yüzden Rebus'un tek başına gitmesine izin vermelerine şaşırdı. Stevens, entrikaların merkezine ulaşmayı umuyordu: Rebus'un onu yeni uyuşturucu çetesinin içindeki adamlara götürmesini bekliyordu. Bir kardeşten hayır gelmediğine göre, diğerini deniyordu.

Biz kardeş gibiydik. Ne oldu? Aslında suçun kimde olduğunu biliyordu. Bütün bunların suçlusu, yöntemdi. Esir alma, parçalama ve sonra yeniden onarma. Onarma işlemi başarılı olmamıştı, değil mi? İkisi de kendilerince parçalanmış insanlardı. Bunu bilmek, yine de Reeve'in kafasını bedeninden ayırmaktan onu alıkoymayacaktı. Buna

hiçbir şey engel olamayacaktı. Önce o adi herifi bulmalıydı ama nereden başlayacağı konusunda hiçbir fikri yoktu. Şehrin üzerine üzerine geldiğini, tüm tarihi ağırlığını üstüne bırakıp onu boğduğunu hissediyordu. Muhalefet, rasyonalizm, aydınlanma. Edinburg'un uzmanı olduğu bu üç büyüye şimdi kendisinin ihtiyacı vardı. Kendi başına çalışmalı, hızlı ama metodik davranmalı, tüm hünerlerini ortaya koyup, elindeki tüm araçları seferber etmeliydi. En çok da sezgilerine ihtiyaç duyacaktı.

Beş dakika sonra takip edildiğini hissedince tüyleri diken diken oldu. Her zamanki polis takibi değildi bu. Öyle olsa, fark etmezdi. Peki ya bu... Çok yakın olabilirdi... Otobüs durağında durdu ve otobüs geliyor mu diye bakıyormuş gibi yaparak aniden arkasına döndü. Adamın bir kapı aralığına gizlendiğini gördü. Peşindeki Gordon Reeve değil, o aptal gazeteciydi.

Rebus kalbinin sakinleşmesini dinledi, ama vücudundaki adrenalin onda kaçma isteği uyandırıyor, rüzgâra kapılıp bu uzun, dümdüz yol boyunca koşmak istiyordu. Onun yerine tam o sırada köşeyi dönen otobüse bindi.

Otobüsün arka camından muhabirin kapı aralığından çıkıp umutsuzca bir taksi durdurduğunu gördü. Bir de o adamla uğraşacak hali yoktu. Düşünmesi gerekiyordu, Reeve'i nasıl bulacağını düşünmeliydi. Sonra aklına bir başka olasılık geldi: Beni o bulacak. Peşine düşmeme gerek yok. Nedense bu düşünce onu daha çok korkuttu.

Gill Templer, Rebus'u bulamamıştı. İnsan gibi değil, sanki bir gölge gibi ortadan kaybolmuştu. İyi bir polisin yapması gereken her şeyi yaptı, telefonlar etti, iz peşine düştü, sorular sordu, ama karşısında yalnızca iyi bir polis değil, aynı zamanda Özel Hava Birliği'nin en iyi adamlarından birisi vardı. Ayağının ya da masasının altında, giysilerinin içinde bile saklanıyor olabilirdi. Onu asla bulamazdı. Bulamadı da.

Bulamamasının nedenini Rebus'un sürekli hareket halinde olmasına, yakalandığı zaman avcıya dönüşeceğini bildiği avının peşinde Edinburg caddelerini ve barlarını hızlı ve metodik biçimde dolaşmasına bağladı.

Ama sevgilisinin karanlık ve korkunç geçmişini, böyle şeyleri gerekli gören zihniyetin var olduğunu düşündükçe ürpererek, onu ara-

maya devam etti. Zavallı John. Onun yerinde olsa ne yapardı? O hücreden çıkar ve yürümeye devam ederdi herhalde, tıpkı John'un yaptığı gibi. Yine de onun gibi suçluluk duymaya devam ederdi ve her şeyi geride bırakır, görünmez bir yarayla dolaşırdı.

Neden hayatındaki bütün erkekler böylesine karmaşık, tehlikeli ve zarar görmüş tiplerdi ki? Yalnızca defolu malları mı çekiyordu? Bu komik olabilirdi, ama Samantha'yı düşünmeleri gerekiyordu. Bir iğneyi ararken ilk önce nereye bakmalıydı? Başkomiser Wallace'ın sözlerini hatırladı: Nihayetinde onların da patronu aynı. Bu tüm karmaşıklığıyla birlikte üstünde durmaları gereken bir gerçekti. Patronları aynı olduğuna göre, bu eski ve korkunç gerçeğin üstünü kapatmak isteyebilirlerdi. Bu olay gazetelere yansırsa kıyamet kopardı. Belki de bu olayın üzerini örtmek için işbirliği yapabilirlerdi. Belki de Rebus'un susturulmasını isteyeceklerdi. Tanrım, ya Rebus'u susturmalarını isterlerse? Bu Anderson'un da susması anlamına gelirdi, kendisinin de. Bunun için ya rüşvet vermeye çalışırlar, ya da topyekün bir ortadan kaldırma operasyonuna girişirlerdi. Çok dikkatli olmalıydı. Tek bir hatalı harekette gücü elinden alınabilirdi, bu da hiç işine gelmezdi. Adalet yerini bulmalıydı. Hiçbir şeyin üstü kapatılmazdı. Her kim ya da neyse, bu patron dedikleri bu olaydan öylece sıyrılmamalıydı. Gerçekler olmalıydı, aksi halde her şey bir oyundu ve kendileri yalnızca aktördü.

Peki ya John Rebus'a karşı hisleri bu sahnenin neresini aydınlatıyordu? Ne düşüneceğini bilmiyordu. Ne kadar saçma olursa olsun, tüm bu olayların arkasında John'un olduğu fikrini kafasından atamıyordu: Reeve ortada yoktu, mektupları kendi kendine gönderiyordu, kıskançlık eski karısının âşığını öldürmesine yol açmıştı ve kızı şimdi bir yerlerde, mesela o kilitli odada gizleniyordu.

Bu pek üzerinde durulacak bir olasılık değildi, zaten olayların ne derece öteye gittiği düşünülürse, Gill'in bu olasılığın üzerinde durmasının nedeni de buydu. Ve bu olasılığı reddediyordu, reddetmesinin tek nedeni de John Rebus'un onunla bir kez sevişmiş, ruhunu tüm çıplaklığıyla önüne koymuş, bir hastane battaniyesinin altından elini tutmuş olmasıydı. Saklayacak bir şeyi olan bir adam, bir polisle birlikte olur muydu? Hayır, bu olası görünmüyordu.

Ama diğerleriyle birleşince, yine bir olasılığa dönüşüyordu işte.

Gill'in başı zonklamaya başladı. John hangi cehennemdeydi? Ya Reeve onu, onlar Reeve'i bulmadan önce bulursa ne olacaktı? John Rebus, düşmanı için yürüyen bir fener gibiyse, dışarıda bir yerlerde tek başına dolaşması delilik değil miydi? Elbette aptallık etmişlerdi. Onun odadan, binadan çıkıp gitmesine, bir fısıltı gibi ortadan kaybolmasına izin vermek büyük bir aptallıktı. Kahretsin. Telefonu tekrar kaldırdı ve John'un evini aradı.

26. KISIM

John Rebus, turistlerin geriye yalnızca gölgeleri kalmış eski altın tapınakları fotoğraflamaktan göremedikleri şehrin ormanında geziniyordu. Bu orman turistlerin etrafını acımasızca sarar, ama göze çarpmazdı; doğal bir güçtü, harcar ve yok ederdi.

Edinburg'la başa çıkmak kolay, derlerdi Batılı meslektaşları. Bir gece Patrick'e adım at da gör. Ama Rebus öyle düşünmüyordu. Edinburg yalnızca bir maskeydi, suçların üstünü örtmese de, fark edilmelerini zorlaştırıyordu. Edinburg şizofren bir şehirdi, Jekyll ve Hyde'ın, Deacon Brodie'nin şehrinden ne beklenirdi ki; altı kaval üstü şeşhaneydi. Ama küçük bir şehirdi ve bu Rebus için bir avantajdı.

Kabadayıların takıldığı meyhanelerde, eroin ve işsizliğin tanrı olduğu mahallelerde ava çıktı. Bir kötünün buradaki isimsizlikte saklanabileceğini, plan yapabileceğini ve hayatta kalabileceğini biliyordu. Gordon Reeve gibi düşünmeye, onun derisinin altına girmeye çalışıyordu. Gordon Reeve öyle çok kez deri değiştirmişti ki, Rebus sonunda deli ve katil kan kardeşinden daha uzaklaştığını kabul etmek zorunda kalmıştı. Ona sırtını dönse, Reeve zaten kendini göstermeyecekti. Bir mektup daha gelmiş, ortaya bir alaycı ipucu daha çıkmış olabilirdi. Ah Sammy, Sammy, Sammy. Tanrım, lütfen onun yaşamasına izin ver.

Reeve, Rebus'un dünyasından yukarı yükselmişti. Onun üstünde uçuyor ve bu yeni gücünden şeytanca bir zevk alıyordu. Bu numarayı öğrenmesi on beş yılını almıştı. Ne numaraydı ama. On beş yıl içinde muhtemelen ismini ve görüntüsünü değiştirmişti, önemsiz bir işe girmiş, Rebus'un hayatını araştırmıştı. Bu adam ne zamandır onu izli-

yordu? Ne zamandır nefretle dolu planlar yaparak izinden gidiyordu? Bunca zamandır nedensizce ürperdiğini hissediyordu, sessiz telefonlar geliyor, küçük, hemen unutulan kazalar yaşıyordu. Bu arada Reeve tepeden onu izleyip, küçük bir tanrı gibi sırıtıyordu herhalde. Ürperen Rebus canı cehenneme deyip, bir pub'a girdi ve üçlü viski istedi.

"Bizim ölçülerimiz büyüktür dostum. Üçlü istediğinden emin misin?"

"Eminim."

Ne olacaksa. Hepsi aynıydı işte. Eğer Tanrı, cennetinden uzanıp yarattıklarına dokunuyorsa, onlara tuhaf bir şekilde dokunmuştu. Etrafına bakındığında Rebus umutsuzluğun kalbini gördü. İhtiyar adamlar önlerinde bira bardaklarıyla oturmuş, ön kapıya boş boş bakıyorlardı. Dışarıda ne olduğunu mu merak ediyorlardı? Yoksa dışarıda olanın günün birinde zorla içeri gireceğinden, ölümcül bir sel ya da Behemot gibi Eski Ahit'ten fırlamış bir canavarın öfkesiyle karanlık köşelerine ve korku dolu bakışlarına sokulacağından mı korkuyorlardı? Rebus, gözlerinin ardında ne olduğunu göremiyordu, onlar da Rebus'unkini. İnsan yığınlarının ayakta kalmasını sağlayan şey, başkalarının acılarını paylaşmama, "ben"e yoğunlaşıp, el açanlardan ve çaresizliklerinden sakınma yeteneğiydi. Şimdi Rebus gözlerinin ardında el açıyordu, o tuhaf Tanrı'sının Reeve'i bulmasına ve o kaçığa kendini anlatmasına izin vermesi için yalvarıyordu. Tanrı'dan yanıt gelmedi. Televizyondan bayağı bir yarışma programı yayılıyordu.

"Emperyalizme hayır, ırkçılığa hayır!"

Suni deri bir ceket giymiş ve yuvarlak gözlükler takmış genç bir kız Rebus'un arkasında duruyordu. Rebus kıza döndü. Kızın bir elinde bir para tenekesi, diğerinde bir yığın gazete vardı.

"Emperyalizme hayır, ırkçılığa hayır!"

"Demek öyle..." Alkolün çene kaslarını şimdiden etkilediğini hissetmişti, gerginliği hafiflemişti. "Neredensin?"

"Devrimci İşçi Partisi. Emperyalist sistemi yıkmanın tek yolu işçilerin birleşip ırkçılığı yenmesidir. Irkçılık, baskının temelidir."

"Öyle mi? Bambaşka iki kavramı birbirine karıştırmıyor musun tatlım?"

Kız sinirlendi, ama tartışmaya hazırdı.

"Bu ikisi ayrılmaz kavramlardır. Kapitalizm, köle emeği üzerine kurulmuştur ve köle emeği sayesinde ayakta kalmaktadır."

"Pek köle gibi konuşmuyorsun, canım. O aksanı nereden kaptın? Cheltenham'dan* mı?"

"Babam kapitalist ideolojinin kölesiydi. O ne yaptığını bilmiyordu."

"Yani sen pahalı bir okula gittin, değil mi?"

Şimdi kızın gerçekten tepesi atmıştı. Rebus bir sigara yaktı. Kıza da bir tane ikram etti, ama kız istemedi. Herhalde kapitalist bir ürün olduğu için, diye düşündü Rebus, tütün yapraklarını Güney Amerikalı köleler topluyordu. Ama kız oldukça güzeldi. On sekiz, on dokuz yaşlarındaydı. Ayağında komik, Viktoryen tarzı, küçük, sivri burunlu ayakkabılar vardı. Uzun, düz, siyah bir gömlek. Siyah, muhalif bir renkti. Rebus, muhalefeti severdi.

"Öğrencisin sanırım."

"Doğru," dedi kız, rahatsızca kıpırdanarak. Alıcıyı gözünden tanırdı. Adam, alıcı değildi.

"Edinburg Üniversitesi'nde misin?"

"Evet."

"Ne okuyorsun?"

"İngilizce ve siyaset bilimi."

"İngilizce mi? Eiser diye birini tanıyor musun? Orada hocalık yapıyor."

Kız başıyla onayladı.

"İhtiyar faşist," dedi. "Okuma teorisi proletaryanın gözlerini boyayan sağ kanat propagandasından başka bir şey değil."

Rebus başını salladı.

"Hangi partidendin?"

"Devrimci İşçi Partisi."

"Ama sen öğrencisin, öyle mi? İşçi değilsin, aksanına bakılırsa proleter de değilsin." Kızın yüzü kıpkırmızıydı, gözünden alevler çıkıyordu. Devrim olsa, Rebus ilk yargılananlardan biri olurdu. Ama henüz bu kozunu oynamamıştı. "Ama ticaret kanununa karşı geliyorsun, öyle değil mi? Peki ya o teneke? O tenekeyle para toplamak için gerekli mercilerden izin aldın mı?"

Teneke eskiydi, üzerindeki eski etiket yırtılmıştı. Sıradan, kırmızı, silindir şeklinde bir teneke kutuydu. Gelincik Günü'nde kullanılan türdendi, ama bugün Gelincik Günü değildi.

* Latince "öleceğini hatırla" anlamına gelen ifade. Ölümün kaçınılmazlığını hatırlatan objelere de bu isim verilir. Ç.N.

"Polis misin?"

"İyi bildin, tatlım. İzin belgen var mı? Aksi halde seni tutuklamak zorunda kalabilirim."

"Aşağılık domuz!"

Bunun uygun bir bitiş cümlesi olduğunu düşünen kız, Rebus'a arkasını dönüp kapıya yürüdü. Rebus gülerek viskisini bitirdi. Zavallı kız. Değişecekti. Ne kadar ikiyüzlü bir oyunun içinde olduğunu anladıktan ve üniversitenin dışındaki lüksleri gördükten sonra idealizminden eser kalmayacaktı. O zaman da her şeyi isteyecekti, Londra'da yönetim pozisyonunda bir iş isteyecekti, bir ev isteyecekti, araba isteyecekti, iyi bir maaş, güzel bir şarap barı... Pastadan bir dilim alabilmek için her şeyi bir kenara atacaktı. Ama bunu şimdilik anlayamazdı. Bu, yetiştiriliş tarzına gösterdiği bir tepkiydi. Üniversite böyle bir şeydi zaten. Öğrencilerin hepsi ailelerinden uzaklaştıkları anda dünyayı değiştirebileceklerine inanırlardı. Rebus da öyle sanmıştı. Ordudan eve göğsünde bir dizi madalya ve bir takdir belgesiyle döneceğini sanıyordu. Onlara gösterecekti. Ama öyle olmamıştı. Ağzının payını almıştı ve üç dört tabure öteden birinin kendisine seslendiğini duyduğunda gitmek üzereydi.

"Bu hiçbir şeyi iyi etmiyor, değil mi evladım?"

Kocakarının çürümüş ağzından bu bilgelik incileri dökülmüştü. Rebus, kadının o karanlık mağara içinde dönen diline baktı.

"Ya, öyle," dedi, kendisine yeşil dişlerini göstererek teşekkür eden barmene ödeme yaparken. Rebus televizyonun sesini, yazarkasanın cızırtısını ve yaşlı adamların gürültülü konuşmalarını duyabiliyordu; ama bu kakofoninin ardında bir ses daha vardı, alçak ve saftı, ama hepsinden daha gerçek bir sesti bu.

Gordon Reeve'in sesiydi.

Çıkarın beni! Çıkarın beni!

Ama Rebus bu kez fenalaşmadı; panikleyip kaçmaya da çalışmadı. Sese dayandı ve kendini ifade etmesine izin verdi, diyeceğini diyene kadar etrafını sarmasına ses çıkarmadı. Bir daha asla bu hatıradan kaçmayacaktı.

"İçki hiçbir şeyi iyi etmez, evladım," diye devam etti cadısı. "Bak bana. Bir zamanlar herkes kadar iyiydim, ama kocam öldüğünde darmadağın oldum. Beni anlıyor musun evladım? İçki o zamanlar bana

büyük bir teselliydi, ya da bana öyle geliyordu. Ama içki insanı böyle kandırıyor işte. Oyunlar oynuyor. Bütün gün hiçbir şey yapmadan oturup içiyorsun. Hayat da öylece akıp gidiyor."

Haklıydı. Kızının hayatı bir pamuk ipliğine bağlıyken burada oturup viskisini ve duygularını yudumlamaya nasıl zaman ayırabiliyordu? Aklını kaçırmış olmalıydı, yine gerçeklikten kopuyordu. En azından ona tutunmalıydı. Dua edebilirdi, ama bu onu korkunç gerçeklerden daha da uzaklaştırmaktan başka işe yaramayacaktı, oysa şimdi gerçeklerin peşindeydi, düşlerin değil. Kâbuslarının durduğu dolaptan dünyasına sızan ve kızını kaçıran bir delinin peşindeydi. Bir peri masalına benziyor muydu bu? Dahası, mutlu sona ulaşmalıydı.

"Haklısın canım," dedi. Gitmeye hazır olduğunda kadının önündeki boş bardağı işaret etti. "Bir tane daha ister misin?"

Kadın nezleli gözlerle baktı, sonra bir uysallık parodisiyle çenesini büktü.

"Hanımefendinin içkisini tazele," dedi Rebus yeşil dişli barmene. Biraz bozuk para uzattı. "Üstünü de kendisine ver." Sonra bardan çıktı.

"Sizinle konuşmam lazım. Sizin de benimle..."

Stevens barın dışında, Rebus'a oldukça melodramatik gelen bir tavırla sigarasını yakıyordu. Sokak lambalarının altında cildi neredeyse sapsarı ve kafatasını ancak öretebilecek kadar ince görünüyordu.

"Konuşabilir miyiz?" Muhabir, çakmağını cebine geri koydu. Seyrek saçları yağlanmış görünüyordu. Birkaç gündür tıraş olmamıştı. Aç ve üşümüş görünüyordu.

Ama içi kıpır kıpırdı.

"Beni peşinizden koşturdunuz, Bay Rebus. John diyebilir miyim?"

"Bak Stevens, maçın sonucunu biliyorsun. Zaten işim başımdan aşkın..."

Rebus, Stevens'ın yanından geçip gitmeye ç.alıştı, ama muhabir onu kolundan yakaladı.

"Hayır," dedi, "Sonucu bilmiyorum. Devre arasında tribünlerden çıkarılmış gibiyim.",

"Ne anlatmaya çalışıyorsun?"

"Bütün bu olayların arkasında kimin olduğunu biliyorsun, değil mi? Elbette biliyorsun, patronların da biliyor. Yoksa bilmiyorlar mı? Onlara gerçeği ve sadece gerçeği anlattın mı John? Onlara Micha-

el'dan söz ettin mi?"

"Ne olmuş Michael'a?"

"Haydi, yapma." Stevens ayaklarını yere sürerek yavaşça yürümeye başladı. Etrafındaki yüksek binalara ve gökyüzünün arkalarındaki akşam görüntüsüne bakıyordu. Titreyerek güldü. Rebus bu tuhaf titreme hareketini partideyken de fark ettiğini hatırladı. "Nerede konuşalım?" diyordu şimdi Stevens. "Pub'a girelim mi? Yoksa orada görmemi istemediğin biri mi var?"

"Stevens, sen aklını kaçırmışsın. Ciddiyim. Eve git, biraz uyu, bir şeyler ye, bir banyo yap, ne yaparsan yap ama benden uzak dur. Tamam mı?"

"Yoksa ne yaparsın? Kardeşinin sert arkadaşlarını çağırıp beni biraz hırpalamalarını mı isteyeceksin? Dinle Rebus, oyun bitti. Bunu biliyorum. Ama her şeyi bilmiyorum. Beni düşman yerine dost bellesen daha iyi olur. Ama sakın beni soytarı yerine koyma. Seni daha akıllı biliyordum. Beni bırakma."

Beni bırakma.

"Kızın ellerinde. Yardımıma ihtiyacın var. Her yerde dostlarım vardır. Birlikte savaşabiliriz."

Rebus'un aklı karılmıştı, başını salladı.

"Neden söz ettiğin konusunda hiçbir fikrim yok Stevens. Eve git, haydi."

Stevens içini çekti ve üzüntüyle baş salladı. Sigarasını kaldırıma atıp, sertçe üstüne basarak küçük tütün korlarını etrafa saçtı.

"Tamam, üzgünüm John. Gerçekten üzgünüm. Elimdeki deliller sayesinde Michael yıllarca demir parmakların ardında kalacak."

"Delil mi? Ne delili?"

"Uyuşturucu satıcısı olduğunu gösteren deliller, elbette."

Stevens yumruğun geldiğini görememişti. Görseydi de korunamazdı. Tehlikeli ve kavisli bir vuruştu, Rebus'un sağından çıkmış ve karnının çok altına inmişti. Stevens öksürerek nefes verdi ve dizlerinin üzerine çöktü.

"Yalancı!"

Stevens öksürmeye devam ediyordu. Maraton koşmuş gibiydi. Dizleri üstünde, kollarını karnına bastırarak zorlukla nefes aldı.

"Ne dersen de John. Ama gerçek bu." Başını kaldırıp Rebus'a baktı.

"Yani, gerçekten bu konuda hiçbir şey bilmiyor musun? Hiçbir şey mi?"

"Umarım delillerin sıkıdır Stevens, yoksa senin canına okurum."

Stevens bunu beklemiyordu, bunu hiç beklemiyordu.

"Tamam," dedi. "Bu durum işin rengini değiştiriyor. Tanrım, bir şeyler içmem lazım. Bana katılır mısın? Şimdi konuşabiliriz, değil mi? Seni fazla tutmam, ama söyleyeceklerimi duymalısın."

Elbette, şimdi düşündüğünde Rebus aslında bildiğini fark etmişti, ama bilinçli değildi. İhtiyarın ölüm günü, yağmurdan sırılsıklam olmuş mezarlığa gittiği gün, Michael'ın evini ziyaret ettiği gün, oturma odasındaki elma şekeri kokusunu almıştı. Kokunun ne olduğunu şimdi anlıyordu. Bunu o zaman da düşünmüştü, ama aklı dağınıktı. Tanrım. Rebus tüm hayatının kişisel bir delilik bataklığında battığını hissediyordu. Her şeyin yakında çökeceğini umuyordu, böyle devam edemezdi.

Elma şekerleri, peri masalları, Sammy, Sammy, Sammy. Bu kadar kuvvetli bir gerçekliğe tutunmak kolay değildi. İnsanı koruyacak bir kalkan ortaya çıkıyordu. Bir çöküntü kalkanı, unutma kalkanı... Gülmek ve unutmak...

"İçkiler benden," dedi Rebus, sakinleşmişti.

Gill Templer bunu önceden de biliyordu: Katilin kızları seçiminde bir şema olduğuna göre, kaçırmadan önce isimlerine ulaşıyor olmalıydı. Bu da dört kızın bir ortak noktası olduğu anlamına geliyordu, Reeve bir şekilde dördüne de ulaşabilmişti. Ama neydi bu nokta? Her şeyi kontrol etmişlerdi. Kızların hobilerinde bazı ortak noktalar vardı: Netbol, pop müzik ve kitaplar.

Netbol. Pop müzik. Kitaplar.

Netbol. Pop müzik. Kitaplar.

Yani bütün netbol koçlarını (hepsi kadındı, vazgeçtiler), müzik dükkânı çalışanlarını ve DJ'leri, kitapçı çalışanlarını ve kütüphanecileri taramaları gerekiyordu. Kütüphaneleri.

Kütüphaneler.

Rebus, Reeve'e hikâyeler anlatmıştı. Samantha, Ana Kütüphane'yi kullanıyordu. Diğer kızlar da öyle. Kızlardan biri, kaçırıldığı gün Mound Tepesi'nden kütüphaneye doğru çıkarken görülmüştü.

Ama Jack Morton daha önce kütüphaneye gitmişti. Oradaki adam-

lardan birinin mavi bir Ford Escort'u vardı. Şüpheliyi atlamışlardı. İlk görüşme yeterli miydi? Morton'la konuşmalıydı. Sonra da kendisi ikinci bir görüşme yapacaktı. Telefonu çaldığında Morton'u aramak üzereydi.

"Dedektif Templer," dedi bej ahizeye.

Hattın diğer ucundan "Kız bu gece ölecek," diye bir tıslama geldi.

Yerinden öyle bir doğruldu ki, neredeyse sandalye devrilecekti.

"Dinle," dedi, "eğer işletiyorsan..."

"Kes sesini, kaltak. İşletmediğimi biliyorsun. O benim işte. Dinle." Bir yerlerden kısık bir çığlık, küçük bir kızın hıçkırıkları duyuluyordu. Sonra tıslama geri döndü. "Rebus'a şansını kaçırdığını söylersin. Ona hiç şans vermediğimi söyleyemez."

"Dinle, Reeve, ben..."

Böyle demek istememişti, onun öğrenmesini istememişti. Ama Samantha'nın ağlamasını duyunca paniklemişti. Şimdi bir başka çığlık duyuyordu, ortaya çıkan bir delinin ölüm çığlığıydı bu. Ensesindeki tüyleri diken diken etti. Etrafındaki havayı dondurdu. Ölümün çığlığının ta kendisiydi bu. Kayıp bir ruhun son zafer narasıydı.

"Biliyorsun," dedi soluk soluğa. Sesinde neşe ve korku bir aradaydı, "biliyorsun, biliyorsun, biliyorsun. Çok akıllısın. Sesin de çok seksi. Belki bir ara görüşürüz. Rebus yatakta iyi miydi? İyi miydi? Ona bebeğinin elimde olduğunu ve bu gece öleceğini söyle. Anladın mı? Bu gece."

"Dinle, ben..."

"Hayır, hayır, hayır. Benden bu kadar Bayan Templer. İzimi sürecek kadar zamanınız oldu. Hoşça kalın."

Klik. Dıuıt...

İz sürmek. Aptallık etmişti. Bunu ilk başta düşünmeliydi ama aklına bile gelmemişti. Belki de Başkomiser Wallace haklıydı. Bu olayla duygusal bağı olan bir tek John değildi. Kendisini yorgun, yaşlı ve tükenmiş hissediyordu. Artık çalışmalarının yükünü taşıyamayacağını hissediyordu, hiçbir suçlunun üstesinden gelemeyecekti. Gözleri rahatsızdı. Gözlüklerini takıp dünyaya karşı kalkanlarını kuşanmak istiyordu.

Rebus'u bulmalıydı. Yoksa önce Jack Morton'a mı ulaşmalıydı? Olanları John'a haber vermek zorundaydı. Biraz zamanları vardı, ama azdı. Yanlış seçim yapmaya zamanı yoktu. İlk önce kimi bulacaktı?

Rebus'u mu, Morton'u mu? Kararını verdi: John Rebus.

Stevens'ın açıklamalarından sarsılan Rebus, doğrudan evine döndü. Bulması gereken şeyler vardı. Mickey konusu bekleyebilirdi. Bu ikindi yürüyüşü sırasında çok fazla kötü kart çekmişti. Eski işvereni orduyla bağlantıya geçmeliydi. Yaşamı bu kadar tuhaf değerlendiren bu insanlara bir hayatın tehlikede olduğunu anlatması gerekiyordu. Birçok telefon görüşmesi yapması gerekebilirdi. Elinden başka ne gelirdi ki?

Önce hastaneyi aradı. Rhona iyiydi. Biraz rahatladı. Yine de Sammy'nin kaçırıldığını ona söylememişlerdi. Rebus, yutkundu. Ona sevgilisinin öldürüldüğünü söylemişler miydi? Elbette hayır. Söylememişlerdi. Ona gönderilmek üzere çiçek sipariş etti. Önündeki uzun listeden ilk aramayı yapacak cesareti toplamıştı ki telefonu çaldı. Bir süre açmadı, ama arayan kişi inatçıydı.

"Alo?"

"John! Sonunda. Seni aramadığım yer kalmadı." Gill'di, sesi heyecanlı ve gergin geliyordu, ama sevimli de olmaya çalışıyordu. Çılgınca değişen bu ses tonu karşısında Rebus, kalbinin onunla olduğunu hissetti.

"Ne oldu Gill? Bir şey mi var?"

"Reeve'den telefon geldi."

Rebus'un kalbi hücresinin duvarlarına çarptı. "Ne dedi?"

"Samantha'nın elinde olduğunu söyledi."

"Ve?"

Gill yutkundu. "Ve onu bu gece öldürecekmiş." Rebus'un tarafında uzun bir sessizlik olduğu, uzaklardan gelen tuhaf hareket sesleri duyuluyordu. "John? Orda mısın? John?"

Rebus, telefon sehpasını yumruklamayı bıraktı. "Evet, buradayım. Tanrım. Başka bir şey söyledi mi?"

"John, şu an tek başına kalmamalısın. İstersen..."

"Başka bir şey söyledi mi?" Bağırıyordu, bir atlet gibi nefes nefese kalmıştı.

"Şey..."

"Ne?"

"Onun kim olduğunu bildiğimizi ağzımdan kaçırdım."

Rebus elini inceleyerek derin nefes aldı, eklem yerlerinden biri ya-

alanmıştı. Pencereden dışarı bakarak elindeki kanı emdi. "Tepkisi ne oldu?" dedi sonunda.

"Delirdi."

"Elbette delirmiştir. Tanrım, umarım bunu... Of, Tanrım. Sence neden özellikle seni aradı?" Yarasını yalamayı bırakmış, dikkatini kararmış tırnaklarına vermişti, tırnaklarını kemirip sağa sola tükürüyordu.

"Dosyanın basınla ilişkiler memuru benim. Beni televizyonda görmüş ya da ismimi gazetelerde okumuş olabilir."

"Belki de bizi birlikte görmüştür. Bunca zamandır peşimde dolaşıyor olabilir." Penceresinden, sokakta dolanan ve bir sigara izmaritini almak için duraklayan pejmürde kılıklı adama baktı. Sigaraya ihtiyacı vardı. Yeniden değerlendirebileceği izmaritler bulmak için etrafta kül tablası arandı.

"Bu hiç aklıma gelmemişti."

"Nereden aklına gelsin ki? Bütün bunların benimle ilgili olduğunu bilmiyorduk... Düne kadar, değil mi? Ama unutma Gill, mektuplar ilk başlarda elden geliyordu." Bir sigara izmaritini yapıp kötü kokulu dumanı içine çekti. "Bana o kadar yaklaşmasına rağmen hiçbir şey hissetmedim, en ufak bir şey fark etmedim. Polisin altıncı duyusu nerede?"

"Altıncı duyu demişken John, bir tahmin yürüttüm." Gill, sesinin sakinleştiğini fark edince rahatlamıştı. Biraz daha sakinleşmişti, fırtınalı bir denizde birbirlerinin kalabalık bir cankurtaran botuna tutunmasına yardım ediyorlardı sanki.

"Ne o?" Rebus kendini koltuğa bırakıp, tozlu ve dağınık odaya göz gezdirdi. Michael'ın kullandığı bardağı, içinde ekmek kırıntıları olan tabağı, iki boş sigara paketini ve iki kahve fincanını gördü. Para etmese bile yakında bu evi satacaktı. Buradan çok uzaklara taşınacaktı. Kararlıydı.

"Kütüphaneler," diyordu Gill. O da kendi odasına göz gezdiriyor; dosya ve kâğıt yığınlarını, yılların dökümünü, havadaki elektriği görüyordu. "Samantha da dahil olmak üzere tüm kızların ortak noktası, arada bir de olsa aynı kütüphaneye, yani Ana Kütüphane'ye gitmeleri. Reeve bir dönem orada çalışıp, bilmecesine uygun isimlere oradan ulaşmış olabilir."

"Bu olası," dedi Rebus, fikir ilgisini çekmişti. Ama bu büyük bir tesadüftü... Yoksa? John Rebus'un peşine düşmek için birkaç ay ya da yıl kendi halinde bir işte çalışmaktan iyisi var mıydı? Küçük kızlara tuzak kurmak için kütüphaneci kılığında dolaşmış olamaz mıydı? Reeve kendini iyi gizlemişti, öyle iyi gizlemişti ki, görünmez olmuştu.

"Aslında bakılırsa arkadaşın Jack Morton Ana Kütüphane'yi kontrol etmiş. Orada mavi Ford Escort'u olan birisiyle görüşmüş. Adama temiz notu vermiş."

"Evet, Yorkshire seri katiline de birçok kez temiz notu verilmişti, öyle değil mi? Yeniden kontrol etmemiz lazım. Şüphelinin ismi neymiş?"

"Bilmiyorum. Jack Morton'a ulaşmaya çalıştım, ama bir yerlere gitmiş. John, seni çok merak ettim. Neredeydin? Seni arıyordum."

"Mesai saatimi ve emeğimi boşa harcadım, Dedektif Templer. Dikkatini asıl konuya ver. Jack'i bul. Şüphelinin ismini öğren."

"Emredersiniz, efendim."

"Bana ihtiyacın olursa bir süre daha burada olacağım. Birkaç telefon etmem gerek."

"Rhona'nın iyi olduğunu duydum..." Ama Rebus telefonu kapatmıştı bile. Gill yüzünü ovuşturarak içini çekti, biraz dinlenmeye ihtiyacı vardı. John Rebus'un evine birilerini göndermeyi düşündü. Çürümek, hatta patlamak üzereyken onu yalnız bırakmamalıydılar. O ismi bulması gerekiyordu. Jack Morton'u bulmalıydı. Rebus kendine bir kahve yaptı, süt almak için dışarı çıkmayı düşündü, ama sonunda kahvesini de düşünceleri gibi sade ve şekersiz içmeye karar verdi. Gill'in fikrini düşündü. Kütüphaneci Reeve. Olası görünmedi, imkânsızdı; ama zaten son zamanlarda başına gelen her şey imkânsızdı. İnsan akıldışıyla karşılaştığında, akılcılık en büyük düşmanı oluyordu. Çivi çiviyi söker. Gordon Reeve'in planının zararsız ama önemli bir parçası olarak bir kütüphanede iş bulmuş olabileceğini kabul edince, Gill'e de olduğu gibi, aklında bütün parçalar yerine oturdu. "Zaman aralarını okuyanlar bulur." Bir zamanla (Haç) diğeri (bugün) arasında kitaplarla ilgilenenler bulur. Tanrım, bu hayatta gelişigüzel bir şey olmaz mıydı? Hayır, olmuyordu. Görünüşte akıldışı olan her şeyin arkasında, tasarımın altından yolu bulunuyordu. Bu dünyanın ardında bir başkası vardı. Reeve kütüphanedeydi: Rebus bundan emin oldu.

Saat beşti. Tam kapanış saatinde orada olabilirdi. Ama Gordon Reeve orada olacak mıydı, yoksa son kurbanını da ele geçirince işi bırakmış mıydı?

Ama Rebus, Sammy'nin Reeve'in son kurbanı olmadığını biliyordu. Sammy bir "kurban" bile değildi. Yalnızca bir araçtı. Aslında tek bir kurban vardı, o da Rebus'un kendisiydi. Bu nedenle Reeve yakınlarda, Rebus'un ulaşabileceği bir yerlerde olacaktı. Çünkü bulunmak istiyordu, ama yavaş yavaş. "Tavşan kaç, tazı tut" oyununu tersinden oynuyor gibiydi. Rebus çocukken oynadığı tavşan kaç tazı tut oyununu düşündü. Eğer kendisini kovalayandan hoşlanıyorsa, kızdan kaçan oğlanın, ya da oğlandan kaçan kızın yakalanmak istediği olurdu. O zaman oyun, göründüğünden farklı olurdu. Reeve'in oyunu da böyleydi. Reeve tavşandı, Rebus ise süt gibi yumuşak, tüy gibi uysal, rahat bir kedi. Gordon Reeve, kardeş bildiği adamın ihanetinden beri yıllardır rahatlık yüzü görmemişti.

Yalnızca bir öpücük

Tavşan yakalanmıştı.

Hiç sahip olmadığım kardeşim

Bacaklarından sidik sızarken, kahkahaların ortasında o ince borunun üzerinde dengede durmaya çalışan zavallı Gordon Reeve.

Babasıyla şimdi suça bulaşmış ve cezalandırılması gereken kardeşi tarafından dışlanmış zavallı John Rebus.

Ve zavallı Sammy. Düşünmesi gereken kişi oydu. Sadece onu düşün, John, sadece onu düşünürsen her şey yoluna girecek.

Ciddi bir ölüm kalım oyunun içinde olmasına rağmen, bunun yine de bir oyun olduğunu unutmaması gerekiyordu. Rebus, Reeve'i yakalamıştı. Peki, şimdi ne olacaktı? Bir şekilde rollerin değişmesi gerekiyordu. Henüz tüm kuralları bilmiyordu. Kuralları öğrenmenin tek bir yolu vardı. Kahveyi sehpanın üzerinde diğer artıkların yanında soğumaya bıraktı. Zaten ağzında yeterince acı bir tat vardı.

Dışarıda, metalik gri yağmurun altında bitirilmesi gereken bir oyun vardı.

27. KISIM

Marchmont'taki dairesinden kütüphaneye uzanan, Edinburg'un bir kent olarak güçlü yönlerini keşfedebileceğiniz keyifli bir yürüyüş yoluydu. The Meadows denen yemyeşil açıklığa geldi, ufukta büyük gri kale görünüyor, surlarındaki bayrak çiseleyen yağmur altında dalgalanıyordu. Üniversiteye bağlı, büyük keşiflere ve ünlü isimlere ev sahipliği yapan Kraliyet Hastanesi'ni, Greyfriars Kirk Mezarlığı'nı ve Greyfriars Bobby'nin küçük heykelini geçti. Bu küçük köpek sahibinin mezarı başında kaç yıl beklemişti? Gordon Reeve kaç yıl aklında John Rebus'tan intikam alma düşünceleriyle uyumuştu? Ürperdi. Sammy, Sammy, Sammy. Kızını daha yakından tanıyacağını umuyordu. Ona ne kadar güzel olduğunu ve hayatında büyük aşkı yakalamasını istediğini söyleyebileceğini umuyordu. Tanrım, kızının hayatta olduğunu umuyordu.

Turistleri ve diğerlerini serserilerden, kimsesizlerden ve modern zaman fakirlerinden güvenle uzaklaştırıp Grassmarket bölgesine götüren IV. George Köprüsü'nden geçerken John Rebus'un aklında birkaç şey vardı. Öncelikle, Reeve silahlı olacaktı. Sonra, gerçek kimliğini saklıyor olabilirdi. Sammy'nin bütün gün kütüphanede oturan berduşlardan söz ettiğini hatırladı. Reeve onlardan biri olabilirdi. Onunla yüz yüze geldiğinde ne yapacağını düşündü. Ne diyecekti? Sorular ve teoriler onu rahatsız etmeye, Sammy'nin kaderinin Reeve'in ellerinde olduğu düşüncesinden bile daha korkutucu gelmeye başlamıştı. Ama Sammy onun için hatıralardan daha önemliydi; o gelecekti. Böylece, kütüphanenin gotik cephesini yüzünde korku değil, kararlılıkla geçti.

Dışarıda, paltosu bedenine ıslak mendil gibi sarılmış bir gazete satıcısı en son haberleri bağırıyordu. Bugünkü haberler katil hakkında değil, bir deniz kazası hakkındaydı. Haberler fazla dayanmıyordu. Rebus, yolunu değiştirip adamın yüzüne dikkatle bakarak yanından geçti. Ayakkabılarının her zamanki gibi su aldığını fark etti ve meşe çarpma kapıdan içeri girdi.

Danışma masasında bir güvenlik görevlisi gazete okuyordu. Gordon Reeve'e benzemiyordu, hem de hiç. Rebus, titremesini kontrol etmeye çalışarak derin bir nefes aldı.

"Kapatıyoruz, efendim," dedi görevli, gazetesinin arkasından.

"Evet, bundan eminim." Görevli, Rebus'un ses tonundan hoşlanmamışa benziyordu; silah gibi kullanılan, sert, buz gibi bir sesti. "Adım Rebus. Dedektif Rebus. Burada çalışan Reeve adında birisini arıyorum. Kendisi burada mı?"

Rebus, sakin göründüğünü umuyordu. Oysa hiç sakin değildi. Görevli gazetesini sandalyeye bırakıp, yanına geldi. Bakışlarından, Rebus'tan şüphelendiği belliydi. Güzel; Rebus da böyle olmasını istiyordu.

"Kimlik kartınızı görebilir miyim?"

Parmakları ince hareketlere hazır olmayan Rebus, kimliğini beceriksizce çıkardı. Görevli, Rebus'a arada bir göz atarak kimliği uzun uzun inceledi.

"Reeve mi demiştiniz?" Rebus'a kartını geri verdi ve sarı, plastik bir altlığa tutturulmuş bir isim listesi çıkardı. "Reeve, Reeve, Reeve, Reeve. Burada Reeve diye birisi çalışmıyor."

"Emin misiniz? Kütüphaneci olmayabilir. Temizlikçi falan da olabilir."

"Bu listede müdürden kapıcıya tüm çalışanlar var. Bakın, benim ismim de burada. Simpson. Herkes bu listede. Burada çalışıyor olsa, adı listede olurdu. Bir hata olmalı."

Çalışanlar birbirlerine "iyi akşamlar" ve "görüşürüz" diyerek binadan çıkıyorlardı. Acele etmezse Reeve'i kaybedebilirdi. Hâlâ Reeve'in burada çalıştığını varsayıyordu elbette. Bu öyle küçük bir olasılık, öyle narin bir umuttu ki, Rebus yine paniklemeye başladı.

"O listeye bir göz atabilir miyim?" Otoriter bakışlar atmaya çalışarak elini uzatmıştı. Görevli bir an tereddüt etti, sonra listeyi uzattı. Rebus bir anagram ya da bir ipucu arayarak listeyi hiddetle taradı.

Fazla araması gerekmedi.

"Ian Knott," diye fısıldadı kendi kendine. Ian Knott.* Gordon Reeve'in onun kokusunu alıp almadığını merak etti. Kendisi Reev'in kokusunu alıyordu. Ona kısa bir yürüme, belki bir kat merdiven mesafesindeydi. Hepsi bu.

"Ian Knott nerede çalışıyor?"

"Bay Knott mu? Çocuk bölümünde yarım zamanlı çalışıyor. Görebileceğiniz en kibar insandır. Neden sordunuz? Ne yaptı?"

"Bugün burada mı?"

"Herhalde buradadır. Her gün kapanıştan önce iki saat çalışır. Bakın, tüm bunlar ne demek oluyor?"

"Çocuk bölümü mü dediniz? Orası alt katta, değil mi?"

"Evet." Görevli bu kez gerçekten telaşlanmıştı. Belanın kokusunu almıştı. "Ben kendisini arayıp..."

Rebus, masanın üzerinden eğilerek görevliyle burun buruna geldi. "Hiçbir şey yapmayacaksın, anlıyor musun? Eğer onu ararsan o telefonu bir tarafına öyle bir sokarım ki, dahili arama yapabilirsin. Beni anladın mı?"

Görevli yavaşça ve dikkatle başını sallamaya başladı, ama Rebus ona çoktan arkasını dönmüş, parlayan merdivenlere doğru yürümeye başlamıştı bile.

Kütüphane eski kitap, rutubet, pirinç ve cila kokuyordu. Rebus'un burnuna bu yüzleşmenin kokusu gibi geliyordu, asla unutmayacağı bir kokuydu bu. Merdivenlerden aşağı, kütüphanenin merkezine doğru inerken bir silahı sahibinin elinden çekip almanın, yalnız yürüyüşlerin, çamaşırhanelerin, tüm o kâbusların kokusuna dönüştü. Renklerin, seslerin ve duyuların kokusunu alabiliyordu. Bu hissin bir ismi vardı, ama o an hatırlamıyordu.

Aşağı inen basamakları sayarak, bu hareketi sakinleşmek için kullandı. On iki basamak, sonda bir dönüş, ardından on iki basamak daha. Kendini üzerinde bir oyuncak ayı ve atlama ipi resmi bulunan camdan bir kapının önünde buldu. Ayı, bir şeye gülüyordu. Güzel değil, şeytanca bir gülüştü bu. İçeri gelin, kim olursanız olun, içeri gelin. Odayı inceledi. Etrafta kimsecikler yoktu. Kapıyı sessizce iterek açtı. Ne çocuklar vardı, ne kütüphaneciler. Ama birinin raflara kitap yerleştirdiğini duyuyordu. Ses, danışma masasının arkasındaki bö-

* Knott soyadının, İngilizcede "düğüm" anlamına gelen "knot" kelimesiyle ses benzerliği bulunmaktadır.-Ç.N.

lümden geliyordu. Rebus masaya doğru parmak uçlarında yürüdü ve oradaki küçük zili çaldı.

Yaşlanmış ve tombullaşmış bir Gordon Reeve, ellerindeki görünmeyen tozları silkip bir şeyler mırıldanarak rafların arasından çıktı. Kendisi de biraz oyuncak ayıya benziyordu. Rebus'un elleri, masanın kenarını kavramıştı.

Gordon Reeve, Rebus'u görünce mırıldanmayı kesti, ama gülümsemesi yüzünde oyunlar oynuyor, onu masum, normal, tehlikesiz gösteriyordu.

"Seni gördüğüme sevindim, John," dedi. "Demek sonunda beni buldun, seni ihtiyar şeytan. Nasılsın?" Tokalaşmak için Rebus'a elini uzatmıştı. Ama Rebus, parmaklarını masanın kenarından çekerse, parçalanıp yere dağılacağını biliyordu.

Gordon Reeve'i şimdi hatırlıyordu, birlikte geçirdikleri zaman tüm detaylarıyla gözünün önüne geldi. Hareketlerini ve düşüncelerini anımsadı. Onlar kan kardeşlerdi, birlikte ayakta kalmışlardı, neredeyse birbirlerinin düşüncelerini bile okuyabilirlerdi. Yine kan kardeş olacaklardı. Rebus, bunu gülümseyen işkencecisinin çılgın gözlerinde görebiliyordu. Denizin kendisine doğru geldiğini, kulaklarını acıttığını hissetti. Demek buydu. Kendisinden beklenen buydu.

"Samantha'yı istiyorum," dedi. "Onu hemen, canlı olarak istiyorum. Sonra bu konuda istediğini yaparız. Samantha nerede Gordon?"

"Bana böyle hitap edilmeyeli ne kadar zaman oldu biliyor musun? O kadar uzun zamandır Ian Knott olarak tanınıyorum ki, kendimi "Gordon Reeve" olarak görmekte zorlanıyorum. Rebus'un arkasına bakarak gülümsedi. "Diğerleri nerede John? Bana buraya tek başına geldiğini söyleme. Bu prosedürlere aykırı değil mi?"

Rebus, onu gerçeği söylemeyecek kadar iyi tanıyordu. "Endişelenme, dışarıdalar. Buraya seninle konuşmaya geldim, ama dışarıda bekleyen bir sürü arkadaşım var. İşin bitti Gordon. Şimdi bana Samantha'nın nerede olduğunu söyle."

Ama Gordon Reeve yalnızca kıkırdayarak güldü ve başını salladı. "Haydi, John. Yanında başkalarını da getirmek senin hiç tarzın değildir. Seni tanıdığımı unutuyorsun." Aniden bitkin görünmeye başlamıştı. "Seni öyle iyi tanıyorum ki." Maskesi parça parça düşüyordu. "Hayır, yalnızsın. Tek başınasın. Tıpkı benim gibi, hatırladın mı?"

"Samantha nerede?"

"Söylemeyeceğim."

Adamın delirdiğine şüphe yoktu, belki de hep deliydi. Hücredeki kötü günlerinden önceki hal gibi görünüyordu, kendi yarattığı cehennemin kapısında gibiydi. Ama fiziksel kontrolünün dışında olduğu için korkuyordu da. Renkli afişlerin, parlak resimlerin ve resimli kitapların arasında gülümsüyordu. Bu haliyle Rebus'un hayatı boyunca gördüğü en tehlikeli adamdı.

"Neden?"

Reeve, soruyu fazla çocukça bulmuş gibi bakıyordu. Bir katilin sakin ve profesyonel gülümsemesine devam ederek başını salladı.

"Nedenini biliyorsun," dedi. "Hepsi yüzünden. Beni zor durumda bıraktığın için, düşmanın elinde olsak yine aynı şeyi yapacağın için. Beni bıraktın, John. Beni bırakıp kaçtın. Bunun cezası nedir, biliyorsun değil mi? Kaçmanın cezasını biliyor musun?"

Reeve'in sesi kontrolden çıkmıştı. Sakinleşmeye çalışarak yine güldü. Rebus vücuduna adrenalin pompalayarak, kaslarını ve yumruklarını sıkarak kendini şiddete hazırladı.

"Kardeşini tanıyorum."

"Ne?"

"Kardeşin Michael'ı tanıyorum. Onun bir uyuşturucu satıcısı olduğunu biliyor muydun? Başkaları adına çalışıyor. Neyse, boğazına kadar belaya batmış durumda, John. Bir süre onun tedarikçiliğini yapmıştım. Seninle ilgili bir şeyler bulana kadar sürdü. Michael beni bir ispiyoncu olmadığına inandırmak konusunda çok istekliydi. Ona inanalım diye seninle ilgili her şeyi anlattı John. Ortada bir "biz" olduğunu sanıyordu, oysa yalnızca ben vardım. Ne kadar akıllıyım değil mi? Kardeşinin icabına çoktan baktım. Tuzağa düştü Aslına bakarsan bir acil durum planı oldu bu."

John Rebus'un kardeşini ve kızını ele geçirmişti. İstediği tek bir kişi daha kalmıştı, Rebus da tuzağa düşmüştü. Düşünmeye ihtiyacı vardı.

"Tüm bunları ne zamandır planlıyordun?"

"Emin değilim." Güveni giderek yerine geliyordu, güldü. "Sanırım sen gittiğinden beri. Michael işin en kolay kısmıydı. Kısa yoldan köşeyi dönmek istiyordu. Onu, yolun uyuşturuculardan geçtiğine ikna etmek zor olmadı. Senin kardeş boğazına kadar battı." Bu son cümleyi Rebus'a zehir gibi tükürmüştü. "Onun sayesinde senin hakkında başka şeyler de öğrendim, John. Bu da her şeyi daha da kolaylaştırdı." Reeve omuz silkti. "Yani, sen beni ele verirsen, ben de kardeşini ele veririm."

"İşe yaramaz. Seni ele geçirmeyi çok istiyorum."

"Yani kardeşinin hapiste çürümesine izin vereceksin. Pekâlâ. Kazanan yine ben oluyorum. Bunu görmüyor musun?"

Evet, Rebus bunu görebiliyordu, ama sıcak bir sınıfta sorulmuş zorlu bir matematik problemi gibi, hayal meyal.

"Bu arada, sana neler oldu?" diye sordu, neden zamana oynadığından da emin değildi. Buraya geldiğinde aklında bir kendini koruma planı ya da düşüncesi yoktu. Ama şimdi köşeye sıkışmış, Reeve'in kaçınılmaz hamlesini bekliyordu. "Yani, ben gittikten sonra ne oldu?"

"Ondan sonra beni çok rahat konuşturdular." Reeve umursamazdı. Umursamaz olabiliyordu elbette. "Kovuldum. Beni bir süre hastanede tuttular, sonra bıraktılar. Senin kafayı yediğini duydum. Bunu duymak keyfimi biraz yerine getirdi. Sonra polis teşkilatına katıldığın dedikoduları geldi. O zaman, huzurlu bir yaşama kavuştuğun fikrine dayanamadım. Yaşadıklarımdan ve bana yaptıklarından sonra..." yüzü hafifçe seğirmeye başlamıştı. Ellerini masaya dayamıştı. Rebus, ondan yükselen ekşimsi ter kokusunu duyabiliyordu. Uykuya dalmak üzereymiş gibi konuşuyordu, ama Rebus onun ağzından çıkan her kelimeyle biraz daha tehlikeli hale geldiğinin farkındaydı, yine de harekete geçmeye cesaret edemiyordu, daha zamanı gelmemişti.

"Beni ele geçirmek epey zamanını almış."

"Beklemeye değerdi." Reeve boynunu ovuşturdu. "Bu işi sonuçlandırmadan öleceğimi düşündüğüm zamanlar oldu, ama aslında o kadar yaşayacağımı her zaman biliyordum." Gülümsedi. "Gel, John. Sana bir şey göstermek istiyorum."

"Sammy mi?"

"Saçmalama." Gülümsemesi bir an için dağıldı. "Onu burada tutacağımı mı sandın? Hayır, ama ilgini çekecek başka bir şey var. Gel."

Rebus'u arka bölüme götürdü. Sinirleri iyice gerilen Rebus, Reeve'in sırtına, rahat bir yaşamın üzerini kapattığı kaslarına baktı. Kütüphaneci. Edinburg seri katili, kütüphanenin çocuk kitapları bölümünde çalışıyordu.

Arka bölümde raflar dolusu kitap vardı. Bazıları gelişigüzel yığılmış, bazıları sırtları üst üste gelecek şekilde düzgünce sıralanmıştı.

"Bunların hepsi raflarda düzenlenmeyi bekliyor," dedi eliyle etrafı işaret ederek. "Kitaplarla ilgilenmemi sağlayan sendin, John. Hatırladın mı?"

"Evet, sana hikâyeler anlatırdım." Rebus, Michael'ı düşünmeye başlamıştı. O olmasa, Reeve'i asla bulamazlar, ondan şüphelenmezlerdi bile. Oysa şimdi hapse girecekti. Zavallı Mickey.

"Onu nereye koydum acaba? Buralarda bir yerdeydi. Beni bulursan sana gösteririm diye bir kenara ayırmıştım. Ama beni bulman uzun sürdü. Pek zekice davranmadın, değil mi John?"

Adamın deli olduğunu, bir oyun için dört kızı öldürdüğünü, bir diğerinin de hayatının merhametine kaldığını unutmak kolaydı. Çok kolaydı.

"Hayır," dedi Rebus. "Pek zekice davranmadım."

Gerildiğini hissediyordu. Etrafındaki hava giderek inceliyordu. Bir şeyler olmak üzereydi. Bunu hissedebiliyordu. Olacakları engellemek için tek yapması gereken yumruğunu Reeve'in böbreklerine indirmek, ensesine vurmak, sonra ellerini bağlayıp onu buradan çıkarmaktı.

Peki, neden bunu yapmıyordu? Kendisi de bilmiyordu. Bir tek, olacaklardan kaçamayacağını biliyordu; her şey yıllar öncesinden bir bina planı ya da bir XOX oyunu gibi tasarlanmıştı. Oyunu Reeve başlatmıştı. Bu nedenle Rebus köşeye sıkışmıştı. Ama oyunu yarım da bırakamazdı. Rafların karıştırılması gerekiyordu, Reeve'in bu kitabı bulması gerekiyordu.

"İşte burada. Ben de bunu okuyordum..."

Madem kitabı okuyordu, neden böylesine gizlemişti?

"Suç ve Ceza. Hikâyeyi bana sen anlatmıştın, hatırladın mı?"

"Evet, hatırladım. Hatta sana birden fazla kez anlatmıştım."

"Doğru, öyle yapmıştın."

Kitap, eski, ciltli bir baskıydı. Kütüphane kopyası gibi görünmüyordu. Reeve kitabı para ya da mücevher gibi tutuyordu. Sanki hayatında hiç bu kadar değerli bir şeye sahip olmamıştı.

"Burada görmeni istediğim bir illüstrasyon var, John. Raskolnikov hakkında söylediklerimi hatırlıyor musun?"

"Evet, herkesi vurması gerektiğini..."

Rebus, bunun anlamını bir saniye geç kavradı. Reeve'in verdiği diğer ipuçları gibi, bunu da yanlış yorumlamıştı. Bu arada Gordon Reeve gözleri parlayarak kitabı açmış ve içindeki oyuktan kısa namlulu bir tabanca çıkarmıştı. Silah göğsüne doğruluyordu ki, Rebus ileri atılıp Reeve'in burnuna bir yumruk attı. Planlama önemliydi, ama sezgilerin yeri ayrıydı. Aniden kırılan kemiklerden kan ve mukus gelme-

ye başlamıştı. Reeve soluk almaya çalışırken Rebus silahı kendisinden uzaklaştırdı. Reeve şimdi haykırıyordu; geçmişten, kâbuslardan bugüne uzanan bir haykırıştı bu. Rebus'un dengesini bozdu, ihanetinin hatıralarına düşürdü onu. Korumaları ve açık kapıyı görüyordu ve orada kapana sıkışmış adamın haykırışlarına sırtını dönüyordu. Önündeki sahne giderek bulanıklaştı ve bir patlamaya dönüştü.

Omzunda hissettiği hafif dokunuş hemencecik bir uyuşukluğa, ardından da şiddetli bir acıya dönüşüp bütün vücuduna yayıldı. Ceketinin ince kumaşından kan aktığını hissederek omzunu kavradı. Tanrım, demek vurulmak böyle bir şeydi. Kusacağını hissetti, bayılacak gibiydi, ama birden ruhundan gelen bir akım hissetti. Bu, öfkenin kör edici gücüydü. Bu oyunu kaybetmeyecekti. Reeve'in yüzünü temizlemeye, gözlerinden akan yaşları durdurmaya çalıştığını gördü, silah hâlâ elindeydi. Rebus ağır görünen bir kitabı alıp, Reeve'in eline doğru atınca, silah kitap yığınlarının arasına fırladı.

Reeve, rafları arkasından devirerek, sendeleyerek kaçtı. Rebus, gözleriyle Reeve'i aramaya devam ederek danışma masasına döndü ve telefonla yardım istedi. Oda sessizdi. Yere oturdu.

Birdenbire kapı açıldı ve içeri siyah giysileri içinde bir intikam meleği gibi görünen William Anderson girdi. Rebus gülümsedi.

"Beni nasıl buldunuz?"

"Seni bir süredir takip ediyordum." Anderson, Rebus'un koluna bakmak için eğildi. "Silah sesini duydum. Adamını buldun galiba."

"Hâlâ buralarda bir yerlerde. Silahlı değil. Silahı şurada."

Anderson, Rebus'un omzuna bir mendil bağladı.

"Sana ambulans çağırmalıyız John." Ama Rebus ayağa kalkıyordu.

"Daha değil. Önce şu oyunu bitirmeliyiz. Beni izlediğinizi nasıl fark etmedim?"

Anderson bu kez gülümsedi. "Benim kendisini takip ettiğimi ancak çok iyi bir polis fark edebilir, sen çok iyi değilsin John. Yalnızca iyisin."

Bölmenin arkasına geçip raflar arasında dikkatle ilerlediler. Rebus, silahı almış, onu cebinin derinlerine atmıştı. Gordon Reeve'den eser yoktu.

"Bak." Anderson rafların en sonundaki aralık kapıyı işaret ediyordu. Kapıya doğru yavaşça ilerlediler, Rebus kapıyı iterek açtı. Karşılarına yarı karanlık, dik bir demir merdiven çıktı. Görünüşe göre kıvrılarak, kütüphanenin temeline doğru iniyordu. Aşağı inmekten başka çareleri yoktu.

"Galiba bunu duymuştum," diye fısıldadı Anderson. Fısıltısı merdiven boşluğunda yankılanıyordu. "Kütüphaneyi eski Sheriff Adliyesi'nin üzerine inşa etmişler. Adliyenin altındaki hücreler hâlâ duruyormuş. Kütüphane eski kitapları burada depoluyormuş. Şehrin altına doğru açılan hücreler ve koridorlarla dolu bir labirent gibiymiş burası."

Aşağıya indikçe sıvalı düz duvarlar, yerlerini eski tuğlalara bırakmıştı. Rebus bir önceki çağdan kalma, acı küf kokusunu alıyordu.

"Demek ki, her yerde olabilir."

Anderson omuz silkti. Merdivenlerin sonuna ulaştıklarında kendilerini geniş bir geçitte buldular. Burada hiç kitap yoktu, ama geçitten sonra gelen ve eski hücreler olduğunu sandıkları girintiler kitap yığınlarıyla doluydu. Kitapların bir düzeni yoktu. Yalnızca eskiydiler.

"Herhalde buradan dışarı çıkabilir," diye fısıldadı Anderson. "Galiba buradan bugünkü Adliye'ye ve Saint Giles Katedrali'ne çıkış var."

Rebus hayrete düşmüştü. Karşısında eski Edinburg'un bir bölümü, hiç bozulmamış ve lekelenmemiş halde duruyordu. "Olağanüstü," dedi. "Benim buradan hiç haberim yoktu."

"Dahası da var. Şehir Odası'nın altında eski şehrin bütün cadddelerinin durduğu söyleniyor, işçiler binayı onların üzerine inşa etmişler. Bütün caddeler, dükkânlar, evler, yollar, hepsi duruyormuş. Yüzlerce yıldır oradalar." Rebus gibi Anderson'da insanın bildiklerine güvenemeyeceğini fark ederek başını salladı; içine girmeye gerek duyamadan, gerçekliğin üzerinden geçip gidebilirdiniz.

Tavandaki loş ışıklar sayesinde bütün hücreleri kontrol ederek geçitte ilerlediler.

"Kim bu adam?" diye fısıldadı Anderson.

"Benim eski bir arkadaşım," dedi Rebus, biraz sersemlemişti. İçeride çok az oksijen varmış gibi geliyordu. Sürekli terliyordu. Bunun kan kaybı yüzünden olduğunu ve burada olmaması gerektiğini biliyordu, ama burada kalması gerekiyordu. Yapması gerekenler olduğunu hatırladı. Kapıdaki görevliden Reeve'in adresini bulup, Sammy'nin orada olma ihtimaline karşı oraya bir polis arabası göndermesi gerekiyordu. Artık çok geç kalmıştı.

"İşte orada!"

Anderson Reeve'i görmüştü. O kadar ileride, belirsiz gölge halindeydi ki, ancak kaçmaya başlayınca Rebus orada bir şekil olduğunu fark edebilmişti. Anderson adamın peşinden koşarken, Rebus da nefes nefese, ona yetişmeye çalışıyordu.

"Dikkat edin, adam tehlikeli." Rebus kelimelerin ağzından öylece dökülüverdiğini fark etti. Bağıracak gücü kalmamıştı. Aniden her şey ters gitmeye başlamıştı. İleride, Anderson'un Reeve'i yakaladığını, Reeve'in yıllar önce öğrendiği ve unutmadığı mükemmel bir döner tekmeyle karşılık verdiğini gördü. Anderson'un başı tekmeyle birlikte bir yana savrulmuş ve duvara çarpmıştı. Rebus dizleri üzerine yığılmıştı, zor nefes alıyordu, gözlerini bir noktaya odaklayamıyordu. Uykuya ihtiyacı vardı, uyuması gerekiyordu. Soğuk, engebeli yer ona çok rahat görünüyordu, en rahat yataktan bile daha rahattı. Olduğu yerde sallandı, düşmek üzereydi. Anderson duvarın dibine çökerken, Reeve'in kendisine doğru geldiğini gördü. Reeve şimdi dev gibi görünüyordu, hâlâ gölgeler içindeydi, Rebus'u bitirinceye kadar her adımda daha da büyüyecekti ve ağzı kulaklarına varıyordu.

"Sıra sende," diye kükredi Reeve. "Sıra sana geldi." Rebus, üstlerinde trafiğin IV. George köprüsüne doğru aktığını biliyordu, insanlar televizyonları karşısında aile saadeti yapmak için evlerine doğru yürüyorlardı. Oysa kendisi yaralı bir hayvan gibi kâbusunun ayaklarına kapanmıştı. Bağırması işe yaramayacaktı, mücadele etmek gereksizdi. Gordon Reeve'in karaltısının kendisine doğru eğildiğini gördü, yüzü tuhaf bir biçimde çarpılmıştı. Rebus, Reeve'in burnunu başarıyla kırdığını hatırladı.

Reeve de öyle. Geri çekilip Rebus'un çenesine sert bir tekme attı. Rebus hafifçe kıpırdamayı başardı, içinde hâlâ bir şeyler kalmıştı. Tekme yanağına geldi ve onu bir yana savurdu. Korunmak için yarı fetüs pozisyonunda yatarken Reeve'in kahkahasını duydu ve boğazının etrafında kenetlenen elleri gördü. Gözünün önüne o kadının boğazına kenetlenen kendi elleri geldi. Adalet yerini buluyordu. Olsun. Sonra Sammy, Gill, Anderson, Anderson'ın ölen oğlu ve o küçük kızlar aklına geldi. Hayır, Gordon Reeve'in kazanmasına izin veremezdi. Bu doğru olmazdı. Dilinin ve gözlerinin şiştiğini, kasıldığını hissetti. Elini cebine doğru kaydırırken, Gordon Reeve'in fısıldadığını duydu: "Bittiğine seviniyorsun, değil mi John? Gerçekten rahatlıyorsun."

Sonra geçitte bir patlama sesi duyuldu, Rebus'un kulakları çınlıyordu. Atışın şiddetiyle elleri ve kolu ürpermişti. Burnuna yine o elma şekerine benzer tatlı koku geldi. Reeve şaşkın halde bir an olduğu yerde kaldı, sonra kâğıt gibi Rebus'un üzerine düştü. Rebus kıpırdayamıyordu, artık güvenle uyuyabileceğini düşündü...

SONSÖZ

Ian Knott'un küçük, sakin bir banliyödeki bungalovunun kapısını meraklı komşularının gözleri önünde kırarak açtılar ve orada, ölen kızların resimleri arasında, Samantha Rebus'u korku içinde, yatağa bağlanmış ve ağzı bantlanmış halde buldular. Samantha ağlayarak evden çıkarılırken, her şey profesyonelce yürümeye başladı. Garaj yolu yüksek bir çitle çevrildiği için Reeve'in gidip geldiğini kimse görmemişti. Komşuları onun sessiz bir adam olduğunu söylüyorlardı. Eve yedi yıl önce taşınmıştı, kütüphanede çalışmaya da aynı sıralarda başlamıştı.

Jim Stevens sonuçtan memnundu. Bir haftalık malzeme çıkmıştı. Ama John Rebus hakkında nasıl bu kadar yanılabildiğini merak ediyordu. Uyuşturucu haberini de tamamlamıştı. Michael Rebus içeri girecekti. Bundan şüphesi yoktu.

Londra basını kendilerine ait bir haber yaratma derdine düşmüştü. Stevens, Caledonian Otel'in barında bir gazeteciyle bir araya gelmişti. Adam Samantha Rebus'un hikâyesini satın almaya çalışıyordu. Ceket cebine hafifçe vurarak editörünün çek defterinin yanında olduğunu ima etmişti. Stevens bunun daha büyük bir sorunun parçası olduğunu düşünüyordu. Medyanın gerçekliği yaratıp, onunla istedikleri gibi oynamasının ötesinde bir şeydi bu. Tüm bunların ardında her zamanki pislikten, bakımsızlıktan ve karamaşadan farklı, çok daha belirsiz bir şey yatıyordu. Bundan ve kendisine yapılanlardan hiç hoşlanmamıştı. Londralı gazeteciye adalet, güven ve denge gibi kavramlardan söz etti. Viski ve bira içip saatlerce sohbet ettiler, ama sorular yanıtsız kaldı. Kalesinin yükseldiği tepenin gölgesine sığınıp bir şeylerden saklanan Edinburg, bu kez Jim Stevens'a bambaşka bir yüzünü göstermişti. Turistler yalnızca tarihin gölgesini görebiliyorlardı, oysa şehrin kendisi bambaşkaydı. Jim Stevens bu yüzü sevmiyordu, yaptığı işi sevmiyordu, çalışma saatlerini sevmiyordu. Londra'dan gelen teklifler hâlâ geçerliydi. Sonunda en uzun çöpü çekti ve güneye gitti.

TEŞEKKÜRLER

Bu romanın yazılışında, sorularıma ve polis prosedürleri konusundaki bilgisizliğime karşı büyük sabır gösteren Edinburg'daki Leith Criminal Araştırma Departmanı'nın büyük yardımı dokunmuştur. Bu eserde kurgu türüne ait bazı hatalar bulunsa da, Özel Hava Birliği konusundaki araştırmalarımda büyük ölçüde Tony Geraghty'nin mükemmel kitabı Who Dares Wins (Fontana, 1983) adlı kitabından yararlandım.